

MÜCAHİTLER ANLATIYOR

Yayına Hazırlayanlar

Yard. Doç. Dr. Turgay Bülent GÖKTÜRK
Öğr. Gör. Süheyla GÖKTÜRK

Gazimağusa
2020

MÜCAHİTLER ANLATIYOR

Yayına Hazırlayanlar

**Yard. Doç. Dr. Turgay Bülent GÖKTÜRK
Öğr. Gör. Süheyla GÖKTÜRK**

**Gazimağusa
2020**

MÜCAHİTLER ANLATIYOR

YAYINA HAZIRLAYANLAR

TURGAY BÜLENT GÖKTÜRK
turgay.gokturk@emu.edu.tr

SÜHEYLA GÖKTÜRK
suheyla.gokturk@emu.edu.tr

KAPAK TASARIM DEHA MERTKAL

ISBN 978-625-409-120-9

BASKI

Okman Printing Ltd.
Mustafa Ruso Cad. Küçük Kaymaklı
Lefkoşa/KKTC

**Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında,
Gerek metin, gerek görsel malzeme hiçbir yolla kitap yazarından izin almadan
Çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.**

İÇİNDEKİLER

Yazarların Kısa Özgeçmişleri	V
Sunuş	VII
Mücahitler:	
1. Ahmet AŞIR	1
2. Ahmet KİRİŞOĞLU	9
3. Ahmet SEVİNÇ	15
4. Aziz SÖNMEZER	27
5. Bülent SELENT	33
6. Celal BAYAR	47
7. Çetin SEREZ	57
8. Derviş EROĞLU	69
9. Derviş Mahmut ŞENTAN	79
10. Emir Ali BALETTİ	87
11. Ertuğrul HASİPOĞLU	95
12. Fadıl Mehmet KAVAZ	99
13. Hakkı ATUN	107
14. Hüseyin BAŞBUĞ	153
15. Hüseyin ÖZGÜVEN	163
16. İsmail BOZKURT	179
17. Mehmet İBİŞ	191
18. Mehmet METAY	195
19. Mustafa Mahmut ÇELEBİ	205
20. Necmi GENÇAY	215
21. Osman Hasan GAZİ	233
22. Rauf Raif DENKTAŞ	239
23. Sabri UMay	253
24. Vasfi SERİN	267
25. Vural TÜRKMEN	273
26. Yılmaz BORA	285
Kitaba Emegi Geçen Öğrencilerimiz	289

YAZARLARIN KISA ÖZGEÇMİŞLERİ

Süheyla Göktürk, Erzurum’da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Türkiye’nin değişik illerinde yaptı. 4 yıllık lisans eğitimini Uludağ Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Tarih Bölümü (BALIKESİR)’nde tamamladı. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda 22 yıl tarih öğretmenliği yapmayı müteakip, 2008 yılında kendi isteğiyle emekli oldu.

Yüksek lisans eğitimini Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü’nde tamamlayan ve birçok uluslararası kongre ve sempozyuma katılan Göktürk, 2018 yılında “**Bir Hasret Hikayesi**” isimli kitabını yayınladı. 2012 yılından beri Doğu Akdeniz Üniversitesi Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi Başkanlığı’nda öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Evli olan Süheyla Göktürk, ikiz erkek çocuk sahibidir.

Turgay Bülent Göktürk, İzmir’de doğdu. Kara Harp Okulu, Kara Harp Akademisi ve Silahlı Kuvvetler Akademisi’nde eğitim gördü.

Kurmay subay olarak Türk Silahlı Kuvvetleri’nin çeşitli birliklerinde karargah subayı ve komutanlık görevlerinde bulundu. Kara Harp Akademisi (İstanbul) ve Azerbaycan Harp Akademisi’nde (Baku) Öğretim Görevlisi olarak çalıştı. Kıbrıs’ta Kurmay Albay olarak 28. Tümen Kurmay Başkanlığı ve KKTC Güvenlik Kuvvetleri 1. Alay Komutanlığı görevlerini yapmayı müteakip, 2007 yılında kendi isteği ile TSK’dan emekli oldu.

İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi’nde tamamladığı doktora eğitiminde, tez çalışmasını “**1974 Öncesi Türkiye’nin Kıbrıs Politikası, Vizyonu ve Uygulamaları**” konusunda yaptı. Bu çalışma, 2014 ve 2018 yıllarında aynı isimle kitap olarak yayımlandı. 2009 yılında Rauf R. Denktaş’ın önsözünü yazdığı, “**Enosis’in Doğuşu ve Düşünceden Eyleme Geçişi-1931 İsyanı**” isimli kitabını yayınladı. 2016 yılında, “**Amerikan Basınında İzmir Yangını-1922**” ile “**Kıbrıs Rum Ortodoks Kilisesi ve Enosis Politikaları**”, 2020 yılında da “**Hilmi Kılınç(Hilmi Komutan)’ın Arşivinden Varoluş Mücadelesinde Mağusa Sancağı**” adlı kitaplarını yayınladı.

Birçok uluslararası kongre ve sempozyuma katılan ve muhtelif makale ve bildirileri bulunan Göktürk, halen Doğu Akdeniz Üniversitesi Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi Başkanı olarak görev yapmaktadır. İngilizce bilen Göktürk, evli ve ikiz erkek çocuk sahibidir.

SUNUŞ

Bu çalışma, Doğu Akdeniz Üniversitesi Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi öğretim görevlileri Süheyla Göktürk ve Turgay Bülent Göktürk tarafından lisans öğrencilerine verilen Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerinde, öğrenciler tarafından yapılan “Mücahitlerle Röportaj” konulu dönem ödevleri temel alınarak hazırlanmıştır. Ayrıca, her iki akademisyenin mücahitlerle yaptıkları görüşmeler de çalışmaya dahil edilmiştir.

2008 yılında başlayan bu çalışma, kesinlikle düşmanlık yaratmak amacı gütmemektedir. Bulduğumuz coğrafya zorunlu da olsa, Rumlarla komşu olarak yaşamayı gerektirmektedir. Ancak, bu zorunluluk, geçmişte bize yapılanları unutmamıza bir gerekçe olamaz.

Çalışmanın temel amacı; bu toprakların vatan olması için canlarını ortaya koyarak bugün özgürce yaşamamızı sağlayan ve bunu yaparken kendi gençliklerini yaşayamayan mücahitlerimizi bir kez daha hatırlamak, atalarının Kıbrıs Türk Milli Mücadelesini hangi koşullar altında gerçekleştirdiklerini gençlerimizin kendi çalışmalarlarıyla ortaya koymalarına kılavuzluk etmek ve en önemlisi Kıbrıs Türkü’nün özgürlük mücadelesini belgeleriyle ve yaşayanların ifadeleriyle gelecek nesillere aktarmaktır.

Çalışma sürecinde; 2008-2018 yılları arasında yapılan toplam 814 mücahit röportajı, uzun bir çalışma sonucu tasnif edilmiş, elle yazılı olan metinler bilgisayara aktarılmış, yaklaşık beş bin sahifelik yazılı metnin aslına sadık kalınarak (Özellikle Kıbrıs ağzı ile yapılan konuşmalar bozulmadan) imla hataları düzeltilmiş, fotoğraf ve belgeler baskı yapılacak şekilde yeniden elden geçirilmiştir. Sonuçta mücahitlerimize ait çok değerli “Yaşanmış Olaylar” dizisi ortaya çıkarılmıştır. Ancak bunların tamamının aynı anda bir kitap haline getirilmesi teknik ve maddesel gerekçelerle mümkün görülmemektedir. Bu nedenle çalışmanın ciltler halinde süreç içerisinde yayınlanması uygun görülmüş ve başlangıç olarak “Mücahitler Anlatıyor” serisinin birinci cildinin hazırlanması kararlaştırılmıştır.

Çalışma devamında, görüşme yapmayı müteakip aramızdan ebediyen ayrılan Kurucu Cumhurbaşkanımız Rauf R. Denктаş, Mücahit Emir Ali

Baletti, Necmi Gencay, Hüseyin Özgüven ve Vural Türkmen'e minnet ve şükranlarımızla birlikte rahmet diliyoruz.

Merhum Kurucu Cumhurbaşkanımız Rauf R. Denktaş, Turgay Bülent Göktürk ile Lefkoşa'daki ofisinde 22 Nisan 2011 tarihinde yapmış oldukları ve ses kaydının alındığı görüşmeden yaklaşık bir ay sonra, Mayıs 2011 tarihinde rahatsızlanmış ve 12 Ocak 2012'de vefat etmişti.

Mücahit Emir Ali Baletti ile görüşme yapan Erdal Avşar'ın ödev teslim esnasında dönem ödevinde mücahidimiz fotoğrafları eksik olduğu için bunların tamamlanması istenmişti. Bu maksatla mücahidimizin evine giden Avşar, bu süre içinde (6 Mayıs 2016 tarihinde) Emir Ali Baletti'nin vefat ettiğini öğrenmiş ve maalesef cenaze merasimin fotoğraflarını getirmişti. Ruhları şad olsun.

Bu çalışmanın başarıyla sonuçlanmasında emeği geçen; öncelikle yaşadıkları olumsuz olayları, acıları bir kez daha hatırlamak durumunda kalan kahraman mücahitlerimize, mücahitlerimizle röportajları gerçekleştiren ve görüşmeleri bilgisayara aktarma konusunda bize yardımcı olan mezun olmuş veya halen okulumuzda eğitimlerine devam eden sevgili öğrencilerimize, çalışmanın kitap olarak basılmasında destek olan başta Türkiye Cumhuriyeti Lefkoşa Büyükelçisi Sayın Ali Murat Başçeri ve Halkbank KKTC Ülke Müdürü Sayın Serkan Ceylan olmak üzere tüm katkı sahiplerine sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Birinci cildin hazırlanmasında emeği geçen öğrencilerimizin isim listesine kitabın sonunda yer verilmiştir.

Çalışmanın hedeflenen amaçlara ulaşması ve gelecek nesiller için bir kılavuz olması dileğiyle...

Yrd. Doç. Dr. Turgay Bülent Göktürk
Öğr. Gör. Süheyla Göktürk

**Bu toprakları vatan yapmak için toprađa dūřen
tüm Şehitlerimizin aziz hatıralarına
ithaf olunur...**

Ahmet AŞIR

Ben Emekli M¼cahit Er Ahmet Aşır. 1955 doğumluyum.

Çocukluğum Muratağ'a'da geçti. 1972'de 17 yaşımın içindeyken m¼cahit oldum. 1974 olayları

sırasında 18 yaşındaydım. Bu süreç içerisinde Mağusa Sancağında m¼cahitlik yaptım. Savaş esnasında 80 eğitimli m¼cahitten birisiydim. Türkiye'ye gidip eğitim görerek tekrar adaya gelen komutanlarımız tarafından eğitim gördük.

1974'ten önce herhangi bir çatışmada bulunmadık. Biz zaten bu süreçte Mağusa Sancağı olarak Mağusa Kalesi'nde devamlı savunma halindeydik.

20 Temmuz sabahında Birinci Harekat başladı. Bu tarihten 16 Ağustos 1974'e kadar Türk askerinin Mağusa'ya varması için zaman kazanmak adına Mağusa'yı savunduk.

Ben aslen Muratağ'a'lıyım. Muratağ'a, Sandallar ve Atlılar kuşatma altında olan 3 Türk köyüydü. Tıpkı diğer kuşatma altında olan Türk köyleri gibi. Bu köylerin m¼cahit koruması altında olan köylere göç etmemesi bizim atalarımızın düşüncesi idi. Çünkü onlar, Türk askerinin gelip bize destek olacaklarını bilmekteydiler. Bu yüzden göç etmeyerek kendi köylerinde kalmışlardı.

O güne kadar ufak çapta çatışma, yol kesme ve baskınlar olmaktadır. Rum ve Yunan cuntacıların adayı Yunanistan'a bağlama emelleri doğrultusunda Makarios hükümetine karşı yaptıkları "Kanlı Darbe Girişimi" olayların başlamasına sebep oldu. Hatta cuntacılar o kadar hain planlar yapıyorlardı ki sadece Türkleri değil, Rumları da hedef alıyorlardı. Bizim savunma bölgemizin sınırları Namık Kemal Lisesi'ne kadardı. Namık Kemal Lisesi'ni ve oradaki görevli Rum polisini sadece bir duvar ayırıyordu. Darbeyi gerçekleştiren EOKA'cılar orada görevli polisleri de silahlarla saldırıp onları katlettiler. Hatta içlerinden kurtulan üç tanesi duvarı aşip bize sığınmaya geldi. Aslında darbecilerin tek amacı sadece kendi planlarına engel olan Makarios hükümetini devirmek değil, aynı zamanda bütün Kıbrıs Türklerini de ortadan kaldırmaktı. Amaçları Türkiye adaya geçse bile kurtaracak tek bir Türk bile bulamamalarıydı. Bu çerçevede mücahit koruması altında olan ve olmayan bütün Türk köylerini abluka altına aldılar. Anavatan Türkiye gelişmelerden haberdardı ve diplomatik görüşmeler sonrasında uluslararası anlaşmalardan doğan hakları çerçevesinde Barış Harekatı'nı gerçekleştirdi. Ancak Türkiye'nin amacı savaşı başlatmak değil, abluka altındaki Türklere ve yine darbeciler tarafından katledilmekte olan Rumlara da barış getirmek adına çıkmıştır Türk askeri adaya. Ancak anavatan Türkiye'nin de bu müdahalesini tehdit olarak algılayıp ellerindeki son model silahlarla Türk askerine saldırdılar.

Birçok savunmasız Türk köyünde olduğu gibi ellerinde sadece derme çatma av tüfekleri bulunan dedelerimiz ve babalarımızın köyleri Muratağa, Sandallar ve Atlılar'da birçok esir alma olayları gerçekleşti. Eli silah tutan tüm erkekleri götürdüler. Bu köylerimizde sadece çocuklar, yaşlılar ve kadınlar kaldı. 20 Temmuz sabahından 14 Ağustos

sabahına kadar Rum'un insafında kaldılar ve her türlü insanlık dışı muameleye uğradılar. Birçoğunu Gülseren esir kampına götürdüler.

Kıbrıs'ta Birleşmiş Milletler Barış Gücü vardı. Onların burada bulunma sebebi savunmasız çocukları, kadınları ve yaşları koruma altına almaktı. Bu insanlar adeta Birleşmiş Milletler Barış Gücü görevlilerine yalvarmalarına rağmen, burada can güvenliklerinin bulunmadığını, güvenli bölgelere gönderilmeleri gerektiğini bildirimlerine rağmen Birleşmiş Milletler Barış Gücü duyarsız kaldı ve yardım etmedi.

2. Barış Harekatı 14 Ağustos 1974 sabahı başladı. Rum ve Yunan ordusu kaçmaya başladı. Mehmetçiğe ve mücahide gücü yetmeyen Rumlar kaçarken evlerinden, yataklarından çıkartarak alıkoydukları kadınları, çocukları ve yaşlıları hazırladıkları katliam çukurlarına götürüp katlettiler.

Mektup yazıp Birleşmiş Milletler Barış Gücü'ne ailelerimize ulaştırılması için veriyorduk. Aynı şekilde ailelerimiz de bizlere ulaştırılması için onlara teslim ediyorlardı. Hatta bu olaylar yaşanırken aileme, köydeki durumlarını, herhangi bir olay yaşanıp yaşanmadığını, iyi olup olmadıklarını anlatmalarını istediğim bir mektup yazdım. Fakat bana cevaben yazdıkları o mektubu gönderemediler. Ben 1974'te savaş bittikten sonra gittiğimde, ailemin bana yazdığı o mektubu evde buldum. Bir ara Mağusa Kalesi'nde bizim yanımızda olan bir köylümüz köye gitmişti. Döndüğünde ona sordum ve o köyde hiç kimsenin kalmadığını söyledi. Ben savunmasız köylünün bir yere sığındığını, saklandığını ve bu yüzden köyü boşalttıklarını düşündüm tabii. Kötü düşünemiyor insan.

30-31 Ağustos tarihinde birliğimden izin aldım ve bir arkadaşımın köye gittik. Ve gittiğimizde maalesef insanları hunharca öldürüp içeri attıkları katliam çukurlarını bulduk. TSK 28. Tümen'e bağlı askerlerimizin yardımı ile şehitlerimizi çukurlardan çıkarttık.

Atlılar'da çocuk ve kadın olmak kaydıyla 37, Muratağa ve Sandallar katliam çukurlarında 89 şehidimizi bütün dünya medyasının gözlerinin önünde tek tek çıkarttık.

Biz katliam çukurlarında incelemeler yaptığımızda hiç boş mermi kovanı bulamadık. Başka bir yerde öldürüp oraya getirip gömdüklerini düşündük. Fakat öyle değilmiş... Çok büyük bir vahşet işlenmiş orada. Hiç mermi kullanmadan tamamen delici ve kesici silahlarla, erkek çocuklarının başlarını kesmişler, kiminin kolu, kiminin bacağı yoktu. Hatta tüm bunlarla da kalmayıp bir de cenazelerin üzerine benzin döküp yakmaya da çalışmışlardı.

Dünya medyası, bütün olanları kayda geçirip yayın yapıyorlardı. Bütün dünya yaşananları görüp duyuyordu. Ancak görmezden geliyorlardı. Çünkü orada kaydedilenler Türk ve Müslümandı. Kesinlikle yapmaz ama şayet Türk askeri yapmış olsaydı bunları, tüm dünya ayağa kalkardı.

Mehmetçiğin yapmadığının kanıtı olarak şunu anlatayım; Cenazelerimiz çukurlardan çıkartılırken Mehmetçikler bir erkek çocuğuna ait kafası ve gövdesi birbirinden ayrılmış bir cenaze aldılar çukurdan dışarıya. Başlarında bulunan komutanları tüm herkesin duyacağı şekilde askerine seslendi: "Mehmetçik, Biz hiç böyle bir şey yaptık mı esirlerimize ya da insanlara?" Asker, "Hayır komutanım" diye cevap verdi. Komutanı tekrar sordu. "İyi bak bu cenazeye, peki bundan sonra biz böyle bir şey yapar mıyız?" Asker ağlamaklı gözlerle çocuğun cenazesine bakarak sert bir şekilde bağırarak komutanına "Hayır komutanım asla!!" diyerek cevap verdi. Komutanı o askerin yanına gidip alnından öptü ve oradaki medya mensuplarına dönerek, "İşte Türk askeri budur" dedi.

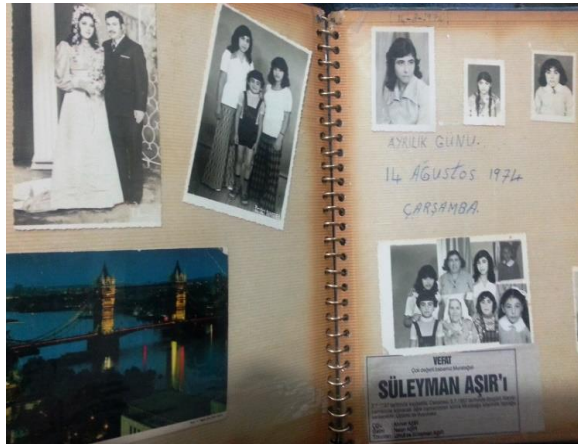
Benim 6 kardeşimi, annem, nenem, halam, 7 çocuk diğer yeğenlerim ailem olmak üzere yaklaşık 40 kişi yani tüm sülalem şehit edildi. Ailede bir tek ben ve esir olarak bulunan babam kurtulduk.

Magusa'da Kaleiçi vardı, Baykal bölgesi vardı, Sakarya bölgesi ve Karakol bölgesi vardı mücahit koruması altında. Ve Rum buralara kesinlikle giremezdi. Harekat'ın 1. günü akşamı Sakarya, Karakol ve Baykal Kaleiçi'nde savunmaya başladık. İlk gün çok şehit verdik. Çünkü hiç mevziimiz yoktu. Düşman sayı ve silah olarak bizden üstündü. Bizim 2 tane 81'lik havanımız vardı, toplamda 12 tane mermisi vardı. 6 tane 61'lik havanımız vardı, geriye kalanlar piyade tüfeklerimiz tek tek mermi olan ve mermilerin birçoğu da patlamaya eski silahlardı. Yakın muharebe silahları dediğimiz sten ve thompsonlarımız zaten uzağa ateş edemiyordu. Adı üzerinde yakın mesafeye atış yapabilen silahlardı. Mevzimiz yoktu, biz mevzii yapmaya çalıştığımızda Birleşmiş Milletler Barış Gücü gelip bize engel oluyordu. Kaleiçi'nde kapana kısılmış bir şekilde kalmıştık. Dakikada 50 60 tane havan topu düşüyordu üzerimize neredeyse, sayamıyorduk. Bir taraftan da keskin nişancı tüfekleri ile mevzilerin deliklerinden geçirecek şekilde isabetli atışlar yapıyorlardı. Çetin savaşlar yaşanıyor. Kalenin girişlerinin önüne dozerlerle hendekler kazdık. Kalenin eski hastane tarafındaki köprü'nün altını da dinamitledik ki gelip geçme imkanları olursa havaya uçuracaktık kendimiz de ölmek pahasına. Havan topları o kadar fazla yağıyordu ki üzerimize hatta sığınaklardaki savunmasız insanlarımızdan bile ölenler oluyordu. 9-10 yaşlarında bir çocuğun kafasına şarapnel isabet edip onu şehit etmişti. Elimizdeki cephane çok az olduğu için biz sık ateş edemiyorduk, idareli kullanmak durumundaydık. Ben 61'lik havan kullanıcısıydım, ancak eğitilmiş mücahit olduğumuz için her türlü silahı kullanmak durumundaydık. En son 3 tane havan mermim kalmıştı ve komutanım "Atış yapma sakın" diye emir vermişti. Ben de diğer silahlarla atış yapmak durumunda kalmıştım. Ancak onların cephanesi iyice azalmıştı. İyice kapana kısılmıştık. Yiyecek yok, su yok, cephane

yok, haberleşme aracı yok. Sadece küçük bir radyo var ve kalenin dışında olup bitenleri oradan öğrenmeye çalışıyorduk. Mesela 16 Ağustos'ta Türk askeri Mağusa'ya vardığında bundan bizim haberimiz yoktu. Kalenin içine yaklaşan personel taşıyıcıları üzerinde bayrağı falan olmadığı için düşman sanıp ateş açmıştı. Onlar da bizimle irtibata geçemediği için bize ateş açmak durumunda kalmışlardı. En sonunda bir komutan araçtan çıkıp Türk bayrağını sallamıştı ve biz öyle anlamıştık. Daha sonra onları içeri aldığımızda sorduk. “Bize neden bayrak salladınız? Ya biz düşman olsaydık?” dedik. Komutan şöyle cevap verdi; “Biz Değirmenlik Köyü’nden buraya kadar geldik. Yolda karşılaştığımız Rum askerleri bize hiç karşılık vermeden kaçmaya çalışıyordu. Ancak sizler bize karşılık gösterdiniz, ateş açtığımız. Bunlar bu kadar korkusuz olduğuna göre kesinlikle Türk’tür, dedim kendi kendime ve bayrağımızı çıkarttım” dedi.

Doğru dürüst bir şeyimiz yoktu. İlk 3 gün hiçbir şey yemedik. Sonraları Mağusa'daki marketlerden aldığımız malzemelerden yemek yapıp mevzilere dağıtırdık, ama çok sınırlı şeylerdi. Ara sıra limandaki ambarlara sızma yapardık ve oradaki pirinç, bulgur, buğday almaya çalışırdık, ama Birleşmiş Milletler Barış Gücü buna engel olurdu. Hatta bir keresinde silahlarını bize doğrultmuşlardı.

Mağusa'da 80 mücahittik biz. Sonları siviller de silah altına alınca yaklaşık 700 civarı bir

silahlı gücümüz olmuştu. Ama silahımız, cephanemiz ve mevziimiz yoktu.

Tüm bunlar yaşanırken hiçbir şey hissedemiyorsunuz. Sizin dünyanız, sizin duygularınız diye bir şey olmuyor artık. O esnada sadece savunmasız insanların, bebeklerinizin yüzleri geliyor gözlerinizin önüne ve onların sizin yardımınıza ihtiyaçları olduğunu biliyorsunuz.

Gençler geçmişlerini bilsinler. Atalarının neler yaşadıklarını araştırsınlar. Ateş düştüğü yeri yakar, acı onları yaşayanların yüreğinde alevlenir. Biz tekrar yaşansın demiyoruz ve asla istemiyoruz. Bizler onlara aktaracağız yaşadıklarımızı. Onlar da unutmasınlar ve öğrensinler. Amacımız düşmanlık duyguları aşılacak değil, yavrularımızın ancak bilincinde olarak yaşamaları gerekmektedir. 1955'lerden 1974'e kadar yaşananları öğrensinler istiyoruz. Biz bu kapsamda Muratağa, Sandallar ve Atlılar Şehitlerini Yaşatma Derneği kurduk 2008 yılında. O günden bugüne kadar da başkanlığını yapmaktayım. Sandallar-Atlılar İlkokulu'nu müzeye dönüştürdük. Yaşananları aktarmak adına "Adım Adım Soykırı" adlı kitap yayınladık. Muratağa-Sandallar Şehitliği açıldı ve şehitlerimizin DNA testleri yapılıyor. Sonrasında DNA testi yapılarak kimlikleri tespit edilenleri defnetmek adına yeni bir şehitlik yapılması için çalışmalarımız devam etmekte. Bu konuda siyasi yönden biraz sıkıntı çekmekteyiz. Proje konusunda Doğu Akdeniz Üniversitesi'ne başvurduk ve sağ olsunlar yeni şehitlik projesinin çizimleri konusunda bize yardımcı oldular. Bu kapsamda yeni şehitlik ve yine müze projesi için bir yarışma düzenlediler ve projelerinizi bize sundular. Yakın zamanda umarız bitecek. Ve bizler de şehitlerimize karşı borcumuzu yerine getirmenin kıvancını yaşayacağız. Umarız bir daha böylesine anılar yaşanmaz. Sadece ülkemizde değil, tüm dünyada olmasın böyle olaylar.

Ahmet KİRİŞOĞLU

Ben Ahmet Kirişoğlu. 15 Eylül 1944 senesinde Gönendere köyünde doğdum. İlk ve ortaokulu Gönendere’de, liseyi Namık Kemal Lisesi’nde bitirdim. 1962 ders yılında İstanbul Üniversitesi Tıp

Fakültesi’ne başladım. 1963 olayları başlayınca ve Rumların Türkleri katletmesiyle başlayan Adadaki durum, biz Kıbrıslı öğrencileri galeyana ve öfkeye geçirmiştir. Bu hislerle İstanbul’da toplantılar yapıp, elimizde avucumuzda ne varsa komiteye vererek, otobüslerle Antalya’ya gittik. Kıbrıs’a çıkıp Rumlarla savaşmak istiyorduk. Antalya’da silah satan dükkanların camlarını kırarak silahlandık ve limanda duran büyük bir tekneyi ele geçirdik. Denizcilik okulunda okuyan kaptan arkadaşlar gemiyi Kıbrıs’a doğru yola çıkaracaklardı. Fakat Türk Deniz Kuvvetlerine ait bir hücum bot, limanın çıkışını kapattı. Ertesi gün otobüslerle tekrar geldiğimiz şehirlere geri gönderildik. Daha sonra 1964 yılında, 66. Tümen’de komando eğitimi, ANKARA Zir’de eğitim ve daha sonra da Kore’ye gidecek Türk Alayı ile Toros Dağları’nda eğitim yaptık.

1964 Johnson mektubu ile akamete uğratılan Kıbrıs Harekatı’nda çıkarma gemilerinde tam teçhizatlı (Manga Komutanı TC Askeri, öğrenci olmak üzere) çıkarma harekatında idik. Fakat ABD’nin notasıyla çıkarma olmadı ve geri döndük.

Birkaç gün sonra Anamur'dan hücumbotlarla yine tam teçhizatlı ve silah yüklü olarak Erenköy'e çıktık. 28 Haziran 1964'ten 28 Ocak 1966'ya kadar Erenköy'de çatışma ve direnişte bulundum. Bütün bu süreçte milli ve vatanseverlik duygularıyla her türlü zorluğa göğüs gererek ve yılmayarak mücadele ettim. Bizim en büyük güvencimiz yüce Türk milleti ve Türkiye Cumhuriyeti'dir.

8 Ağustos çarpışmaları başlamadan önce Barış Gücünün, kendi mevzilerini Rum askerlerine teslim edip, bizim ateş altında kalmamıza neden olmaları, Hıristiyan barış gücüne güvenilmemesi gerektiğini bana o günden öğretmiştir. Ben ve benim gibi 500 arkadaşımın 10.000 kişilik Rum-Yunan askerine ve ağır silahlarına rağmen verdiğimiz mücadele, güvendiğimiz Türkiye ve O'nun Türk Silahlı Kuvvetleri ile milli ve vatanseverlik dolu yüreğimizdir. O dönemde şehit olmak, hiç de korktuğumuz bir durum değildi.

Şimdiki gençlere tavsiyem, milliyetçi olunuz, vatansever olunuz ve Anavatanımız Türkiye'ye güvenerek çok çalışınız.

ERENKÖY MÜCAHİTLERİ MÜCAHİTLİK TEVSİK BELGESİ

Birliği : Erenköy Mücahitleri
 Hibe ve Makamı : Ot.Tf.N.Y.
 Adı ve Soyadı : Ahmet HASAN
 Künye No. : 283
 Doğum Yeri ve Tarihi : Gönendere - 1944
 Mücahitliğe Bağlama Tarihi : 28 Haziran 1964
 Serbest Bırakıldığı Tarih : 28 Ocak 1966
 Serbest Bırakılma Sebabi : Türkiye'ye tahliye
 Kayıt Sıra No. : 21

Tukarıda künyesi yazılı ve fotoğrafı bulunan personel
 ERENKÖY Mücahiti olup, 28 Haziran 1964'den
 28 Ocak 1966'ya kadar Mücahitlik yaptığını
 tevsik ederim.

 D-1

 KOORDİNATOR

Ahmet SEVİNÇ

Benim adım Ahmet Sevinç. Emekli öğretmen ve ayrıca emekli üsteğmenim.

Gazimağusa'ya bağlı Boğaziçi (Lapatos)

köyünde 1943 yılında dünyaya geldim. İlkokulu köyümde tamamlayıp 1955 yılında Namık Kemal Lisesi'ne geldim, 6 yıl okudum, 1961-1962 lise mezunuyum. Üniversite eğitimimi Ankara Üniversitesinde Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi'nde tamamladım. 1971 yılında üniversite eğitimini bitirdikten sonra 6 ay yedek subay piyade bölümünde askerlik eğitimi aldım. 1972 yılında Kıbrıs'a döndüm ve Gazimağusa Baykal Bölük Komutanlığına subay olarak atandım. Savaş öncesinde Baykal Bölük Komutanlığı görevini yaptım. 1963-1967 yıllarında mücahitlik görevini Mağusa Sancağında yaptım. 1974 Mutlu Barış Harekatı'ndan sona subay olarak Namık Kemal Lisesi'nde milli güvenlik dersleri vermeye başladım. 1978 yılında ordudan emekli olup Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde lise öğretmenliğine 1990 yılına kadar devam ettim. Emekli olduktan sonra bir dönem Ulusal Birlik Partisinden milletvekili oldum. Halen Gazimagusa'da eşime ait Sevinç eczanesinde eşimle birlikte çalışmaktayım.

Tabii Kıbrıs Türk toplumunun varoluş mücadelesi tarihçesine özetle baktığımız zaman Yunanlılar, bu adaya sahip olmamalarına rağmen bu adanın kendilerine ait olduğunu iddia ediyorlar. TMT'nin başta

nüvelerini oluşturan isimler Dr. Burhan Nalbantoğlu, Rauf Raif Denктаş, Dr. Fazıl Küçük'tür.

Kıbrıslı Türkler kendi imkanlarıyla baş edemediklerinden dolayı Kıbrıslı Türklerin önde gelenlerinden olan Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş Kıbrıslı Rumların amaçlarını bildikleri için, Türkiye Cumhuriyeti'nden yardım istemişlerdir. Türkiye Cumhuriyeti de hemen faaliyete geçerek gizli bir yeraltı teşkilatı yardımıyla 1958'te Türk Mukavemet Teşkilatı kurulmasını sağlamıştır. TMT ve adaya lider personel gönderilmeye başlandı. Magosa'ya da Turgut Sökmen gönderildi. Turgut Sökmen kurmay albay idi. TSK mensubu sivil olarak Milli Eğitim Bakanlığı müfettiş görevlisi olarak geldi. Bu teşkilat Kıbrıslı Rumlara karşı savunma amacı güdülerken Türkiye Cumhuriyeti'nin de yardımıyla silahlandırıldı. Bu teşkilat içinde Mağusa, Lefkoşa, Limasol ve Baftan birçok Mücahit Türkiye'ye eğitime gönderilmiştir. TMT her köyde gizli bir örgüt kurarak ve bu örgütlerdeki mücahitlere eğitim verilmiştir. Kıbrıslı Rumlar bu örgütleri belli etmemek amacıyla, örgütlendirilen genç mücahitler izci adı altında alıp da kamp yapmak bahanesiyle dağlarda silah eğitimi veriliyordu. Çünkü Rumlar, herhangi bir örgütlenmeyi fark ettikleri anda pusu kurarak veya gece baskın yaparak bu kişileri toplu olarak katlediyorlardı.

Mesela Mağusa, Lefkoşa Merkez olduktan sonra buna bağlı Türk köylerinde veya karma köylerde birer ikişer olmak üzere bu seçkin kişileri bulmaya çalıştılar, sağlam yani ketum ağızlı sıkı milliyetçi muhafazakâr insanları TMT'ye üye yaptılar ve bunları eğittiler. Herhangi bir ihtimale karşı en iyi şekilde Türk toplumuna dıştan bize gelecek olan bu baskıları önleyecek şekilde bir hazırlığa başlandı.

1958-1960 arasında çok büyük olaylar ve çatışmalar oldu. Mesela bir kır bekçisi veya kıra çıkan bir çoban geri dönmedi, kaçırıldı öldürüldü.

Yollarımız kesildi. EOKA, biz Türkleri toplum olarak rencide etmeye korkutmaya öldürmeye başladılar.

1960'da kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti 21 Aralık 1973'e kadar devam etti. 1963'te hemen saldırıya başladılar biz Türkleri yok etmek için. Fakat başaramadılar, çünkü TMT önlemleri daha önceden alınmıştı ve hemen silahları yeraltından yer üstüne çıkartıp bulunduğumuz yerleri korumaya başladık. TMT yeryüzüne çıktı. Herkes mücahit oldu, eli silah tutan bütün erkekler hatta hanımlarımız da köylerde av tüfekleri yine mücahitlere katkıda bulundular, savundular. 1963'de birçok köyümüz göç etti yakıldı yıkıldı. Büyük eziyetlerle karşılaştık, fakat Rumlar amacına ulaşamadı. Bu arada görüşmeler devam etmekteydi. Türkiye bizim elimizden tuttu her zaman olduğu gibi.

1963-1974 yılları arasında çok zorluklar yaşadık. Geçiş yolları, havaalanı, limanlar hepsi Rumların elinde olduğu için her yere barikat kurmuşlardı. Kıbrıslı Rumların kontrolü olmadan ulaşım imkansızdı. Örneğin; Magosa'dan Lefkoşa'ya gidebilmek için 3 barikattan geçiyor ve sorguya çekiliyorduk. Şüphelendikleri kişileri alıp götürüyorlar, öldürüyorlar veya dövüyorlardı. Yanlarında silah var mı, diye kontrol ediyorlardı. Türklerin dolayısıyla hiçbir can güvenlikleri yoktu.

1963 ile 1974 yılları arasında ben de mücahitlik ettim, silah tuttum. Fakat köyümde Rumlarla karıştık. Yani ben karma bir köyde büyüdüm. Mesela sulu ziraat yaptığımız bahçelerimize bir gün EOKA'cılar saldırdılar, üç kişiydik. Bizi aldılar öldürmek amacıyla. Fakat orada bulunan komşu bahçe üreticileri Rumlar yanımıza geldi ve "Bu insanları almayın, biz bu köyün içinde hep beraberiz. Siz onları alırsanız Türkler de bizi alacak" dediler. Bizleri kurtardılar. Bizler de şu anda kemikleri aranan ve bulunamayanların listesinde olabilirdik Bunun üzerine ben de Mağusa sancağına müracaat ettim takım olarak tabii. Ve bizler çeşitli

yollardan
geçerek Mağusa
sancağına
geldik, burada
görev yapmaya
başladık ve 4
sene boyunca,
1967 yılına

kadar burada mücahitlik görevini yaptım.

Mağusa Sancağına yani Mağusa'ya mücahit olarak gidebilmek için ilginç bir olay yaşamıştık. Köyümde bulunan papaza Mağusa'ya gitmek istediğimi, fakat bunun zor olacağını, çünkü Rumların geçit vermediklerini, hatta beni alıp götürebileceklerini ve bir daha bulunamayabileceğimi söyledim. Papazdan bana yardım etmesini istedim. Papaz bana yardım edebileceğini, çünkü birlikte aynı köyde yaşadığımızı ve birbirimizi tanıdığımızı belirtti. Papaz kendi el yazısı ile bana bir belge vereceğini söyledi. O belgede papaz, beni çok iyi tarif etti ve ben papazın verdiği belgeyi gösterdiğimde barikattan geçebileceğime inandım. Çünkü papazlar EOKA'cılarının liderleriydi ve bu nedenle Rum polislerinin geçit verebileceklerini düşündüm.

1964 Şubat ayında, İsmail Çavuş adlı Mağusa'ya meyve sebze satan yaşlı bir adamın arabası ile Rum barikatına gittim. Barikattaki Rum polisi ve EOKA'cı olduğunu düşündüğüm sivil bir Rum beni görünce koşarak yanıma geldiler ve ellerinde silah ile eller yukarı uyarısı yaptılar. Elimdeki belgeyi gösterince silahlarını indirdiler ve bana hoş geldin dediler ve hemen geçiş hakkı tanıdılar. Benim için çok önemli ve ilginç bir olaydı. Çünkü papazdan aldığım belge olmasaydı, belki de bugün yaşamayacaktım. Daha sonra Sancağına ulaşarak bana verilen her türlü

göreve hazır olduğumu komutana söyledim. Mağusa'ya geldikten sonra 1. Hazır Kuvvette mücahit olarak çeşitli görevler aldım. Örneğin inzibatlık gibi, Mağusa surlar içerisindeki 1967 yılına kadar geçen devrede 3 buçuk yıl mücahitlik yaptım.

Mücahit olarak benim ve arkadaşlarımda görevi, Mağusa çatışmalarında surlar üzerindeki mevzilerde taarruz eden düşmanı durdurmaktı. 1967

yılına kadar Mağusa'da mücahitlik yaptım ve 1967'de dediler ki anavatana talebelerimizi burslu okumaya gönderiyoruz, arzu eden varsa gitsin. Ben de kabul ettim.

Sonra mücahitlikten terhis olarak Türkiye'de 4 yıl tahsil gördüm ve sonra adaya geri döndüm. Öğretmen olarak yer bulamadığımdan tekrar mücahit oldum ve Mağusa Sancağı'nda göreve başladım. Bu arada bana subay olmayı teklif ettiler ve mücahitlerin başına subay olarak geri döndüm. Mağusa Sancağı'nda subay olarak görev yaptığım sırada Baykal Bölük Komutanı oldum.

Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler anlaşabiliyor muydu? Sorusuna şöyle cevap verebiliriz; Sonuçta farklı görüşlere sahip olsalar bile, aynı köyde

zamanla ahbab oluyorsun, ister istemez yakınlık oluyor. Bizim kendi aramızda hiçbir sorun yoktu. Hatta karma olan bazı köylerde Rumlar, Türklere baskınları önceden haber vererek canlarını kurtarmalarına yardımcı olarak bazı katliamları önlemişlerdir. Tabii ki haberi olmayan köyler ise yakılıp yıkılmıştır. Bunlardan bazıları; Muratağa, Atlılar, Sandallar köylerinde olduğu gibi. Karma köylerde halkın arasının iyi olmasına rağmen Rum evleri ile Türk evleri arasında gizli bir sınır var gibiydi. Çünkü hiçbir Rum'un evi ile Türklerin evi iç içe değil, bir sırada Rum evleri bir sırada Türk evleri vardı. Ancak bu bilerek yapılmış bir şey değildi, büyüklerime de sordum. Fakat hiçbir cevap alamamıştım. Çünkü kimse bunun sebebini bilmiyordu. Halen daha sebebini merak ediyorum.

Bir akşam eşim, baldızım ve ben bir yere gidiyorduk. Yolda lastiğimiz patladı ve ben onu değiştirirken bir Rum aracı içinde 3 tane Rum yaklaştı ve yanımızda durdu. Rumca “Yardım ister misiniz?” diye sordu. Ben de gene Rumca teşekkür ettim ve gittiler. Bu olay 5 dakika sürmüştü, ancak eşim için saatler sürmüştü. Çünkü bölük komutanı idim ve gece olduğundan tanıyamamışlardı. Tanısalardı, hayatta olmayabilirdim.

1963'te, gizli olan TMT teşkilatı gün yüzüne çıkarak çalışmalarına devam etti. Gönüllü eli

silah tutan bütün mücahitler eğitimler vererek onları eğittiler. Bütün

ihtiyaçlarımızı Türkiye aracılığı ile sağlamış ve bu şekilde hayatta kalabilmiştik. Örneğin; gemiler ile Kızılay yardımı yollamışlardır. Gerek silah yardımı, gerekse erzak yardımı göndermişler ve bu yardımları görevli kişiler aracılığıyla Kıbrıs'taki Türklere iletmışlerdir.

Türk halkı bütün bu baskıya rağmen boyun eğmedi. Rum'un yaptığı tüm zalimliğe karşı durdu. Mesela köyde çıkan sebze getiren adam bile zorluk çekmedi. Barikatlar vardı Rumlar tarafından kurulmuş. Bu adamları durdurur, indirir, eziyet eder, yumurtasını kırar, sebzelerini parçalardı. Bu toplum Anavatan Türkiye'nin yardımları ile geçinirdi. Yardımlar, Mağusa limanına gelir ve Birleşmiş Milletler kontrolünde sancaklara dağıtılırdı. İşte Kıbrıs Türkü böyle yaşayarak 1974 Mutlu Barış harekâtına geldi.

20 Temmuz sabahı Türk Silahlı Kuvvetlerimiz adaya Barış getirmek için harekete geçti. Burada kurucu Cumhurbaşkanımız Rauf Denktaş, BRT'den kendi sesi ile bir açıklama yapmıştı. Dedi ki "Beklediğimiz gün gelmiştir, anavatanımız bizi kurtarmaya geliyor. Adanın her tarafından çıkarma yapılacaktır, gazamız mübarek olsun." Aslında Adanın her tarafından demesi bir taktiktir. Rumlar tabii ki nereden çıkacağını bilmezdi.

Sabah saat
10.00'da Sakarya
bölüğü ilk atışı
Rumlara açarak
düşmanı üzerine
çekmek istedi.
Çünkü Rum
birlikleri Türklere

ateş açılmayacağını bildirdi. Aramızda sükûnetin sağlanmasını istiyorlardı. Bu bir oyundu. TSK Girne' den çıkarma yapıyordu. Rumların amacı bu çıkarmayı önlemektir. Rum ordusu; “Biz Mağusa’da savaşa girmeyelim. Mağusa’daki birlikler Girne’ye katılsın” dedi. Biz zaten taarruz edecek değildik ki. Bizim amacımız, bulunduğunuz bölgeyi anavatan askerleri gelene kadar sağlam tutmaktır. Karşılıklı çatışmaya başladık.

Magosa'daki Türk halkı 4 bölüğe ayrılmıştı. Bunlar: Baykal, Sakarya, Karakol, Surlariçi. Ben Baykal Bölüğü’nden sorumluydum. Bölük Komutanlığını yaptığım Baykal Bölüğü’ne 20 Temmuz sabahı Rumlar 3 taraftan yağmur gibi saldırdılar. Namık Kemal Lisesi’nin savunmasında biri teğmen, 7’si er olmak üzere 8 şehit verdik.

Bunlar yaşanırken üç Rum Polisi EOKA’ya karşı korunmak için bölüğüme sığındı. Ben de tutanakla birlikte bu üç polisi Birleşmiş Milletlere teslim ettim.

Akşama kadar ateş altında kaldık ve gece, 21 Temmuz sabahı 04.00 den

itibaren surlar içine çekilme emri verildi. Rahmetli Nalbantoğlu çok iyi düşünmüştü. Baykal'da kendi bahçesinden Suriçi'ne bir tünel kazmıştı. Sivil halkı surlar içerisine burnu kanamadan geçirebilecektik. Bizler de 21'in sabahı Mağusa surları içerisine geldik. Buradaki Akkule kapısında silah tutan mücahitlerle tekrardan bir tertip düzenledik. Mağusa'nın savunmasına orada devam ettik. Mağusa Sancağı olarak surlar içerisinde müdafaaya başladık. Sıcak çatışmalarda Rumlar Magosa'da bazı bölükleri çevrelediği için Sur içinde toplanmak diğer bölükler için çok kolay olmamıştır. Çünkü Sakarya ve Karakol mahalleleri düşman tarafından etrafı sarılıydı. Baykal Bölüğü olarak irtibat tüneline sivil halkımızı Magosa Suriçi'ne geçirdik ve mücahitlerimizi de silahlarıyla surlar içine aldık. Diğer bölükler de zor da olsa Surlar içine çekildiler.

Türk halkı mazgallarda saklanırken mücahitler de ateş ediyorlardı. Havadan uçaklarla, Rum barınaklarını bombardımana tutmuşlardır. Kıbrıslı Türklerden çok şehit verilmişti. Ancak Kıbrıslı Rumların da kayıpları olmuştur.

Surlar içerisine geldikten sonra tekrar tertip düzen aldık ve savunmamızı surlar içinde yapmaya başladık.

Çatışmalar 20, 21, 22 üç gün devam etti. Rumların o kadar çok ateş üstünlüğü vardı ki bizden her adama bir mermi düşüyordu. 21'de hava kuvvetlerinden jetler gelerek imdadımıza yetişti. Türk Silahlı Kuvvetleri uçakları belirttiğimiz yerleri gelip bombalayıp geri gittiler. Rum ordusunun bulunduğu bölgeleri ateş altına aldı ve bizi biraz rahatlattılar. Ama Rumlar daha da yoğun diklendiler. Tanklarıyla toplarıyla üstümüze gelmeye başladılar.

23 Temmuz'da ateşkes ilan edildi. Ateşteste doğal olarak rahatlama oldu. Çeşitli ihtiyaçlarımızı daha rahat giderdik ve beklemeye başladık.

Bu arada görüşmeler devam etti. Antlaşmalardan herhangi bir netice çıkmadı.

Türkiye Cumhuriyeti bu sefer 14 Ağustos'ta 2. Barış Harekâtını başlattı. Lefkoşa'dan Karpaz'a doğru 28.Tümen hareket etti ve Serdarlı bölgesini TSK kurtardı. 15 Ağustos saat 06.20'de TSK Magosa'ya ulaştı ve mücahitlerimizle kurtuluşumuzu kutladık. İlk Türk Silahlı Kuvvetleri öncü birliği Mağusa Suriçine ulaştığında onları ben ve bölüğüm karşıladık.

Unutamadığım anılar arasında Rumların zalimliğini en iyi yansıtan anımı paylaşmak isterim:

Dört Rum, ikisi Yunan subay, biri o zamanın Rum Emniyet Müdürü'nün oğlu ve onun şoförü ile Canbulat Kapısı'ndan içeri girdiler ve dur uyarılarına aldırmazlık yaparak yola devam ettiler. Mağusa Kapısı'na geldiklerinde orada görev yapan Mücahit arkadaşımız Mustafa, dur emrine uymadıkları için silahla ateş açtı ve hepsini öldürdü. 1965-1966 yıllarında bizi sevk ve idare eden komutanlarımız bu Rumları onların

tarafına erkenden iade ettiler. Bu erken iadenin sebebi de o zamanlarda konuşulan birleşme vasıtasından dolayı idi. Ölen Rumların karşılığı olarak 65 tane Türk yollardan alındı ve geri iadesi hiç olmadı. Şu an nerede olduklarını, onlara ne yaptıklarını bilmiyoruz. Rumlar artık o kadar bir Türk düşmanlığı ile fanatizmde yoğrulmuşlardı ki Dikelya üssü gibi kendi içlerinde çalışan Türkleri iş çıkışı yollardan alıp katlettiler ve onlar da bugün diğer 65 kişi gibi daha bulunamadılar. Üzerinde durmak istediğim konu şudur ki; Rumlar hakikatten bize karşı acımasızdı. Mutlaka bizi bu adadan her türlü zorlukları ve zalimliği yaparak göç ettirmek, ya da öldürmek istediler. Fakat biz Anavatanın bize vermiş olduğu güvence ile bu topraklar üzerinde yaşadık ve bu vatan bildiğimiz toprakları koruyarak bu günlere geldik.

Son olarak şunları söylemek isterim; Türk toplumu 1974 Barış Harekâtı ile özgürlüğüne kavuştu. Adanın dört bir tarafından Türk mücahit kuvvetleri Anavatan silahlı kuvvetleriyle kucaklaştı ve Rumların her türlü baskısından kurtuldu. Türk Silahlı Kuvvetleri 20 Temmuz Barış Harekâtı ile Yunanistan'a da, Kıbrıs Rum'una da barış getirdi ve tarih bunu yazmaktadır.

Kıbrıslı Türk halkı gerçekten çok zor ve kanlı günler yaşadı. Eğer Türkiye Cumhuriyeti olmasaydı, şu anda Kıbrıslı Türkler, yani biz hayatta olamazdık. Türkiye Cumhuriyeti hiçbir zaman desteğini üzerimizden çekmemiştir. Gerek maddi olsun gerek manevi her zaman yanımızda olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'ne şükran ve minnetlerimi sunarım.

Aziz SÖZMENER

Ben Fırat Sönmezer. Ödevim için gerekli ropörtajı, mücahit olan, yani mecburi askerliğini mücahit olarak yapan babam Aziz Sözmener ile

gerçekleştirdim. Babamın anlattıklarını aynen kendi ağzından aktarıyorum.

Ben Aziz Sönmezer. 1954, Lefkoşa doğumluyum. Çocukluk ve gençlik yıllarım Lefkoşa'ya bağlı Yeniceköy'de geçti. Yeniceköy, Kıbrıs'ın en büyük kanton (Türk Bölgesi) bölgesi dahilinde idi. Bu kanton bölge, Cihangir, Çukurova, Yeniceköy, Serdarlı, Görneç, Kalavaç, Gönendere, Meriç, Sütlüce ve Çamlıca gibi köyleri içine almakta idi. 1970'li yıllarda erkek öğrenciler genellikle, öğrenci-mücahit olarak öğrenimlerini sürdürmekteydiler. Ben, Eylül 1970'de, Lise 1'e başladığımda mücahit olarak yazıldım ve Ekim 1973'de, yüksek tahsil için Türkiye'ye gideceğimden dolayı mücahitlikten otomatik olarak terhis oldum. Terhis oldum, ama 1974 Barış Harekatı sırasında, anlatacağım gibi tekrar mücahit olup, ikinci kez terhis oldum.

Mücahitlik görevimi, biraz önce de söylediğim gibi, lise tahsili sırasında, kendi köyümde, Serdarlı Sancağı 2. Tabur 2. Bölük Yeniceköy Takımı'nda yaptım. Komutanlarımız hep Türkiye kökenli ve rütbeli askerlerdi. Gündüzleri okula gidiyor, geceleri de nöbet tutuyorduk.

Askeri eğitimi ise hafta sonları alıyorduk. Silahlarımız piyade tüfeği idi. Ekim 1973'te tahsil için Türkiye'ye gittim. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'ne başladım. Maddi durumumuz iyi olmadığı için Şubat tatilinde Kıbrıs'a gelemedim. Annemi de çok özlemiştim. Annemi diyorum. Çünkü ben babamı 6 yaşında iken trafik kazasında kaybettim. Onu sadece resimlerden tanıyorum. Anneme minnettarım, çünkü beni ve kardeşimi hiç bırakmadı. Evlenmedi. Portakal bahçelerinde çalışarak, inek besleyerek bizi okuttu. Ben muhasebeci, kardeşim ise hakim oldu. Neyse konumuza dönelim. Üniversitenin tatil olması ile birlikte, 10 Temmuz 1974'te Kıbrıs'a geldim. O tarihlerde Rum tarafında karışıklıklar olduğu söyleniyordu. 15 Temmuz 1974'te Sampson ve taraftarları Makarios'a darbe yaparak onu devirdiler. Yapılan darbe görüntüsünün ardından, Türklere ve Türk köylerine saldırı girişimleri başlamıştı. Bunun üzerine Türkiye, Kıbrıs Barış Harekatı'nı başlatmaya karar verdi. Bu arada tüm gençler, ben de dahil acil askere çağrıldık. Artık köyümüzdeki kışlada kalmaya ve nöbet tutmaya başladık. Nitekim Rumlar, Türk

köylerini tehdit
etmeye

başlamışlardı.

İşgal ettikleri

köylerden

çekilmeyi de

reddediyorlardı.

Biz kışlada olup

bitenleri takip

etmeye ve alarında kalmayı sürdürüyorduk. 20 Temmuz sabah günün ilk ışıklarıyla, uçak sesleriyle uyandık. Haberlerden Türkiye'nin Barış

Harekatı'nı başlattığını öğrendik. Türk uçakları, köyümüzün kuzeyinde olan Beşparmak Dağları'nda Rumlara ait radarları bombalamaya başlamıştı. Onları görebiliyorduk. O gün, Türk uçaklarını uzaktan görmemiz bile hepimiz için büyük bir olaydı. Uçakların adanın her tarafını bombalamasını, top tüfek seslerini duyuyor ve bombaların ardından çıkan dumanları seyrediyorduk. Bize doğru paraşüt indirme harekatı başlatan Türk uçakları, köyümüzün üzerinden geçip Hamitköy, Lefkoşa'ya doğru gittiler. Köyümüzden paraşütçülerin uçaklardan atlayışını görebiliyorduk. Bu arada aldığımız bilgilere göre donanımlı bir Rum askeri konvoyu Mağusa'dan yola çıkmış köylerimizin hemen yanından (Şimdiki Mağusa-Lefkoşa ana yolu, tren yolu diye adlandırdığımız yoldan) geçip Lefkoşa'ya, oradan da Girne Boğazı'na doğru ilerleyeceklerini öğrendik. Konvoyun geçişini engellemek için mevzilendik. Konvoy, Aslanköy istikametinden görüldüğünde, bir mücahit arkadaşımız yolun içerisine çıkarak konvoyun önünü kesti. Bu arada uçakların geldiği görüldü, fakat hiçbir müdahalede bulunmadılar. Çünkü biz uçaklara, tarafımızı belli eden yer bezlerini heyecandan yanlış renkte serdik. Uçaklar sanki orada dost birlik varmış gibi düşünerek geçip gittiler. Biz de oralarda kala kaldık. Rumlarla giriştiğimiz çatışmada 3 mücahidimiz şehit düştü. Takriben 2 saat sonra köyümüze doğru çekilmeye başladık. Rumların bir kısmı askeri araçlardan inerek yaya olarak yakınımızdaki Rum köyü Eksomedos (Şimdiki Düzova) Köyü'ne, oradan da tedarik ettikleri araçlarla yollarına devam ettiler. Diğer taraftan etraf köylerdeki Rumlar bizim köyümüze doğru saldırıya geçtiler. Batı'da Değirmenlik, Minareliköy, Demirhan köylerinden: Güney Batı da, Düzova Köyü'nden saldırmaya başladılar. Aradaki Cihangir, Beyköy ve Kurumanastır köyleri halkı da bizim köyümüze doğru sığınmaya başladılar. Rumların saldırıları devam edince hep

birlikte Serdarlı Köyü'ne doğru kaçmaya başladık. Bu kaçış sırasında yaşlılar gerilerde kaldı. Herkes birbirini kaybetti. Karanlıkta Serdarlı'ya girdik. Geceyi Serdarlı'nın sinema salonunda geçirdik. Rumlar da, Serdarlı'nın altına kadar gelip mevzilendiler ve ellerinde ağır makineli silahlar ve toplarla köye rastgele ateş etmeye başladılar. Biz genç, yaşlı, eli silah tutan köylüler Rumlara karşı direniyorduk. Bizim elimizde basit ve hafif silahlar vardı. Mesela benim kullandığım silah sten tipi idi. Bu arada Rumlar, Serdarlı Köyü'nün kuzeyinden, Görneç Köyü'nden de saldırıya geçtiler. Yani bizi iki taraftan abluka etmeye çalıştılar. İki gün direndikten sonra Serdarlı'dan çıkıp daha içerideki Gönendere'ye doğru kaçmaya başladık. Bu kaçış sırasında da 3 şehit verdik. Mücahitlerden bir tanesi teyzemin oğlu idi ve Barış Harekatı'ndan bir hafta önce evlenmişti. Yine bu kaçış sırasında çok yaşlı olan büyük ninemi kaybettik.

Nihayet ateşkes yapılmıştı. Biz, tüm çevre köylülerle birlikte Gönendere'ye kaçtık. İki-üç aile bir evde olumsuz şartlarda kalıyordu. Kimileri avluda, kimileri damda yatıyordu. Biz mücahitler ise düşmana karşı nöbet bekliyorduk. Bu bekleyiş 5 Ağustos 1974 Serdarlı'nın kurtuluşuna kadar sürdü. Haberleşme, radyo mesajları ve barış gücü askerlerinin getirip götürdüğü mektuplarla oluyordu. Ümidimizi yitirmeden beklemeye devam ettik. İkinci Barış Harekatı 14 Ağustos'ta başlamış ve Serdarlı 15 Ağustos'ta kurtarılmıştı. 15 Ağustos günü uçakların köylerimiz üzerinden geçip bombaladıklarını gürdük. Serdarlı Köyü'nün Güneyinden Türk tankları belirmişti. O anda hepimiz koptuk. Sevincimiz anlatılamazdı. Türk askerleri ile kucaklaşmak, onları yakınımızda görmek unutulmazdı. Rumlar araçlarına binip köyleri terk etmeye başladılar. Büyük bir coşku ve sevinç içinde köylerimize geri dönmek için yola koyulduk. Yol boyunca Türk askerleri ve askeri araçlar görmek, emniyette olduğumuzun kanıtı idi. Kendimizi güvende

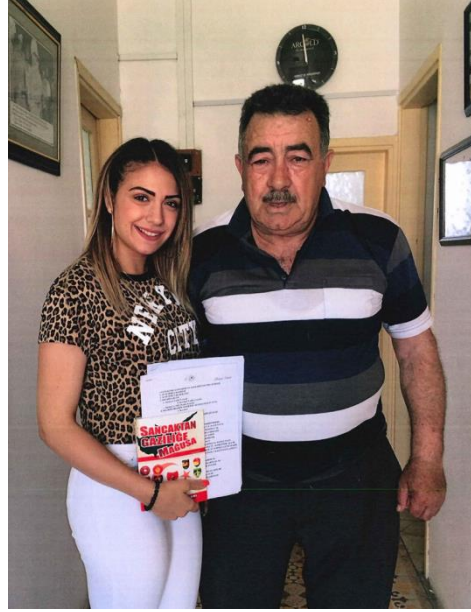
hissederek köyümüze, evlerimize döndük. Mücahitlik görevim bir süre daha devam etti. Çevre köylere Türk askerleri ile birlikte girdik. Türk askerine rehber olduk. Yaptığım aramalarda bazı köylerde saklanmış olan Rumları Türk askerine teslim ettik. İkinci Barış Harekatı 16 Ağustos 1974'te Mağusa ve Lefke'nin kurtuluşu ile sona erdi. Böylece, benim ikinci mücahitlik dönemim de 15 Eylül 1974'te son buldu. Terhis olup, İstanbul Üniversitesi'ne devam ettim.

Bülent SELENT

Ben Bülent Selent, o zamanlar Karakol Bölgesi Bölük Komutanı.

21 Aralık 1963'te 16 yaşında bir lise öğrencisiyken askerliğe girdim. Lefkoşa'da olaylar başladığı gün hepimize silah verdiler. 16 yaşımdayken, 3 yıla yakın bir süre mücahitlik görevimi Lefkoşa'da yaptım.

Daha sonra okul bitince Mağusa'ya geldim. İlk önce 2 ay kadar Yenikapı bölüğünde mücahitliğe devam ettim. Ondan sonra Merkez Taburu'na, Eğitim Taburu'na geçtim (Şimdiki 4. Piyade Alayı).

1963'ten 1966 yılına kadar Lefkoşa'da, 1966'tan 31 Aralık 1974'e kadar da Mağusa Sancağı'nda görev yaptım. Bu 12 yıl içerisinde sırasıyla; onbaşı, bölük başçavuşu ve bölük komutanı olarak Mağusa Sancağı'nın çeşitli kademelerinde görev yaptım. Esas görevim, Tabur Eğitim Subaylığıydı. Gerek Mağusa'da gerekse Mağusa'ya bağlı Karpaz köylerinden gelen mücahitlere eğitim yaptırırdım. 1974'te Mağusa sancağına bağlı Karakol'da Bölük Komutanı olarak görev yaptım.

T.M.T 1958 de kurulduğu zaman ben 11 yaşındaydım, o yüzden çok aktif çalışmadım. Ama tüm faaliyetleri görüyordum, Kale içindeydik, babalarımızın, abilerimizin nasıl çalıştığını nasıl haberleştiklerini iyi biliyordum.

Ben henüz lise 1 öğrencisiyken Şht. Hüseyin Ruso beden eğitimi hocamızdı ve beni yanına çağırarak; ‘Sen artık askersin ve bugün nöbetin var’ dedi. Kendisi, Lefkoşa Kaymaklı’da ilk şehit olan kişidir. O günden itibaren göreve başlamış oldum. İlk önce er olarak başladım ve daha sonra Bölük Komutanı oldum ve 11 yıl boyunca asker olarak görev yaptım. O

zamanlar

Rumlar çok

baskı

yapmaktaydı.

Amaçları

Kıbrıs’ı

Yunanistan’a

bağlamaktı, yani ENOSİS. Ancak Türkiye’nin kararlı tutumları doğrultusunda bu düşünce gerçekleştirilemedi. Bunun üzerine EOKA harekete geçerek ilk önce ilhaka karşı çıkan Rumları, sonra İngilizleri, daha sonra da Türkleri öldürmeye başlamışlardı. Bunun üzerine Rauf Raif Denктаş ve Burhan Nalbantoğlu TMT teşkilatını kurmuşlardı. Türkiye, Kıbrıs’a Albay Rıza Vuruşkan ve onun gibi komutanları, vakıf müdürü veya okul müfettişi adı altında TMT’ye göndermişti ve daha sonra bu teşkilata gayet güvenilir ve sağlam kişileri almaya başlamışlardı. Büyük çoğunluğu kadınlardan oluşmaktaydı, çünkü kadınlar daha az dikkat çekmekteydi. Bu kuruluş üyeleri TMT’ye girerken özel yeminlerini ederlerdi ve hiçbir şekilde hiç kimseye TMT mensubu olduklarını söylemezlerdi, bu yasaktı. Hatta TMT mensupları birbirlerini dahi bilmiyorlardı. Hepsi birbirinden gizli olarak görevlendirilmişlerdi. Bunu da yıllar sonra TMT üyelerine plaket vermek için aynı çatı altında topladıklarında birbirlerini gören TMT üyeleri

anlamıştı. TMT üyeleri bu gizliliği bozduklarında ve bu konu hakkında herhangi bir yerde konuştuklarında, anında görevden uzaklaştırılmakta ve cezalandırılmaktaydı. Eğer halen daha konuşmaya devam ettiği bilirse gereği yapılmaktaydı.

Düşünün ki 1958’lerde elimizde hiç silah yoktu. Rumlara karşı kendimizi koruyabilmek için silah tedarik edebilmemiz lazımdı. Bunun için de Batı Erenköy’den abilerimiz kendi imkânlarıyla tekneleriyle Türkiye’ye gidip silah almaya çalıştılar. Eski Erenköy bölgesindeki balıkçılarla anlaşarak 3 gemi Türkiye’ye gönderildi. Bunlar Türkiye’deki limana varınca askere, “Kıbrıs’tan geldik, silah istiyoruz” dediklerinde tutuklanıp, komutana götürülmüşlerdi. Bir süre orada tutuklu kalan balıkçılar, Kıbrıs’tan Albay Rıza Vuruşkan tarafından Türkiye’ye telefon açılarak “Onlar bizim adamlarımızdır, onları serbest bırakın ve silah verin” denilmesi üzerine serbest bırakılmışlardı. Türkiye’den balıkçılara silah verildi ve Kıbrıs’a yollandı. Burada TMT üyeleri silahları devir aldı ve silahları saklamaktan görevli olan kişilere devir etti. Bu silahlar şimdiki Balalan köyünde bir komutanımızın evine getirildi. Son bir gemi silah taşıyordu. İngiliz devriyesi bunu fark etti yakaladı ve o gemiyi 30 sn. içinde derhal batırdılar.

Dikkat edelim ki silahları çıkarmak için çalışanların içinde kadınlarımız da vardı. Çünkü

TMT sadece erkeklerden değil, ağzı sıkı, vatanını milletini seven kadınlardan da oluşurdu. Çeşitli gruplar vardı; silahları denizden

çıkaranlar, karadan alıp toplanma yerine getirecek olanlar, toplanma yerinden alıp çanaklama görevi yapacak olanlar. Çanaklama görevi çok önemliydi. Çanaklama; çıkan silahları düşmana göstermemek için yeraltının kazılıp silahlar kamufle edildikten sonra gömülmesidir. Bu çanaklama doğru dürüst yapılamazsa ki olmuştur, 1963'de silahları yer altından çıkarttığımız zaman maalesef kullanılamayacak durumda olan silahlar vardı. Bizim de askerlere eğitim verirken öğrettiğimiz ilk şey çanaklamadır.

1960'da Kıbrıs Cumhuriyeti kuruldu ve biz ağır şartlar altında çalışıyorduk. 7'ye 3 oranı vardı. Devlet dairesine bir memur alınacaksa 7 Rum, 3 Türk alınıyordu. 1960-63 yılları arasında EOKA çok güçlü silahlandı. Ve bizi 24 saat içinde yok edeceklerini zannediyorlardı. Unuttukları bir şey vardı, Kıbrıs Türk'ü 24 saat boyunca ailesini, canını, vatanını, namusunu korumak için mücadele etti. Ben gündüz okula gider, gece de Namık Kemal Lisesi üzerinde 12 saat nöbet tutardım. Namık

Kemal Lisesi'nde, olmazsa hisarlar üzerinde nöbet tutardık. 21 Aralık 1963 gecesi Rumlar Lefkoşa'daki Tahtakale mahallesinde bir taksiyi durdurarak içindeki taksici ve yolcu olan aileyi öldürerek Kıbrıs hadiselerini başlattıklarını duyurmuşlardı. Ertesi günü biz okuldayken Lefkoşa Türk Lisesi'nde, ben o zaman lise 1 öğrencisiydim, Rumlar bir Jeep ile gelip okulumuzu taradılar. 4 arkadaşımız yaralanmıştı. Bu olaylar yaşandığı için

TMT artık gün yüzüne çıktı ve çanaklanmış olan bütün silahlar çıkarıldı ve direnişe başlandı. Ama ne yazık ki zamanında çanak görevi yapan askerlerin çoğunun yaşamadığını öğrendik. Silahları çok zor bulduk. Bunun üzerine bulunan silahlar, eski Lefkoşa Türk Lisesi ve Bayraktar Ortaokulu'nun arkasında toplanıp mücahitlere teslim edildi.

1963'ten 1974'e kadar bizler çok ağır şartlar altında yaşamaya çalıştık. 1974'e kadar 103 tane Türk köyümüz Rumlar tarafından işgal edilmiştir. Yine bu zamanda Lefkoşa'da Küçükaymaklı'da suçsuz vatandaşlarımız yok yere kurşuna dizilmişlerdir. Ayrıyeten o zamanın Türk Alayı'nın doktorunun eşinin ve çocuklarının banyoda vahşice öldürülmesi olayını TMT'nin üzerine atmaya çalıştılar. Neymiş biz, Türkiye yardımı gelsin diye böyle birşey yapmışız. Asla aslı olmayan bir hadisedir. Yapacak olsak kendi kendimizi öldürürdük, zavallı insanların ne günahı var.

TMT mensupları
Magosa'da ikiye
ayrılır. Magosa
kapısından girip
İstiklal
caddesinden
Peteğe kadar,
benim taburum
orasıydı. 11 yıl

orada görev yaptım. Yukarı çıktığımızda etrafı kolaçan ederdik biri var mı diye. İçeride bir perde vardı. Onun arkasında yemin ederek TMT'ye dahil oldum.

1974'e geldiğimiz zaman, 15 Temmuz 1974 günü Rumlar kendi aralarında Makarios'u devirmek için bir darbe yaptılar. Makarios'u öldürdükten sonra amaç bizleri yok etmektir. Bu olay yaşanırken ben Sakarya ve Karakol bölgesindeydim ve Rumların kamyon içerisindeki cesetlerinin götürülüşüne şahit oldum. 15-20 Temmuz darbesi arasında biz mücahitler olarak komutanlarımızdan aldığımız emirleri yerine getirmek için Sakarya bölgesi, Karakol bölgesi, Baykal bölgesi, Namık Kemal Lisesi ve apartmanlar bölgesi, Yeniboğaziçi bölgesi diye 5 bölgede tertiplenmiştik. Bu 5 bölgede mücahitler kendilerine ait bölgeleri korumakla vazifelidiler. Halkın iletişim kurması için yerel radyolar kurulmuş ve Mağusa'da Canbulat radyosu yayına başlamıştı. Biz hiçbir zaman taarruz edip karşıımızdakini öldürme gayesiyle yol almadık.

Rum Milli Muhafız ordusunun Mağusa'daki kuvvetleri şöyleydi;

-8 piyade taburu

-Tank bölüğü (10 adet)

- Zırhlı keşif bölüğü (10 zırhlı araç)

-Bir tanksavar bölüğü

-Bir topçu taburu

Tarafları karşılaştıracak olursak, mücahitlerin silah ve cephanesi, Rum askerlerinin beşte biri kadardı,

Rumların ekipmanı uzaktan saldırmaya elverişliydi. Ancak bizim elimizdeki 314 Sten Makineli Tabanca ve 203 adet Thompson Makineli Tüfek yakın savunmada kullanılıyordu.

Komutanlarımız 19 Temmuz'da bizi yanına çağırdı ve "Türkiye gelecek çıkarma yapacak, ancak sizin dışınızda kimse bilmeyecek" dedi. Ben Baykal'da oturuyordum, birliğim de Karakol Bölüğü idi. Mücahit sayımız çok az, 50 mücahitle bölgeyi korumamız isteniyordu. Elimizde ne düzgün silah var, ne de mevzii. Ben hemen evime gittim. Eşim ve

anneme silah eğitimi vermiştim zaten ve kendilerine ait silahları vardı, can güvenliklerini korusunlar diye. Çünkü evimiz yol kenarında tek evdi ve her an Rumlar baskın yapabiliirdi. Onlara sadece ve sadece kapıya kadar gelen Rumlar varsa onlara ateş etmelerini söyledim. Sırf kendi canını korumak için. Ayrıca “Dikkatli olun, çok kritik zamanlar bahçe kenarında otururken her an Rumlar buraya baskın yapabilir” dedim. Annem telaşlandı. Bana 'Bir şey mi var oğlum?' diye sordu. “Yok anneciğim her şey yolunda” dedim. Ve birliğime yeniden döndüm. Adamızın dört bir tarafı denizlerle kaplı ve bir askeri birliğin çıkarma yapabileceği en ideal yer Magosa Glapsides plajı ile Boğaz arasındaki yerdir. Rumlar bunu bildiği için normal zamanda tüm o sahile beton mevziler yapmıştı. Rumlar bütün ağır silahlarını Gülseren’den sahile taşıdılar. Biz de Karakol bölgesinde olduğumuzdan dolayı her şeyi gördük ve anında Magosa’ya bilgi verdik. Onlar da Türkiye’ye bilgi verdiler. Daha sonra Türk ordusu Lapta bölgesinden çıkarma yaptı. Bunu duyan Rumlar hemen Girne’ye doğru yola çıktılar. Rumların hareketini önceden tahmin eden komutanımız Sakarya bölgesi mücahitlerine emir verdi ve “2 saat oyalayın” dedi. Hemen mevziler kuruldu, ateşler edildi, ilk atışlar da başladı.

Bülent Bey'in Ailesiyle Anısı

Bu çarpışma esnasında; Sakarya bölgesinde 4 şehit 9 yaralı, Karakol bölgesinde 3 Şehit 2 yaralı verdik. Sakarya bölgesinde Alasya İlkokulu diye bir okul vardı. O okul delik

deşik edildi Rumlar tarafından. Duvarların arkasında bir insan duramazdı. Aynı durumda en fazla şehitleri Namık Kemal Lisesi ve apartmanlarda verdik. Çünkü Namık Kemal Lisesi'nin karşısında hastane vardı ve oralar tamamen Rum mevzileriydi. Burada Rumlar topluca Namık Kemal Lisesi'ne taarruz etmiştir. Bu arada 9 şehit verdik.

Bunların çoğu 19-20 yaşlarında genç çocuklardı. Çoğu canlı canlı toprağa gömülüp öldürülen mücahitlerimizdir. Şehitlerden

ikisi bayandı. Diğeri de buralı bir kızla nişanlanan genç Türkiyeli bir kardeşimizdi.

O gün bu olaylar olurken dış bölgelerdeki birliklerin Magosa içerisine çekilme emri verildi. Benim bölgem olan Karakol bölgesi, 2 Rum mevzisinin arasından geçerek, gecenin yarısı sessiz bir şekilde, yavru çocukların bile ağlamaması için analarının emzirmeleriyle susturmaya çalışarak zor şartlarda Kaleiçine girdik. Bizim arkamızdan Sakarya bölgesi 3 Rum kuvvetinin arasından geçti ve en kolay geçen Baykal bölgesiydi. Zamanında tünel kazarak Kaleiçine yol yapılmıştı. Bu halk Kaleiçi'ne buradan geçti. O zaman Kaleiçi'nde 2500 kişi vardı, dışarda ise 7500 kişi. Önemli olan kaleye toplanmamızdı. Yoksa topyekûn imha edilecektik. Biz kaleye Rum sokmamaya yemin ettik ve 28 gün elimizden geleni yaptık. 23-24-25-26 Temmuz günleri sakin geçti. Ancak onbin kişi açlıkla mücadele etti. Suriçinde ikamet eden halktan giyecek ve

battaniyeler sivil savunmaya teslim ederek dış bölgelerden gelen ihtiyaç sahiplerine dağıtılmıştı. Ayrıca Suriçi'nde bulunan kooperatif ambarı ile iki küçük bakkal dükkanına el konulmuştu. Çünkü o dönemde küçük çocukların en önemli besin ihtiyacı süttü. Ekmek için unu da Orhan İtimatı'nın Lefkoşa kesiminden 19 Temmuz günü getirdiği bir kamyon un ile 7 gün idare edilmişti. Hava atışlarından prefabrik olan Türk hastanesi yıkılmıştı. Altun Tabya Otelin sahibi Erol Hilmi otelini gönüllü olarak sivil savunmanın hizmetine açmıştı. Suriçinde kesik olan su ihtiyacı ise genel ev işleten Rasiya Hanımın evlerinin depolarında bulunan suyu mevzilere taşıyarak gideriyorduk. 25 Temmuz günü Barış Gücü tarafından Karakol bölgesinde bulunan Türklere ait 25 inek, 3 keçi Suriçi'ne getirildi. Rumların tarafında kalan Türk malıydı bunlar ve çok mutlu olduk, hemen kesildi ve halka dağıtıldı.

27 Temmuz günü mücahitlerin Mağusa limanının bir kısmını kontrol altına alması ile oradaki ambarlarda bulunan yemek yağı, bebek sütü ve sigara Suriçi'ne taşınmıştı. 28 Temmuz günü resmi ve silahlı mücahitler limanda mevzilendiler.

Hiç unutamadığım bir başka olay da şu idi; 26 Temmuz'da 5. gecede komutanımız bize cephelerin duvarlarını beton dökerek güçlendirmemiz ve kum torbalarını yenilememiz için emir vermişti. Bizim bölüğümüz görevlendirildi bunun için. Ellerimizle çamurlarla, çakıl taşlarıyla gece beton mevziyi yaptık. Kum torbalarının olduğu yerde ay şavkıyla birlikte gözüme bir madde geldi. O güne kadar ağzıma bir damla su ya da yiyecek koymadım. Sadece ilk gün 1 sigara içtim. O torbaların arasından o maddeyi uzandım aldım. Aldığım an ellerim karıncalandı, sanki bir şeyler yürüyordu kollarımda. Baktım ki kurumuş bir ekmeğin içi. Fakat her tarafı karınca olmuştu. 1-2 kez üfledim ve olabildiğince karıncaları temizlemeye çalıştım, ama tamamen temizlenmedi. “Hey Allahım günah yazma bana” dedim ve ağzıma attım ekmeği. Isırdığım anda öyle güzel bir tat aldım ki o an önüme dünyanın bütün yiyeceklerini, bütün ekmeğini koysalar öyle tatlı gelmezdi bana. Hayatımda o kadar doyurucu ve tatlı bir ekmeği yemedim daha. Şu an istediğim yerden istediğim yemeği yiyebilirim. Ama o ekmekteki tadı alamayacağımı biliyorum. O açlık zamanımda o ekmeğe bana o kadar iyi gelmişti ki bunun değerini herkes anlayamaz. 5 gün değil 15 gün bile idare etti beni.

Unutamadığım bir başka olay da şöyle gelişti: Harekatın 7. günü mevzide 6 gün boyunca savaştıktan sonra 7. günü aklıma ailem geldi. Kendi kendime düşünmeye başladım. Benim bir ailem var, evimde bıraktığım

eşim, çocuklarım, annem ve babam. Bunlar nerede diye düşündüm. Yine bir gün ateşkes sırasında yaya olarak bütün sığınakları aramaya başladım. Hangi sığınağa gittiysem yok. Artık bakabileceğim başka bir sığınak kalmadı. Bir anda ailemin, Baykal'da bıraktığım evde şehit olduklarını düşündüm. Bir kişi çıktı ve bana ailemin nerede kaldığını sordu. Ben de Baykal'da olduklarını söyledim. Bana Baykal bölgesindeki halkın, halkevinde toplandıklarını söyledi. Bütün gün aramama rağmen hala ailemi bulamayacağım düşüncesinde olduğum için morali çok kötüydü. Oraya gittiğimde “Anne neredesin?” diye öyle bir bağırışım ki, gündüz olmasına rağmen bütün insanlar korkmuştu. Bunu bana daha sonra eşim anlattı. Duvarlarla çevrili olduğu için onları bir an kalabalıkta görmemişim. Daha sonra ailemi otururken görünce içimde tarif edemeyeceğim mutluluk oluştu. Geri mevziye döndüğümde hiçbir derdimin olmadığını fark ettim. Daha sonra 28 gün boyunca o mevzilerin içerisinde savaşmaya devam ettim. Silahımız cephanemiz azalınca Türkiye'ye çağrı yaptık çabuk gelin dayanamıyoruz diye.

1974 Barış Harekatı sırasında savaş iyice ilerlemeye başlamıştı, herkes köyleri boşaltıp sur içine sığınmaya başladı ve askerler hisarlar da savunma yapmaya başladı. 6 Ağustos günü Rumlar Barış Gücü ile gönderdikleri haberle, bizim 2 saat içinde limandan çıkmamızı istediler. Eğer çıkmazsak buraya taarruz edip bütün mücahitleri öldüreceklerini söylediler. Biz de dedik ki “Cesursanız gelin.” Burası bir limandır ve hisarlarla çevrilidir. Onlar buradan istediği kadar gelsin bize taarruz etsin, biz orada hepsini avlarız. Tabii ki Rumlar da bunu anladığı için bir şey yapmadılar. Bu arada elimizdeki silah ve cephane miktarı azalmaya başlamıştı. Uçaklarla devamlı temas kurulup, Rum mevzilerin neresi olduğu bildirilip, onların bombalanması istenildi. Limana giden yolun arkasında ambarlar vardı. Gölde ağaçlık yerden kale içine sürekli havan

topları atılmaktaydı. Limanda pilot köşkü olan bir bina vardı. O binadan Rumlar düşen havan mermilerinin yerlerini görüp Rum havancılara bilgi verdiği için, oradan bize sürekli havan saldırısı yapılmaktaydı. Uçaklardan o binayı yıkmalarını istedik. Pilot, “O binayı bir hamlede yıkarım, ama bina sivil halka yakın olduğu için yıkıldığında sivil halk da zarar görecek. En iyisi ben bunları korkutmak için rıhtıma bomba atarım. Rıhtıma bomba atıldığı zaman su çıkacak ve bunlar korkup denize atlayacaklar” dedi. Öyle de oldu. Rıhtıma bomba atıldı, denizden su fişkırdı ve Rumlar bombardıman başladığını zannedip korkudan denize atladılar. Bizim için en önemli şey Türk ordusunun buraya yetişmesiydi. Rumlar havan saldırısına yeniden başlamıştı, mücahitler artık tükenmek üzereydi. Fazıl Polat Paşa’ya telsiz ile şu haber bildirildi; “Acilen buraya gelin, silah ve cephanemiz bitmek üzeredir. Rumlar bütün şiddeti ile bize saldırmaktadır. Teslim olma ihtimalimiz var, bizi kurtarın”. Gerçi teslim olmayacağımızı komutan çok iyi biliyordu, ama bir an önce Türk askerinin gelmesini istiyorduk. Fazıl Polat Paşa bize çektiği mesajda; “16 Ağustos günü bize birliğin Mağusa’da olacağını” bildirdi. Mağusa bölgesine 4 tank ve 4 kariyer gönderilecekti. Bunlar Serdarlı’da sıkı bir

çatışmaya girmişti ve Mağusa’ya gelişin böylelikle gecikeceği belli olmuştu. Her tank ve kariyer içinde belli sayıda asker bulunmaktaydı, toplamda 40-50 kişi kadar. Oysa

aldıkları emir son sürat Mağusa'ya gelmek yönündeydi. Bir ara Mağusa hisar üzerinde tankların sesini duyduk. 4 Türk tankı ve 4 kariyer (personel taşıyıcı araç) hızlı bir şekilde çatışmadan sıyrılıp Mağusa'ya bir gün önce, yani 15 Ağustos günü gelmişlerdi. 16 Ağustos'ta değil de, 15 Ağustos'ta gelince gelen kariyer ve tankların Türklere değil, Rumlara ait olduğu düşünülerek, Akkule giriş kapısında ateş emri verildi. Ve bütün hisardaki mücahitler tank ve kariyerlere ateş açtı. Bu arada Hasan Keskin adında bir mücahit hisardan atlayarak tank üzerine çıktı ve gelen birliklerin Türk olduğunu bildirdi. Fakat Akkule'de hisarın girişi tankların giremeyeceği kadar küçük olduğu için, tanklar ve kariyerler Yenikapı istikametine yönlendirildiler. Akkule'den Yenikapı'ya gidene kadar sur içindeki mücahitler tarafından yayılım ateşine tutulan zırhlı birlik Yenikapı'ya vardı ve Türk bayrağı açıldı. Fakat bize onların Türk tankı olduğuna dair herhangi bir bilgi gelmedi ve biz de Yenikapı'da o tanklara ateş etmeye başladık ve bir Türk askeri maalesef şehit oldu. Daha sonra kariyerler artık yeter deyip bize ağır silahlarıyla ateş etmeye başladı ve biz hemen saklandık. Daha sonra 2-3 arkadaşımın silahını alarak Yenikapı'da tankları durdurmak için ateş etmeye hazırlanırken, tankın içindeki üsteğmen çıkarak, oradaki Yenikapı bölüğündeki Oğuz

Yüzbaşı'ya "ulan keçi sen miydin?" dedi. Meğer oradaki komutanla aynı okuldan mezunlarmış ve komutanımızın okulda lakabı keçiymiş ve böylece

tanklara ateş kes emrini verdi. Daha sonra 28nci Tümen Komutanı Tümgeneral Fazıl Polat Paşa ile mücahitler kucaklaştı.

Türk Birliklerinin Mağusa'ya ulaşması ile Mutlu Barış Harekatı'ndan sonra evlerine dönen halk bir harabeyle karşılaşmış, sivil savunma tarafından temin edilen eşyalar sahiplerine verilerek normal yaşantılarına dönmeleri sağlanmıştır. Mağusa halkı ile mücahitlerin bu dayanışması sonucu kahramanca korunan Mağusa'ya 26 Aralık 1975 GAZİ ünvanı verilmiştir.

Celal BAYAR

Celal Bayar, 27 Aralık 1940'da amlıköy'de (Lefke) doğdu. 1959 yılında Celal Bayar Lisesi, Akademi bölümünden mezun oldu. 1959 yılında TMT saflarına katıldı. 1961 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat bölümünden mezun oldu. 1961-1969 yılları

arasında Orta Okul Öğretmenliği yaptı. 1964-1969 yıllarında 44. Bölük Komutanlığı yaptı. 1969-1974 yıllarında Çalışma Kooperatif ve Rehabilitasyon Üyeliği İdare Müdürlüğü görevinde bulundu. 20 Temmuz 1974 ve 14 Ağustos 1974 Barış hareketlerine katıldı. 31 Aralık 1978 yılında Kamudan emekli oldu. 1980-1993 yıllarında Kıbrıs Postası Basın Yayın Ltd. Müessese Müdürü, 1993-1997'de Desdemona Turizm Müdürü olarak görev yaptı. 1998-2001 Akdeniz Radyo-TV'de Genel Koordinatörü oldu. Halen Kıbrıs TMT Mücahitler Derneği Genel başkan yardımcısı ve Kıbrıs Türk Basın Konseyi Genel Sekreteri olarak görev yapmaktadır.

1959 yılının Aralık ayında Ankara'da TMT'ye 'ARI' olarak katıldım. 1959-1961 yılları boyunca Ankara'da görev aldım ve Öğretmenlik eğitimini orada tamamladım. Tamamen gönüllü yapıyordum, hiçbir baskı yoktu. Bizde bir sıcak yaklaşma, bir de soğuk yaklaşma diye bir şey var. Birini önerirken konuşmalarından milliyetçi mi, vatan ve bayrağı için ne

düşünüyor? Bir de çok yakından tanıdığımız birine böyle bir teşkilat olduğunu ve gönüllü olarak katılır mısınız? diye sorulurdu. Üniversitede Kıbrıslı son sınıf bir arkadaş bir gün koluma girdi ve bahçeye götürdü beni ve “Merak etme her şey yolunda, TMT diye bir teşkilatımız var. Türkiye uyumuyor. Sen de artık bunun bir üyesisin” dedi. Sonra yemin ettik ve resmen katılmış olduk. Türkiye’de eğitimde olduğumuz için buradan bu teşkilata girenleri gruplar halinde Türkiye’ye eğitime götürüyorlardı. Çünkü burada atış izni, açık eğitim yapma imkanı yoktu. Uygulaması sadece Türkiye’deki kamplarda yapılırdı. Ona da hasret eğitimi deniyordu. Orada bir aylık eğitim gördükten sonra göreve başladık. Tabii hep gizliydi ve TMT’ye katılanlar tamamen gönüllüydüler. Bir de özelliği her sınıf halk vardı. İşçi, memur, çiftçi,

Bir Bayram Günü Mücahitler Toplu Halde

çoban, avukat, doktor, polis... vardı. Yani her meslekten gönüllüğe dayanan ve en küçük Türk köyünde bile bunu bir üyesi kuruldu. Önce altı sancak kuruldu; Lefkoşa, Magosa,

Lamaka, Limasol, Baf,

Lefke. 1963’den sonra da beş tane daha sancak kuruldu; Erenköy, Yeşilırmak, Boğaz, Mehmetçik ve Serdarlı sancaklarıdır. On sancak ve bir de bayraktarlık vardır. Bayraktarlığın başkanı da Bozkurt’tu.

1961 yılında mezun olup Ankara’da kaldım ve bir aylık Hasret eğitimine katıldım. 1961 yılının Eylül ayında Yapı Enstitüsü’nün orta kısmında ve Bayraktar Orta Okulu’nda öğretmenlik yaptım. Aynı zamanda

Çetinkaya'ya bağlı 541 Karga Oğul Beyi olarak görev almaktaydım. 1962 yılının yaz tatilinde İngiltere'ye gittim ve geri Kıbrıs'a aynı yıl içinde Ekim ayında dönerek Küçük Kaymaklı'da Sarı Petek Dal 3 (Eğitim Harekat Beyi) olarak göreve atandım. İleriki zamanda 21 Aralık 1963 olayları başladığı zaman Küçük Kaymaklı'daydım. İki petek vardı Kaymaklı'da. Biri sarı petek, bir de Osman Efe'nin petek beyi vardı. İki petek 45 kişiden 90 kişi yapıyordu. Bu 90 kişi ile 50126 nüfuslu Kaymaklı'yı savunmaya çalıştık. 21 Aralık'a kadar çatışmalar devam etti. Kaymaklı'yı biz savunmaya çalıştık. 25 Aralık'a geldiğinde mermimiz bitmişti. Bu bölgede cephanelerimiz bitti, Çağlayan bölgesi hisara çekildi. 5 gün savaşılabildik, Lefkoşa'yla irtibatımız kesildi ve Küçük Kaymaklı Rum askerleri tarafından kuşatıldı. Artık eldeki cephanemiz de bitince mecburen Kaymaklı'yı terk etmek durumunda kalmıştık. Fakat Kaymaklı'nın 5 gün dayanması Lefkoşa'yı da dolayısı ile kurtarmıştır. Kaymaklı'dan iki gün içinde çekilmiş olunsaydı Lefkoşa tamamen Rumlar tarafından alınmış olunacaktı. Dolayısıyla bu direniş her şeye rağmen büyük bir başarıydı. Fakat direnenler için Kaymaklı'yı terk etmek kabullenilemedi. En büyük üzüntümüz de Hüseyin Ruso'yu kaybetmiş olmamızdır. Ne yazık ki cesedini dahi alamadık. Kaymaklı'da şehadeti esnasında beraberdik. Halkın Hamitköy'e geçmesi için yardımcı olurken Rumlar tarafından açılan kurşunlardan birini aldı ve şehit oldu. Bugün Şht. Hüseyin Ruso Ortaokulumuz vardır onun anısına.

25 Aralık 1963 yılında Küçük Kaymaklı'yı terk ederek Hamitköy'e ilerledik. Bir gece önceden kadın ve çocukları Kaymaklı ve Hamitköy arasında bulunan Halil Efendi'nin Tuğla Fabrikası dediğimiz Salhane'ye götürmüştük. Bir kısmı evlerinden çıkmadı ve bu kişiler esir alınarak vahşice öldürüldüler. Hamitköy'de Kaymaklı göçmeni çok ağır şartlar altında hayatını sürdürdü. Çünkü mevsim kıştı, barınak yoktu. Evlerde 3-

4 aile bir arada kalıyordu. Dolayısıyla epeyi zorluklar çekildi. Çadırlar kuruldu. Bu çadırlarda kışı geçirmek zorunda kalındı. Anavatanımızdan gelen yardımlarla, gerek gıda yardımı, gerekse battaniye çadır ihtiyaçlarla o kış atlatıldı.

Ben 1 Mart 1964'e kadar Hamitköy'de görevime devam ettim. 1 Mart 1964 günü Belediye Standart Evleri Bölgesi'ne 15 kişi 10 parça silahla gizli olarak gelerek o bölgeye yerleştik. Rumlar bugünkü Asal Şube'nin olduğu yere kadar kuşatmışlardı. 1963 yılından sonra yeryüzüne çıktığımız için mücahit olarak adlandırıldık. Bu 15 mücahit gittikçe artarak 200 kişiyi buldu ve 1964 yılının sonu 1965 yılının başlarında askeri düzene geçilince rahmetli Ecvet arkadaşım ile birlikte 44. Bölüğü kurduk. 44. Bölük'te 4 takım

vardı; 1. Takım Komutanı Salahi Aldanmaz, 2. Takım Komutanı Hüseyin Hail Efendi, 3. Takım Komutanı Ecvet Yusuf, 4. Takım Komutanı Özer Komando, Bölük Komutan Yardımcısı Mustafa Gülhan ve Bölük Komutanı ben olmuştum. Ben 31 Mayıs 1969 yılında kızım doğuncaya kadar 44. Bölük Komutanı olarak bu bölgede

görev yaptım ve bölük komutanlığını Ecvet arkadaşım a bu tarihte teslim ettim. Ben sivil olarak görev yapmaya devam ettim. 1967 yılının Kasım ayında Geçitkale-Boğaz olaylarından sonra Türkiye'nin müdahalesi olmuştu, uçaklar geldi, Amerika devreye girdi, Cyrus Vance ara bulucu

olarak geldi. Türkiye müdahale etmedi ve karşılığında bu iki köyü Rum askerleri boşaltacak, yollarda barikatlar kalkacak, serbest dolaşım olacak, dediler. Yani normal hayata geçiş söz konusuydu. Rumlar artık işkence yapamayacaktı. 1963-1968 yılları arası yaşamın zor olduğu dönemdi. 1968 yılında normal hayata dönüşler başladı. Türkiye'nin şartları arasında 15000 Yunan askeri ve Grivas'ın da aradan çekilmesi vardı.

44. Bl. K. Zamanında Şehit Pilot Gültekin Şengör ve Şehit Mücahit Ecvet Yusuf İle

Tüm bu şartlar yerine getirildiği için Türkiye müdahale etmedi. Daha sonra Mücahitlikte öğrenci olup eğitimini tamamlayamayanlar için Türkiye'de burslu olarak okuma imkanı sağlanmıştı.

1968 yılında askerlikten terhis olmadan önce bölük

komutanları olarak işini bırakıp beş yıl mücahitlik

yapanlar için bir öneride bulunmuştuk. Bu öneride; dükkanını kapatanlar, liseyi bitirip çalışamayanlar ve çırak olanların rehabilite edilmesi, yani hayata dönüp iş kurabilmesi için ve Lefkoşa'ya göç eden kişilerin yeni bir hayat kurmaları, iş bulabilmeleri için bir çalışma yapılması planlanmıştı. Bunun için 1968 yılında Çalışma, Kooperatif, Rehabilitasyon Üyeliği kuruldu. Biz de öneride bulunduk ki 5 yıl mücahitlik yapan memurlara 2 yıl ödenekli tahsil izni verilsin, diğer esnaf da rehabilite edilerek yeniden hayata başlasın, dükkanını açabilsin, malzemelerini alabilsin diye kredi verilsin. 1969 yılında bu kurumun

bakanı Nevzat Uzunoğlu olmuştur. Nevzat bey beni rehabilitasyon işlerini birlikte yürütelim diye ismen istedi. Ben öğretmen olduğumdan dolayı eğitim bakanlığına bağlıydım ve eğitim bakanı bana bu kuruma geçmem için izin verdi. Ben 31 Mayıs 1969 yılında askerden terhis olduktan sonra 1 Haziran 1969 yılında Çalışma, Kooperatif, Rehabilitasyon üyeliğine geçtim. Nevzat bey ben girdikten sonra Ağustos 1969 yılında görevinden ayrıldı ve onun yerine İsmet Kotak geçti. 1974 yılına kadar İsmet Kotak ve ben bu işi yürüttük. 1974 yılında Çalışma, Kooperatif, Rehabilitasyon Bakanlığı olarak isim değiştirdi ve İskan İşlerini de bu yıl içinde üzerimize alarak İskan Bakanlığını da kurmuş olduk.

İskan Bakanlığında göç eden kişilerin yerleştirmesine yardımcı olmak için, yani göç eden kişiler evlere yerleştirlsin diye uğraştık. İskan Dairesi

Müdürlüğünü 1975 yılından 1979 yılına kadar devam ettirdim.

1967 Kasımından sonra Makarios Amerika'nın da araya girmesi ile normalleşmeyi kabul etti. Bu normalleşmede 15000 Yunan askerinin gitmesi ve Grivas'ın da gitmesini, hem Grivas hem de EOKA örgütü kendine yediremedi, EOKA Örgütü ikiye ayrıldı. EOKA ve EOKA B olarak ayrıldılar. EOKA B hemen ENOSİS olsun istiyordu. 15 Temmuz 1974 yılında Makarios ENOSİS'i İlan etmediği için EOKA B ve Grivas ona karşı darbe yaptılar. 1963 yılında Rumlar Türklere karşı AKRİTAS planını uyguladılar. 1974 yılında ise İFESTOS(VOLKAN) planını uygulayarak Türkleri ortadan kaldırmaya çalıştılar. Bülent Ecevit müdahale için karar verdi ve asker harekete geçerek hareketları

başlattılar. O yıl iki Barış Harekatı meydana gelmiştir. 20 Temmuz 1974 yılında ilk hareket gerçekleşmiştir. Girne'de Çıkarma plajından çıkarmayı yaptılar ve Rumları geri püskürtmeye başladılar. Ben o sırada Lefkoşa Mücahitler Sitesinde depo bölümünde görevliydim. Ele geçen silahlar ve şehitlerin torbaları buraya gelirdi. Biz bunları alıp istiflerdik.

Birinci harekattan hemen sonra 1963 göçmenleri Kuzey'de Küçük Kaymaklı, Lapta, Yorgos, Hudut Boyu, Ozanköy, Çatalköy, Vasilya(Karşıyaka) gibi bölgelerde olanlar

hemen dönmeye başladı. Yani kurtarılan 1963 göçmenleri hemen dönmeye başladı. İlk harekattan 2 gün sonra ateşkes ilan edildi, ama ben Küçük Kaymaklı'ya taarruz edileceğinde 23 Temmuz 1974'te Sancaktarla beraber buraya geldim. Küçük Kaymaklı'yı Rum askerlerinden temizlemiş olduk. Asker Girne Çatalköy arası, Lapta arası, St. Hilarion Bölgesi, Kızılbaş, Yenişehir gibi yerleri temizledi. Alayköy'de iki alay çarpıştı, yine bizim askerimiz onları temizledi. 14 Ağustos 1974'de ise İkinci Harekat gerçekleşti. Ben bakanlıktaydım. Buraya ne kadar Türk gelecek, ne kadar Rum gönderilecek diye çalışmaya başladık. Esas temizlik İkinci Harekat'ta oldu. Asker iki koldan doğuya ve batıya yürüdü. Dağlar temizlendi. Karpaz'dan Lefke'ye iyi bir temizlik yapıldı. 14 Ağustos 1974'deki harekatta 2 günde Lefke ve Mağusa'ya ulaşıldı ve bugünkü hat çizildi.

1963 yılında etkileyici bir olay olmuştu. Rumların taaruzu ve atışları olduğu sırada devriye yapmamamız gerekir. Ama idarecimiz olan Osman Efe atışların olduğu gece de devriyeye çıkmamızı istedi. Rejist bölgesine ateş açmışlardı ve bir kasabı yaralamışlardı. Ben devriye nöbetine itiraz ettim, ama çıkın diye ısrar etti. Hüseyin Halil Efendi'nin arabasıyla devriyemizi yapmaktaydık. Hüseyin arabayı kullanıyor, ben yanında, arkada da 3 kişiyle birlikte devriyeye çıktık. Küçük Kaymaklı'dan çıkıp Bypass yolundan Büyük Kaymaklı'dan geçerek Rejist bölgesine içerden Türk mahallesinden gitmeye karar verdik ve ışıklarımızı söndürdük. Biraz ilerleyince Rum askerleri bizi taradı, araba ateş aldı. Biz 5 kişi arabadan atladık ve yara almadan kurtulduk.

44. Bölük Komutanlığı Sırasında Çekilen Bir Fotoğraf

Bu olayı hiç unutamadık. Bizi çok etkileyen bir olaydı.

Bizi çok etkileyen bir başka olay daha yaşamıştık. Bu olay 1974 yılında biz Mücahitler Sitesindeyken gerçekleşti. Öğlen 13:00'da yemek çıkardı. Biz yemekhanenin karşısında bir yerde merdivenlerin orada yemeğin çıkmasını bekleriz. O gün yemek biraz gecikmişti, yemeğin çıktığını duyunca yemekhaneye yürüdük. Yemekhaneden tam içeri girdiğimiz sırada basamaklarda beklediğimiz yere havan mermisi düştü. Biz tam iki dakika önce oradan çıkmıştık. Eğer çıkmasaydık orada kurtulma şansımız yoktu. Bizim bulunduğumuz yerde BRT'nin Anteni vardı ve onu hedef almışlardı.

Ben 1974 yılına kadar Çalışma Kooperatif ve Rehabilitasyon Bakanlığı'nda görevime devam ettim. Güney'den gelenleri karşılamak, onları yerleştirmek, onların iş bulmaları, mücahitlerin eğitimi, iş bulmaları ve iş malzemelerini alabilmeleri için çalışmalar yürüttük. 1974-1978 yılları arasında İskan ve Rehabilitasyon Dairesi Müdürlüğü yaptım. Göç edenlerin rehabilite edilmesine yönelik çalışmalar yaptık. Artık tamamen normalleşmeye yönelik ve insanların topluma kazandırılmasına yönelik konularla uğraştık. Gece gündüz sürekli çalıştık. Bazen evimize sabah gittik, ama yine de elimizden gelen her şeyi yaptık. Tarım alanında gelişmeler yapıldı. Türkiye'den tarım iş gücü göçmenleri gelirdi ve biz onları yerleştirdik. Hayvancılığın gelişmesi için çalışmalar yapıldı.

44. Bl. K. Celal Byar ve 33. Bl. K. Fikret Komutan

Kısacası Kıbrıs küllerinden doğmaya başlamıştı. Ben 31 Aralık 1978 yılında kamudan emekli oldum.

Ailemle çok az vakit geçirmek o dönemin en kötü yanıydı. Çocuklarım büyürken yanlarında olamadım. Ayrıca bu savaş döneminde gözümün önünde birçok arkadaşımı kaybettim. Vatanımı savunmak her zaman bana gurur vermiştir, ama elbette ki zorlukları çok fazlaydı.

Son olarak şunları söylemek isterim;

21 Aralık sabahı Girne kapısındaki Atatürk anıtı EOKA'cılar tarafından kurşunlandı. Okuldaki çocuklar ateş açılıp tarandı. Kumsal baskını, Barbarlık müzesi olayları yaşandı. Lefkoşa'da başlayan olaylar bütün kazalara yayıldı. En son Erenköy, bizim Türkiye ile tek irtibat

sağladığımız, yurtdışında okuyan öğrencilerimizin vatan kurtarmak için gelebildiği Erenköy'e planlı taarruz yapılıyordu ve son anda Türkiye'den uçaklar gelip müdahale etti. Murat Ağa, Atlılar ve Sandallar ile Taşkent katliamını yaşadık. Taşkent güneyde bulunan bir köydü. 4 Mart 1964'de Birleşmiş Milletler Taşkent'e giderek silahları topladı. Vermezlerse Rumların onları keseceklerini söyledi. Toplanan silahların ardından Rumlar köye baskın yaptı ve 86 erkeği toplayarak kamyonlara bindirdiler. Götürdükleri yerde tarayıp topluca gömdüler. Hala daha bu gün kemiklerin bir kısmı bulunmuş, diğerleri aranmaktadır.

Maalesef şehit vermeden vatan kurtarılmıyor. 1571 de 80000 şehidin kanıyla alınan bu ada, günümüze kadar daha birçok şehidin kanıyla sulanmıştır. Burası şehit kanından oluşan bir adadır. Şu an röportaj yaptığımız, içinde bulunduğumuz Kırıkkale Mücahitler Evi, Kırıkkale Silah Fabrikası'ydı. Önce bozuk silahların tamiratıyla ile başlandı. Daha sonra alt taraf bodrumdur, etraftaki tornacılar ve tezgahları toplandı. Silah tamir edelim, derken silah yapımına başladık. Thompsonların namluları burada yapıldı. 60'lık havanlar ve mermileri burada yapıldı. A4, A6 bunlar bu binada yapıldı.

Çetin SEREZ

Doğduğu dönemlerde adı Çetin Faruk olan ve daha sonraki dönemlerde Serez soyadını alan emekli mücahit Çetin Serez, 1941 yılında Limasol'da doğdu. 1962 yılında Harp Okulu'nu bitirerek Teğmen rütbesiyle Kıbrıs Ordusu'na katıldı. Daha sonra TMT ve Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı'nda

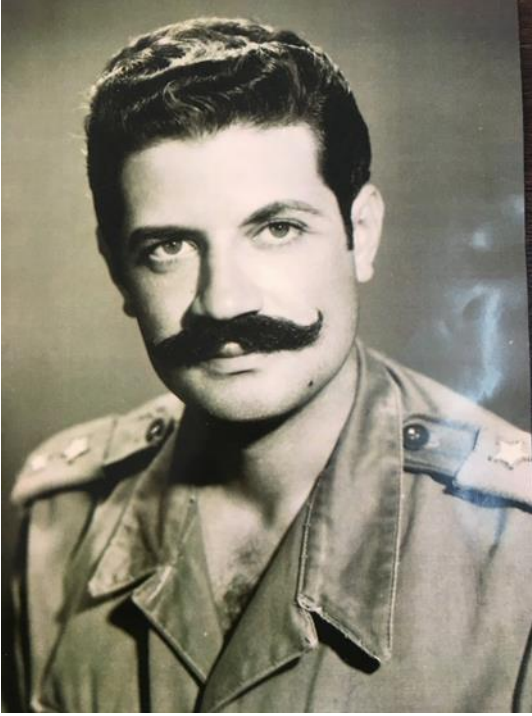
Üsteğmen, Yüzbaşı ve Binbaşı rütbeleriyle hizmet vererek, 1986'da kendi arzusu ile emekliye ayrıldı. Şu anda Türk Mukavemet Teşkilatı Mücahitler Derneği'nin Genel Sekreteri olarak görev yapmaktadır.

Adım Çetin Serez. Limasol'da, 22 Mayıs 1941'de Köseoğlu mahallesinde dünyaya geldim. 1959'a kadar Limasol'da bulundum. Türkiye'ye tahsile gittim. Ondan sonra 1962 yılında geri döndüm. Lefkoşa'da ikamet ettim. Asker olarak Harp Okulu'nda okudum. Sonradan Kıbrıs Cumhuriyeti kurulunca, ordusuna teğmen olarak girdim. 1 sene sonra hadiseler başladı. Daha doğrusu 21 Aralık Kanlı Noel dediğimiz olaylar başladı. Türk halkına soykırımı yapacak olan Rumların soykırımına ilgili olarak attıkları ilk adım 21 Aralık 1963 günüdür.

O gün Türk halkı hazırlıksız durumdaydı. TMT'nin elde mevcut silahları yer altında gömülüydü. Onların emirle çıkarılması zaman aldı. Neden zaman aldı? Çünkü toprak altında kalan silahların temizlenmesi, hazır duruma getirilmesi bir zaman dilimi içerisinde oldu. Ama Rumların

imkanları çoktu. Ne bakımdan? Poliste bulunan bütün silahları onlar aldı. Silahlar yer altından çıkarılıp temizlendi aynı gecede.

Rumların planı; Lefkoşa'yı, Lefkoşa Türk semtini ele geçirmek, Lefkoşa'da Türklerin meskun olduğu mahalleleri ele geçirdikten sonra diğer kasabalarda dağınık olarak yaşayan, Limasol, Larnaka, Baf, İskele, Mağusa'da yaşayanlar, "Lefkoşa düştü teslim oldu, biz napacayık" diye teslim olacaktı. Ancak bizim halkımızın öyle bir hasreti var ki, hemen herkes silaha sarıldı. Neye sarıldı, av tüfeğine, pala, kazma kürek ne bulduysa ve bu defa Lefkoşa'nın savunması yavaş yavaş gerçekleşti. Neticede Kıbrıs Türk halkından Lefkoşa'da yaşayanlar Lefkoşa'nın

savunması için dört elle silaha sarıldı. Tabii Rumların ateş gücü fazla olduğundan dolayı şiddetli müsademeler, şiddetli ateşler oldu.

Ben 21 Aralık gecesi görevli olarak şu anda Rum kesiminde kalan Cumhurbaşkan Muavinliğinin ofisinde bulunmaktaydım. Ne ile? Bir müfrezeyle. O müfreze 5 kişiydi ve ellerinde birer piyade tüfeği vardı. Şu anda Rum kesimindedir orası. Karşımızda, 75 m. ileride, şu an ki Kimlik Dairesi'nin olduğu yerden Rumlar şiddetli bir ateşe tuttular orayı. Bizim elimizdeki mevcut silahların üçer adet mermisi vardı. Birer el ateş ettirdim. Geriye iki mermi kaldı. Tabii sabaha kadar bu böyle devam etti.

Sabaha kadar ateş altında kaldık. Sabah olduğu zaman bir baktım ki, anayoldan Kıbrıs Havayolları ve merhum Kemal Rüstem'in kitabevinin bulunduğu yerden bir tane eski model araba, Türk muhitinden gelip karşı tarafa gidiyordu. Onu durdurdum. Arabada bir kadın ve bir erkek vardı. Hatta kadının hamile ve doğurmak üzere olduğunu söylediler. Dedim ki “Rumlar ileridedir, burası tehlikeli bölgedir, siz geri dönün falan karargaha gidin ve durumu da söyleyin”. Ama yine de inat edip işlerine gitmek istediklerini söylediler. Zor da olsa kadını ikna ettim. Ama adam dinlemeyip oraya gitti ve o gün bu gündür halen daha bulunamadılar. O kadar yayım atışı vardı ki orada karar vermek zorundaydım. Ya orada kalıp teslim olacaktık veya o atmosfer içerisinde çıkmaya çalışacaktık. Bir kaçımız esir olarak bile alınmaz, direk vurularak şehit olurduk. O anda ayağım Land Roverin tamponuna basılıydı. Birden bire karar verdim ve arabayı hemen çalıştırmalarını emrettim. Gece o kadar bir soğuktu ki arabanın motoru çalışmıyordu. Tek çözüm olarak aracı ittirmek gerekiyordu. Başka şansımız yoktu, Çünkü Rum askerleri çok yaklaşmıştı. Artık makineli tüfeklerle ateş açıyorlardı. Bizi bu mermilerden koruyan şey okalıptus ağaçlarıydı. Arabayı sonunda çalıştırdık. Ama şimdi başka bir sorun vardı. Bizim bulunduğumuz Muavinlik binasının dış kapısı kapalıydı. Neyse ki kapı ahşaptı. Onu da Land Roverin demir olan tamponuyla vurarak kırdık. Rumların Kıbrıs Havayollarının oradaki kaldırımın üstünde kurulu otomatik tüfeklerinin ateşi altında bölgeden çıktık. Branda isabet aldı, Land Rover isabet aldı. Ama kimse ne yaralandı, ne öldü. Şu anda makarna fabrikası denilen yerde durakladık ve oraya mevzileri kurduk. Halen mevziler orada duruyor. Arkadaşlar takviyeye geldi. Ama artık çok geçti.

Tabii Rumlar Lefkoşa'ya giremedi. Ancak maalesef Küçük Kaymaklı, silah olmadığından dolayı Rumlar oraya girdi. Nikos Sampson denen

katil, Türk bayrağını da alarak bütün Türkleri orada toplayıp Cikko Manastırına esarete gönderdi. Lefkoşa'nın savunması yavaş yavaş gerçekleşti ve Rum Lefkoşa'ya giremeyeceğini anladı.

Diğer bölgelerde henüz daha bir şey olmamıştı. Fakat 1964 yılının Şubatından itibaren Limasol, Larnaka, Mağusa gibi yerlerde de çarpışmalar oldu.

Bu olaylar içerisinde bir anımı size aktarmak isterim. 21 Aralık 1963 tarihinden kısa bir süre sonra, yani 1964 yılı Ocak ayında bir kış günü, yağmur çok şiddetli bir

şekilde yağıyordu. Ben o sırada Köşklü Çiftlik Ledra Palace Oteli'ne karşı bir birlikte görevliydim. O anda bizleri gece yarısından sonra Köşklü Çiftlik'te Şemsi Apartmanı'nın bulunduğu bölgede toplantıya çağırdılar. Birçok silah arkadaşım da benim gibi oraya çağırılmış durumdaydılar ve bize söyledikleri bir durum vardı. Bu durum ise, Rumların zaman zaman birçok bölgeye baskınlar yapıp katliamlara girişmeleriydi. Örneğin Akıncılar-Luricina ve Sandallar bölgesinde birçok taarruzlarda bulunmuşlardı. Amaç ise köyleri yerlerinden sökmek ve göç ettirip soykırıma tabii tutmak için taarruzlar yapmaktı. Bize verilen bilgi Doğu bölgemizde eski isimleri ile söylüyorum; Tremeşe, Meluşa, Arcoz, Aya, Mora ki bu yerler yeni isimleriyle Erdemli, Kırıkkale, Yiğitler, Dilekkaya ve Meriç olarak değişti. Bu bölgelere Rumlar yığınaklar yapmıştır ve bu bölgelere taarruzlar yapıp halkı

sindirecekler ve göç etmeye zorlayacaklardı. Bu nedenle bir düşünün ki Lefkoşa'da muhasara altında, yani kuşatılmış durumdayız. En ileri ve en iyi hatlarımızdan Hamitköy, Çağlayan bölgesi, Ledra Palace, Abdi Çavuş sokağı, yani bir bölgede sıkışık bir vaziyetteydik ve irtibat yoktu. Mağusa, Limasol, Baf bölgeleri ile telsiz veya başka yollardan haberleşmeye, bağlantı kurmaya çalışıyorduk. Kişi olarak oralara gitmek imkânsızdı. Bize verilen görevden önce bize “Gönüllü müsünüz? Değil misiniz?” diye sorulmuştu ve biz gönüllü olduğumuzu söyledik Ardından “Neden” diye soruldu ve görevimiz, o köylere gidip o köyleri eğitmek, herhangi bir düşmana karşı hazırlamak ve herhangi bir soruna karşı durabilecek duruma getirmektir. 30-33 kişilik bir grupla beraber Lefkoşa'dan Hamitköy'e,

Hamitköy'den de gece yarısı hareketle Mora (Meriç) köyüne yaya olarak gidilecekti. Çünkü gidebileceğimiz herhangi bir aracımız yoktu. Gittiğimiz Meriç köyünden diğer bölgelere dağılacaktık. Götüreceğimiz silahları orada savunmasız olan köylere bırakacaktık ve orada halkı eğitecektik.

Hamitköy'de toplanıp bize verilen cephanemizi alıp, soğuk

bir kış gününün gece yarısı saat 12.00'de belirlenen güzergahta yola çıkmıştık. Hamitköy'den şu anki Meril Restaurant'ın bulunduğu yerden harekete başladık. Düşman hatları içerisinden geçmemiz emri verilmişti. Çünkü güzergah üzerinde başka hiçbir Türk bölgesi yoktu ve başka

seçeneğimiz mevcut değildi. Tabir-i caizse o anlar kaydımız silinmiş sayılmaktaydı. Çünkü oraya gitmek büyük bir cesaret isteyen ve tehlikeli bir durumdu. Düşünün ki yağmur yağıyordu, o kıtlıkta cephane dışında yiyecek ve su gibi ihtiyaçları üzerimizde taşıyamıyorduk. Gece yarısı hareket etmiştik. Koşul ise şafak sökmeden oraya varılacaktı ve tamamlamamız gereken görevimiz buydu. Gece yarısından sonra saat 02.30-03.30 civarında yani güneş doğmadan, gündüz olmadan ne pahasına olursa olsun Meriç (Mora) köyüne varılacaktı. Bahsettiğimiz araziye tarif etmem gerekirse; Hamitköy'den çıktık, Haspolat (Miamiya), Balıkesir (Balikkitr) ve Ercan Havaalanı'ndan (Dimbu), yani düşman hatlarından geçerek çamurun içinde ve yağmurun altında Meriç (Mora) köyüne doğru ilerliyorduk. Meriç köyüne gitmeden önce emredilen bir diğer emir ise ölmeden ulaşmamız gerektiği idi.

Şimdiki Balıkesir'e geldiğimizde bir kısmımız asfaltı geçtik, bir kısmımız kaldık. O anda 3 Land Roverlik Rum devriyesi oradan geçiyordu. Bizi görüp görmedikleri hakkında hiçbirimiz emin değildik. Ama her ihtimale karşı şu an hayatta olmayan arkadaşım ile tetikte bekliyorduk. Arkadaşım otomatik tüfek taşıyordu ve motorlu Rum devriyelerini gördüğü zaman "Ateş edeyim mi?" diye bana sormuştu. Silah arkadaşımın motorlu Rum devriyelerine ateş etmesi karşılıklı ateş etmemizi gerektirecekti. Bu yüzden ateş etmesine izin vermemiştim. Sabahın saat 04.00'ünde sorunsuz bir şekilde yağmur çamur dinlemeden Meriç köyüne ulaşmıştık. Sabah halk meydana toplanmıştı ve orada bir bayram havasıyla birlikte duygusal anlar yaşanmıştı. Daha sonra Rum, Meriç köyüne silahlı bir kuvvet gittiğini öğrenmişti ve bunun ardından başımızda olan kişi Rumlara haber salmıştı. Bu haber ise "Bu köylere taarruz yaptıkları taktirde misliyle karşılık görecekeriydi" ve çok samimi

söylüyorum ki Rumlar 1974 yılına kadar bu köylere hiçbir şekilde dokunmamıştı. Çünkü korkmuşlardı.

Aynı gün saman arabalarımıza binerek, yani samanlarla örtülü tahta arabalara, onların arasına girerek orada bulunan köylere Türk köylerine dağıtıldık. Çünkü 33-34 kişi ile bir orduya karşı gelemeyeceğimiz için bu köylerin halklarından eli silah tutabilen kişileri toplayıp köylerde düşmana karşı mücahit olarak 20-30 gün eğitmiştik. Beraberimizde götürdüğümüz tabancalarımız dışındaki bütün silahları mermiler ile o

köylere bırakmıştık. Tahmin ediyorum, bir aya yakın orada kaldık ve tekrar yaya olarak bir gece yine yağmur altında hareket ettik. Emir yine "Ölmeden döneceksiniz" idi. Bu defa o kadar fırtına,

rügar ve yağmur vardı ki, şimdiki Ercan Havaalanı'nın tersine girdik. Orası bir Rum köyüydü. Ama kimse bizi sezmedi ve neticede Hamitköy'e sabaha yakın ulaştık. O gece bu süreçte çok yorulduğumuz için bize bir günlük istirahate çekilebilirsiniz, denilmişti. Bu istirahat, o gün Vakıflar Pasajındaki Şahinler Sinemasına giderek değerlendirmek istemiştim. Ama bu isteğim çok kısa sürmüştü. Çünkü üstlerimiz tarafından tekrardan Gönyeli'de toplanmamız için çağırılmıştık. Bütün subaylar ve astsubaylar oradaydılar ve bize Beşparmak Dağları'nın tehlikede olduğunu söylemişlerdi ve Boğaz bölgesine gitmemiz gerekti.

Bütün asker arkadaşlarla Boğaz bölgesine gittik. Bütün mesele Boğazı elde tutmaktı. Boğaz elden giderse Lefkoşa düşmüş olacaktı ve Lefkoşa-Boğaz miğferini Girne'den gelebilecek olan herhangi bir tehlikeye karşı yıllarca, hareket başlangıcı olan 1974'e kadar St. Hilarion'da, Bozdağ'da, Doğruyol'da, Kırmı'da, Fota'da bu yerdeki birliklerde koruduk. Hatta Pınarbaşı'na, belki uçak gelir günün birinde diye çakıllardan oluşan, 1.5 km. uzunluğunda bir pist bile yapmıştık. Hatta Barış Gücü oraya gidip mavi bidonlarıyla orayı kapatmıştı. Tabii öyle bir piste uçak inemez, ama Barış Harekatı'nda küçük dornier uçaklar, helikopterler oraya iniş yaptı. Bu bakımdan mutlu olduk. Çakılları dökerek eski asfaltların da parçalarını kaynatarak katran haline getirip orayı ellerle, takozlarla, balyozlarla yavaş yavaş vura vara ve mücahiti üzerinde yürüterek bir pist yapmıştık. İşimize yaradı.

1974 Barış Harekatı'nda biz Boğaz bölgesindeydik. Rumların kendi aralarında yaptıkları 15 Temmuz 1974 darbesinden sonra Türkiye'nin buraya bir çıkarma yapma olasılığını Rumlar doğru değerlendiremedi. Ama biz her an bir çıkarma veya indirme olabileceğini düşündük ve yanılmadık. 20 Temmuz 1974 günü sabah saat 05.20'de Beşparmak dağları bombardımanla, deniz topçusunun atışlarıyla çıkarma ve havadan indirme başlamış oldu. Ve neticede çıkan birlikler açıldı, yayıldı. Rumu kovaladı, kovdu ve bu günkü hatta girebildik. Ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Barış Harekatı'ndan sonra 1983 yılında mücahitin ve mehmetçiğin kazanmış olduğu zaferle kuruldu.

Harekat sırasındaki diğer anımı da aynı gururla anlatmak isterim. Boğaz bölgesinde görevdeyken Rumlar bize karşı moral bozmak amacıyla "Bekledim de gelmedin" şarkısını çalıyorlardı. Boğazda görev yaptığım sırada yokluk vardı. Ama aynı zamanda bize verilen bir emir de; "Yok

yoktur bulacaksınız" idi. Çünkü başka alternatifimiz yoktu. Çok sıkıntılar çekmemize rağmen Boğaz bölgesinde 11 yıl direndik, savaştık ve çarpıştık. 1974'te Rumların 15 Temmuz darbesi bize ışık tutmuştu. 15 Temmuz'da verilen seferberlik nedeniyle Lefkoşa'dan da personel aktarılmıştı. O zamanlar bölük komutanıydım ve iki

bölük de bana Lefkoşa'dan gelmişti. Bunun sonucunda ise bölüğüm tabur seviyesine ulaşmıştı. Bulduğum bölge, şimdiki Dikmen, Güngör, Haspolat, Saint Hilarion bölgesiydi. Bizim karşımız da Rumlardaydı. Çok sıkışık bir durumda olmamıza rağmen alarm verildi, seferberlik ilan edildi ve personel gelmişti. Barış Kuvvetleri o zamanlar bizden 48 saat dayanmamızı istemişti. Cephanemiz vardı, ama yeteri kadar değildi. 1974'te 19'u 20 Temmuz'a bağlayan gece, yani o gün verilen bu alarmdan sonra şafakla birlikte Türk ordusu denizden karaya, havadan paraşütle, uçar birlik helikopterle Boğaz bölgesine yavaş yavaş yığılmaya başlamıştı ve bu sırada Rumlar afallamıştı. Bunun sonucunda ise şiddetli muharebeler olmuştu. Tüm bunların öncesinde Barış Kuvvetleri barış için

geliyor, ateş etmeyin diye broşürler atıyordu. Ama Rumlar bu uyarıları dikkate almamışlardı. Bu olaydan sonra ise Barış Harekâtı başlamıştı. İlk anda Komando ve Hava İndirme Taburu Kırmı Havaalanı'na inmişti. Orası şu anda muazzam bir alandır. Savaş durmaksızın devam etmekteydi ve bu esnada telsizle karargâha çağırılmışım. Barış Kuvvetleri Komutanı benden, Pınarbaşı Havaalanı'na 4 tane top indirildiğini, fakat dost nerede, düşman nerede bilmedikleri için oraya gidip hedef tarifi yapmamı istemişti. Her bölüğün bir aracı vardı ve o gün ateş altında Pınarbaşı'na gitmişim. Alayköy'den devamlı bir şekilde top atışı yapılıyordu. Gittiğim yer tam anlamıyla muharebe alanıydı. Oraya varmıştık, ama geniş bir arazi olduğu için topların yerini bilmiyorduk. Sonuç olarak orada bulduğum bir subaya topların nerede olduğunu sormuştum. Şans eseri subay Kıbrıs Türk'ü çıkmıştı. Tüm bunlardan sonra ateş idare merkezini bulmuştuk. İçeri girip kendimi tanıttıktan sonra topların yerini görmek istediğimi söylemişim. Bana topların yerini gösteren iki tane kılavuz vermişlerdi. Kılavuzlar yardımı ile araziye gezip topların yerini bulmuştuk. Ayrıca bu esnada iki asker de benimle birlikteydi. Kim dost, kim düşman diye hedef tarifi yapmıştık. O sıralarda gerçekten Dikmen ve Güngör sırtlarından ateş edilmeye başlanmıştı. İki askerle birlikte tekrardan birliğe gidilecekti. Bu esnada komutanımız bize “Gazanız mübarek olsun”, yani zaferiniz hayırlı olsun demişti. Ben de araca binmişim, ama iki asker orada kalmıştı. Araçla yaklaşık 300 metre gittikten sonra şiddetli bir patlama olmuştu ve o iki asker şehit olmuştu.

Londra ve Zürih antlaşmalarına göre üç garantör devletin de birlikte veya anlaşamadıkları taktirde tek başlarına müdahale hakkı olduğunu biliyoruz. Türkiye'yi buraya getiren esasında Rumlardır. Rumlar bir soykırımı düşünmeselerdi ve 15 Temmuz'da bir darbe yapmamış

olsalardı, bunlar olmazdı. Çünkü darbenin hedefi papazı devirmek ve derhal Enosisi gerçekleştirmek için Sampson'u başa geçirmek ve 48 saatte de Akritas planına göre Türkleri imha etmektir. Yani iki gün içinde bu iş olursa Enosis'e gidilecekti. Ama unuttular ki; Türkiye'nin buraya müdahale hakkı vardır. Ve Türkiye de buraya girdi. Tabii Türkiye'nin buraya girmesiyle beraber Yunanistan'daki askeri cunta da çöktü. Yani Yunanistan da bu günkü durumunu bize borçludur. Türk ordusunun buradan çekilmesi halinde aynı duruma döneceyiz.

Neden? Çünkü Rumlar modern silahlarla yeniden orduyu teçhiz ettiler. Son aldıkları tanklar, füzeler toplar, bunları niçin alıyorlar? Bunu bizim için alıyor, bize karşı kullanmak için. Ama Cumhuriyetimiz devam edecek.

Çoğu insanlar kitaplar, mücadele ile ilgili yazılar yazdı, ama Kıbrıs kutsal kavgası, direniş ve mücadelesi kitaplara sığmaz. Ben 22 yaşında bir gençtim ve gençliğimi yaşayamamıştım. 1963'den 1986'ya kadar, teğmen, üst teğmen, yüzbaşı ve binbaşı olarak görev yaptım. 1964'ten emekli çıkıncaya kadar bütün askerlik hayatım Saint Hilarion, Boğaz, Kanlıköy, Tepeler ve Beşparmak dağlarında geçmişti.

1986'da Binbaşılıktan emekliye ayrıldım.

Derviş EROĞLU

Derviş Eroğlu, 7 Mart 1938'de, Mağusa ilçesinin Ergazi köyünde dünyaya geldi. Orta ve lise tahsilini Mağusa'da tamamladıktan sonra

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitiren Eroğlu, 5 yıl Mağusa'da hekimlik yaptı. Daha sonra Ankara'da üroloji ihtisası yaparak 1972 yılında Mağusa Devlet Hastanesi'nde ürolog olarak görev yaptı. 1976 yılında Cumhuriyet Meclisi'ne milletvekili olarak seçildi. Aynı yıl Milli Eğitim Bakanı olarak kabinde görev aldı. 1983 yılında oluşturulan Kurucu Meclis üyeliğine tayin edildi. Aralık 1983 tarihinde UBP Genel Başkanı seçildi. Derviş Eroğlu, 1985-1993, 1996-2004 ve 2009-2010 yılları arasında Başbakanlık, 2010-2015 yılları arasında Cumhurbaşkanlığı yaptı.

1963 Aralık ayından 1969 yılına kadar Mağusa-Serdarlı ve Mehmetçik Serdarlığı'nda Mücahit Doktor olarak görev yaptım.

Erenköy Savaşlarında geniş bir Türk kantonu olan Mesarya'da-Serdarlı Köyünde tek doktor olarak görev yaptım.

1965 tarihinde Mehmetçik Sancağı'nda 1 yıl görev yaptım. O yıl çıkarma bekleniyordu. Ayrıca, 1967 tarihinde Köfünye olaylarında Mağusa'nın Karakol Bölgesinde o günlerde Rum Kampı olan bugünün Gülseren Kampı karşısında geceleri mücahitlere moral hocalığı ve doktorluk

yaptım. Mağusa'da 1 Ocak 1964 tarihinden itibaren mücahit doktor olarak görev yaptım. Mehmetçik'te görevli iken ayrıca her Perşembe Kaleburnu'na kadar Türk köylerini ziyaret edip hastalara bakıyordum.

1969 sonunda Ankara Numune Hastanesi'nde ihtisasa gittim. Mütihazsıs Hekim olarak dönüşte 1974 I. Ve II. Barış Harekatlarında Mağusa Bölgesinde Seferi Hastanede cephe gerisinde doktor olarak görev yaptım ve savaşın çirkin yüzünü gördüm.

1963 yılı Mayıs ayında İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun olup Kıbrıs'a büyük hayallerle döndüm.

1 Haziran 1963'te ise Kıbrıs Devlet Hastanesi'nde göreve başladım. Kıbrıs'ta doktorluk yapabilmek için yasa gereği bir yıl devlet hastanesinde değişik servislerde 1 yıl çalışmak gerekiyordu. Ondan sonra da ihtisasa gidebilirdiniz veya pratisyen olarak çalışabilirdiniz. Yedinci ayında Kıbrıs olayları (21 Aralık 1963) başladı. Ben yerleşim yerim olan Mağusa'ya döndüm ve 24 Aralık 1963'ten itibaren Mağusa Sancaktarlığı'na teslim oldum ve mücahitlik hayatım başladı.

Serdarlı'da doktorluk yaparken her sabah 06.30'da köy kahvesinde idim, haberleri izlerdim. Bir sabah uyandım ve eşime, "Hanım akşam rüyamda Türk uçaklarının Erenköy'ü bombaladığını gördüm" dedim. Hanım güldü. "Rüyadır" dedi. Ve evden çıkıp köy kahvesine gittim ve dönüşüm çok ani oldu. Çünkü haberlerde Türk uçaklarının Erenköy'ü bombaladığı söyleniyordu. Eşime, "Kalk Hanım, Erenköy bombalanıyor" dedim, inanmadı. "Rüyayı dinlemişim ya" dedi. "Kalk Hanım bu rüya değil gerçek" dedim.

Serdarlı'ya doktor olarak görevlendirilince eşimden gizli gitmeye karar verdim. Çünkü iki kızım vardı. Birisi 3 yaşında diğeri 3 aylık, üstelik 25

yaşındaki kayınbiraderim Rumlar tarafından öldürülmüştü. Eşimin çocuklarımızla anne evinde kalması uygun olur diye düşünmüştüm. Fakat eşim olayı fark etti ve o da hemen bavulunu hazırladı.

1 Ağustos, bütün yollar Rumlar tarafından kesilmiş her tarafta Rum barikatları var. Bize rehberlik eden İrlandalı doktor Sollivan. Sabah 09.30'da evden çıktık. Her barikatta Rumlar bizi durdurdular, “Doktorsun seni yoklamayacağız, ama eşinizi yoklayacağız” dediler. “Buyurun yoklayınız” dedim. “Hayır” dediler ve barikata Maraş Bölgesinden bayan polis çağırdılar. Düşününüz Ağustos sıcaklığı ve iki de çocuk. Çocukları kaybedebileceğimizi düşünmeye başladım. Ama Rum tavrını sürdürdü ve yarım saatlik yol olmasına rağmen biz Serdarlı'ya ancak saat 17.00'de gidebildik. O zaman akla bir soru geliyor; “Niye eşinizi ve çocuklarınızı Mağusa'da bırakmadınız?” Planım o idi ama eşim, “Abimi Rumlar yoldan aldı... TMT'ci olduğunu öğrendiler ve öldürdüler... Ya seni de yoldan alırlarsa o zaman öleceksek hep beraber ölelim” dedi ve gelişini engelleyemedim.

Sancaktar bana bu görevi verirken “Köyde evin hazırdır” demişti. Ama köyde ev maalesef yoktu. Hastane denen bina karşılıklı iki oda, avlusunda ise tuvalet ve mutfak olarak ayrı bir oda vardı. Biz o gece var olan üç hasta yatağında yattık. Ertesi gün ise muayene odası olarak kullanılan odayı ikiye böldük; önde hasta muayene ettik. Arka tarafta ise çocuklarımızla yattık. Serdarlı'da her hastaya ben müdahale ettim. Çünkü üç ay hastaları Mağusa ve Lefkoşa'ya göndermek hemen hemen imkansızdı. Üç ay sonra Mağusa'ya dönmem gerekirdi. Yine Barış Gücü geldi, bize rehberlik etsin diye. Bütün köylü hediyeleriyle toplanmış.

Barış Gücü, “Biz sizi götüremeyiz. Siz doktor olamazsınız. Herhalde Türk Subayısınız” dediler. Ne ise genel merkezleri ile bağlantı kurdular ve konu çözüldü. Erenköy savaşları devam ederken köyde bir ailenin

oğlu Erenköy'e çıkmış talebelerden idi. O aile de devamlı eşimi kardeşinin öldürülmesinden dolayı teselli ediyorlardı. Sonra onların oğlunun Erenköy'den şehit haberi geldi. Sonra teselli etme görevi eşime ve bana geldi.

Mehmetçik Sancağı'nda görev yaparken, bir emir geldi. "Karpaz Yolunu kesiniz. Sabaha karşı çıkarma olacak." Tabii yol kesildi. Gece yarısından sonra Mağusa Sancağı'ndan Kemal Pehlivan (Benim İlkokul Hocam idi) telaşla geldi. "Barikatları hemen kaldırınız. ıkarma olmayacak." Tabii büyük bir hayal kırıklığı içinde barikatlar kaldırıldı. Yıl 1965 idi. Burada bir yıl görev yaptım.

Mağusa'da önce Dr. Hasan Güvener'in evinde doktorluk yapmaya başladık. Sonra Mağusa hisarlarının bir kovuğunda devam ettik. Sonra dört odalı bir binamız oldu. Daha sonra Dr. Burhan Nalbantoğlu'nun yaptırdığı, daha doğrusu yaptığı baraka hastanede ilkel şartlarda doktorluk yapmaya başladık. Muayene odamız, yaralı hastalar için odalarımız ameliyathanemiz ve çok basit bir laboratuvarımız ve sadece kırıkları gösteren bir rntgenimiz vardı.

Beni etkileyen olaylardan birisi de bir gün bir Rum aracı Canbulat Kapısından yıldırım hızı ile geçmiş, mücahit diğer kapılara hemen bilgi aktarmış ve Mağusa kapısından çıkmaya çalışırken mücahidimiz aracı taramış ve durdurmuş, ama ölenler ve ağır yaralananlar olmuş. Araçta olanlar Yunan Subayı-Rum Polis Komutanının oğlu gibi ileri gelenler idi. Tabii Başhekimimiz Barış Gücünü arayarak durumu bildirmiş ve gelip almalarını istemiş. Ama birisi ölmemişti, gözlerini kırıştırıyordu. 4 odalı geçici hastanemize yatırılmasını teklif ettim ve başhekim "Tedavi

edemeyiz, ölür başımıza bela olur” demişti ki Barış Gücü geldi ve alıp gittiler. Ama sonra yollarda kaç Türk buldularsa aldılar ve öldürdüler. Korktuğum ve anlatmaya çalıştığım maalesef başımıza gelmişti.

Yine mücahit doktor iken bir gün Dr. Burhan Nalbantoğlu, “Derviş hazır olun, Karpaza gidiyoruz.” dedi. “Hayırdır” dedim. “Çanaklanmış silahları kontrol edeceğiz” dedi ve gittik. Çanaklanmış Silahları aradık. Benim doktor çantam da yanımda idi, hani Rum Polisi yolumuzu keserse hastaya gidiyoruz diyelim diye.

Kuruova köyünde beni hastaya çağırdılar. Baktım hasta düşük yaptı ve kanaması devam ediyor. Kürtaj olmazsa hasta kan kaybından ölecek. Köyün bir otobüsü var, hastayı Mağusa’ya götürmeyi reddediyor. Burhan Bey’e durumu anlattım, hasta ölecek dedim.

Şoför “Benim de canım var, yollar tehlikeli gitmem” diyor. “Biz geldik, bizim canımız yok mu?” dedik. Cevap; “Siz deliyseniz ben deli değilim” dedi. Burhan Bey Köyün Komutanından Steni alarak mermiyi sürdü.. “Şimdi seni köpek gibi köy meydanında vururum” dedi. Mecburen şoför hastayı alarak Mağusa’ya götürdü ve hasta kurtuldu. Sadece Yeşilköy’de çanaklanmış silahları bulmakta zorlanmıştık...

Sene 1974; tarih 19 Temmuz...

Arkadaşlarla yarın çıkarma olabilir diye Mağusa Türk Gücü binasında oturuyoruz ve çıkarma haberi bekliyoruz.

Saat sabaha karşı 03.30 yine çıkarma olmayacak diye ayrılıyoruz ve sabah Adanın dört bir yanından çıkarma oluyor diye uyanıyoruz. Eşim hemen çocukları uyandırıp, güzelce giydirip ellerine bayrakları verip limana gitmeye hazırlanıyor.

“Hanım bunun ifadesi savaştır. Ben seferi hastaneye koşuyorum, sen de sığınaklara gitmeye hazır ol” diyorum ve tabii sığınağa gidemiyor. Komşularla alt kattaki evimizde beklemeye başlıyor. Sığınağa ancak gece atışlar durduktan sonra gidebiliyorlar.

1974 I. ve II. Barış Harekatları ve Ben...

20 Temmuz sabahı saat 10.00’da Rum atışıyla Mağusa’da savaş başlıyor. İlk şehidi veriyoruz. Atışlar akşama kadar devam ediyor, akşam olunca atışlar duruyor. Bu defa halk sığınaklardan çıkarak seferi hastaneye koşuyor ve bize eşlerini çocuklarını soruyorlar. Şehit haberi vermek, yaralı haberi vermek genellikle bana düşüyor. Savaş görmemiş hemşirelerimiz ki sayısı çok fazla değildi. Birkaçı hariç ayakta duramıyor. Halkın en fazla diyalog içinde olduğu doktor olarak kötü haberleri vermek bana kalıyordu. İlk gece surlar dışında kalan bölge insanların surlar içine taşınması yapılıyor. Kazasız belasız bir taşınma yapılıyordu.

Sakarya Bölgesi'nden gelen savaşçı mücahitler dinlensinler diye çifte mazgallara yerleştiriliyor, ne acı ki dinlenme arasında mazgal deliğinden düşen bir havan topu bir arkadaşı şehit ediyor. Bizim ayrıca yaralıları taşıyan çok gözü pek insan ekibimizde vardı ki savaş devam ederken tüm yaralıları taşıyorlardı.

Bir genç mücahit boynundan vurulmuştu. Kan durmuyor, kanı tampone ettikten sonra kan grubu B RH+ olan hastaya, yatıp hemen kanımı veriyorum; ve II. Barış Harekatı arasında yaralıyı Barış Gücü vasıtasıyla İngiliz Üslerine gönderip tedavi ettiriyoruz. Damar cerrahları gerisini üslerde hallediyor.

I. Barış Harekatı sona eriyor, bu defa aramızda tartışmalar başlıyor. II. Barış Harekatı olacak mı olmayacak mı?

Ben olacak diye gerekçeleriyle bahse giriyorum ve oluyor.

13 Ağustos gecesi Seferi Karargahta Sancaktar ve Yardımcısı 2 doktor olarak sohbet ediyoruz. (Diğer Dr. Ertuğrul Hasipoğlu) Hüseyin Akil Hoca isimli bir mücahit (Hem müezzin, hem Namık Kemal Lisesi Sekreteri hem de MTG Sekreteri), benim başkanlığında karargaha geliyor cep feneri istiyor.

Derken Sancaktar Servet Yörük'e (Kod adı Kemal Hocam diyor) "Allahımdan tek bir şey istiyorum. Beni şehitlik mertebesine ulaştırın." Ben de, müezzin olduğu için ona da hoca diyorduk, "Hoca herkes yaşamak ister, sen şehit olmak istersin". Bana dönüp "Vallahi de istiyorum, billahi de istiyorum" diyor. Meğer evde hanımına da söylemiş. O da inşallah Hüseyin demiş. Ertesi sabah İkinci Barış Harekatı başladı; telsizci idi; telsizi çalışmayınca hisara çıkmış çalışır diye... İkinci Barış Harekatı'nın ilk havan topu üzerine düşmüş ve parçalanmış, şehit olmuş...

Akşam ateşkesten sonra halk yine sığınaklardan çıkmış. Seferi hastaneye koşmuş. Eşi Arife Hanım beni çok seven birisiydi. Bana geldi, “Hüseyin’ime bir şey mi oldu?” diye boynuma sarıldı. Ben biraz şaşkın ve de üzgün, “İstediği oldu” dedim. Kadın hemen bayıldı ve ayaklarımın üstüne düştü.

Bir diğer konu, bir mücahit dumdum kurşunu ile yüzü vuruldu, çene parçalanmış.. Seferi Hastanede yapamayacağımı anlayınca Baraka Hastanesi ameliyathanesine taşındık. Operasyon devam ederken hastanenin tavanlarına havan topları düşmeye başladı. Karşımda Dr. Ertuğrul Hasipoğlu, yüzü sapsarı kesilmiş, ameliyathaneye çok şükür isabet etmedi.

II. Barış Harekatı da tamamlanmış, asker Mağusa Yeni Kapısından, surlar içine girerken, bir Mehmetçik şehit edildi. Ertesi gün iki üsteğmen şehidi bize getirdi. Memleketine gönderilecek, gerekli tıbbi hazırlığı yapalım diye... Şehidi soyduk, ceplerine olanları çıkardık komutanlarına vermek için. Cebinden bir mektup çıktı.

Mektupta;

“Oğlum duyduk ki Kıbrıs’a gitmek için Mersin’e intikal ettirilmişsiniz. Ben ve Annen şehit olman için gece gündüz dua ediyoruz.”

İmza Baban.

Böyle bir mektubu savaşa giden oğluna Türk’ten başka hangi millet insanı yazar ki?..

Şehidi memleketine gönderemedik ve Canbulat Şehitliğine defnedildi.

Biliyorsunuz sözlük anlamına göre “mücahit”, kutsal bir ülkü, özellikle de İslam dini için savaşınlara verilen bir addır.

1955'te EOKA Terör Örgütü'nün Rum Kilisesi önderliğinde Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması amacına yönelik olarak faaliyete geçmesinin ardından Kıbrıs Türkü de silahlı direniş yolunu mecburen seçmişti. 9 Eylül Cephesi, Kara Çete, Volkan EOKA'ya karşı kurulan ilk direniş örgütlerimiz idi. Aslında 1957'den itibaren, ama resmen 1 Ağustos 1958'den başlayarak da Türk Mukavemet Teşkilatı direnişimiz için tarihteki yerini aldı.

Rumlar, 1960'ta iki halkın siyasi eşit olarak kurdukları Kıbrıs Cumhuriyeti'ni 21 Aralık 1963 Kanlı Noel saldırıları ile yıkınca Türk Mukavemet Teşkilatı yeniden direniş için ortaya çıktı. Ancak bu kez direnişçilerimiz mücahit ismini almıştı. Bana göre bu tesadüf değildi. Bu bir anlamda Rum kilisesinin saldırılardaki rolüne İslam dünyasının ilgisini çekmek amaçlı idi. Diğer yandan ise ortaya konulan "Varoluş ve Özgürlük Ülküsü" hedeflerini simgeleyen bir ad idi.

Kıbrıs Türk mücahidinin, bugünlere gelmemizde çok değerli, çok anlamlı, kahramanca katkısı vardır. Bir kere mücahit kavramı altında 7'den 70'e ve hangi görüşte isterse olsun tüm toplum birleşmişti. Bu birlik ve beraberlik Türkiye'mizin de zaman zaman ortaya koyduğu askeri müdahaleler ve destekle 20 Temmuz 1974 sabahına kadar Rum saldırıları karşısında yıkılmamamızı, ayakta kalmamızı sağladı. Adanın her yanında enklavlarda yaşamak zorunda kalmıştık. Ama mücahitlerin bu enklavlardaki direnişi sayesinde 20 Temmuz 1974 sabahı Kıbrıs'ta kurtuluşu bekleyen bir Kıbrıs Türk toplumundan söz eder durumdaydık. Mücahitlerin direnişi, TMT olmasa, Türkiye Kıbrıs Türkü'nü korumadaki kararlılığını ortaya koymasaydı, 21 Aralık 1963'te başlatılan Rum saldırıları ve 15 Temmuz 1974'te Enosis amacı ile gerçekleştirilen Yunan darbesi hedeflerine ulaşmış olacaktı.

Ben, bir mücahit doktor, bir spor kulübü başkanı olarak Kıbrıs Türk mcahidinin kahramanlığının Őahidiyim. Lise gençlerinin gündüz okula gidip gece hiç sızlanmadan vatan savunmasına koŐtuđunu, mevzide nöbet tutuğunu bizzat gördüm, yaşadım.

Mücahidin 20 Temmuz 1974'te başlayan Kıbrıs Barış Harekatı'nın hedefine ulaşması için gösterdiği direniş ve yararlılığı hiç kimse göz ardı edemez.

Türk Ordusu büyük bir başarı ile harekatı gerçekleŐtirirken ona kimi zaman taarruzu, kimi zaman direnişi, kimi zaman istihbaratı, kimi zaman irtibatı, kimi zaman da mihmandarlığı ile yardımcı olan mcahitlerimiz idi.

Dolayısı ile bugünkü özgürlük ortamını, Devlet olgusunu, Anavatan Türkiye ile bağlarımızı mücahidin kahramanlığına, mücadelesine de borçluyuz.

Bu vesile ile tüm Şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anar, gazilerimizi Őkranla yad ederim...

Derviş Mahmut
SENTAN

Ben, Derviş Mahmut (Şentan). 20 Haziran 1939'da Kıbrıs'ın Larnaka kasabasında dünyaya geldim. Babam

Mahmut Ali, annem Aliye Mahmut'tur. Evli olup 6 çocuk 12 torun sahibiyim. 1959-63 arası mukavemetçi, 1963-76 arasında mücahitlik yaptım.

Kıbrıs'ta olaylar başlamadan önce Larnaka'daki elektrik fabrikasında 1. sınıf elektrik teknisyeni olarak çalışmaktaydım. 1955'te EOKA döneminde İngilizler polis yazmaya başladılar, oksidari polis. İngiliz'de iki yıldızlı zabıt olan Özker Kufi beni yanına aldı, beraber çalışalım diye. O telsizleri onarır, ben de bataryaları doldururdum. Bir gün Özker Kufi geldi ve "Derviş seni teşkilata almamız lazım, senin özel görevin de var, sandal onarırmışsın, bir sandalımız arıza yaptı, Türkiye'den silahları taşımak için sandalı onaracak, dedi..." . Necdet Bey'in evine çağırdılar beni. Necdet Bey o zaman Serdar idi. Eve gittiğim zaman Necdet Bey bir daktilonun başına oturdu ve bir şeyler yazdı ve dedi ki "Bundan sonra seni teşkilata alacağız, bu işin geri dönüşü yoktur ve biz ne dersek onu yapacak". Başüstüne dedim, ne dersiniz yapacağız. Necdet Bey hemen yarın aletlerimi de alarak Lefkoşa'ya gitmemi söyledi. Lefkoşa'da beni başkası karşılayacak ve oradan alıp Erenköy'e götürecekti, oradaki sandalı tamir etmem için. Ben dönüp "Efendim ben polisim ben nasıl gidecem" dedim. Necdet Bey de cebinden bir kâğıt çıkararak "Bak işte

izin, sana bir ay izin aldık” dedi. Sonra bir kâğıda yürek çizdiler ve içine “Selamlar” yazdılar ve orta yerden kestiler, yarısını bana, diğer yarısında Lefkoşa’daki buluşacağım adama yolladılar. Ertesi gün sabahtan Lefkoşa’ya gittim ve Çetinkaya’da buluştuk ve bana saati sordu. Ben de saati bir saat fazladan söyledim ve o “Tamamdır, aletleri al ve gel” dedi.

Aletler handaydı. Gidip alacaktım, ama “Ben de seni tanımak isterim” dedim ve “Bak bakalım sende bir şey var mı?” diye sordum ve cebinden yarım kâğıdı çıkararak bendeki ile birleştirdik ve tamam olduğundan emin olduk. Lefkoşa’da bulduğum adam Nurettin Hasanbulli idi. Birlikte Lefkoşa’dan hemen Erenköy’e yola çıktık. Erenköy’de Mansura limanında bir ay boyunca bir sandalın

tamirini yaptım ve o sandal Türkiye’den silah getirmeye başladı (Bereketçilik). Ama bu durum çok sürmedi. Sandalı İngilizlere ihbar ettiler ve bir gece İngilizler sandalı tutacak iken adamlarımız tutulmasın ve silahlar bulunmasın diye sandalı batırdılar. Sandal battıktan sonra silahları getirecek başka sandal gerekiyordu ve teşkilattan Mağusa’ya gitmem için emir geldi. Orada başka bir sandal vardı ve ona motor koyup Balalan’a yollama görevi verdiler. Mağusa’ya geldim ve sandalı tamir edip içine süratli bir motor takıp Balalan’a yolladık. Bu sefer silahlar Balalan köyünden çıkmaya başladı.

Silahlar geldi ve taşınıp dağıtılması gerekirdi. Özker Kufi iki yıldızlı İngiliz zabiti idi, ben de onun yardımcısıydım ve silahları alıp polis arabasına koyar ve köylere dağıtırdık. Biz gittiğimizde köylerin haberi vardı gideceğimizden (silahların geleceğinden) ve köyün dışına çıkıp silahları alırlardı ve köye dönerlerdi. Yıldırım'da Mehmet Cafer vardı, o motor ile gelirdi. Ama diğer yerler araba ile gelirdi. İngiliz polisi olduğumuz için de Rum barikatlarından rahatça geçerdik. Kufi iki yıldızlı İngiliz zabiti idi ve eşi de İngiliz olduğu için kimse ona bir şey söyleyemezdi. Bu yüzden Rumlar silah taşıdığımızı tahmin etmezlerdi.

Zaman geçtik sonra eğitimler başladı. İlk olarak Yağmuralan (Vroişa)

**Önde Bahçalarlı Hüseyin ve Arkada DervişŞentan
Merasimde-1963**

diye bir köyde iki kamp kurulmuştu. Yusuf Kaptan idaresinde ve birçok öğretmen eşliğinde. Öğretmenlerden biri de Özalp Gümüş'tü. Orada bir ay kadar eğitim gördüm. Silahların nasıl bozulup kurulacağını öğrendik. Bir de şifreli konuşma eğitimi aldık orada. Mesela Ruma "sürü" derdik, mermiye "gaga", silahlara "bıldırcın" ve "traş" gibi şifreli isimler taktılar ve biz bunları öğrendik ilk bir ay içinde. Sonra emir geldi ve acele Türkiye'ye atış

eğitimine g3nderildik, silahlara alışmak için. İlk biz gittik Antalya'ya Kıbrıs'tan, çadırları biz kurduk. O zaman bildiğim Fikret K3rşat, H3da Reis gibi birçok arkadaş ile gittik. Orada çok kalamadık, acele geri çağırdılar bizi. Kıbrıs'ta İngiliz T3rk kavgası çıktı, bir kadını İngilizler araba ile basmış ve olaylar çıkmıştı. Bizi geri yolladılar Kıbrıs'a, acele ile d3nd3đ3m3z için eğitim yarım kaldı ve el bombalarının eğitimini yolda y3r3rken aldık. Antalya'da bol bol atış yaptık. Havan attık, roketatar attık. Burada aldığım eğitimden sonra 13 sene 60 milimetrelik havan dersleri verdim. Beş

defa eğitime gittim
T3rkiye'ye. 1974
ıkarma 3ncesi
İstanbul'da Sualtı
Taarruz Komandosu
olarak eğitim
g3rd3m, mesahaları
3đrendik.

Larnaka Sancağı Geçit T3reni-1963

ıkartmanın yapılacağı b3lgeyi su altından araştırdık ve sahte çıkartma b3lgesi olarak Mağusa Boğaz b3lgesini ilan ettiler. Eğitimlere hep gizli giderdik. O zamanlar m3cahitlere gece ilerleme kaideleri derslerini de verdim, Kutup yıldızı ile gece y3n bulma gibi.

Larnaka Sancağı'na bağlı olarak g3rev yapardık ve o d3nemdeki Sancaktar Turgut Giray Budak'tı.

Kıbrıs'a geldikten sonra 1963'te başımıza komutanlar geçti ve daha 3nce petek olan birlikler nizami birlik oldu ve bu şekilde g3rev yapmaya başladık. Takım komutanlığına kadar y3kseldim. Ama kaderim mi yoksa şansım mıdır bilmem komutan ile aram iyi olduğundan ismim Onbaşı

Derviş olarak kaldı. 1963-1974 arası her gün alarm, her gün eğitim vardı. 1974'te hadise başladığında alarmdaydık. Komutan bana gelerek

Larnaka Sancağı'nın İlk Şehisi Salahi Zaimoğlu-1963

“adamları mevzilere yerleştir” dedi. Ben de adamları sınıra yerleştirdim. 5 dakika sonra tekrar emir geldi adamları sınırdan kaldırmam için ve kaldırdık. İzni olanları izne çıkarttık. Aradan yarım saat geçmedi ve tekrar alarma

çağırıldılar. Bu sefer dediler ki çıkartma olacak. Sabaha yakın radyoyu dinlerken Denктаş'ın “Türk askeri her taraftan adaya çıkar” sözlerini duydum. Biz de denize baktık bir gemi gördük ve buradan çıkacaklarını düşündük. Arkasından bir de Türk uçağı gelince biz “Bayram yapalım, askerler buraya çıkıyor” dedik. Türk askeri Larnaka'ya geliyor. Sonra İlker Karter'in uçağını düşürttüler. Sonra haber geldi, yardım gelmeyecekti. Çıkartma zamanı çok direndik, ama sonunda komutan gelerek “Artık bu direnme olmaz” dedi. Çünkü Rumlar Türk bölgesine sürekli havan atarlardı. Artık uçaklar da bize yardım edemeyecekti ve “Siz aradan çıkın, artık size yardım edemeyeceğiz” dediler. Biz de aradan çıktık ve emir gelince Barış Gücü'ne teslim olduk. Sonra bizi sinemaya topladılar. Herkes oradaydı, ama benim ailem orada yoktu. Kaleden baktım ve Larnaka'da her yer yanardı, sadece bir denizin yanmazdı. Sonra evimin üstünde yanan ateşleri gördüm. Çocuklarımın hepsinin

yandığını dűşündüm ve ağlamaya başladım, sonra iyi oldukları haberi geldi. Eve gittim ve hepsinin oturduğunu gördüm ve hepsini alıp, sinemaya döndüm. Rumlar eli silah tutan 822 kişiyi alıp, esir etti. Esir kampına girer ilk andan Rumların haberi olmadan oradaki esirlerin yönetimini yapmak için 6-7 kişilik bir komite oluşturduk. Bu komite kampın her işine bakardı. Bir çeşmeden 822 kiři yüz yıkayamazdı ve bir boru bulup boruyu 2 ayak ara ile eğeyle deldik ve bir lastik yardımı ile bir çeşmeyi 10'a çıkartıp kullandık. 66 gün esir kaldık. İsteyen kaçardı bu kamptan isteyen de gelirdi. Ben de kaçtım, ama sancaktar beni görünce “Derviş, beraber çıkacağız” dedi ve tekrar içeri döndüm. 66 gün sonra esir mübadelesi yapıldı. Türk ve Rum esirleri değiştirdiler. Deđiřtirirken bizi Lefkořa'ya çıkarttılar. Lefkořa'ya çıkarken hemen beni çağırdılar ve tekrar Larnaka'ya dönüp, oradaki Türkleri bu tarafa geçirme görevini verdiler. 2000 Lira alıp Larnaka'da kalan teşkilat adamlarının yanına döndüm. Larnaka'da yaşayan İngiliz arkadaşım ile her geçirdiği insan başına 20 liraya anlaştık. Elinden geldiği kadar yaptı bu iři, ama sonra ihbar ettiler bizi. Çünkü Türklerden bu iři para karşılığı yapanlar da vardı. Biz Barış Gücü ve Rum polisine verirdik teşkilattan aldığımız parayı. Bir gün Rum polisi geldi ve dedi ki “şimdi kaçman lazım, ihbar edildin ve kaçmaz isen seni tutuklayacağız” dedi. Rum polisinden izin aldım ve çocuklarımı alıp yola çıktım. Altı buçuk mil denilen bölgede Rum barikatında durduruldum. Polis “Nereye gidiyon?” diye sordu, ben de “Dikelya'ya hastanede yatan oğumu ziyarete gidiyorum” dedim. Çocuklarımı ilkten bırakmadı, ama sonra “Bilirim geriye gelmeyeceğini, ama yine de git” dedi ve çocuklarım ile birlikte Türk tarafına geçmiş oldum. Sonrasında Türk tarafında ne kadar Rum var ise onların da Rum bölgesine götürmek için görev aldım. Mersinlik, Kaplıca, Ardahan ve İskele köylerini Barış Gücü ile boşalttık. Bu görev bittikten sonra

1976'da Sivil Savunmayı kurduk. Mehmetçik'e Bölge Müdürü olarak atandım. 1978'de emekliye ayrıldım. Fakat görevim bitmedi, sağ olduğum sürece de devam edecektir...

Sualtı Taarruz Komutanlığı... Çıkarma Öncesi-1974 Sağda Derviş Şentan, yanında Öncel Arap

Derviş Şentan Kıbrıs Çıkarması Öncesi-1974 (Deniz Komandosu)

EMİR ALİ BALETİ

Mehmetçik Mücahidi, Silah Takım Komutanı (Kendisiyle röportaj yapılmayı müteakip, bir hafta sonra 6 Mayıs 2016 tarihinde vefat etmiştir. Ruhu şad olsun.)

1955 yılı itibarı ile bazı teşkilatlar kuruldu. Kara Çete ve Volkan gibi. Ama bunlar yürümedi. 1958 yılında Türkiye'den öğretmen geldi. Nâmık Kemal Lisesi'nde TMT teşkilatlandı ve sözüne güvenilir kişiler yeminli kayıt oldular. Bu kişiler gizliydi, eşleri dahil bilmiyorlardı teşkilata üyeliklerini. Ben 1959'da kaydoldum. Tahir dayı Balalan'da su istedi ve vurularak yaşamını yitirdi. Buna karşılık birebir Rum ölmesi gerekiyordu ve Pamuklu ovasında bir Rum öldürülerek öcü alındı. 1958 yılında İsmail Bayramoğlu (demirci) TMT'ye kaydoldu. Otomobil direksiyonlarının demirlerinden tüfek yapıyorlardı. Adnan Menderes döneminde (Kıbrıs'ta İngiliz Dönemi) Balalan'dan Mehmetçik'e silah gönderdiler. Silahlar da Mehmetçik'ten adaya dağıtılıyordu. Mehmet Kubilay önderliğinde silahlar depolandı ve dağıtıldı. Gece Mustafa Çelebi ile gelen silahlar evlerin ve tarlaların altlarına gömüldü. İkinci geminin gelişinde gemi yanlış parola ile Yeni Erenköy sahiline gitti. Bunu fark eden Rumlar İngilizlere durumu bildirdiler ve baskın yaptılar. Gemideki askerler komutana yakalandıklarına dair bilgi verdiler, bunun üzerine komutan derhal geminin batırılması emrini verdi. Birkaç silah kurtarıldı. Bazı askerler silahları ile karaya çıkmak isterlerken İngilizler tarafından yakalandılar ve mahkûm edildiler. Sonra Türk diplomasisi ile cezalarını Türkiye'de çekebilmeleri sağlandı. Sonra silah sevkiyatı yer değiştirdi, çünkü Balalan bölgesi açığa çıkmıştı. İngilizlerin oyunuyla bizlerle Rumlar arasında ölümler başlamış oldu. 1961'de Takota cinsi uçaklarla Türkiye'ye gittik. Bir kısmımız Antalya'ya, bir kısmımız ise Ankara'ya

gönderildik. Ben Ankara Ayaş bölgesinde Zirkaya'da bir aylık eğitim aldım arkadaşlarımla birlikte. Burada bize silahları kullanmayı ve teşkilatlanmayı öğrettiler. Orada bize "Biz sizi 24 saat, Türk askeri adaya ayak basana kadarlık bir zaman için hazırladık" denildi. Dünyada çok Türk vardır, dünyaya serpilmiş. En şanslıları da Kıbrıs Türküdür. Çünkü Türkiye gibi büyük bir hamimiz oldu bizi kurtaran. Hakikaten çok rahattık şimdi. Yani Kıbrıs Türkü, ben 78 yaşındayım, en refah dönemini yaşıyorum şimdi. Ama insanoğlu doyumsuzdur. Ne kadar verirsen daha da ister.

23 Aralık 1963'e kadar gizli teşkilat yeraltındaydı. Ben bu odada (evin mutfağı) eğitim yaptırardım, bu kapılar kapalıydı. Hanımım bilmeyecekti, kim gelecek? Mesela etraf gelirdi ve ben eğitim yaptırardım. Başka bir arkadaş vardı bölük komutanımız, eğitim yaptırır. Her birimiz bir tüfeği, birimiz bir silahı, tabancayı, brewni eğitimi yaptırır çocuklara. 23 Aralık 1963'te Rumlar yolları kestiğinde Ergazi'li bir adam vardı, Mustafa Genç. Oğlu var şimdi Mağusa'da, İlkay Gençler. Babasını vurduklarında, bizim yollar kesildi. Bizim dış irtibatımız kapandı. Bizim komutanımız Halil Mulla isminde Kıbrıslı biriydi. O zaman isimler değişti. Mesela Arı vardı, Arı Bey vardı, Kovan vardı, Kovan Bey vardı.

Mesela "Arı beyi" çavuşlar, "Kovan" hepsinin komutanı idi. Hali Mulla o zaman emir verdi ve halk silahları topladı, bir araya getirdi. Anlatamam size evden aç geldi halk, ama cesurdu halk. Açtık, ama hepimiz "Rumdan gayri imkânı yok korkmayız biz" diyorduk.

Rumun tankları vardı, bir iş makinelerini zırhlı araca çevirdiler, 3-5 tane de tankları vardı. Hatta bazılarını harekatta Türk askeri yaktı, kırdı hepsini.

23 Aralık 1963'te teşkilat açığa çıkınca, o zaman askerlik başladı. 23 Aralık 1963'te Türkiye'den Mehmetçik'e de bir astsubay geldi ve bizim köyde askerliğin temelini attı. Bu astsubaya Mehmet Bey derlerdi. Bu onun kod adıydı. 1.5 sene sonra, onun dönemi bitti ve bizim oradan ayrıldı. Ondan sonra Mahir isiminde bir binbaşı geldi ve bütün bölgeyi topladı. Mücahitlik başladı bizlere, bütün mücahitleri topladı. Ve eğitime tabi tuttu. 3 ay eğitim aynı Türk ordusundaki gibiydi, hiç fark yoktu. Kitaplar bile aynıydı. O dönemde Mehmetçik o komutan sayesinde ün kazandı. Mehmetçik dedim ya size, eğitim bölgesiydi. Mehmetçiğe Rum'un girmesi yasaklandı. Kesinlikle Rum giremezdi. Kesinlikle! Yani Mehmetçik'ten bilgi alamazdı. Ama Rum bu askeri gördüğünde, tabi Mehmetçikli değildi bu asker, onlar (Rumlar) ne derdi: "Böyle asker ancak Türkiye'de olur. Bunlar garanti Türkiye askeridir". Mehmetçik'ten Rum korkardı. Mehmetçik Ada Rumları'nın korkulu rüyasıydı artık. Mehmetçik'in ismi eskiden Galatya idi. Mehmetçik ismini biz istemedik, Bize bu ismi büyüklerin layık görmesiyle Galatya'nın ismini Mehmetçik koydular. Mehmetçik ismi çok büyüktür. Kelimelerle izah edilecek bir isim değildir. Çünkü Türk askerinin adıdır. Dedik ya, 1963'te silahlar çıktı, komutanlar geldi, ondan sonra devam etti komutanlar. Her 2 senede bir komutanlar değişirdi. 2. komutan, Mahir'den sonra Nafi Bey geldi. O da binbaşydy, çok faaldi. Mehmetçik'e kışlayı yaptırttı. Mehmetçik Parkını yaptırttı askere. Çünkü iş yok, hepimiz mücahittik. İş yok güç yok. O komutandan sonra Lütfi Bey geldi. Harekat komutanıydı, çok değerli bir adamdı.

Rumlar Mehmetçiğin bütün etrafını sarmışlardı. Biz köyün dışına çıkamazdık. Yiyecekleri kasabadan otobüs getirirdi. Ama yiyecekleri Rum barikatında Rumlar karıştırıp bakarlardı.

Ben bir defa Magosa'ya gittim bu şeyin arasında. Mağusa'da Rum polisi alıkoydu bizi. Bir öğretilimde sigara buldu. Sarma sigara, bizim otobüsten. Saat öğlen vakti, güneşe karşı tuttular bizi. Tuvalet bile izin vermediler. Tuvalet için izin istediğimizde çevirdiler bize tüfeği. Başka bir polis gelince söyledim, o izin verdi. O oldu, Barış Harekatı olana kadar ben köyden çıkmadım.

Askerle, askerin eğitimini komutanın emriyle yaptık. Harekâta bütün etrafımız sarılıydı. Harekatta komutanımız o kadar bilgiliydi ki. Bizde Ford traktörler vardı, gece egzozlarını çıkartıp, son sürat bağırtı bağırtı bir bölgeye giderdik. O bölgeden gizlice çekilip başka bölgeye bağırtarak giderdik. Tanklar varmış, hareket edermiş gibi. Mehmetçiğin başından bir tüy çıkmamıştır. 1-2 şehidimiz var. Onlar da Mehmetçik de değil köy dışında. Yalnız 2 tane kaza şehidimiz var. İsimleri hatırlamıyorum. Biri Fehmi'nin oğluydu. Diğeri de Salih Usta'nın oğluydu. Özür dilerim, yani yaşlılık artık hatırlamıyorum, unutkanlık olabilir. Ha bir tane vardı Mağusa'da Hisardan. Rum havan atarken, hisarın delikleri var, delikten düştü ve şehit oldu. Ha bir de var Ergazi'de Hasan Kırmızı, Mehmetçikli, mevziden kaçmadı. Komutanı mevziden gitti, o gitmedi ve Rum mevzide vurdu onu, Hasan Kırmızı'yı. Barış Harekatı'nda hakikaten Rum çok korktu. Söylenen bilgiler, Pamuklu'nun üstünde Rum askerleri beklerdi ki, Mağusa düşün ve topyekûn Mehmetçik'e hücum etsinler. Çünkü Mehmetçik'te eğitilmiş askeri görür ya, bunlar garanti Türk askeridir, derdi. Ve kapıların açılacağı güne kadar Mehmetçik'e Rum askeri girmiş değil. Değerli komutanlarımızın sayesinde bunlar oldu.

Harekattan önce iaşe için otomobiller kasabaya gidebilirlerdi. Rumlar biraz sorun ederlerdi, ama yine de kasabadan alırlardı. Ama harekattta tabii yollar kesildi, ancak yine de hiç sıkıntısı olmadı. Hatta etraf köylerden yardım isterlerdi. Onlara bile yardım gönderirdik. Benim eve

Komutan bazen yardım yollasın isterdi. “Hayır komutanım” derdim. "Sen diğer fakirlere dağıt". Gerçi ben de zengin değilim, ama hiç olmazsa arpam, buğdayım vardı. Un, ekmek yapardım. Kuru kuru ekmek de yesek, ama işte bostan zamanıydı, üzüm zamanıydı. Yani hiç zorluk çekmedik iâşeden. Komutan şöyle yapardı o zamanlar. Köyde un değirmenleri vardı. Halk buğday, un toplardı. Kadınlar bunları mücahide verirler ve gelen göçmen ailelere dağıtırlardı. Onlar da ekmek yapardı. Sıkıntı çekmedik. O zamanlar şimdiki gibi fırınlar yoktu. Ev fırınları vardı, aileler yapardı. Karargahta toplanırdık, karargahta idare ederdik. Bulgur falan daha önceden gelirdi. Misafirler etraf köyden gelirlerdi, bizde kalırlardı. Bizim hanım onlara ekmek, yemek verirdi. Sarı sarı bardaklar (bidon) vardı. Helal olsun, bardakla yiyecek verir gönderirdi. Hakikaten o dönemlerde köyden dışarı çıkma yoktu. Bütün arkadaşlar, ben de içinde, iki oğlum vardı mücahit, aylarca eve gelmezdik.

Balalan'a kadar yolumuz hiç kesilmedi. Yalnız Balalan'a giderken bir tepe vardır. Ukodoz, üstüne Rumlar mevzilenmişti. Balalan denizine, gemi battıktan sonra, Rum bir birlik kurdu. Küçük bir birlik. Balalanlıların denize gitmesini engellediler. Bizi de kum, çakıl almaya bırakmazlardı Balalan denizinden. Guloz tepesinin üstünde Rum askerleri vardı. Balalan'a 61 tane mi, 41 tane mi havan attılar. 1 tane düşürebildiler Balalanın içine. Onlar da acemi askerlerdi. Esas asker cepheydi. Yunan ordusuyla Kıbrıs'ın esas askeri cepheydi. Balalan'ı böyle boşalttılar, Balalanlılar kaçtı geldi, buraya sığındı. Komutan koymadı onları. “Geri yerinize..” dedi “Köyü terk etmeyeceksiniz". Geri yollattı yerlerine. Bölgede düşmeyen köy, Rumun girmedığı köy işte Balalan, Mehmetçik, Ergazi'ydi. İrtibatımız Kale Burnu ile kesilmişti.

1964 yılında İnönü döneminde çıkartma olacağı söylendi. Sancaktardan gelen emir üzerine 30 kişi ile Kumyalı-Pamuklu anayolunu kestik. Bir süre sonra yolu boşaltırken iki Rum polis aracı bizi gördü. Bunun üzerine Yeşilköy'de bulunan Rum birliğine haber verdiler. Kumyalı tarafından gelen birlikle, Pamuklu tarafından gelen birlikler irtibat sağlayamadı ve

biz Mehmetçik istikametine giderken onlar da birbirlerine silah sıktılar. Bir İngiliz polisi durumu fark etti ve beyaz bayrakla gitti birliğe, dedi "Siz kime ateş edersiniz". Durumu onlara anlattı. Sonra diğer Rum birliğine gitti beyaz bayrakla, durumu onlara da anlattı ve Rum ateş etmeyi kesti. Bir keresinde devriye yapan bir Rum takımı Mehmetçik sınırına girdiler.

Bize vur emri geldi. Bizi görünce geri çekildiler ve çatışma olmadı. O dönemlerde telsiz tertibatı ile iletişim sağlanıyordu. Mahir döneminde eğitim yaptık. Lefkoşa Bayraktar'dan denetlemeye geldiler. Karargah bugünkü kulüptü. Orayı denetlediler. O zaman takım komutanıyım. Gölde atış eğitimi, havan eğitimi yapardık. Sonraları G3, MG3, GTT'ler elimize geldi. İsmet Soydal komutan beni aynı rütbede Silah Takım Komutanı olarak bıraktı. Ben havan dersi verdim. Bizden sonra olanlar eğitim için Harp Okulu'na gönderildi ve rütbelerini aldılar.

Bir Amerikalı Komutan “Rum'un bu hattını ancak Amerikan ordusu yıkar” demişti. Türk ordusu 4 saatte hattı yıktı. İkinci Barış Harekâtı'ndan sonra da halka, mücadele gerek kalmadı, herkes evine döndü. Şimdi birçok akrabamız yurt dışında. Gençliğimizi başka yere çektiler. Türk ordusu Rum'a da Türk'e de barış getirdi. Grivasçılar başarılı olsaydı şu an konuşuyor olamazdık. Rum bize göre daha siyasetçidir çocuklar. Biz iç içe yaşayamayız.

Bakın size bir anımı anlatabayım. Maltepe'de sayım yaparken öğrendik birilerinde müdafaa silahları var. Ama bulamadık. 8-10 yaşlarında bir çocuğu yakaladık. “Bize silahları göstermezsen ağabeyini vururuz” dedik. İki piyade tüfeği, bir tane Sten gösterdi bize. Sonra “Keşke ağabeyimi vursaydınız da ben size silahlarımı vermeseydim” dedi. Rum, çocuklarını böyle yetiştiriyor. İsmet komutanın

bölüğüyle Pergama'ya gittik. Bir Rum'la karşılaştık. Pistillo elinde kalan malları Türklere satarak, “Ben size bir evimi bıraktım, ama size sattığım mallarla bu tarafta iki ev yaptım” dedi. Rum böyle siyasetçidir çocuklar. Kıbrıs şu an, en rahat dönemi yaşıyor. Barış olacağına hiç ihtimal vermiyorum. Bu şekil yaşayabiliriz, ama iç içe yaşayamayız.

Ertuğrul HASİPOĞLU

Ben Ertuğrul Hasipoğlu.
3 Şubat 1942'de
Lefkoşa'da doğdum. İlk,
orta ve lise tahsilimi
Lefkoşa'da tamamladım.

1959'da İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne girdim. 1964'de tahsilime ara verip Erenköy'e çıktım. Erenköy çarşılarına katıldım. 1966'da İstanbul'a geri döndüm. 1967'de Tıp Fakültesinden mezun oldum. Kıbrıs'a dönmek istedim. Ama Erenköy'e çıktığımız için Makarios bizi Kıbrıs'a sokmadı. Türkiye'de o zamanlar yabancı uyruklu sayıldığımız için çalışamıyorduk. Bu arada 1967 Haziran ayında nişanlandım. O dönemde Kıbrıs çok karışmıştı. Türkiye Kıbrıs'a ha çıktı ha çıkacak. İngiltere'ye gitmeye karar verdim. Beraber gittiğim arkadaşım Doktor Erbay Arıkan'ın üzerinde Erenköy'de çekilmiş silahlı resmimizi görünce bizi İngiltere'ye sokmadılar. Türkiye'ye geri döndük. Cerrahpaşa'da kadın doğum ihtisasına fahri asistan olarak başladım. Yabancı uyruklu sayıldığım için maaş alamıyordum. Cerrahpaşa'da bir yıl çalıştıktan sonra Zeynep Kamil Hastanesine geçtim. Burada doktorluktan 500 lira aylık para veriyorlardı. Aynı zamanda ilaç propagandistliği de yapıyordum. Elime iyi para geçiyordu. ENKA Şirketler Grubu'nun sahiplerinden Şarık Tara'nın annesine 15 gün, 15 gece baktım. Aldığım para ile 1968'de Suna Hanım ile düğün yaparak evlendim. 1969'da büyük oğlum, 1974'de küçük oğlum doğdu. Üç kız, bir erkek dört torunum oldu.

TMT’de ilk yeminimi 1958 Haziran ayında, Münür Karabardak’ın evinde yaptım. Görevimiz broşür dağıtmak ve kuryelikti.

1 Ağustos 1958’de TMT, Özel Kuvvetlere bağlanınca ikinci yeminimi yine Münür Karabardak’ın evinde yaptım. Lise son sınıftaydım. İbrahim Pekcan (Tiremeşeli), abisi Mehmet Ali Tremeşeli’nin vurucu ekibinde görev alacak Gençlik kolu oluşturacaktı. Bana da teklif etti. Kabul ettim. Üçüncü yeminimi lisenin kütüphanesinde, 12 arkadaş ile birlikte yaptım. Dördüncü Yeminimi 1964’te manga komutanı olarak çıktığım Erenköy’de yaptım.

1971’de ihtisasımı tamamladım. Magosa Hastanesi’ne kadın hastalıkları ve doğum uzmanı olarak atandım. O zamanın sancaktarı Arif Edip beni araştırmış ve bana Magosa’da TMT istihbarat ve sabotajının sorumluluğunu teklif etti. Hemen kabul ettim ve beşinci yeminimi yaptım.

1966’da Erenköy’den ayrıldığımızda görevim 2. Bölük Komutanlığı idi. Mücahitlik dönemimde başımdan geçen çok olay var. Bir yaz günü idi Magosa’da bir mahallede broşür dağıtıyordum. İngiliz askerleri peşime düştü. Açık bir kapı gördüm, içeriye daldım. Bir kadın yerde yatıyordu. Beni saklamasını istedim. Beni yatağının altına sakladı. İngiliz beni bulamadı. Daha 17 yaşında bir çocuktum ve çok korkmuştum.

Bir gün Gönyeli’ye kurye gitmesi gerekiyordu. Girne Caddesi’nde Sertel’in Ofisi vardı. Birçok kişi orada toplanmıştı. Sertel, “Gönüllü var mı?” diye sordu. Kimseden ses çıkmadı. Çünkü Kanlı Çiftlik olayları nedeni ile Gönyeli’de örfi idare vardı. “Ben giderim” dedim. Lastikçi Coşkun’un (Cardi) lacivert, eski model bir Chevrolet marka arabası vardı. Arabanın sağ arka kapısı kapanmıyordu. Arabaya yerleştirecekleri kuryeyi yerleştirdiler. Ben de arka koltuğa oturup, kapıyı açılmasını diye tutuyordum. Saat 17.00 civarı idi. İskoç askerleri nöbet değişimine

geliyorlardı. Allah'tan nöbet değişimine rast geldi. Nöbet değişimi esnasında bizi yoklamadılar ve geçtik. Açık bir mandıra kapısı gördüm. Coşkun'a içeri girmemizi söyledim. İçeri girdik. Allah'tan o ev Gönyeli Teşkilat Başkanı'nın evi imiş. Ancak Türkiye'de eğitimdeymiş. Oğlu varmış, O da kahvedeymiş. Çağırdık, gelince gördüm ki O da benim sınıf arkadaşım çıktı. Evrakları teslim ederek ayrıldık.

İbrahim Tremeşeli'nin ekibine geçtikten sonra bize verilen ilk görev "Kara Çete"yi hizaya getirmektir. Volkan, 9 Eylül gibi teşkilatlar TMT'ye bağlanmış, ancak Kara Çete direniyordu. Önde gelenlerini liseye çağırıyor, TMT'ye bağlanmalarını öneriyorduk. Olmadı. Daha sonra sırayla okula çağırıyor ve dövüyorduk. Yine olmadı. Bir Kurban Bayramı'nda, bayram yerinde karşılaştık. Dövüşme başladı. Bir tanesi bizim arkadaşlardan Ünsal Beyzade'yi bıçakladı. Okula gittik. Silahlarımız kütüphanede saklıydı, aldık. Bayram yerine gittik. Büyük bir arbede oldu. Daha sonra Kara Çete dağıldı, önderleri İngiltere'ye gitti. Böylece Kara Çete olayı kapandı.

Beni çok etkileyen bir olay da Erenköy'de başımdan geçti. Masfiki Rum köyünde oturan Rumlar köylerine gelip giderken,

içinde bomba olan karton bir paketi yere bıraktılar. Salahi ile Süleyman bu tuzağı bularak aldılar ve Bozdağ köyünde evlerinde açtılar. Bombanın

patlamasıyla şehit oldular. Manga komutanları toplandık ve Üsteğmen Ali Fikret Atun'a gittik. İntikam almak istediğimizi söyledik. Bize "Mangalarımızdaki yürekli ve tecrübeli arkadaşları seçip eğitim yaptıralım ve Rum mevzilerini basalım" dedi. Benim mangamdaki bren otomatik tüfek nişancısı Fevaid Ali Limasol'daki çarpışmalara katılmış, yürekli bir arkadaşım. Ona söyledim. Bana verdiği cevap "Eğer gidip Rum mevzilerini basacaksak ben varım" dedi. "Yok, gidip bubi tuzağı koyacaksak ben yokum" dedi. "Salahi ile Süleyman'ı gördüm. Ben bunu düşmanıma bile yapmam" dedi. 8 Ağustos sabahı ilk şehidimiz Fevaid Ali idi. Rumların yerleştirdiği bubi tuzağına basarak şehit oldu. Düşmanına yapmak istemediğini düşman ona yapmıştı.

Bazı yanlış düşüncedeki insanlar, TMT'yi EOKA gibi bir faşist teşkilat olarak lanse etmeye çalışıyorlar. Halbuki TMT bir Mukavemet Teşkilatı idi ve kurulmasaydı, bu şekilde yanlış düşünenlerin ne ana babaları olacaktı, ne de kendileri olacaktı. En önemlisi Türkiye, Kıbrıs'ta kurtaracak Türk bulamayacaktı. Kıbrıs Türkü TMT sayesinde "Serhat Bekçiliği"ni bila hakkın yerine getirmiştir. TMT'yi kuran ve onu yaşatanlara, şehadete gidenlere Allah'tan rahmet, hayatta olanlara sağlık ve esenlikler dilerim.

Sevgili gençler, abilerinizin, babalarınızın, dedelerinizin verdiği mücadeleyi hiç unutmayınız. Su uyur düşman uyumaz. Yarın, Onların geçmişte verdiği mücadeleyi siz vermek zorunda kalabilirsiniz. Hazırlıklı olun, TMT ruhunu duyarak içinizde yaşatın.

Ne mutlu Türküm diyene...

Fadıl Mehmet KAVAZ

Ben Fadıl Mehmet Kavaz, 27 Eylül 1942 yılında, Melüşa'da doğdum. Halen burada ikamet ediyorum. Eski adı Melüşa'dır.

Günümüzde ise "Kırıkale" adı kullanılmaktadır. Evliyim, eşimin adı Emine. 2 oğlan, 1 kız çocuğuna sahibim.

Mücahitliği 1964-1972 yılları arasında, toplam 8 sene Çavuş olarak yaptım. Mücahitlikten 1 Ekim 1972 tarihinde terhis oldum. Terhis olduktan sonra çok yerde işledim ve en son geçimimi çiftçilik yaparak sağladım.

Bilindiği gibi 1974 öncesi Kıbrıslı Türkler ve Rumlar karışık yaşıyordu, ben de bir Rum ustanın yanında çalışıyordum. 1970 yılında; düğün günümde, evleneceğimi duyan Rum ustam düğününe gelerek beni ve eşimi tebrik ederek ayrıldılar.

Daha sonra mücahit olduğum için üst rütbeli subaylara düğün günümde: düğünümü Rumlar geldiği için onlarla yiyip içtiğim, eğlendiğim şeklinde ihbar yapıldı. Düğün bittikten sonra yanıma geldiler, ne olduğunu anlayamadan tutuklandım. Aileme dahi haber veremedim beni götürdüler. Düğün bitince ortadan kaybolmam herkesi telaşlandırdı. Ailem ve eşime acil olarak benim 15 günlük bir "Mücahitlik Eğitimine" götürüldüğüm

söylenmiş. Aradan 1-2 gün geçtikten sonra buna inanmayan ailem, gerçeği çevre köylerden bir tanıdığın haber vermesiyle öğrendiler. Benim aslında eğitimde olmadığımı ve düğün gecemde apar topar alınıp hapse atıldığı

mı

aileme

haber

etmiş.

Ailem

de

bunun

üzerine

gelip,

durum

Meluşa Mücahitleri -1964

hakkında olayın aslını anlatarak üst rütbeli subaylarla görüştüler ve böylece kurtuldum.

1974 yılında, gelen bir emirle acil olarak köyün boşaltılması söylendi. Bu emrin geldiği gün bizim köyümüz ve komşu köy (Aya) arasındaki hendeklere Rumlar mevzii yaptı. Melüşa (Kırıkkale) halkının birçoğu Lefkoşa'ya, bir kısmı da Afanya'ya (Gaziköy'e) sığındılar ve ortalık yatıştıktan 4-5 gün sonra köyümüze dönebildik.

Biz Afanya'da iken Türk askeri tanklarıyla oraya gelmişti. Ben subaylara “Gelin bizim köyümüzü de kurtarın” dedim. 14 Ağustos'u 15 Ağustos'a bağlayan gece geç saatlerde dozer sesleri duyduk. O dönemde Rumlar çeşitli yerlerde toplu katliam gerçekleştirdiği için ne olduğunu tahmin ettik. Türkleri canlı canlı gömmek için çukur kazıyordular. Komşu köye

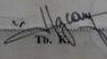

(Aya) telefonla haber verdik, düşündüğümüz şeyi onlara söyledik ve bizim köye gelmemelerini söyledik. Komşu köydekiler bize inanmadılar. Hava aydınlanınca Rumlar telefon kablolarını bularak kestiler. Sabah kalktığımızda telefon çalışmıyordu. Komşu köylüler bizim köye doğru gelmeye başladı. Onları gören Rumlar yaklaşımlarını beklemeden ateş etmeye başladı. Bu arada Rumlar Değirmenlik barajını da patlattığı için Türk askerleri bizim bölgemize gelmek için gecikti.

MÜCAHİTLİK TERHİS BELGESİ

Birliği : 3 NOU BARAJ 3 NOU BL. MELUŞA
Rütbe veya Mahama : ÇAVUŞ
Adı - Soyadı : FADIL MEHMET KAVAZ
Doğum yeri ve tarihi : MELUŞA - 1942
Mücahitliğe başlama tarihi : 1964
Terhis edildiği tarih : 1 EKİM, 1972
Terhis edilme sebebi : SİVİL GÖRÜŞME İADE
Olağanüstü bir durum veya aların halinde katılacağı birlik veya vazife : MELUŞA BL.
Almış olduğu izinler : YILLIK İZİNLER

Yukarıda künyesi yazılı ve fotoğrafı bulunan Mücahit, Bayraktarın
28.08.1972 gün ve B-I:1492/72 sayılı emri ile
terhis edilmiştir.

ONAY
Sancaktar

15 Ağustos gecesi Türk askerleri geceyi Afanya'da (Gaziköy'de) geçirdiler. 16 Ağustos 1974'de Rumlar bu bölgedeki köylere geldiler. Biz 16 Ağustos'ta tamamen ordunun eline geçtik ve Türk Barış Kuvvetleri'nin köyümüze gelmesi ile Rumlar geri çekilmeye başladı. Biz de özgürlüğümüze kavuşmuş olduk.

Böylece Kıbrıs'ı ayıran hat belirlenmiş oldu. En son bu bölgedeki köyler kurtulmuştur. Bu bölgedeki köyler;

Şimdiki adıyla Yiğitler, eski adıyla Arçoz. Şimdiki adıyla Erdemli, eski adıyla Tremeşe. Ve bizim köyümüz olan şimdiki adıyla Kırıkkale, eski adıyla Meluşa.

Bir de o dönemde yakınımızda yaşanan bir olayı anlatayım.

Akrabalarımızdan olan bir ailenin o dönemlerde 18-19 yaşlarında olan bir oğlu vardı. Genellikle köydeki tüm büyük erkekler mevzilerde olduğu için babası ve dayısı tarafından bu delikanlıya bir görev verildi. Kendileri mevzilerde olacağından dolayı annesi, yengesi, kız kardeşleri ve

dayısının kızlarını koruma görevi bu delikanlıya verildi.

Herhangi bir kötü durumda ise, kendilerinin şehit olması veya köyün Rumların eline

geçmesi durumunda; önce annesi, yengesi, kardeşleri ve kuzenlerini kendisine verilen silahla vurup, en son da kendisini vurmasını söylediler. Rum'a esir olmaksızın ölmeyi tercih ettiler.

Son olarak 1974 sonrası köyümüzün adının nasıl geldiğini anlatayım. 1963 olaylarında köyümüzün savunması için Süleyman Halil isimli bir köylümüz, arkadaşlarıyla birlikte, eski araba direksiyonlarını sökerek bilye atan silahlar ürettiler ve köyümüzü Rumlara karşı böyle savundular. 1974 sonrası köyümüzün ismini; Türkiye'deki silah fabrikasının Ankara Kırıkkale ilçesinde olmasından dolayı ve köyümüzde direksiyon dümeninden silah icat edilmesinden dolayı Melüşa adı, Kırıkkale olarak değiştirildi.

Hakkı Atun

Hakkı Atun, 1935 yılında Mağusa'nın Ergazi Köyünde doğdu. 1959'da İstanbul Teknik Üniversitesi'nden

yüksek mühendis mimar olarak mezun oldu. Manchester ve Nottingham Üniversitelerinde kent planlama ihtisası yaptı. 1961-1975 yıllarında çeşitli kamu görevlerinde bulundu. 1963 yılında Limasol-Baf Planlama Bölge Müdürü, 1967'de Planlama İnşaat Dairesi Müdürü, 1975'de İskan Müsteşarı oldu.

1976, 1981, 1985, 1990 Genel Seçimlerinde Ulusal Birlik Partisinden Lefkoşa Milletvekili seçildi ve bu dönemde İskan ve Rehabilitasyon Bakanlığı, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Kültür Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Ulusal Birlik Partisi Genel Sekreterliği görevlerinde bulundu. 1983 yılında oluşturulan Kurucu Mecliste üyelik yaptı ve kurulan ilk Cumhuriyet Hükümetinde İskan Bakanlığı yaptı. 1985-1993 yıllarında Meclis Başkanlığı görevini yürüttü.

1992'de kurulan Demokrat Partinin Başkanlığına seçildi. 1993-1996 tarihlerinde Başbakan olarak görev yaptı. 4 Ekim 1996 tarihinde yeniden Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına seçildi. Evli ve iki çocuk babasıdır.

1959 Eğitim yılı sonunda İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Yüksek Mühendis Mimar olarak mezun olurken; sınıf arkadaşlarım, “Ulan Kıbrıslı ne şanslı adamsın, askerlik yapma durumun yok!” diye bana gıpta etmişlerdi. Ama gelin görün ki, Kıbrıs Cumhuriyeti Devleti'ndeki eşit ortaklığımız gasp edilerek elimizden alındıktan ve Cumhuriyet Hükümeti'nden dışlandıktan sonra, eli silah tutabilen her Kıbrıslı Türk gibi ben de on bir yıl mücahitlik yapmıştım. Bu şerefli görevi Lefkoşa Sancaktarlığı'ndan ilk takdirname alan bir mücahit olarak en iyi biçimde yerine getirmenin gururunu yaşıyorum. Halkıma ve kurulmasında katkıda bulunduğum devlete yapmış olduğum bu görev, evlatlarıma bırakabileceğim en değerli “miras” olacaktır.

Bu ‘önsözden’ sonra şimdi “Mücahitlik Yaşam Öykümü” anlatmaya çalışacağım:

Kıbrıs Türkleri'nin Anavatan Türkiye'ye olan bağlılığı, güveni ve hasreti hiç eksilmeden devam ettiği halde, 1940'lı yıllara kadar Türkiye'nin dış politikasında Kıbrıs'a yönelik bir aktif politika göze çarpmıyordu. Hâlbuki Kıbrıs Türk halkı Atatürk İlke ve Devrimlerini, hem de İngiliz Koloni İdaresi'nin kendisine Türklüğü unutup Müslümanlığı telkin, hatta empoze etmesine Lefkoşa'da yegâne Lisemiz olan okula “Kıbrıs İslam Lisesi” ismini vermesine ve başına bir İngiliz Müdür tayin etmesine rağmen; en rahat biçimde benimsemiş, Türklük şuurundan asla taviz vermemiştir.

1938 yılında Hamidiye Zirhlısı, Mağusa Limanı'nı ziyaret ettiğinde; bütün Kıbrıs Türk halkı ayağa kalkmış, adanın dört bir köşesinden Hamidiye zirhlısını ve üzerinde dalgalanan Türk Bayrağını görmek için Mağusa Limanı'na koşmuştur. O yıl ben de henüz üç yaşında annemin kucağında o kalabalık içinde yerimi almıştım.

Bu tarihi olayın arkasından, 1943 yılında Türkiye Dışişleri Bakanı Şükrü Saraçoğlu, Britanya Dışişleri Bakanı Anthony Eden ile Kıbrıs'ı ziyaret ettiği zaman; Lefkoşa'da Sarayönü (Atatürk Meydanı'na) varışında arabası durdurularak önünde kurbanlar kesilmiş, “Türkiye, Türkiye” sloganları ile başkent Lefkoşa çınlamış, unutulmayan tarihi bir gün yaşanmıştı. Türkiye'ye gösterilen bu bağlılık ve heyecan, Rum halkını endişeye sevk etmişti.

Bu iki tarihi olay, Kıbrıs Türk Halkı'nın Anavatanı'na olan sevgi, güven ve bağlılığını yansıtırken, İkinci Cihan Harbi koşullarına rağmen Türkiye'de üniversite tahsiline katılan öğrenciler de, Kıbrıs Okullarından Yetişenler Cemiyeti'ni, arkasından Kıbrıs Türk Kültür Derneği'ni kurarak, Dr. Derviş Manizade ve Avukat Nevzat Karagil gibi vatanseverlerin önderliğinde Türkiye Hükümeti'nin dikkatlerini Kıbrıs'a ve Kıbrıs Türk halkının varlığına ve sorunlarına çevirmeye koyulmuşlardı. Kıbrıs'ta da aynı yönde İngiliz Koloni Yönetimine karşı gözle görülür bir direniş başlamıştı.

1930 yılında İngiliz Vali başkanlığında görev yapan ve 3 Türk, 6 Rum üyeden oluşan Kavanin Meclisi'ne seçilen Necati Özkan'ın önderliğinde etkili bir hareket başlatılmış, aynı yıl bütün ada sathından gelen temsilcilerle ilk kez bir “Milli Kongre” toplanmıştı. Necati Özkan, Hâkim Raif Efendi (Denктаş Bey'in babası) John Rifat, Avukat Fadıl Korkut, Hâkim Zekâ Bey, Dr. Fazıl Küçük gibi aydınlarımız, Vakıflar İdaresi'ni kontrolü altında tutan Valiye karşı; Vakıfların halkın idaresine

iadesi, Müftü'nün seçilmesi, Eğitimin özerkleştirilmesi, Şer'i Kanunların modernleştirilmesi gibi konularda adeta bir savaş başlatmışlardı.

Toplum içten içe kaynıyor, çıkarılan gazeteler ve yayınlarla, ada sathında oynanan milli piyeslerle, halkın milli duyguları bileniyor, topyekûn bir aydınlanma hareketi yaşanıyor.

Gerek Türkiye'de, gerekse Kıbrıs'ta sürüp giden bu devrim hareketi yavaş yavaş semeresini vermeye başlamış, Türkiye'nin Kıbrıs'a ve Kıbrıs Türk halkına karşı bakışı ve tutumu değişmeye başlamıştı. Ayrıca, İngiliz Koloni İdaresi'nin Kıbrıs Türk halkına karşı tutumunda bir yumuşama göze çarpıyordu. Türkiye; ilk adım olarak 1947'den sonra Kıbrıs'taki liseye en seçkin öğretmenlerini göndermeye başlamış, öğrencilere verilen yüksek kalitede eğitim yanında, milli duygular besleniyordu.

Benim Mağusa Orta Okulu'ndan Lise birinci sınıfına alındığım yılda Lise'nin İngiliz Müdürü Mr. Harold Wood görevden alınmış, yerine Türkiye'den Kıbrıs Gönendere kökenli Yavuz Konnolu gönderilmişti. İngiliz müdür döneminde İngiliz dilinde eğitim veren Kolej bölümüne Türk tarihi ve edebiyatı dersleri eklenmişti. Kolej bölümünde yıllarca ihmal edilen Türkçe ve tarih derslerinde Türk edebiyatı ve tarihi okutulmaya başlanmış, özellikle milli duyguların güçlendirilmesine özen gösteriliyordu. Bu konuda felsefe hocası Zeki Peser, Edebiyat hocası ünlü şair İbrahim Zeki Burdurlu başı çekiyordu.

Zeki Burdurlu, Kıbrıs üzerine yazdığı "Nar Ağacı" şiirinde bizlere şöyle sesleniyordu;

"Nar ağacı, nar ağacı
Bayrak nedir bilir misin?
Savaşa gider gelir misin?
Özgürlük için, nar ağacı
Ölür müsün?"

Benim ülkemde
Canım, ciğerim Türkiyemde
Can için, Vatan için
Vatanda yatan için
Düşünmeden ölünür.
Ölürken gülünür.
Hatta hatta nar ağacı
İnsan Vatan için
Bölük bölük bölünür.

Bayrağımdan ayrı düştüm Kıbrıs'ta
Ayrı kaldım o kan tazesini alımdan
Sana aşkımdan bundandır Nar ağacı
Al al dalgalara hasretimdir.”

İşte bu duygularla beslenerek, bu atmosfer içinde yetişen kuşaklar, 1955 yılının 1 Nisan günü ENOSİS için başlatılan EOKA terör hareketine karşı direnişe geçen ve Türk Mukavemet Teşkilatı'nı kuran, gerekli azim ve ruha sahip kadro hazırdı.

1953 yılında Kıbrıs Türk Lisesi'nden mezun olduktan sonra ailemin mali durumu yeterli olmadığı için yüksek tahsile gitme olanağı bulamamıştım. İleriki yıllarda bir burs şansı elde ederim ümidiyle, 1953-54 ders yılında iki yıllık Öğretmen Koleji'ne alındım. Birinci yılı bitirdikten sonra, İstanbul Teknik Üniversitesi'ne burslu olarak girme şansı doğdu. Koleji hem de ikinci yılın 50 Kıbrıs Liralık cezasını İngiliz Maarif Dairesi'ne ödemeyi göze alarak, Teknik Üniversite'ye girdim.

Öğretmen Koleji İngiliz Müdür yönetiminde İlkokul Öğretmeni yetiştiren ve Türk Rum talebelerle karışık eğitim veren bir yüksek okuldu.

Takriben 100 Rum öğrenciye karşı 25 Türk öğrenciye İngilizce dilinde müşterek eğitim veriliyordu. Rum talebelerle beraber okuduğum bu yılda; aramızda herhangi bir husumet söz konusu olmamış, o yönde herhangi bir izlenim edinmemiştik. Hâlbuki çok geçmeden 1955 yılının 1 Nisan günü adanın dört bir yanında EOKA terör örgütü İngiliz İdaresi'ne karşı ölüm saçan bir harekete girişmişti. Amaç, ENOSİS'i gerçekleştirmektir.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde devam ettiğim yıllarda (1954-1959) zorunlu yaz stajlarımız olduğu için yıl sonlarında Kıbrıs'a gelememiş, Türkiye'de ve en son 1958 yılı sonunda Londra'da staj yapmışım. Dolayısıyla 1958 yılında Türk Mukavemet Teşkilatı kurulduktan sonra, İstanbul'da olduğumuz yıllarda bize yaklaşan ve TMT'de görev almamızı öneren bir yaklaşım olmamıştı.

Ortaklık Cumhuriyeti'nin kuruluşundan hemen sonra Kıbrıs'a dönmüş, iki yıl serbest mimarlık yaptıktan sonra, Kıbrıs Cumhuriyeti Planlama ve İskân Dairesi'ne alınmış ve 1961 yılında ödeneksiz izinli olarak Manchester Üniversitesi'ne gönderilmişim. İki yıllık yüksek lisansımı tamamlayıp 1963 yılının Eylül ayında Kıbrıs'a döndüm. İki ay kadar merkez dairede çalışıp, bir miktar deneyim kazandıktan sonra, 1963'ün Aralık ayı başında Limasol-Baf Kazaları Bölge Planlama Müdürlüğü'ne atandım. Rum meslektaşımın görevi devraldıktan sonra bir hafta sonra 21 Aralık olayları başladı.

Ok yaydan çıkmış, adanın, dört bir yanında Türk yerleşim yerlerine planlı ve acımasız saldırılar başlamıştı. Çatışmaların en şiddetlisi başkent Lefkoşa'da yer almış, Cumhurbaşkanı Muavini Dr. Fazıl Küçük'ün resmi dairesi bile ateş altına alınmıştı.

Lefkoşa'da Tahtakale Mahallesi'nde başlayan ilk saldırılarda iki Türk öldürülmüştü. Girne Kapısı'ndaki Atatürk Heykeli'ne ve Lise

talebelerine ateş açılmıştı. Limasol'daki ofisimde bu bilgileri aldıktan sonra, tehlikeyi göze alarak Limasol'dan Lefkoşa'ya dönebilmişim. Ertesi gün Kıbrıs Cumhuriyeti'nde görevli diğer tüm memurlar gibi Limasol'daki resmi görevime dönememiştim.

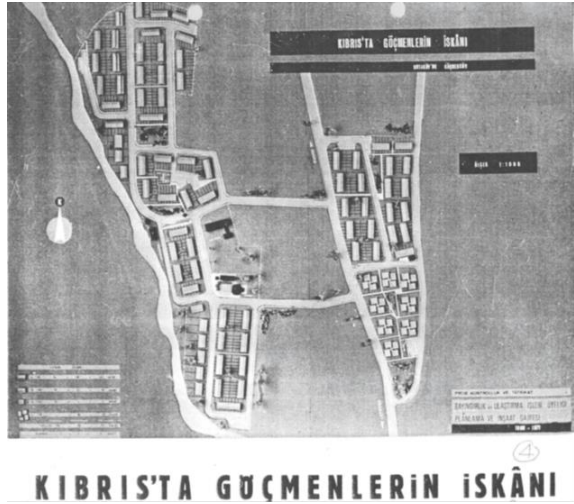
Rum ve Yunan İdaresi'nde yaşamayı asla kabul etmeyen yediden yetmişe bütün Türk halkı için bir ölüm kalım savaşı başlamıştı. Asla geriye dönüş yoktu. Türkiye'nin müdahalesiyle sağlanan ateşkesin arkasından adaya BM Barış Gücü gönderilmiş, Kıbrıs'ta Kıbrıs Türk halkı için çileli bir dönem başlamıştı. Kanımca bir nevi Kıbrıs'ta egemenliğimizin dünyaya ilanıydı.

Özerk ve meşru kurumumuz olan Türk Cemaat Meclisi altında ve Cumhurbaşkanı Muavini'nin başkanlığında, TMT'nin başında bulunan Bayraktar'ın da katılımıyla bir yönetim oluşturuldu. Bu örgütlenme içinde tüm kamu görevlisi mühendis ve mimarlar da bir araya gelerek Planlama ve İnşaat Dairesi kuruldu.

Kıbrıs Türk'ü, şoku atlatmış, Türkiye'den gönderilen Kızılay'ın desteğiyle bir ayakta kalabilme uğraşı içine girmişti. Kurduğumuz Planlama ve İnşaat Dairesi, Lefkoşa'ya sığınan binlerce göçmenin barındırılmasına girişmişti. Bölgemizde kalan Rumlara ait mağazalardan bir miktar ganimet inşaat malzemesi elde etmiştik. 103 köyümüzü terk etmek zorunda kalan göçmenlerimizi bu perişan durumdan kurtarmakta yardımcı olmak için BM, Mr. Allvaro Ortega isminde uzman bir de Mimar göndermişti. Görevi, terk edilen 103 köyümüzde yapılan zarar ziyarı ve hasarı tespit etmektir. Bu konuda BM'ye bir rapor sunmuş, ancak bu rapor Rumların baskısı ile hasıraltı edilmişti. Henüz görevli TMT üyeleri dışında bir seferberlik başlatılmamış, bizleri de Mücahitliğe alma yönünde bir örgütlenme başlamamıştı. Yer altında çalışan TMT, artık yeryüzüne çıkmış, yepyeni bir örgütlenme hazırlığı içine girmişti.

Kurduğumuz dairenin çatısı altında harıl harıl askeri ve sivil idareye her türlü yapı işleri alanında hizmet vermeye başladık. Askeri komutanlığın (Bayraktarlığın) emri ile inşaat sektöründeki bütün atölyeler ve ehil kişiler, dülger, marangoz, demirci, tesisatçı, döşemeci ve inşaat kalıpcısına kadar bütün zanaatkârlar emrimize verilmişti. Ancak Rum Yönetimi her türlü inşaat malzemesinin “stratejik malzemedir” gerekçesiyle Türk toplumuna satılmasını yasaklamıştı. En önemli malzeme olan “çimentoyu” ancak askeri makamların girişimi ve Rum polisine rüşvet vermek suretiyle zaman zaman sınırlarımızdan kaçak olarak elde edebiliyorduk. Bu çok kritik, ancak kıt malzemeyi gıdım gıdım askeri amaçlar için ve göçmen barınakları inşasında kullanıyorduk. Geri kalan temel inşaat malzemesini kendimiz üretmek zorundaydık. Kolları sıvayıp, ehil ustaları seferber edip önce kerpiç, daha sonra kireç, pişmiş tuğla ve briket imal etmeye başladık. Bu durum, Makarios Yönetimi tarafından 1968 yılında Köfünye-Aytotoro saldırısından sonra Türk Bölgeleri üzerindeki ablukanın kaldırılması ve hareket serbestisinin oluşmasına kadar devam

etti. Bu ilkel malzemelerle Lefkoşa’da, Hamitköy, Göçmenköy, Kırnı (Pınarbaşı), Fota (Dağyolu) ve Boğaz’da yüzlerce konut inşa etme yoluna gitmiştik. 1968’den itibaren de Türkiye’nin mali katkılarıyla “Göçmenlerin

İşkân Projesi” adı altında tüm ada sathında çeşitli tipte üç bin konut daha

inşa ederek tüm göçmenlerimizi bu konutlara yerleştirmiş, huzura kavuşturmuştuk. En ekonomik biçimde ve ucuz ev tipinde yapılan bu evlerin inşasında her bölgenin mücahit gücünden de yararlanmış, Askeri İdare'nin büyük desteğini görmüştük.

Planlama ve İnşaat Dairesi, en iyi yetişmiş mühendis ve mimarlardan oluşan güçlü bir kadroya sahipti. Askeri ve sivil idarenin tüm ihtiyaçlarını karşılıyorduk. Yeryüzüne çıkan ve askeri düzene geçen TMT, manga, bölük ve tabur düzenine geçmeye başlamıştı. Kurulan birliklerin komutanları dairemize gelip, tabanca bellerinde karşımıza dikilip malzeme talep etmeye başlamışlardı. Elimize geçen ganimet malzemeden askeri birliklere ve Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı'na

Mücahitlerin Göçmenleri İnşaatında Çalışmaları

yardımcı olmaya çalışıyorduk. Planlama ve İnşaat Dairesi'nde ikinci adam durumunda idim. Üniformalı, tabancalı genç komutanların havasından geçilmiyordu. Bu durumdan sıkılmaya

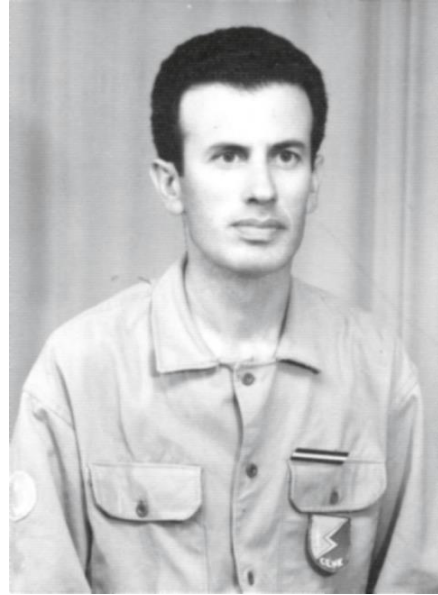
başlamıştık. Nihayet bir gün, bir üstüm olan

Yüksek İnşaat Mühendisi Oğuz Barak'a, gönüllü olarak silah eğitimi almamızı önerdim. Teklifimi olumlu karşıladı. Lefkoşa Sancağı'na müracaatımız üzerine, beş gönüllü arkadaş olarak Boğaz'da, Ağırdağ Karargâhı'na gönderildik. Orada görevli komutanlar Fikret Kürşat ve Arif Hasan Tahsin beylerdi.

Bizleri birkaç saat beklettikten sonra bir Landrover'e bindirip St. Hilarion Bölgesi'ne gönderdiler. Gruptan Oğuz Başak ve Ayer Kaşif'i, St. Hilarion mevzisine indirdikten sonra, Landrover, geri kalan üçümüzü (Benimle birlikte Mimar Mühendis Ercan Hıfzı ve İdari Kadrodan Osman Uzunoğlu'nu) dağ sırtındaki en ön mevziye götürdü. Bu mevzi, Bilelle (Göçeri) köyünün üst başında 'Beyaz Kilise' diye bilinen mevzi idi. O güne kadar hiçbirimiz elimize piyade tüfeğini almamış, kurşunların şarjöre nasıl yerleştirildiğini dahi bilmiyorduk. Kilise mevziindeki birliğin komutanı günümüzün en önde gelen işadamlarından Hacı Ali Bey'di. Daha soru suale tabi tutulmadan bizlere o gece nöbet tutma görevi verildi. Görevimiz dağ sırtından gelen yolu tutmaktı. Ancak kimse bize bu konuda neyi nasıl yapacağımızı söylememişti. Gece buz gibi soğuktu. Şubat ayının içinde idik. Mevzide deneyimli bir arkadaşın silahı nasıl tutacağımızı, şarjörü nasıl dolduracağımızı öğrendikten sonra, bir çam ağacının gövdesine dayanarak yolu gözlemeye başladık. Mücahitliğe işte bu kadar garip, hatta gülünç denecek koşullar altında başlamış oluyorduk.

Yıllar geçtikten sonra, Meclis

Başkanlığım dönemimde, benim gibi politikaya atılan ve UBP Lefkoşa İlçe Başkanı olan Fikret Kürşat'a, böyle bir şeyi nasıl yaptığını sorduğum zaman;

Mücahitlik Görevinde-10. Bl. Cenk Grubu

“Hakkı Bey, elimizde insan mı vardı, Lefkoşa’dan bize her gönderilenden yararlanmak zorunda idik” demişti.

Olayın ilginç ama vahim olan yönü; nöbet tutmaya başlar başlamaz, Rum mevzilerinden Kilise mevzilerine A4 silahı ile taciz atışı başlamış, bütün gece aralıklarla sürüp gitmişti. Bu üç aslan mücahit namzedinde, daha bismillah demeden şafak atmıştı. Kaderimizde bu da vardı.

Nöbetimiz sona erdikçe, kilise binasına sığınıyor, Kızılay’ın sağladığı tek battaniyeyi örtünerek, ilk kez bir kam pet üzerinde uyumaya çalıştık. Korkulu ve zor bir gece geçirdik.

Sabah güneşin doğmasıyla, karşı Rum mevzilerinden atış yeniden ve yoğun biçimde başladı. Atışların artması üzerine kilisedeki diğer Mücahitler, silahlarını alıp aşağıdaki ön mevzilere koştular. Bize verilecek başka silah yoktu. Üçümüz kilisede kalakaldık. Ne yapacağımızı bilemedik. En iyi niyetle ve gönüllü silah eğitimine gelirken böyle bir duruma düşeceğimizi hiç düşünmemiştik. Bu tedirginlik içinde, diğer iki arkadaşım geri Lefkoşa’ya dönmemizi önerdi. Askerlikle ilgili az çok bilgi sahibi olduğum için, bunun çok yanlış olabileceğini, bu kez de “asker kaçağı” durumuna düşebileceğimizi söyledim. Tam o sırada Komutan Hacı Ali Bey yukarıya, yanımıza yaklaşıyordu. Ona “Elimiz kolumuz bağlı burada kalacağımıza, aşağıda Ağırdağ’daki karargâha inebilir miyiz?” diye sordum. Komutan da zaten durum hakkında bilgi vermek üzere karargâha bir posta göndermek üzereydi. O günlerde telefon bağlantısı yoktu.

Derin bir nefes alarak dağdan aşağıya, Ağırdağ Karargâhı’nın yolunu tuttuk. Oradaki komutandan da izin alarak geri Lefkoşa’ya döndük. Olay Lefkoşa Sancak Karargâhı’nın da bilgisine gelmiş, bazı muzip kişiler bizleri alaya almaya kalkışmıştı. “Bunlar korkup, postadan evvel dağdan aşağıya son sürat indiler” diyorlardı.

Mücahitliğe girmek üzere attığımız bu ilk adım ‘fiyasko’ olarak sonuçlanmıştı.

Bu olaydan birkaç gün geçmeden, Lefkoşa Sancaktarlığı’nda görevli Kıbrıs Barış Harekatı’ndan sonra kurulan Federe Devlet’in ilk başbakanı Necat Konuk Bey, çalıştığımız daireye kadar gelerek, bize mesleki işlerimizle ilgili bir görev verilmesinin düşünüldüğünü söyledi ve böyle bir görevi üstlenip, üstlenemeyeceğimiz sordu. Verilmesi düşünülen görev, Kırmı (Pınarbaşı) bölgesinde küçük bir havaalanı inşası idi. Böylesine önemli bir görevi elbette kabul ettik. Proje sorumluluğunu yüklenip, ekibime yol işlerini yürüten Yüksek İnşaat Mühendisi Aydemir Enver’i alarak pistin yerini tespit etmeye gittik. Lefkoşa Sancaktarı Remzi Bey, bize görünmemeye çalışarak, uzaktan pistin yerini işaret etti. Tüm mühendislik kurallarına uygun bir teknik ile ve gerekli araç-gereç ve uygun malzemeyi temin ederek büyük bir başarı ile özellikle Barış Harekâtı’nda büyük hizmeti geçen bu küçük havaalanını başarı ile tamamladık. Oradaki mal sahibi köylülerin arazisine sorusuz, sualsiz el koymuş, hiçbir itirazla karşılaşmamıştık.

Pistin kullanıma hazır hale geldiğini gözleyen BM Barış Gücü yetkilileri, bu kez Rumların şiddeti itirazı üzerine pistin kullanılmasını engellemeye, hatta dozerle tahrip edilmesini talep ettiler. Bu haksız ve taraf tutan davranış, Askeri İdare tarafından şiddetle reddedildi. Ama yine de Lefkoşa Sancaktarlığı Serdarı Aydın Sami Bey, Planlama İnşaat Dairesi’nde beni ziyaret ederek, söz konusu pistin, göçmenlere konut yapımı için kullanılacağını ve bu amaçla bir köy projesi tasarlamamı, hazırlanacak projeyi BM yetkililerine sunacaklarını söyledi. Hemen oturup ciddi ciddi bu 400 metre uzunluğundaki pistin (yolun) etrafına, sonradan kendimin de inanmadığı mükemmellikte okulu, camisi, çarşısı ile bir küçük yerleşim yeri planı hazırlamıştım. BM yetkilileri elbette

bunu yutmamış, ancak Türk tarafının sert tepkisi karşısında daha fazla üzerimize gelmemiştir.

Makarios Rum Yönetimi, hazırladıkları AKRİTAS Planı çerçevesinde, sistematik olarak Türk halkının bütün direnç merkezlerine saldırmaya devam ediyorlardı. Yunanistan'dan gönderilen üst düzey bir generalin yönetiminde oluşturulan Rum Muhafız Ordusu, Türklere göz açtırmıyor, Limasol'a, Baf'a, Larnaka'ya, Erenköy'e ve Boğaz Bölgesindeki dağ mevzilerine şiddetli saldırılarla, gücümüzü kırmaya ve halkı geri çekilmeye, dar bölgeler içinde yaşamaya zorluyorlardı.

Elbette Kıbrıs Türk Askeri İdaresi de (Bayraktarlık) boş durmuyor, askeri ordu nizamına geçerek, yediden yetmişe herkesi silah altına alıyordu. Lise talebeleri gündüz okula gidiyor, gece nöbet tutuyorlardı. Yurt dışına, yüksek öğretime gitmelerine izin verilmiyordu.

İşte bu örgütlenme içinde, nihayet Planlama ve İnşaat Dairesi'nin elemanları olarak resmen Mücahit kadrosuna alındık. Lefkoşa'nın batı bölgesinin, bütün Dereboyu sınırının savunulması, TMT döneminde en vurucu kuvvet olan birliklerden oluşan üç bölüğün sorumluluğuna verilmişti. Bölük Komutanlıklarına Özkan Aşardağ, Mehmet Ali Tremeşeli ve Topal Mahmut getirilmişti.

Planlama ve İnşaat Dairesi'nin beş mühendisi olarak (merhum) Mehmet Ali Tremeşeli'nin komutası altında olan 10. Bölük'te görevlendirildik. Tremeşeli'nin yardımcısı lise döneminden çok iyi tanıdığımız Hüseyin Köfünçeli idi. Hiç vakit kaybedilmeden Oğuz Başak, Hakkı Atun, Ayer Kâşif, Azer Necdet ve Yücel Zekâ'dan oluşan bir ekip olarak, Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı'nda havan eğitimine gönderildik. Havan hocamız, daha sonra Tümgeneral olarak Kıbrıs'ta 39'uncu Tümen Komutanlığı yapan Yüzbaşı Zekai Doğanay idi. Eğitimimizi tamamladıktan sonra isabetli atış yapabilen bir havan mangası olduk. İsaletli atışlarımız

mühendislik aletlerini (mivo ve takometre gibi) kullanmayı çok iyi bildiğimizden kaynaklanıyordu. Hepimizin eli bu işe yatkındı.

Mangamıza, silah fabrikamız Kırıkkale’de yapılan yerli 60’lık bir havan ve 6 adet yerli havan mermisi tahsis edildi. Hamitköy-Ortaköy arasındaki

Havan Nişancısı Onbaşı Hakkı Atun

alandaki yapılan tatbikatlarda çok başarılı sonuçlar elde ediyorduk. Yapılan bir tatbikatta mermiyi hedef olarak konan bir varilin tam içine düşürmüştük. Bu

başarılı tatbikatlar Komutanlığın gözünden kaçmıyordu. Havan topu konusunda edindiğimiz bilgi ve beceriyi Lise’de mücahitlik yapan öğrencilere bu alanda ders vermek üzere görevlendirildik. Ancak hala Kırıkkale yapımı 60’lık bir havana kavuşamamıştık. Gün gele o da olacaktı inşallah.

Planlama ve İnşaat Dairesi, Sancaktarlığın patlayıcı kullanma dışında bir nevi istihkam birliği idi. Kritik personel statüsünde idik. Masa, sandalyeden pencere perdesine kadar bütün ihtiyaçları Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı da dahil, biz karşılıyorduk. Alay Komutanı Kurmay Albay Süreyya Kıvılcım, Ortaköy ve Gönyeli’ye çekilen Alayımıza, Cumhuriyet döneminde Yunan Alayı ile yan yana olan Karargâhından işe yarayan bütün altyapıyı dairemize taşıtmıştı. Nissen barakaları oradan sökülüp Gönyeli Kampına kurulmuştu. Ortaköy’de Başkent diye isimlendirilen Alay Komutanı karargâh odasının çarpışmalarda kırılan kalın camları yerine, aynı kalınlıkta cam bulunmadığı için eski

karargâhtaki Alay Gazinosu'nda kullanılan ünlü ressam Bedri Rahmi Eyüpoğlu'nun Mozaik Panolarını bir süre cam yerine kullanmıştık. Son yıllarda bu ünlü mozaik panolar toplanarak şimdi Ortaköy'deki Alay

Gazinosu
'nda
muhafaza
altında
teşhir
edilmekte
dir.
Mücahit
olarak
mensup

Hakkı Atun ve Havan Mangası

olduğumuz 10. Bölük Karargâhı, Köşklüçiftlik Mahallesi'nde evlerimize yakın bir sokakta konuşlanmış olduğundan, askeri görevimiz rahat geçiyordu. Köşklüçiftlik'te betonarme bir yarım inşaatın arka avlusuna, gayet müstahkem ve kurallara uygun bir havan mevzii inşa ettik. Alarm durumlarında orada toplanıyorduk. Son zamanlarda nöbete çağrılmıyor, Daire'deki sivil ve askeri görevlerimizi sürdürmeye devam ediyorduk. Bir yandan Lefkoşa, Ortaköy ve Hamitköy'de göçmen evi inşaatları, ürettiğimiz ilkel malzemelerle bütün hızıyla devam ederken, diğer yandan Sancaktarlığın ve Bayraktarlığın ihtiyaçlarına yanıt vermeye çalışıyorduk. Bizzat Bayraktar Kemal Coşkun, dairemizden, Lefkoşa'da mahsur kaldığımız bütün bölgenin 1/2500 ölçeğinde bir maketini yapmamızı emretmişti. Yapı Meslek Lisesi'nin elemanlarından da yararlanarak üç aylık bir çalışmanın sonunda maket tamamlanmış, Bayraktar'a teslim edilmişti. Maket gerçek duruma çok yakındı. Anında çok beğenmiş, derhal bir tane daha yapılması emredilmişti.

Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı'na da gerek ihtiyaç duydukları malzeme yardımı, gerekse her türlü yapı işinde hizmet vermeye, bir denileni iki etmemeye çalışıyorduk. Albay Süreyya Kıvılcım her vesileyle beni

Bayraktarlık İçin Yapılan Lefkoşa Maketi
Lefkoşa halkı 11 yıl koyu çizgi ile belirtilen alan içinde yaşadı.

mahcup edecek derecede methediyor, göklere çıkarıyordu.

Göçmen evi inşaatlarından sonra en öncelikli konular askeri makamların emirlerini yerine getirmektir. Onlar da dairemizi el üstünde tutuyor, zaman zaman Bayraktarlık makamına çağrıldığımızda, Kemal Coşkun, Oğuz Başak ile (merhum) beni kucaklayarak karşılıyordu.

Özellikle kaçak çimentonun bölgeye sokulmasında ve göçmen evi inşaatlarında

mücahit usta ve işçi gücünden yararlanmamızı sağlıyor, gösterilen çabadan ve alınan sonuçlardan fazlasıyla memnun kalıyordu. En karanlık günlerimizde, kelle koltukta Kıbrıs Türk halkının varlığını bu topraklar üzerinde koruyabilmesini sağlayan bu cesur ve mert komutanı, merhum Kenan Coşkun Paşa'yı burada minnet ve rahmetle anıyor, ışıklar içinde uyumasını diliyorum.

Kıbrıs sorunu ile binbaşılığından itibaren haşır neşir olan bir diğer komutan, en son Türk Barış Kuvvetleri'nde Tümen ve Kolordu Komutanlığı görevlerinde bulunduktan sonra Kara Kuvvetleri Komutanı ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri olan Kemal Yamak Paşa idi. Kıbrıs'ta ilk görevi 1965 yılında Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı Alay

Komutan Yardımcılığı idi. “Gölgede Kalan İzler ve Gölgeleşen Bizler” isimli kitabında, uzun uzun Kıbrıs Sorunu’nu irdeledikten sonra bir

Tekke Bahçe Şehitliği'nin Eski Hali

paragrafında benden de söz ederek, “Yüksek Mühendis Mimar Hakkı Atun, Alay’a çimentoyu okka okka verebiliyordu” diyor. Bu değerli insanı da rahmet ve minnetle anıyorum.

Mücahitler tam bir askeri düzene geçtikten sonra, Lefkoşa Sancaktarı Remzi Bey’in yerine Kale Bey kod ismi ile (Sevim Sertaç) bir komutan atanmıştı. Askeri görevi yanında, beledi konulara da önem veriyordu. Heyecanlı tez canlı bir kişi idi. Karargâhta muhtemelen ismimin

Tekke Bahçe Şehitliği'nin Düzenlendikten Sonraki Durumu

kendisine tavsiye edilmesi üzerine, bir Pazar sabahı beni Sancaktarlığa çağırdı. Beraberce Cumhurbaşkanı Muavini Dr. Fazıl Küçük’ün Halkın Sesi Matbaası’nın arkasındaki Tekke

Bahçesi Şehitliği’ne

gittik. Şehitlik son derece düzensiz ve bakımsız bir halde idi. Bu durumun şehitlere yakışmadığını söyleyerek, benden çok acele şehitliğin düzenlenmesi için bir proje hazırlamamı istedi. Evimde oturup, Girne Caddesi'ne bağlanan yan sokağı karşılayan dikkat çekici bir girişi, küçük bir merasim alanı olan ve mezarları düzgün sıralar haline getiren bir plan ve tipik bir de şehit türbesi hazırlayıp aynı gün öğleden sonra götürüp kendisine takdim ettim. Gerek konuya ciddiyetle eğilmemden, gerekse çizdiğim projeden son derece memnun kalmış, projenin hemen tatbik edilmesini emretmişti. Yanından ayrıldıktan sonra da Karargâhtaki arkadaşlarına “Tam da istediğim adamı buldum” deyivermişti.

Kale Bey o günden itibaren, beni adeta açık hava hapishanesinde yaşayan Lefkoşa Türk halkını rahatlatmak için kentsel düzenleme çalışmalarına girişti. Beni artık yanından ayıramaz olmuştu.

İşe, Girne Kapısı girişindeki hisar altlarının (hendeklerin) tanzimi ile başladı. Dairemizden, tarihi hendeğin bir peyzaj projesine dayalı

Mücahitler Parkı ve Gazinosu

düzenlenmesini ve halkın oturup dinlenebileceği bir park haline getirilmesini istedi. Ayrıca, şimdiki Mücahitler Sitesi'nin (eski 1'inci Alay Karargâhı)

bulunduğu burcun

hemen altında bir Mücahitler Gazinosu inşasına gidildi. Gazino ahşap konstrüksiyonlu, geniş camları olan şeffaf, sevimli bir bina idi. Tasarlamış olduğum bu pavyon tipindeki binanın, hisarı kapatmamasına

kadar özen göstermişim. Gerek göçmen evlerinin inşasında, gerekse sivil halka dönük çalışmalarında gösterdiğim gayret nedeniyle, Kale Bey'in takdirine mazhar olmuş, diğer beş arkadaşım ile birlikte bir ilk olarak Lefkoşa Sancaktarlığı Takdirnamesi'ne layık görülmüştüm.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 50. Kuruluş Yıldönümünde Açılan Mücahitler Sitesi

Mücahitlerin çalıştırdığı bu gazino, 1973 yılında Mücahitler Sitesi inşa edilinceye kadar halka hizmet vermeye devam etti. Gece ışıklandırılan

Mücahitler Parkı'nda Kale Bey müzik ve

şarkı yeteneğine sahip insanımızı örgütleyip, halka açık konserler düzenledi. Lefkoşa halkına bir nebze olsun sıkıntılarını unutturmaya çalıştı. Daha sonra Selimiye Camii'nin bitişiğindeki Belediye Pazarına (Bandabuliyâ) el attı. Etlerini açıkta servis yapan kasapları, camekân yapmaya zorladı.

Kale Bey, Ortaköy'de inşaatı devam eden Göçmenköy Projesi ile de çok yakından ilgileniyordu. Genel olarak verilen görevlere olumlu yaklaşımımı, işçi ve ustalara karşı yumuşak davranışımı fark etmiş olmalıydı ki Göçmenköy evleri inşaatında, işlerin başında ısrarla benim durmamı istiyor, inşaatla bulunamadığım zamanlarda, beni aratıp bulduruyor ve şantiyeye gitmemi emrediyordu. Dairemdeki diğer işlerle de ilgilenmem gerektiğinden, devamlı inşaatın başında bulunmam olanaksızdı. Hâlbuki gerek uygulanan sıra tipi evlerin, gerekse Göçmenköy'ün Master Planı'nı şahsen tasarladığım için; projenin uygulanmasını ve ilerleyişini görmek bana büyük haz veriyordu.

Kale Bey’le aramızda şöyle ilginç bir olay yaşanmıştı. Yol boyundaki sıra evler tamamlanmış, dış cephelerin boyanması aşamasına gelinmişti. Kale Bey, bir gün resmi arabasıyla yine inşaata uğramış ve sıra halindeki tamamlanmamış blokların (teras tipi evlerin) her birini bir renk boyamamı istedi. Anında bunu yapamayacağımı, hepsini beyaz boyayacağımı, ülkemizin ikliminin bunu gerektirdiğini söyledim. Söyleyişim de bir nevi tepki biçiminde idi. İlk kez bir isteğine karşı geliyordum. Allaha karşı bir şey söylemeyip, arabasını hareket ettirip oradan uzaklaştı. Daha üç-beş dakika geçmeden geri gelip yanımda durdu.

Arabanın camını açarak “Bildiğin gibi yap” diyerek yanımdan ayrıldı. Canını sıkılmış oldum diye

Ortaköy’ün Kuzeyinde İnşa Edilen Göçmenköy Evleri

endişelenmiştim. Kale Bey’in bu davranışı beni rahatlatmıştı.

Kale Bey Sancaktar olarak Lefkoşa’da sağladığı askeri disiplin yanında, sivil yöndeki çalışmaları nedeniyle Lefkoşa halkının büyük sempatisini kazanmıştı. Nitekim Barış Harekâtı’ndan sonra Girne Merkez Komutanlığı görevinde bulunduktan sonra emekli olmuş ve ilk Lefkoşa Belediye Başkanlığı seçiminde Mustafa Akıncı’ya karşı aday olmuş, ancak seçimi kazanamamıştı. Kale Bey’i de saygı ve rahmetle anıyorum. 1963 - 1967 yılları arasında Rum Yönetimi’nin Türk halkına uyguladığı abluka nedeniyle, dört yıl Lefkoşa dışına çıkamamıştım. Köfünye Aytotoro (Geçitkale-Boğaziçi) olaylarından ve gizli olarak arkadaşlar ile

Kıbrıs'ı çıkararak tutuklanan Denктаş Bey'in, Türkiye'nin müdahalesiyle serbest kalmasından sonra, Kıbrıs Türk Yönetimi oluşturulmuştu. Türkiye, Büyükelçi Zeki Konuralp'i bu amaç için Kıbrıs'a göndermişti. Dairemiz kurulan Kıbrıs Türk Yönetimi'nin Bayındırlık ve Ulaştırma işlerinden sorumlu bakanlığa bağlanmış, Daire Müdürümüz Oğuz Başak, Bakan Erol Kazım Andaç'ın Müsteşarlığına atanmış, onun yerine ben de vekaleten Planlama ve İnşaat Dairesi Müdürü olmuştum. Lefkoşa dışına ilk kez Köfünye'de Rum saldırısının sebep olduğu zarar-zıyanı tespit için çıktım. Lefkoşa'dan çıkışta Rum barikatında uzun uzun bekletilmiş, Cumhuriyet'in eski bir planlama memuru olduğumu izah ettikten sonra ancak yoluma devam edebilmişim.

Kıbrıs'taki bu olumlu gelişmelerin en önemli boyutu, ada sathındaki direniş bölgeleri üzerindeki ablukanın kaldırılması ve Kıbrıs Türk Toplumuna serbest dolaşım hakkı ve ticaret serbestisi tanınmasıydı. Dolayısıyla dairemiz, Limasol, Baf, Poli, Erenköy gibi diğer önemli bölgelere de hizmet götürmeye başlamıştı. Saydığım tüm bu bölgelerde yol, göçmen evi, okul, hastane ve askeri kışla gibi projeler uygulanmaya başlamıştık. En büyük destek, Bayraktarlık makamından geliyordu.

Buraya kadar anlattığım askeri direnişin güçlenmesine ve halkın rahatlamasına yönelik çalışmalarımız nedeniyle yalnız alarm durumlarında göreve çağırılırdık. Şimdi Dereboyu diye bilinen Mehmet Akif Caddesi üzerinde de Ziyad Hakkı Bey'e ait yalnız duvarları örülmüş yarım inşaat içinde mangamıza bir karargâh oluşturmuştuk. Alarm dönemlerinde orada nöbet tutuyorduk. Karargâhımız az daha geride hazırladığımız havan mevziine koşar adım birkaç dakikalık mesafede idi. Kardeşim Ali Fikret Atun (şimdilerde Emekli Tümgeneral) 1953 yılında Liseyi bitirdikten sonra Ankara'da Kara Harp Okulu'na alınmış, oradan Topçu Subayı olarak mezun olmuştu. 21 Aralık 1963'te toplumlararası

çatışmalar patlak verdiği zaman Kara Harp Okulu'nda Takım Komutanı idi. 39'uncu Tümen'in 1963'te Kıbrıs'a çıkarma yapması gündeme geldiği zaman, İskenderun'da 39'uncu Tümen'in emrine girmiş ve Tümen Komutanı'nın mihmandarlığına atanmıştı. Cumhurbaşkanı Johnson'un mektubu üzerine çıkarma harekatı akim kalmış (yapılamamış), gönüllü olarak Kıbrıslı öğrencilerle Erenköy'e çıkmıştı. 8 Ağustos Erenköy muharebelerinde cansiperane çalışmalarından sonra Yeşilirmak'taki yerli ve öğrenci mücahitlerin komutanlığına atanmış, daha sonra Lefkoşa'ya intikal ederek Köşklüçiftlik bölgesini savunan üç bölüğün komutasını üstlenmişti. Bu üç bölük, Cenk Grubu (daha sonra 3'üncü Tabur) adı altında birleştirilmişti. Kıdemli Üsteğmen Ali Fikret Atun'un, Erenköy'deki kod ismi CENK'ti.

1965 yılına denk gelen o dönemde, eski sınıf arkadaşları olan bizlerin de komutanı olmuştu. Kırıkkale yapımı düzgün bir havan topu istediğimizi ona da işittirmiştik. Bu isteğimizi hep aklında tutmuş, bir akşam karargâhımıza adeta baskın yaparcasına, sırtında komple bir 60'lık havanla gelmiş, gözleri ıslık ıslık, isteğimizi yerine getirmenin verdiği mutlulukla, bizim için çok değerli olan bu ağır silahı kampet üzerine bırakmıştı. Cenk Grup Komutanı olarak bir süre daha görev yaptıktan sonra, Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı'nın değiştirme birliği ile Kıbrıs'tan ayrılmış, geri döndükten sonra Kurmay Subay olarak Paşalığa terfi etmiş, ailemizi gururlandırmıştı. Küçükken annem bizi "Paşa" oğlum diye severdi. Oğlu da hakikaten gerçek Türk Paşası olmuş, onu sevince boğmuştu.

Asker olan ve Kıbrıs'ta mücahitlik görevi yapan büyük kardeşimden söz ettikten sonra bizlerden on üç yıl sonra doğan küçük kardeşim Burhan Atun'dan da bahsetmemek ona karşı haksızlık olur.

Burhan, 1966 yılında Namık Kemal Lisesi'nden mezun olmuş, zeki ve özellikle çizim yeteneği olan bir öğrenciydi. O genç yaşta mide kanaması geçirdiğini öğrenmiştim. Bir yolunu bulup onu Lefkoşa'ya getirip, yanıma aldım ve vakit kaybetmeden Lefkoşa Sancağı'na kaydettirdim. Çizim işleri için ona karargâhta görev verdiler. Evimizde kalıyordu, rahat bir mücahitlik dönemi geçiriyordu. O kadar ki, kendisine Sancaktarlık'tan izin alarak St. Hilarion'a gitmiş, o tarihi kalenin çeşitli kara kalem ve yağlı boya resimlerini yapmıştı. Yaptığı sanat değeri olan bu çalışmaları Kale'de halka açılan mekânlara asmışlardı. Maalesef bu resimlerin birçoğu 1995 yılı Haziran ayında yaşanan büyük yangında yanmıştı.

1968 yılından itibaren bütün öğrencilerimize yüksek tahsil izni çıktıktan sonra, kardeşim Burhan da Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne giderek, oradan mimar olarak mezun oldu.

Ne mutlu bize ki üç kardeş aynı tarihlerde şerefle Mücahitlik görevimizi yerine getirmiştik.

On bir yıl süren mücahitlik görevimiz esnasında, üç aya yakın uzun bir alarm süresi, Köfünye–Aytotoro (Geçitkale–Boğaziçi) saldırılarından sonra yaşanmıştı. Hatırlanacağı üzere Grivas yönetimindeki Milli Muhafız Birlikleri, çok yüksek bir atış gücüyle, Köfünye'de konuşlanmış BM Barış Gücü'nü de etkisiz hale getirerek, gaddarca bir saldırı düzenlemiş, bu iki kahraman köyümüzü işgal etmişti. Türkiye'nin ciddi ve kararlı müdahalesiyle, Grivas'ın ve Yunan Tümeni'nin geri çekilmesi sağlanmıştı.

Üç ay süren bu kırmızı alarm döneminde, mangamız, Sur içindeki eski Lise binasında konuşlanmış olan Ağır Silah Bölüğü'ne bağlanmış, Köşklüçiftlik'ten oraya nakledilmiştik. Komutanımız Soner Çuvalcıoğlu idi. Soğukkanlı, sakin, güven verici bir kişilik sahibiydi.

Türkiye, sert ve kararlı tutumuyla Makarios Yönetimi ile Yunanistan'a verdiği tarihi ulti-matomla, şartlarını kabul ettirmişti. Bu iki köyümüze onlarca şehide mal olan bu kanlı saldırıdan sonra iki toplum arasındaki ilişkilerde yumuşama olmuş, Denктаş ile Klerides arasında 1968 yılında Toplumlararası görüşmeler başlamıştı. Enklavlar içine hapsedilmiş Türk Toplumunu'nun seyahat özgürlüğünün tanınması ile yaşam normalleşmişti. Bayraktarlık bu olumlu gelişmeler ve yaşamdaki iyileşmeler ortaya çıktıktan sonra; üretimin artırılması, ekonominin canlandırılması için silah altında olan memur, zanaatkâr, iş adamı gibi mücahitleri terhis etmeye başlamış, yüksek tahsile gidemeyen gençlere Türkiye ve başka ülkelerde eğitime gidebilme olanağı tanımıştı. Ben de bu durumdan yararlanarak Bakanlığım-dan izin alıp, İngiliz Hükümeti'nden burslu olarak iki yıllığına yüksek lisans yapmak üzere Nottingham Üniversitesi'ne gitmiştim. Eğitimimi başarı ile tamamladıktan sonra 1971 yılında tekrar ülkeme dönerek Planlama ve İnşaat Dairesi Müdürlüğü'ne devam ettim. Yedi yıl bekledikten sonra nihayet asaleten tayin almıştım. Denктаş-Klerides görüşmeleri ümit verici bir ortamda devam ettikçe, toplumlararası ilişkiler daha da iyileşmiş, terhisler devam etmiş, hayat artan bir biçimde normale avdet etmişti. O kadar ki, Türkiye ve Yunanistan'dan Uluslararası Lions Kulüpleri Birliği'ne bağlı kulüplerin başkan ve diğer üst yetkililerinin girişimleri ile İngilizce dilde Lefkoşa ve Mağusa'da müşterek Lions Kulüpleri kurulmuştu. Lefkoşa'daki kulüp, Kosmopolitan Lions Kulübü, Mağusa'daki Othello Lions Kulübü ismi altında faaliyete geçmişti. Dış dünya ile bağlantı kurmamıza da yardımcı olacak olan bu önemli adımın atılması yönünde, Sivil ve Askeri Yönetimin izni alınmış, Denктаş Bey "Rumların bastıkları yere biz de basacağız" diyerek onay vermişti.

Bu gelişmeden daha da önemli olarak Denктаş-Klerides arasında devam eden görüşmelerde varılan bir mutabakatla, Lefkoşa'ya yakın iki köyümüze göçmenlerin geri dönmesi kararlaştırılmış, Küçük Kaymaklı, Peristerona ve Ali Fodez'de hasar görmüş evlerin tamirine başlamıştık. Fakat Yunanistan'daki Cunta'nın niyeti başka idi. EOKA-B kurulmuş, Makarios'a karşı ortalığı kasıp kavuruyordu. O kadar ki, Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı olarak, Rum Mühendis ve Mimarlar Birliği Başkanı Befgios Georgiadis'in de katıldığı Saray Hotel'de düzenlediğimiz Balo'da yaptığı konuşmada, "Burada kendimi daha güvende hissediyorum" demişti.

Oldukça normalleşen bu koşullar altında ve Mücahitlik hizmetlerine genç mücahitler katıldıkça, ben ve diğer arkadaşlarımız 1973 yılında terhis edilmiştik. Edilmiştik ama meğer fiili, savaş koşullarında esas görev 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, diğer bütün mücahitler gibi bizi de bekliyordu. Kıbrıs Türküne özgürlüğü ve bağımsızlığı getiren, Kuzey Kıbrıs'ta bir devlet kurulmasını sağlayan şanlı Kıbrıs Türk Barış Harekâtı içinde de yerimi almıştım. Nasıl aldığım ise burada anlatmaya degecek kadar ilginçtir. Şöyle ki;

Bazen yaşamımızda öyle beklenmedik olaylarla karşılaşabilirsiniz ki, o an kadere inanmak gerekir.

15 Temmuz sabahı, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarı, amirim Oğuz Barak, Baf Kazasına bağlı kendi köyü olan Finike'nin, Rum Yönetimi'nin inşa edeceği yaşamsal önemde büyük bir barajın suları altında kalacağını, BM yardımları ile uygulanacak olan bu proje nedeniyle, BM uzmanlarının Finike köyünü bir başka yere taşımayı planladıklarını söyleyerek, bir fizik plancı olarak benim de köyün çevresinde bir inceleme yaparak uygun bir yer tespiti yönünde bir arazi incelemesi yapmamı istedi.

Uzmanlık alanım olan ve böyle bir konunun çok ender karşıma çıkacağını bilerek, Oğuz Bey'in bu isteğini çok olumlu, hatta heyecan verici buldum. Bulgularımı bu konuyla ilgilenen yabancı uzmanlarla tartışma olanağı bulacaktım.

O günlerde EOKA-B terör örgütü Makarios'a karşı iyice azıtmıştı. Kıbrıs'ın önemli gelişmelere gebe olduğu hissediliyordu. Nitekim o günlerde 7 ve 11 yaşlarındaki iki çocuğumuz Lefke'de halaları Ayşen Öztürk'ün yanında tatil yapmakta idiler. Onları ihtiyaten 14 Temmuz, Pazar günü Lefke'den alıp Lefkoşa'ya dönmüştük. Baf yolunun çok uzak olduğunu düşünerek arkadaşım Oğuz Barak ve kardeşi ile Lefkoşa'dan kendi arabamı kullanarak Finike'ye hareket ettik. Gerek Limasol'dan geçerken, gerekse yolda herhangi anormal bir duruma rastlamadık. Finike köyünün çevresinde olabildiğince gerekli arazi incelemesini tamamladıktan sonra öğle saatlerinde köye vardık. Köy kahvesine girişimizde, kahveci daha bize "Hoş geldiniz" demeden; "Makarios'a askeri darbe yapıldı ve öldürüldü" deyiverdi.

Bu haber üzerine donup kaldık. Hemen içimden "Yahu bu ne şanssızlık, böyle kritik bir günde, Lefkoşa dışında mahsur mu kalacaktık" diye bir düşünce geçti. Demek ki, kaderde bu da vardı. 21 Aralık 1963'te toplumlararası çatışmalar başladığında Limasol'daki görevimde idim. Riski alarak Lefkoşa'ya dönebilmişim.

Müsteşar Oğuz Bey bana dönerek, hemen geri dönmemizi önerdi. Kahveci; "Örfi İdare kondu, Lefkoşa'ya dönebilmek herhalde mümkün değil" dedi. Doğru söylüyordu. Beklemekten başka çaremiz yoktu. Oğuz Bey'in akrabası olan kahveci, önce bir şeyler yememizi ve Kasabaya (Baf'a) giden köy otobüsünün, köye dönmesini beklememizi tavsiye etti. Söyledikleri son derece makuldü. Öyle yaptık. Köye dönüş yapan otobüs şoförü yollarda herhangi bir engel ve tehlikeli durumla karşılaşmadığını

söyledi. Bu haber bizleri biraz olsun rahatlatmıştı. Aklımızı toplayıp yapabilecek en doğru hareket, Finike'nin çok yakınında bulunan ve daha güvenli ve haberleşme yapabileceğimiz Yeşilova'ya (Mandriya) köyüne gitmekti. Öyle yaptık. Finike köyünün hemen yanı başındaki Dimi köyü içinden geçerek Limasol-Baf anayoluna çıktığımız noktada 4-5 Rum milisi tarafından durdurulduk. Nereye gideceğimizi sordular. Bulduğumuz noktaya çok yakın olan Yeşilova'ya gideceğimizi söyledik. “Geçiniz” (Berasde) diyerek Yeşilova'ya gitmemize izin verdiler. Köye vardığımızda yaptığımız ilk iş Mücahit Karargâhı'na gitmek oldu. Komutan bir Türk subayı idi. Kendisine, çok iyi havan topu kullanabileceğimizi, bir çatışma çıkması halinde hemen emrine girebileceğimizi bildirdik. Sonra da Oğuz Bey'in akrabası ve köyün en ileri gelen ailesi olan Ayla Halit Kazım Hanım'ın evine gittik. Ayla Hanım'ın evinde 18 Temmuz perşembe sabahına kadar misafir edildik. Yeşilova'da olayların gelişmesini bekledik.

Gerek yerel, gerekse Türkiye haberlerini ve Başbakan Ecevit'in hareketlerini saati saatine takip edip, Lefkoşa'ya dönebilmek için uygun bir zamanı bekledik.

Makarios, Başkanlık Sarayı'ndan kılık değiştirerek kaçmayı başarmış ve Baf kasabasına sığınmıştı. Radyodan halkına seslenerek; “Ölmedim, yaşıyorum” (en ime negros, ime zondanos) diye bilgi veriyordu. Baf'a sığındığını öğrenen Cuntacılar, onu yakalamak için Baf'a zırhlı bir birlik gönderdiler. Bu birliğin ana yoldan Baf'a doğru geçişini seyrettik. Bir süre sonra da top sesleri işitildi; Ancak Makarios'u yakalayamadılar. Bir yolunu bulup İngiliz Üs Komutanlığı onu bir helikopterle Kıbrıs'tan Malta'ya kaçırmış, oradan da New York'a gitmesini sağlamıştı. Perşembe günü sabahı Makarios'un peşine düşen zırhlı birliğin geri dönüşünü izledik.

Baf Sancağı ile temas kurarak Lefkoşa'ya güven içinde dönüp dönemeyeceğimizi sorduk. Serdar Esat Fellahoglu Bey, Yalova'da (Piskobu) bir öğrenci kafilesinin BM Gücü tarafından Lefkoşa'ya götürüleceğini, onlara iltihak etmemizi salık verdi. Bu haberden de cesaret alarak yine kendi kullandığım arabam ile "Tevekkel Te-alalah" diyerek yola çıktık. İçgüdüm bana devamlı olarak bu kez çok önemli şeyler olacağını, ne yapıp edip, Lefkoşa'ya dönmemin en mantıklı ve emin bir hareket olacağını söylüyordu. Riski göze alarak sağ salım, herhangi bir tehlike veya engelle karşılaşmadan Lefkoşa'ya vardık. Öğleye doğru Ledra Palas Kapısı'ndan bölgemize ve oradan evimin garaj kısmına vardığımda evde bir bayram sevinci yaşandı, herkes derin bir nefes aldı.

15 Temmuz, Pazartesi günü sabahı darbe girişiminden hemen sonra, muhtemel bir Türk çıkarmasına hazırlık yapmak üzere, bütün Sancaktarlıklarda seferberlik ilan edilmiş, bütün eski mücahitler de silahaltına çağrılarak mevzilerdeki yerlerini almışlardı. Oğuz Başak ile ben, darbeden ancak dört gün sonra 18 Temmuz, Perşembe günü Lefkoşa'ya dönebilmiş olduğumuzdan bütün bu askeri görevlendirmenin dışında kalmıştık. Hiç vakit kaybetmeden Lefkoşa'ya döndüğümüz günün akşamı, Girne Kapısı yakınındaki Musalla Burcu üzerinde, yine mücahit usta ve işçi gücüyle 1973 yılında dairemizin tasarlayıp imza attığı Mücahitler Sitesi'nde konuşlanmış olan Lefkoşa Sancaktarlığı'na giderek, bizzat Sancaktar Mahmut Sedat'tan (Emekli Tümgeneral Sedat Semerci, merhum) görev istedik.

Sancaktar ile yakın bir ilişkimiz vardı. Yaptığı haftalık toplantılara, Lefkoşa Belediye Başkanı, Emniyet Müdürü ve Planlama İnşaat Dairesi Müdürü olarak ben de katılır, Lefkoşa'nın gündeme gelen sorunlarına çözüm bulmaya çalışırdık. Önce seferberlikten kaçtığımızı zannederek

bize karşı soğuk davrandı. Durumumuzu arz ettikten sonra, bize çok acele KTK. Alayı'na bir yeraltı karargâhı yapımında gerekli olacak bir traskavator (kazıcı) ve yeterli miktarda kalas bulmamızı emretti. Oğuz ile bütün gece uğraşarak bu istekleri yerine getirdik. Gece yarısına doğru Alay Komutanı Kurmay Albay Katırcıoğlu'na gidip tekmil verdik. Arkasından neler olup bittiğini öğrenmek için şimdiki Meclis binasında konuşlanmış olan 55. Bölük Karargâhı'na uğradık. Orada Bölük Komutanı Yılmaz Bora ve bütün eski mücahitleri büyük bir merak ve heyecan içinde bulduk. Gayet soğukkanlı ve azimli bir bekleyiş içinde idiler. Türkiye'nin bu kez müdahale edeceğine hepimiz inanmıştık. Geçmişte yaşanan hayal kırıklıkları bu defa olmayacaktı. Ertesi sabah, Dereboyu'nda Golf Sahası ve Merkez Hapishanesi hattını savunan 30. Bölük Karargâhına giderek, Bölüğün emrine girmek istediğimizi bildirdik.

Bizi dörtlü 60'lık bir havan bataryasına verdiler. Mevzilerimizin Kumsal'daki yerini ve durumunu öğrendikten sonra, hemen yeşil hata yakın sur içinde, İş Bankası karşısındaki daireme giderek, yakın bir geçnişte Rum Tapu Dairesi'nden elde ettiğimiz 1/5000 ölçekli Lefkoşa haritalarını aldım. Terhis olmadan önce bu ölçekteki haritalar üzerine, Köşklüçiftlik'teki mevziden, çok hassas atış planları hazırlamıştık. Bunları bizden sonra gelenlere bırakmıştık.

Oğuz ile gece geç saatlere kadar çalışarak yeni dörtlü havan mevziinden atış planları hazırladık. Bu çalışmaları bizim evde yapmıştık. Sabahleyin çıkarmanın olacağını hissediyorduk. Planları rulo halinde taşınabilecek biçimde hazırladıktan sonra elbiselerimle eşimin yanına uzandım. Uyanıp üstümü yoklayıp, bu halimi görünce “Ne oluyor?” diye sordu. “Merak edilecek bir şey yok” dedim ve uyumaya çalıştım.

Sabah saat beşe doğru bitişik evdeki yeğenimiz Meral Hanım'ın "Harp başladı" çığlıklarıyla yataktan fırladım. Gecedен hazırladığımız haritaları ve küçük transistör radyomu ve bir paket bisküvi kaparak, karıma ve çocuklarıma eyvallah demeden evden koşarak ayrıldım. Bir an önce Kumsal'daki dörtlü 60'lık havan mevziine varmam gerekiyordu. Tek tük atışlar başlamıştı. Atışlar sıklaşmadan ve muhtemel atışlara hedef olmamaya çalışarak etrafı binalarla çevrili, gizlenmiş, boş bir arsa içindeki mevzilere ulaştım. Birliğimizin başında bugünlerde anılarını yayınlamış olan arkadaşımız Ahmet Sanver vardı. (Atleks kardeşlerden) Havan mevzilerimiz şimdiki Dereboyu caddesinin biraz gerisinde, önü alabildiğince açık olan Lefkoşa golf sahası karşısında idi. Havan takımına en son biz katıldığımız için Oğuz ve bana ileri gözetleyicilik görevi verildi ve Mehmet Akif caddesi üzerindeki o günlerde en yüksek bina olan Çığır Apartmanı'ndan gözetleme yapmamız emredildi. Koşar adım Çığır Apartmanı'na yöneldiğimizde peşimize, kanımca kendi inisiyatifiyle daha sonraki yıllarda seçimlerin eğlenceli siması haline gelecek olan delikanlı Arif Salih Kırdag takıldı. Üçümüz apartmanın en son katına çıktığımızda; nereden, nasıl gözetleme yapabileceğimizi düşünmeye zaman kalmadan bizim Arif, botlarıyla karşımıza çıkan dairenin kapısını tekmeleyerek açtı. Dairenin dağa bakan cephesinde geniş bir teras vardı. Arif Salih terasa adım atar atmaz "Paraşütçüler" diye bağırmaya başladı. İlk anda neredeyse kulaklarıımıza inanamadık. Terasa çıkıp kuzeye, Beşparmak dağlarına doğru baktığımızda, Hamitköy-Gönyeli arasına ve Dikmen (Dikomo) çevresine paraşütçülerin inmekte olduğunu gördük. Demek ki bu kez yanılmamıştık.

Yılların beklentisi gerçek olmuştu. İçimde kendi hesabıma müthiş bir boşalma hissettim. Gözyaşlarıımı tutamıyordum. Harbin bütün dehşetine rağmen, karşımızdaki manzara inanılmaz bir sevinç ve mutluluk tablosu

idi. İçimden, “Nihayet kurtulduk, onbir yıllık esaret sona eriyor” diyordum. Hâlbuki daha sonraki günlerin hiç de kolay geçmeyeceğini, Kıbrıs’taki iki halk için dramatik olayların, tarihi ve radikal bir değişimin ortaya çıkacağını görecektik. Nitekim daha birkaç saat geçmeden aynı terastan yola baktığımızda, üstü açık şehit cesetleri ile dolu bir kamyonun sur içindeki hastahaneye gitmekte olduğunu dehşet içinde seyrettik. Kıbrıs Türk halkı açısından bu olanların en acı tarafı, gelinen bu durumun müsebbibi bizim olmayışımızdı. Onbir yıl halkımıza kan kusturanlar karşılığını buluyor, ama bize de bedel ödetiyorlardı.

Çığır Apartmanı’ndaki gözetleme görevimiz esnasında aklımda kalan en ilginç olay; golf sahasının hemen berisindeki Rum Merkez Hapishanesi’nden kaçmayı başaran Kıbrıslı Türk mahkûmların bizim tarafa doğru koşarak kaçmaları ve koşarken de “Ateş etmeyin be, Türküz be” diye bağrımları idi. Apartmanda bir süre görev yaptıktan sonra, havan mevzimizin yerinin belirlendiğini ve tedbir olarak daha gerideki mevziye gitmemiz emredildi. Bu üstü örtülü oldukça iyi inşa edilmiş mevzii yıllar önce yine biz mühendislerden oluşan havan mangası hazırlamıştı. Mevzimiz, daireden mesai arkadaşımız Güngör Necati’ye (Gürkan) ait yarım inşaat evin arka bahçesi içindeydi.

Harekâtın birinci günü ve gecesi cephelerde çok kritik anlar yaşandığını daha sonra öğrenecektik. Yanımdan hiç ayırmadığım küçük transistörlü radyocuğumdan dinlediğim Rum haberlerinde çıkarmanın başarısız olduğu, Alay Komutanı’nın cesedinin sahilde yüzmekte olduğu söyleniyordu. Kendi askerlerine moral vermek için yayınlanan bu uydurma olabilecek haberlere elbette inanmıyorduk. Köşklüçiftlik mahallesinin Kanlıdere boyunca uzanan sınır mevzilerinden Makarna Fabrikası’nda bir askerimizin şehit olmasıyla bir panik yaşandığı anlaşılıyordu. Mevzimize gelen genç bir mücahit bu durumu abartarak

Lefkoşa savunmasının çökmek üzere olduğunu söyledi. Hemen kendi inisiyatifimle bu çocuğu göğsünden yakalayarak “Sen kimin hesabına çalışıyorsun?” diye azarlayıp mevziden kovdum. Daha sonraki günlerde o gece, Mücahitler Sitesi’ndeki Sancak Karargâhı’nda endişeli anlar yaşandığını öğrendik. İkinci günün sonuna doğru daha iyi haberler gelmeye başladı. Lefkoşa halkı bir an önce sokaklarda tankları görmeyi bekliyordu. Üçüncü güne girildiğinde Rumların direnci adamakıllı kırılmıştı. Bir zamanlar elimizde Kırıkkale atölyesinde imal edilen çok sınırlı sayıda havan mermisi varken, şimdi bizlere yığın halinde orijinal 60’lık havan mermisi ikmalî yapılmıştı. Kanlı Dere’nin karşı kıyısınca uzanan Rum mevzilerine havan takımımız ateşkese kadar çok isabetli atışlar yaptı. Bizden ilerideki mevzilerde bulunan mücahitler, telefonla yaptığımız atışlar hakkında komutanımıza bilgi veriyorlardı.

Bu atışlar esnasında şöyle ilginç bir olay yaşandı:

Yaptığımız bir atışta havan topu tutukluk yaptı ve mermi namlunun içinde kaldı. Mermiyi dikkatli biçimde çıkardıktan sonra ne yapmamız gerektiğini kestiremedik. Fırlatılmayan mermiyi iki elinin avuçları içine alan Arif Salih Kırdag, Köşklüçiftlik karargâhına ne yapılması gerektiğini danışmaya gitti. Oradan da bir yanıt alamayınca mermiyi civarda bulunduğu bir kuyuya attı. Böylece havan mermisinden yalnız Rumlar değil biz de kurtulmuş olduk. Ondan sonra da bu sorunu nasıl çözdüğünü gelip huzur-u kalple komutanımıza anlattı.

Harekâtın üçüncü günü nihayet devasa bir tank Lefkoşa’ya ulaşıp ana yollarda bekleyen Lefkoşa halkına inandırıcı azametini gösterince büyük bir rahatlama yaşandı. Kent sakinleri, o akşam çok daha rahat bir uyku çekti.

Ateşkesten hemen sonra Oğuz Bey'le bana Sancaktarlık'tan en erken bir zamanda Pınarbaşı havaalanına gitmemiz emredildi. Görevimiz, 1964 yılında inşa ettiğimiz 400 m. uzunluğundaki pisti kuzeye, dağa doğru uzatmak ve bu piste, doğu batı istikametinde çapraz ve daha uzun nizami yeni bir pist ilave etmekte.

Bariş Harekâtı'na gelinceye kadar elimizdeki araç gereç sayısı çok sınırlıydı. Dairemize, ilk kez aldığımız koca yeni D8 dozer maalesef Rumların muhasarasında olan Yayla köyünde iş yapmakta olduğundan orada kalmıştı. Buna karşılık, Birinci Harekât sonrasında Rumlardan geriye kalan dozer, greyder, betoniyer, kamyon, kamyonet gibi araçlar bol miktarda elimize geçti. Böylece çok güçlü bir makine parkına kavuştuk. Pınarbaşı'ndaki hava alanını büyütme işini ve diğer askeri işleri rahatça yürütebilecektik. Pınarbaşı'ndaki çalışmalarımız bütün hızıyla devam ederken, bir gün Boğaz Sancak Karargâhı'nda konuşlanan Kolordu Karargâhı'na uğradım. Komuta heyetinde daha önce Kıbrıs'ta görev yapmış Fazıl Polat Paşa ile Adnan Doğu Paşa, ayrıca Kurmay Albay Muzaffer Sever gibi tanıdığımız ve kendileriyle çalıştığımız komutanlar da vardı. Onlarla böylesine heyecan verici bir ortamda yeniden karşılaşmak çok duygulandırıcı idi. Buna karşılık bu sevinç verici ortam yanında insanın içini burkan bir manzara daha vardı. O da yüzlerce Rum esirin elleri başları üzerinde, büyük bir alan içinde kümelenmiş halde, kaderlerinin ne olacağını bekler durumdaki halleriydi. Kendimizi onların yerine koyduğumuz zaman içimizde onlar hesabına derin bir acı duymamak olanaksızdı. Bu hengâme içinde biz de pekâlâ onların yerinde olabilirdik. Nitekim onlar gibi Rum Milli Muhafız Kuvvetleri'ne esir düşmüş binlerce insanımız vardı. Bunlar peyderpey Limasol'daki esir kamplarına taşınıyordu. Daha da kötüsü Birinci Harekât esnasında ve sonrasında kurtarılan bölge dışında hemen hemen

bütün Türk köyleri işgal edilmişti. İçine düştüğümüz durum harekât öncesinden çok daha vahim ve belirsizdi. Rum idaresi ateşkes anlaşmasına uymuyor, hiçbir çağrı ve uyarıya kulak asmıyor, Türk köyleri etrafındaki muhasarayı kaldırmıyordu.

Pınarbaşı'ndaki pist inşaatı; aciliyeti nedeniyle büyük bir hızla devam ededursun, Beşparmak dağ silsilesi boyunca askerin hareket yeteneğini artıracak ikmal yolları inşa etmeye başladık. Bunların en önemlisi Dikmen'den doğuya Taşkent'e (Vuno) giden yolun ıslahı ve genişletilmesi idi.

Ateşkesten sonra; Türk askerinin eline geçen köprübaşı içine Pınarbaşı Havaalanı indirme üssü olmak üzere helikopterle asker sevkiyatı ile Girne'de kapak atmaya müsait noktalardan zırhlı araç çıkarması devam ediyordu. Pınarbaşı Havaalanı'ndaki mevcut piste, helikopterler filolar halinde asker indiriyor, ayağı yere basan askerler, mataralarını su doldurmak üzere şantiyemizdeki su tankerlerine koşuyorlardı. Ondan sonra da derlenip ya doğuya Dikmen istikametine, ya batıya Şirinevler (Ayermolao) istikametine yöneliyorlardı. Bir meçhule doğru canları pahasına koşan bu Mehmetçikleri seyretmek, içimizi tarifi imkânsız karışık duygularla dolduruyordu. Bazen helikopterlerden inen başlarındaki subaylar içinden, daha önce Türk Alayı'nda görev yapmış tanıdık arkadaşlarımız çıkıyor, birbirimizi hatırlayıp tanıyınca sevinçle karışık büyük bir heyecanla kucaklaşıyorduk. Bu günlere kavuşmuş olmak, bu inanılması güç gerçeklik; içimizi dayanılması güç bir sevinçle dolduruyordu. Kıbrıs'ın 1878'de elden çıkışı, Kıbrıs Türk halkının bekasına vurulmuş acı bir darbeydi. Şimdi yeniden önümüze aydınlık bir gelecek seriliyordu.

Bu civcivli, hareketli ve kritik süreç devam ederken, Beşparmak dağıının Doğruyol tepesinden, batıya doğru uzanan kavisli sırt üstünde, hâlâ

zaptedilmemiş bir Rum mevzisinden zaman zaman bize doğru atışlar geliyordu. Asansörlü olduğu söylenen bu çok müstahkem Rum mevzii, geçmişte St. Hilarion'a yapılan gece baskınında ellerine geçen bu sırt üzerine inşa edilmişti. 1964'ten itibaren adeta tepemizde oturuyor, uzun menzilli silahlarıyla aşağısındaki Türk bölgesini tehdit ediyordu. 1964'te Pınarbaşı havaalanını ta o zamandan kalan bu tehdit ve tehlike altında inşa etmek zorunda kalmıştık.

1974 Barış Harekâtı sonrasında Pınarbaşı Havaalanı'nın büyütülmesi inşaatı devam ederken bir gün kuşluk vaktine doğru karşı dağ istikametinden tanımadığımız yabancı bir insanın geldiğini gördük. Bize yaklaşıp kendini tanıttı. Antalya havaalanı inşaatında çalışan bir mühendisti ve Pınarbaşı'nda bizlere yardımcı olmak üzere görevlendirilmişti. Belinde tabancası vardı. Zamanla birbirimize ısındık. Henüz otomobil sürmesini bilmiyordu. Dairemizin araçları üzerinde araba kullanmayı öğrendi. Bazı seyahatlerimizde acemiliğine rağmen Landrover'i onun kullanmasına da müsaade ediyor, tehlikeli olabilecek acemice sürüşlerinde kendini ikaz etmek zorunda kalıyorduk.

Yine bir gün; Mersin'deki Karayolları 5'inci Bölge'den gelen ve Yılan Adası'nda bir kapak atma yeri inşa etmeye çalışan ekibe gidip yardımcı olmamız yönünde Lefkoşa'dan bir talimat aldık. Oğuz'un spor Wolkswagen Karmangia arabasıyla Yılan Adası'na gidip Mersin'den gelen bu ekiple buluştuk. İhtiyaçlarını, nasıl bir yardımımız olabileceğini sorduk. Bize yardıma gelen bu Mersin Karayolları ekibine ulaşmaya çalışırken; hâlâ unutamadığım, tüylerimi diken diken eden ilginç bir olayla karşılaşmıştık. Oğuz'un oldukça alçak spor arabası ile Girne-Karaoğlanoğlu ana yolunda şimdiki Design 74 seramik atölyesi hizasında ve yolun solunda seyrederken, karşıdan büyük bir hışımla ve hızla koca bir tankın üzerimize doğru geldiğini farkettilik. Arabayı kullanan Oğuz'da

herhangi bir kaçış hareketi göremeyince yolun sağına kaçması için bağırdım. Pınarbaşı'na bir yandan helikopterlerle asker indirimi yapılırken, diğer yandan da çıkarma bölgesinden eski Lefkoşa Sancaktarı Tuğgeneral Hakkı Borataş komutasında zırhlı araçlar gelmeye devam ediyordu. Belli ki tankın sürücüsü Kıbrıs'ta soldan gidildiğinden bihaberdi. Arabamızı ani bir refleksle yolun sağına kaçırmasak, tankın üzerimizden geçmesi işten bile değildi. Büyük bir tehlike atlattığımız. Çok rahat 'Şoför Niyazi' durumuna düşebilirdik.

Temmuz sonuna doğru yürürlüğe giren ateşkes sürecinde İngiltere ve Amerika'nın da devreye girmesiyle taraflar arasında görüşmeler başladı. Bu ilk konferanstan özellikle İngiliz Dışişleri Bakanı James Callahan'ın çabalarına rağmen bir sonuç alınamadı. Görüşmelere ara verildi. Ağustos ayının ortasına doğru yeniden başlayan İkinci Cenevre Konferansı'nda, Türk tarafının gösterdiği bütün esnekliğe rağmen, Rum ve Yunan tarafı kantonal bir federasyona dahi razı olmadı.

İkinci Barış Harekâtı, Türk ordusu için artık kaçınılmaz olmuştu. Lefkoşa üçgen bölgesi içine yığılan askeri birlikler, düşmandan gelebilecek muhtemel bir hava hücumuna karşı büyük tehlike altındaydı. Darbe nedeniyle Rum tarafı büyük bir dağınıklık içine girmiş; Makariosçular ve Cuntacılar birbirlerine düşmüşlerdi. Bu durum Türkiye ve bizim için adeta Tanrı'nın bir lütfü idi. Allah Kıbrıs Türk halkına yaptıkları onbir yıllık mezalime karşılık adeta Rumları şaşırtmıştı. Milli Muhafız Ordusu ve Yunan Kuvvetleri büyük bir dağınıklık içine düşmüşler, Türkiye'nin çıkarma ve onu takip eden askeri harekâtına karşı toparlanamamış, gerçek stratejik anlamda bir askeri savunma düzenine girememişlerdi. Son yıllarda Panikos Neokleus'un yazdığı "1974'te Gözardı Edilenler" ve "Tarihe Işık Tutan Anılar, 1955-1974" kitaplarında ne büyük bir perişanlık içine düştükleri açıkça görülüyor.

Rum tarafının içinde bulunduğu bu şartlar altında, 14 Ağustos'ta başlayan İkinci Barış Harekâtı; 15 Ağustos'ta doğuda Mağusa'nın, 16 Ağustos'ta batıda Lefke'nin alınması ile sona erdi.

Bu sonuç Kıbrıs'ta dört yüz yıldan beri beraberce yaşamış Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum halkı için yepyeni değişik ve başka bir dönemin başlangıcı idi. Kıbrıs Türk halkı bir asırdan beri beklediği ve onbir yıl direndiği ve uğrunda şehitler verdiği özgürlüğüne kavuşuyor, iki halk Kıbrıs'ın tarihinde ilk kez Kuzey ve Güney olmak üzere iki ayrı coğrafi bölgede toplanmak üzere büyük bir göç hareketi içine giriyordu. Olan olmuş, torba dolmuştu. Şimdi artık bizler için örgütlenme, yaraları sarma, yeniden toparlanma ve yapılanma dönemi başlıyordu. Ama bu elbette kolay olmayacaktı. En önemlisi Ada'da kalıcı bir barışın sağlanmasıydı. Ne acıdır ki bu satırların yazıldığı sırada, tünelin ucunda zaman zaman ortaya çıkar gibi olan ışık pek parlak görünmüyor. Hatta zaman geçtikçe Kıbrıs sorunu daha da karmaşık ve kronik bir hal alıyor, BM Genel Sekreteri tarafından özel temsilci üstüne özel temsilci atanıyor, ama bir türlü olumlu bir sonuca ulaşamıyor.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin gerçekleştirdiği Kıbrıs Barış Harekâtı'nın sağladığı bu yeni ve tarihi aşamada, halkın uğradığı değişim ve dönüşüm gibi benim ve benim gibi onbinlerce insanın yaşamında da yeni ve büyük değişiklikler meydana getirdi. Değişen siyasi ve demografik yapı ve ortaya çıkan sosyo-ekonomik koşullar içinde herkes gibi ben de yerimi alacak ve yüklendiğim görev ve sorumlulukları azami gayret ve özveri ile yerine getirmeye çalışacaktım. Teknik bir kamu görevlisi ve bürokrat olarak, hiç aklımdan geçirmediğim halde politikaya atılacak ve siyasi arenada boy göstermeye başlayacaktım. Kurulan devlet çatısı altında çıkılan bu bağımsızlık ve özgürlük yolunda, bilgim ve deneyimim, ama en önemlisi içimde yanan hizmet aşkıyla önemli roller üstlenecektim.

Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi'nin oluşmasında ve onbir yıllık süreçte adım adım güçlenip örgütlenmesine hasbelkader yaptığım olumlu katkılar yanında, şimdi daha da yetki sahibi ve deneyim kazanmış bir eleman olarak, daha üst düzeyde bir siyasetçi olarak hizmete devam edecektim. Bu yola baş koymuş Kıbrıslı bir Türk olarak, bizim kuşağımıza nasip olan bu vatani ve insani görevler için kendimi şanslı kabul ediyorum, Tanrı'ya şükrediyorum.

Gençlere şunları söylemek isterim;

Devlet kurmak, bağımsızlık ve özgürlük peşinde koşan her topluma nasip olan bir olgu değildir. Büyük bir uğraş ve özveri gerektirmektedir. Halkımız, Osmanlı İmparatorluğu'ndan koparıldığından beri, Kıbrıs'taki varlığını korumuş ve ne İngiliz İdaresi'ne ne de Rum Yönetimine boyun eğmiştir. Tarihi bir direniş göstererek bu devleti kurduk. Halkımız çok ağır bir bedel ödeyerek bu devleti hak etmiştir. Bu çetin ve meşakkatli yolda kendini kollayan Türkiye gibi bir anavatanı olduğu için şanslıdır.

Bunun değerini de iyi bildiğini göstermektedir.

Bakınız daha gencecik bir üsteğmen iken Kıbrıslı talebelerle gönüllü olarak Erenköy'e çıkan, daha sonra Yeşilirmak ve Lefkoşa'da görev yapan, doğup büyüdüğü bu vatan topraklarını savunmak üzere, geride kimsesiz eşini ve iki çocuğunu bırakarak içinden yetiştiği Kıbrıs Türkü'nün yardımına koşan, şimdi seksen yaşını devirmiş şanlı Türk Ordusu'ndan emekli Tümgeneral ağabeyim Ali Fikret Atun bu asil konuda, beni teyit edercesine neler söylüyor:

“Bugün Kıbrıs Türkleri, yoktan var ettikleri vatan topraklarında ana bağrının sıcaklığını duyuyorlarsa; her gece başlarını yastığa koyduklarında huzur içinde ve rahat uyuyorlarsa; köyünde/kentinde her gün sabah kilise çanlarının sesleri ile değil,

minarelerden yükselen ezan sesleri ile mutlu bir geleceğe uyanıyorlarsa; canlarından, mallarından güvenliklerinden emin olarak özgürce yaşıyorlarsa; bu dağlar, bu ovalar, bu denizler, bu gökyüzü benimdir diyebiliyorlarsa; günün herhangi bir saatinde, Kuzey Kıbrıs'ın her karış toprağında, şerefine, namusuna, canına, malına zarar gelmeden gönüllerince dolaşabiliyorlarsa; bütün bunların hepsini, her şeyden önce, KKTC Devleti'ne ve Türkiye ile adada konuşlanmış Türk askerine borçlu olduklarını asla unutmamalıdır.”

Bugünden sonra kurduğumuz devleti korumak, yaşatmak ve savunmak, bizden sonra gelmekte olan kuşaklara düşecektir. Torunlarımız da dahil, gençlerimiz bunun bilinci ve inancı içinde olmalıdır. Çünkü bu devlet gökten zembille inmemiştir. Kendilerine özgürce yaşama hakkı ve olanağı tanıyan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti'nin nasıl kurulduğunu bilmeleri ve O'na ölüm pahasına sahip çıkmaları gerekir. Bizler bu tarihi ve şanlı görevi onlara devretmenin huzuru içindeyiz.

Soylu, şanlı, şerefli Kıbrıs Türk halkına devletimizin özgür havası altında sağlık, mutluluk ve refah içinde ebedi bir yaşam dilerim.

Allah devletimize zeval vermesin. Uğrunda binlerce şehitler verilen bu devletin kuruluşunda Kıbrıs Türküne öncülük eden Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, ölümünden hemen önce; **“Söyleyin onlara, Kuzey’de bir devlet vardır”** demişti. Bu sözü tutmak boynumuzun borcudur. Işıklar içinde uyusun.

Halkımıza, dört yüz yıllık varlığı ile hâlâ hayat hakkı tanımak ve bu güzelim adayı Kıbrıs Türk halkı ile paylaşmak istemeyen Rum ve Yunan tarafına karşı 1974 öncesinde yaşanan aynı birlik ve inançla hareket etmek ve hakkımızı vermektan kaçınan bütün taraflara bu asil mücahit ruhunu ortaya koymak zorundayız. Aramızda Rum emellerine hizmet

eden fraksiyonların varlığı, ihanete varan davranışları, toplumu derinden üzmemekte, sabrımızı ve hoşgörü sınırlarımızı zorlamaktadır. Kırk beş yaşına yaklaşmış devletimizin, halkımıza sağladığı başta özgürlük, egemenlik, etnik varlık ve uluslararası kişilik gibi nimetleri nasıl göz ardı edebiliriz? Canımız, kanımız, terimizle yarattığımız bu durumu, bu insanca ve haysiyetli yaşamayı nasıl feda edebiliriz? Bu uğurda verdiğimiz şehitlere; nasıl hesap verebiliriz?

Tarihte ender rastlanan efsanevi bir direnişle taçlandırdığımız bu devlet, iyi yönettiğimiz takdirde bize her şeyi vermeye kadirdir. Bu Devlet Anaya sahip çıkmak boynumuzun borcudur. Onurlu, soylu ve kahraman bir toplumdaki beklenen ancak bu olabilir. İstiklal Marşı'nın şairi Mehmet Akif Ersoy şöyle der: "Sahipsiz kalan vatanın batması haktır. Sen sahip çıkarsan bu vatan batmayacaktır."

Son olarak Türk Mukavemet Teşkilatı için de söylemek istediklerim şunlardır;

Söze tersinden başlarsam, TMT hakkındaki düşünce ve değerlendirmemi, daha iyi ve anlaşılabilir biçimde yapmış olacağım. TMT kurulmasaydı, Kıbrıs Türkü ne olurdu. Rum halkını yönetenlerin niyetinin ne olduğu somut ve tarihe geçmiş belgelerle ortaya çıktıktan sonra, ada üzerindeki dört yüz yıllık varlığımızın ve insan olarak yaşama hakkımızın ortadan kaldırılacağına inanıyorum. Londra ve Zürih Antlaşmaları ile kurulan bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin, eşitlik ve ortaklık üzerine kurulduğunu ve bu ortaklığın Rum Yönetimi tarafından bozulduğunu aklı başında, vicdan sahibi kimse inkâr edemez.

Bir devletin Cumhurbaşkanı, ülkesinde yaşayan halkın ve güvenliğini korumakla görevlidir. Böylesine insani ve vicdani bir sorumluluk altındadır. Halbuki Kıbrıs'ta bulunan devletin başında bulunan ve hem de

bir din adamı olan Başpiskopos Makarios, devletin kuruluşuna attığı imzanın mürekkebi kurumadan, çağdışı kalmış bir düşüncenin (Megalo İdea) hevesine kapılarak bunu gerçekleştirmesine engel olacak Kıbrıs Türk halkını nasıl bertaraf edeceğine dair, gerekirse sırf kırım yaparak AKRİTAS ve Planları hazırlamıştır.

1 Nisan 1955’de EOKA terör örgütünü kuranların başında da zaten kendisi vardır. TMT’nin kurucularından emekli Albay İsmail Tansu Bey’in de kitabında ifade edildiği gibi, “Türk tarafında da hiç kimse uyumuyordu.”

Tanrı’nın yalnız insanoğluna değil, her canlı varlığa verdiği en güçlü içgüdü, bir saldırı karşısında kendini savunmasıdır. Bu doğal ve Tanrısal gerçek karşısında, saldırıya karşı tepki (reaksiyon) göstermesidir. Kıbrıs Türkü mensup olduğu bütün Türk Ulusu ile birlikte yıllarca meydanlarda Kıbrıs Türktür, Türk kalacaktır. “Ya taksim ya ölüm” diye haykırmış, Rum ve Yunan idaresine girmek istemediğini başta İngiliz Koloni İdaresi’ne ve tüm dünyaya duyurmuştur. EOKA’nın cinayetleri, İngilizlerden sonra masum insanlarımıza karşı yönelince, kendini savunmak için örgütlenmeyip ne yapacaktı? EOKA’ya “Gelin bizi de öldürün” mü diyecekti? Hele o dönemde Türkiye’nin başında olan sivil ve askeri idarenin desteğine mazhar olarak, elbette caydırıcı bir tavır içine girecekti. Buna, nefsi müdafaa da diyebilirsiniz. TMT işte bu koşullar altında bu amaçla böylece kurulmuştu. TMT üyelerinin kahramanca yapmaya çalıştığı Kıbrıs Türküne yapılan saldırıları önlemektir. TMT’nin Rumlara karşı bir saldırı gerçekleştirmesi söz konusu olmamış, hep savunmada kalmıştı.

Kıbrıs’ta İngiliz İdaresi’nin kendisine karşı acımasızca başlatılan ve yıllarca devam eden (1955-58) teröre karşı aldığı önlemler ve çıkarılan yasalara göre “Bir tek kurşun bulundurmanın bile cezası ölümdü”. İşte bu

koşullar altında TMT Kıbrıs Türk halkını korumaya çalıştı. Bu savaşa katılmak cesaret ve yürek isterdi. Her hareketin veya girişimin sonucu ölümler bitebilirdi. TMT'nin yıllarca sürdürdüğü bu savaş, Kıbrıs Türkü'nün bu modern çağda yarattığı bir destandı.

21 Aralık 1963'e gelindiğinde Rumlar karşılarında olabildiğince donanımlı bir karşı örgütlenme bulmasalardı, Türkiye 2 Jet savaş uçağı ile ihtar uçuşu yaparak imdada yetişmeseydi, Kıbrıs Türkü yok edilecek, en iyimser bir tahminle bir kısmımız esir alınacak, ENOSİS amacına varmış olacaktı.

Daha da önemli gerçek 21 Aralık 1963'te toplumlararası çatışmalar başladıktan ve 20 Temmuz 1974 Mutlu Barış Harekatı'na kadar süren çileli yıllarda, kör ve sağır dünyanın umursamadığı dünyada, "Ben bu adada egemen olarak yaşamak istiyorum" diyerek enklavlar içinde savunmasını sağlayan yine TMT kadrolarının Mücahit güçlerine dönüşmesi idi.

Emekli Orgeneral Kemal Yamak (merhum) yukarıda bahsettiğim kitabında Türkiye'nin Kıbrıs'a yaptığı askeri müdahaleyi kolaylaştırdığını, şehit sayısının asgaride olmasını sağladığını yazar.

Bu destansı mücadele Kıbrıs Türkünü Anavatan Türkiye'nin de müdahalesi ve 1974'ten beri verdiği destekle bir Devlet sahibi yaptı. Bu sonuç, Kıbrıs Türkü için bir mucizedir. Her bireyinin katkısı olan bu muhteşem sonuç, Kıbrıs Türk Halkının hakkıdır ve onu yaşatmak gelecek kuşakların vazgeçilmez görevidir.

Zaman zaman TMT'ye dil uzatıldığını görüyor ve derinden üzülmüyoruz. Böyle bir düşünceye kapılmak akıl dışıdır ve hiçbir Kıbrıs Türküne yakışmaz. Bu yolda şehit olanlara nankörlük olur. Bu vesileyle şehitlerimizi rahmet, gazilerimizi minnetle anıyorum.

Tekke Bahçesi Şehitliğinde Merasim Platformu

Lefkoşa Tekke Bahçesi'nde şehitlik girişi...

Yusuf Kaptan Sahası

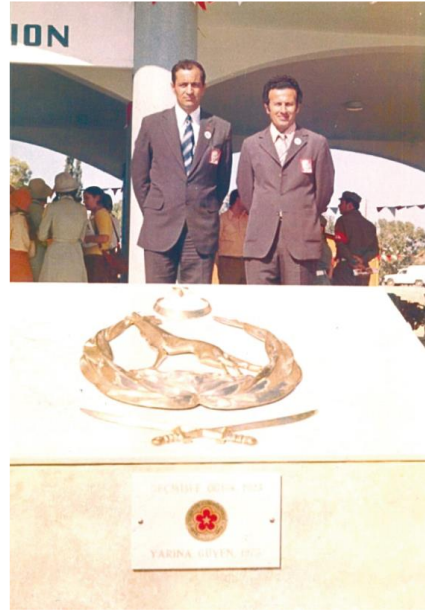

Yusuf Kaptan Sahası'na doğru uzanan Mücahitler Parkı

Mücahitler Parkı'nda çocuk oyun alanları

*Lefkoşa Mücahitler
Sitesi'nin açılışında
Sancaktar Mahmut Sedat'la*

*Erenköy'de inşa edilen
prefabrik evler*

Boğaz'da ve Kırnı'da inşa edilen sıra evler

Hüseyin BASBUĞ

13.10.1939 tarihinde Lefkoşa'ya bağlı Meriç köyünde doğdum. Fakir bir ailenin yedi çocuğunun beşincisiyim.

Çocukluğum o zamanın ağır şartları nedeniyle sıkıntılı ve zor şartlar altında geçti. İlkokulu köyümde tamamladıktan

sonra ortaokula ve liseye Lefkoşa'da devam ettim. Liseden ayrıldıktan sonra ve Adanın İngiliz kolonisi olduğu bir dönemde 1958 yılında polis teşkilatında göreve başladım. O dönem İngiliz idaresi en dolgun maaşı önce polislere, sonra öğretmenlere veriyordu. Çünkü 1 Nisan 1955 tarihinde EOKA'nın İngilizlere karşı başlatmış olduğu bir terör hareketi devam ediyordu.

Önce İngilizlere karşı başlatılan bu terör hareketinin daha sonra Türklere de sıçrayacağını biliyorduk. Nitekim bu hareket 1955 yılından hemen sonra bizlere yönelmiştir. Bu süreçte dönemin gençleri olarak biz de kendimizi olayların içinde bulduk. Önceleri bölgesel şekilde kurulan müdafaa gurupları olarak kentimizi ve köylerimizi müdafaa için gizli görevler aldık. Daha sonra bu guruplar Kara Çete, Volkan gibi isimlerle bizleri aralarına almışlardır.

1955 yılında başlayan olaylara karşı mücadelemiz, 1957 yılından sonra daha organize olarak ve Anavatan'ın desteğini alarak TMT çatısı altında toplanmak suretiyle Cumhuriyetin kurulduğu 1960 yılına kadar devam etmiştir.

Kasım 1957 yılında çeşitli denemelerden sonra TMT'de göreve başladım. Ağustos 1958'de meslek gereği tayinim Magusa'ya çıkınca göreve orada devam etmeye başladım. Olaylar EOKA tarafından bizlere yönelince daha yeni kurulmuş olan TMT saflarında gergin bekleyle devam ediyorduk. Bu gergin durum cumhuriyetin kurulduğu 1960 yılına kadar devam etmiştir. 1960 antlaşmaları ile

beklentilerimiz hakikat olmuş ve Ada'ya Mehmetçik 650 kişi dahi olsa ayak basmıştır. Artık Anavatanımızın askeri ve siyasi garantisine alınmıştık.

Herkes 1960 Cumhuriyeti ile bütün sorunların çözümlendiğini zannederken bu cumhuriyetin daha hemen başında Makarios bunun bir sıçrama tahtası olduğunu, mücadelenin yeni başladığını ve hedeflerinin en kısa zamanda ENOSİS olduğunu açıklamakla kalmayıp, hedefleri için mücadele edeceklerini beyan etmekte bir sakınca görmemiştir.

TMT mensupları durumun vehametini anlamakta gecikmemiş, hazırlıklarına devam etmişti. Bizleri kabileler halinde Türkiye'deki Zir Kampı'nda birer aylık askeri eğitime alarak daha düzenli ve daha eğitilmiş bir şekilde

yetiştirmişlerdir. Anavatanımızın yapmış olduğu bu durumlar bizleri çok sevindiriyor ve artık yalnız

olmadığımız kanaatine varıyorduk. EOKA'nın çalışmaları gizli gizli takip ediliyordu. Gelen bilgiler onların yeni olaylar için çalıştıklarının tespit edildiği şeklindeydi.

Yukarıda da belirttiğim gibi olaylar hızla geliyor, bizler de kendimizi müdafaa edebilmek için çalışmalarda bulunuyorduk. Magusa'ya tayinimle ailemi de yanıma almıştım, bu şekilde geçinip gidiyorduk. 1962 yılında evlendikten sonra Sakarya bölgesinde ikamet ediyordum. Bu arada maalesef beklentilerimiz doğru çıktı ve 21 Aralık 1963'de olaylar tekrar başladı. Aynı tarihte Poliste Subayım olan Namık Bugen bana; "Seni biliyorlar, sakın polise gelme" dedi ve bana izin verdiğine

dair bir belge verip başarılar diledi. Aynı gün zamanın Sancaktarı tarafından Sakarya Bölüğünde Takım Komutanı olarak göreve başladım.

Ben eğitimli olduğum için diğer arkadaşları eğitmeye başladım. Bu görevim İkinci Barış Harekatı'nı

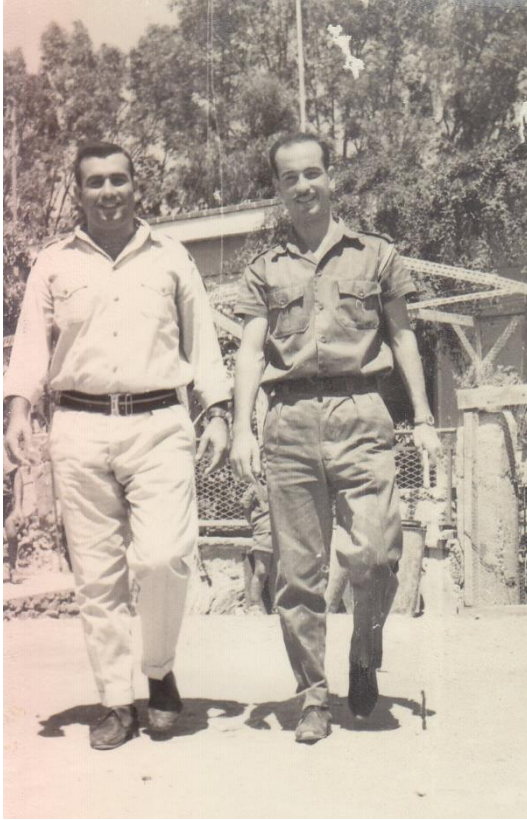
n tamamlanmasına kadar, yani 18 Ağustos 1974 tarihine kadar Sakarya Bölüğü'nde, Aralık 1974 tarihine kadar da Merkez Komutanlığı'nda devam etti. Sakarya Bölüğü'nde göreve başladığım anda bölük mevcudu 20 kişiyi geçmiyordu. Silahlarımız da 3 adet sten otomatik tabanca ile 3 adet Rus yapısı jokanef tabancadan ibaretti. Bilahare olayların akışına göre gömülü olan malzemeler yer altından çıkarılıp temizleniyordu. Yine o tarihte eğitilmiş personel sayısı da altı kişiydi. Biz elimizdeki imkanlarla bölge sakinlerinden eli silah tutabilenleri eğitmeye başladık.

Sakarya bölgesi konumu itibariyle çok kritik bir bölgede bulunuyordu. Sakinlerinin %70'i Türk, %30'u Rumlardan oluşuyordu. Bölge nüfusu ise, yalnız 350 Türkten ibaretti. Ama hem Magusa-Karpaz, hem de Magusa-Lefkoşa anayoluna hakim durumdaydı. Biz ileride başımız ağrıyacağını düşünerek izinsiz dahi olsa akşamları Rumları taciz ediyorduk. Bu tacize dayanamayan Rumlar, üç ay kadar bir süre içerisinde bölgeyi terk etmişlerdir. Bundan istifade ederek Rumların evlerine yeni Türk ailelerin yerleşmesiyle nüfusumuz 800 kadar olmuş ve

hareketlerimiz daha serbest hale gelmiştir. Üç tarafımız Rumlarla çevrili olup yalnız bahçe içerisinde Karakol Bölüğü ile bir bağlantımız vardı. Rumlar ayrıldıktan sonra yeni mevziler kazılmış, bölgenin emniyeti için gerekli tertibatlar alınmıştır. Beş yıl süreyle hiç evimizde kalmadık. Hep karargahta yatıp kalktık. Her an hazır vaziyette bekledik.

Savaşla İlgili Gelişmeler:

20 Temmuz sabahı çıkarmanın başlamasıyla savaş durumuna geçtik. Bizim olduğumuz bölge üç taraftan RMMO'nun mevzileri ile donatılmıştı. Tek çıkışımız Karakol Bölgesi idi. Biz mevzilere yerleştiğimizde RMMO daha habersizdi. Çünkü onların kendi

aralarındaki kavga devam ediyordu. Biz yeni gelen Bl. K. Yzb. Kadri Bayraktar ile istişarelerde bulunarak alınması gereken önlemleri görüşüyorduk. Kısa bir süre sonra RMM'ları gelip mevzilerine girerek bize karşı tahkimata başladılar. Salamis yolunu kapattığımız için yedek kuvvetler Magusa-Lefkoşa yolunu kullanarak şimdiki ismi Gülseren, eski ismi Karakol olan Kampa giderek tertiplenmeye başladılar. Biz o yolu da

tıkamak için Tb. Komutanından izin istedik. Nihayet saat 10.00'da yolu

ateş altına alarak bloke etmemiz emri verildi. O ana kadar hiçbir atış olmamıştı. Verilen emir üzerine ben ve yine Tk. K. Kelami Beyler ilk atışları yaparak yolu trafiğe kapattık. Ama savaş da başlamış oldu. Savaşın başlamasıyla gün boyu üç defa tanklar ile bize taarruza kalktılar, ancak başaramadılar. Bu arada benimle aynı mevzide bulunan Kemal, mazgal deliğinden giren bir merminin alınına isabet etmesiyle kucağımda kaldı ve şehit oldu. Böylece bölüğümüz ilk şehidini vermiş oldu. Çarpışmalar akşam saat 20.00'ye kadar bütün şiddetiyle devam etti. Biz elimizdeki cephaneyi idareli kullanıyorduk. Ancak Rumlar ne kadar mühimmatları varmış ki, bize makinalı tüfek, havan, roketatar ile akşam karanlığına kadar aralıksız ateşe devam ettiler. Akşam saat 20.00'de bir durum değerlendirmesi yaptığımız zaman beş şehidimiz olduğunu tespit ettik. Bizler tekrar yeni mevziler yapmaya ve eldekilerini de tahkime başlayıp ancak saat 24.00'de mola verebildik. Sabaha hazırlanırken Sancaktarlık'tan aldığımız emir bizi şoke etti. Gelen emir kadın çocuk toplanarak Kale içine gitmemiz yönündeydi. Gereken tedbirler alındıktan sonra gün ağarırken yani 21 Temmuz sabahı salimen Kale içerisine girebildik.

Kaleye gidince kadın ve çocuklar mazgallara alındılar. Bizler ise Burçlar üzerinde göreve devam ettik. 21 Temmuz'da Çifte mazgal denilen bölgenin yine Baykal Bölüğü'ne verilmesiyle düşman ile aramız 50 metre kadar olan mesafede 15 Ağustos'ta Mehmetçik gelene kadar başarıyla devam etti. Birinci Harekatın üçüncü günü talihsizce düşman ateşinden yaralanarak Malul Gazi ünvanına sahip oldum. Bu da benim için unutulmaz bir hatıradır.

15 Ağustos günbatımı Mehmetçiğin gelişinde ise bize karşı savaşanların silah ve cephanelerini bize bırakıp denize atlayarak ve yüzerek kaçtıklarına şahit oldum. O anı unutmak asla mümkün değildi. Mücahitin Mehmetçikle kucaklaşması, memleket için dönüm noktası olmuştur.

Birinci Harekat zamanında yaşadığım bir anımı sizinle paylaşmak isterim:

Şimdi Gülseren isimli kampımız 1974 öncesi RMMO askeri Kampı idi. Bu kamptan hergün sabah 09.00'da bir manga Rum askeri yaya olarak yola çıkıp bizim yol üzerinde bulunan mevzilerimiz arasından geçerek, Baykal Bölüğü önünden geçtikten sonra tekrar geri dönerek, aynı güzergahı takiben kamplarına geri dönüyorlardı. Bu durum bizi çok rahatsız ediyordu. Adeta tahrik ediyordu. Çünkü aralıkları 20 metreyi geçmeyen mevzilerimizin arasından gidip geliyorlardı. Yaya ve silahlı olarak yapılan bu devriye adeta bizi hiçe sayıyor, ama müdahale etmemize izin verilmiyordu. Hal böyle iken bir gün Bl. K. Fikri Akmanlar ile görüşerek izinsiz dahi olsa geçişlere izin vermeme kararı

aldık. Ertesi gün bir van aracın arkasına bir otomatik tüfek (Bren gun) koyup iki Mücahiti de görevlendirdik. Geçilecek güzergahtaki mevzilerimizi de teyakkuza geçirdik. RMM askerlerinin tam geçişi esnasında Bl. K.nın kullandığı araca ben de bindim ve her ikimiz de silahlı durumda idik. Mevzilerimizin arasından geçerlerken hemen önlerini kestik. Vanın arka kapısı açıldığında otomatik tüfekle mesafe beş metre idi. Önden biz de silahlı olarak inip önlerine geldik. Fikri Akmanlar onların lisaniyla hemen hemen geri dönmelerini ve bir daha buradan geçmemelerini söyledi. Çevreleri sarıldığından yapacak birşeyleri olmadığı için hemen geri döndüler ve Bl. K.mız da yanlarında alay ederek sol-sağ gibi komutlar vererek kendilerini uğurladı ve bir daha geçmediler. Bu geçişler hergün Sancaktar'a rapor ediliyordu. Ancak üç gün üst üste rapor edilmediği için Sancaktar ne olduğunu sorunca, Bl. K. Olayı anlattı. Sancaktar önce bize kızar gibi baktı, ama sonra O da gülmeye başladı.

Harekat sırasındaki unutamadığım bir başka olay da şöyle gerçekleşti: 20 Temmuz'dan sonra geçirdiğimiz 26 sıkıntılı günün arkasından 15 Ağustos günbatımı Mehmetçik ile kucaklaştık. Akşam dinlendikten sonra sabahleyin hareket edecek olan Deniz Piyadelerine benimle birlikte Selçuk Akmanlar ve Fikri Akmanlar mihmandar olarak verildi. Çünkü çevreyi çok iyi tanıyorduk. Görevimiz ise askerlere İngiliz Üsleri hudutlarını göstermek ve problem olmadan oradan ggeçişlerini sağlamaktı. Görevimizi tamamlayıp geri dönerken bir RMM zırhlısına rastladık. Ben içerisine girdiğim zaman kontak anahtarı dahi üzwrinde ve namluya top mermisi sürülmüş vaziyette idi. Namludan top mermisini aldıktan sonra aracı çalıştırdım. Araç hareket etmeye hazır vaziyette idi. Selçuk ve Fikri hemen zırhlının üzerine çıkıp beraberimizdeki Türk

bayrağını açtılar. Ben de aracı kullanarak kale girişine getirdik. Kale girişinde karşılaştığımız Tabur Komutanımız Ütğm. Oğuz Kaleli bizi aracı yerinden izinsiz olarak hareket ettirdiğimiz için azarladı. Bize “Hemen aracı teslim edin ve emrimi bekleyin” dedi. Daha aradan bir saat bile geçmeden inzibatlar gelerek ellerindeki emirle Fikri ve Selçuk’u tevkif ettiler. Tb. K. her ikisine de 48 saat oda hapsi verdi. Cezalarının sonunda onları almaya gittiğimde Tb. K. bize olayı izah ederek aracın tuzaklı olabileceğini ve bize zarar verebileceğini söyledi. Beni çok sevdiği için ben kendisine zırhlı aracı kimin kullandığını sorduğum zaman bana gülererek, “Şimdinsen kullandığını anlıyorum. Çünkü Fikri ve Selçuk aracın üzerinde idiler. Ama sen ucuz kurtuldun” dedi.

Hüseyin ÖZGÜVEN

Benim adım Hüseyin Özgüven;
14.12.1944'te, Gazimağusa'da
Suriçi'nde doğdum. İki evlilik
yaptım. İlk eşimle evliliğimiz
üniversite yıllarımızda oldu. İlk
eşim vefat etti. İkinci kez
evlendim ve iki kız babasıyım.
Bir kızım İngilizce öğretmeni,
diğer kızım doktor.

1958'den itibaren önce İngiliz sömürge döneminde kimliğimizi kullanmadan hayat yaşıyorduk. Biz vatanımız içinde vatansızlığı yaşadık. İngiliz sömürgesi döneminde okula gittiğimizde İngiliz bayrağı çekerdik ve İngiliz Kraliyet marşını Türkçeleştirip okurduk. Bir de işin ilginç yanı kadınlarımız çok milliyetçiydi. Rumlarla bizim aramızda kavgalar olurdu. En önde kadınlar giderdi. Özellikle Maraş içinde Rumlarla çok kavgalarımız olurdu. Yani bizi babalarımızdan çok analarımız yetiştirdi. Yine ilkokuldan bir anım: “Yaşa Kraliçemiz” andını bize ezberletip okutuyorlardı her gün sabah. Bir gün, “Geber Kraliçe” diye bağırdım. Ergen bir oğlan çocuğuyuz tabii sesimiz tiz çıkıyor o zamanlarda. Sesimden müdür hemen beni tespit etti. O gün çok sağlam bir dayak yedim müdürden. Sınıfa girdim masalarımızda ayak basma tahtası vardı. Sinirimden ona bastım kırdım. Müdüre gittiler söylediler, “Özgüven yine aşırılık yapıyor” diye. O zamanlarda Hasan, Hüseyin, Ali isimleri çok olduğundan Hüseyin isminden de 9 tane vardı sınıfta. O yüzden soy

ismimle çağırıyorlardı beni. Neyse müdür geldi o tahtayı söktü aldı oradan. Bir ucu çiviliydi, ama Allahtan çivili kısmıyla vurmadı. 52 tane sopa vurdu bana, kolumdan tutup meydan dayağı çekti. O vurur ben savardım, onun için 52 Hüseyin derlerdi bana. Üç gün oturamadım. Bu sefer sınıfa girdiğimde Kraliçenin resmi vardı karşı duvarda. Kara tahtayı sildiğimiz silgiyi aldım. Arkası tahtadandı. Attım kraliçenin resmini indirdim bu sefer. Ondan sonra iş tam büyüdü ve buradaki İngiliz yüksek komiser “Atın onu okuldan!” dedi benim için. İlk olarak Mağusa’daki Kıbrıs Türkü İngiliz’e isyan etti, ilk isyanın başlangıcıdır benim okuldan atılmam. Tahmini 1950’lerde tam hatırlamıyorum ama, ilkokuldaydım ve çok asi. Böyle bir öğrenciydim anlattıklarımın da anlayacağınız üzere. Halk ayaklanınca İngiliz baktı gördü ki halk hareketine dönüşüyor bu iş. Yüksek komiser “Alın okula geri” dedi. Okula geri döndük. O dönemlerde İngiliz’in büyük bir asimilasyon programı vardı, özellikle çocukların üzerinde. Bize her gün sabahtan üç kazan süt kaynatırlardı. Birer de kupa bardak verirlerdi seramik porselen. Bardakların üzerinde Kraliçenin resmi ve İngiliz bayrağı vardı. Ona sütü katıp içirirlerdi. Yani içerken öpüyorsun kraliçeyi. Ne tarafa çevirsen kupada kraliçenin resmi vardı. Bir asilik de o zaman yaptık işte. Herkes sırada sütünü almak için bekliyor, sıra bana geldi. Karşıda öğretmenim bakışlarımdan ne yapacağımı anlamış gibi bana yapmamamı söylüyor, kaşlarıyla işaret ederek. İngilizler sütün yanında karamelli şeker de veriyordu. İngiliz komiser kazan başında bekliyor ve her sütünü bitiren çocuk ona “Thank you sir” demeden oradan ayrılamazdı. Sıra bana geldi. Aldım kupayla şekeri, ikisini birden yere fırlattım. “Bana babam alır bundan” dedim. “Kraliçeyi öpmem ben” dedim. Annem tembih etmişti bize. Ne şekeri yiyeceksiniz, ne sütü içeceksiniz, ne de bunları eve getireceksiniz demişti. Müdür yalvardı, yapma böyle senin yüzünden okulu

kapatacaklar diye. Ama bu yaptıklarımı takdir eden milliyetçi öğretmenler de vardı, gelir başımı okşarlardı. Okulun en fenasıyım.

Hiçbir zaman “Milletimiz Türktür” lafını kullandırmazlardı. Cemaat tipi modeller vardı, “Siz bir millet değil İslami toplumsunuz” derlerdi. İlkokulda camiye giderdik. Türk Bayrağı çekemezdik. Bir gün bayrağımızı annemiz evimizde gösterdi. Türkiye’den gizli gelen kitaplar ailelere verilirdi ve ecdadımızı anlatan kitaplar gelirdi. Bu kitaplar bulunursa çok kötü olurdu. İlkokul böyle geçti.

Mağusa, İngiliz ve Rum polisinin uç noktasıydı. O dönemdeki insanların zihniyeti, kale korunacak ve hiçbir şekilde zarara uğramayacaktı. 1960 yıllarında köy ve kasabalarda birbirlerine saldırımlar başlamıştır. Bir yerde Türk öldürüldü mü, biz Namık Kemal Lisesi’nden kaçıp halkı arkamıza alıp protesto ederdik. Saldırımlar daha sonra bölgeler arası çatışmaya döndü. Hareket özgürlüğümüz yoktu. Lefkoşa’ya giderken üç kere kontrol yapılırdı. İngilizler sayesinde kontrol Rumlara geçti.

1963-1974’e kadar çok kötü günler geçirdik. Ben silahla tanıştığımda 16-17 yaşlarındayız. Mağusa’da yaşıyordum ve Mağusa bu çatışmalardan en çok etkilenen bölgeydi. Çünkü Türklerin çoğunlukla bulunduğu bir bölgeydi ve Rum yukarıdan savunması ile silahı olmayan insanlara sürekli bombalar yağdırıyor ve ateş açıyordu. İlk TMT döneminde bu mücadeleyi veren abilerimiz, babalarımız derme çatma birkaç tane av tüfeği, su borularından yapılmış bir iki tüfek, kapı kolunun mekanizmasından yapılan bir kaç tane mermi atan tüfek ile mücadele vermeye çalışmışlardı. TMT Müzesi’ne gidip baktığımızda siz de bunların nasıl silah olarak kullanılmış olduğunu sorgulayacaksınız. Biz Kıbrıs Türkleri olarak işte öyle zor bir durumdaydık. Rumlara ise silahları çoktu ve sürekli Kıbrıs Türklerine karşı ateş açıyorlardı. 1963’te çıkan muharebede biz Rum’a silah atamadık, çünkü yoktu. Daha sonra silah

gelmeye başladı bize. Ben gönüllü olarak Mağusa'da Baykal bölgesinde mücahitlik yaptım. Üç dönem askerliğim var. Birinci dönem Baykal bölüğünde savaşın başlamasıyla iki sene gönüllü görev yaptım. Burada nöbet beklerdik, düşmanı beklerdik. Tabii o zaman devir EOKA devriydi. Size vermiş olduğum belgelerde ayrıntılı bir şekilde anlatılır o devirler. Sonra Mağusa'da Eğitim Bölüğü kuruldu ve Eğitim Bölüğü kurulurken yine oraya gönüllü gittik. Kırmızı zemin üzerine iki tane çiçek ortasında yıldızı vardı. Ben Takım Komutanıyım. Onlarda dal birden dal dokuzaya kadar rütbe vardır. Kimin ne rütbede olduğu bilinmemesi lazımdı. Türk Silahlı Kuvvetleri'nden gelen Albay Turgut Sökmen takma kod adlı Bulut Kurmay Albay vardı. Turgut Hoca kendi ismiyle geldi. Duman kod isimli bir albay vardı. Nizami askerlik eğitimi gibi olduydu, üniformalıydı.

Namık Kemal Lisesi 2. Sınıftım. 1960 yılları. Cumhuriyet yıkıldı. Rumlar ayrıldı, savaş başladı. Okullar nöbet yeri oldu. Baykal bölüğünde görev aldım. İlk silahımda hiç unutmam 2 tane el bombasıydı. O zamanlar daha gelişmiş silahlarımız yoktu av tüfekleri falan. Ben okulda gezi diye Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı'na gider, oradaki askerlerle yer değiştirir, kılık kıyafet değiştirir atışları öğrenirdim. Silahların kullanımlarını, nişan almayı, kısacası askeri eğitimi alırdım. 16 yaşında TMT'de yemin ettim. TMT bazı sivrilmiş gençleri seçerdi. Güvenilir, sözüne sadık, atik ve çevik gençleri bünyesinde toplardı. Geceleri İngiliz devriyesi arasında gece boğazdan kıyıya bırakılan gizli silahları çıkartırdık, sonra birliğe getirirdik. Mağusa'nın dışında bulunur Baykal. Nöbet tutardık daha gençtik. Baykal Bölük Komutanı beni çağırdı bir gün, "Sana ve bazı arkadaşlarınıza gizli görev vereceğiz. Ama bu çok gizlidir, yeminle başlayacaksınız" dedi. "Ağzın sıkı mı?" diye sordu bana. "Niye beni seçtin o zaman" dedim. Bana görevin çok ciddi

olduğunu kesinlikle dışarıya sızmaması gerektiğini bu yüzden ağzı sıkı insanları seçtiklerini söyledi. “Bir tünel kazacağız” dedi. “12 kişi, 13 olmayacak”. Bana güvendiğim arkadaşım olup olmadığını sordu. Ben de kendimden başkasına kefil olamayacağımı, yani güvendiğim tek insanın ben olduğumu söyledim. “Eğer hata yaparsam vur beni” dedim. Tamam, dedikten sonra ettik yeminimizi. Sonra, bütün Baykal halkının burnu bile kanamadan savaştan kurtardığımız o tüneli kazdık. Tüneli kazardık, aynı zamanda nöbette tutardık. El bombalarımızdan başka bir şeyimiz yok, zaten tam kızışmamıştı ortalık.

Tünel kazdık, tam teçhizat olarak tünelin içinde silahlar, bombalar vardı. Tünelin genişliği bir insan sığacak

şekildeydi. Ve tünelin içinde koşardık. Anıt çemberinin orada hendeğe çıkar, o tünelden Baykal halkı Mağusa’ya giriş çıkış yaparlardı. 1974 Harekatına gelmeden saatlik, günlük nöbetler tutardık. Kaleyi dıştan savunurduk. Baykal, Sakarya, Karakol dış savunma hattıydı. Zoru ve sıkıyı bu bölgeler yaşadı. Bana sadece iki tane el bombası verip “Bunlara gözün gibi bak, nöbet yerinde düşmanı görürsen pimini çekip atacaksın üstüne, biz de o bombanın patlamasına uyanacağız ve elimizden geleni yapacağız” dediler. Çıkardım bir evin üstüne, mahallelere gözcülük yapardım, sızma olacak mı olmayacak mı diye. İlk günlerde savunma şeklimiz buydu. Ondan sonra çeşitli yollarla silah gelmeye başladı. Hatta silahları teslim alanlardan birisi de bendim. Silahlar gelince çok

sevinmiştik. Çünkü düşmana karşı kendimizi savunabileceğimiz etkili silahlar gelmişti. Güvenimiz arttı, gücümüz arttı. O silahlar gizli olarak Türkiye’den gemilerle torpidoların içinde geliyordu ve denize bırakılıyordu, kıyıya gelmiyordu. Biz o silahları almak için denize dalardık. Çünkü o zamanlar İngiliz devriyesi vardı. Silahları aldıktan sonra götürüp gömerdik. İşte o zamanlar ben 16 yaşındaydım, o zamanlar TMT yemini ettim, mücadeleye girdim. Sonra bir gün Baykal Bölük Komutanı tekrar çağırdı beni. Yine çok gizli bir görevin olduğunu söyledi. Silah geleceğini söyledi, sevindik o anda. Yerini söyledi, parolayı verdi bize. İsveçli askerler getirdi silahları para karşılığı tabii. O gün teslim aldık kargoyu. Piyade tüfekleri geldi. A4 ağır makineli tüfek geldi bir tane. Aldık silahları karargâha, temizledik. Şimdi A4’ü bilen yok. Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı’nda görmüştüm bunları. Bölük Komutanımız bile kullanmasını bilmiyordu. Çünkü onlar Türkiye’ye eğitime gittiğinde çatal ayaklı orta ağır makineli tüfekleri gördüler. A4’ü öğrenmediler. Komutana bu silahı bildiğimi söyledim. “Öğretirim nasıl kullanıldığını” dedim. Açtım silahı bozdum taktım, tekrar tekrar teker teker hepsine yaptırđım. Benden büyük adamlara bu silahı kullanmasını öğrettim. Daha sonra Bölük Komutanı oldum zaten. Babamın çalıştığı iş arkadaşlarının komutanıydım. Komutanlığım ilk böyle başladı. Yine bir gece İsveçliler silah getirecekti. Bu seferki parolamız “vita pentics” idi. İsveçli “vita” derdi, biz “pentics”. Aldım paketi çektim, yere bir attım bir “Ah” sesi geldi şaşırđım. İçinde insan vardı. “Geberttin beni” dedi. Diğer de bağılıyor içerden “Beni de öyle düşürürsen öldürürüm”. Ağızlarında kamyş deniz altından öyle nefes almaya çalışıyorlarmış. Bunlar Türkiye’den gelen komutanlardı. Biri Hasan Bayraktar (Komando eğitim subayı), diğeri ise Hasan Gabadayı (Komando Üsteğmen) ve orada ilk tanıdıkları insan ben olduydum. Sonra aldım onları karargaha

götürdüm. Oradaki ilk konuşmamızda, “Yakında hepinizi çakı gibi asker yapacağım” dedi. “Nedir bu izci kıyafetleri İngilizin maskarası gibi? Asker olacaksınız asker” dedi. O adamlar adada ilk nizami birliği kurdular. Hem de mücahitleri eğittiler ve savaşçı olarak yetiştirdiler.

Daha önce biz, liseye geçmiş bazı öğrenciler Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı’na izci gezisi yapardık. İzciydim aynı zamanda ve Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı’na girerdik sözde orayı gezeceyik gibisinden. Biz oraya gittiğimizde askerlerle yer değiştirdik. Biz orada kalır, bizim elbiselerimizi da askerler giyerdi ve dışarıya çıkarlardı. Çünkü Barış Gücü devamlı kontrol ederdi. Yaklaşık otuz kişi çıktıydı bizim yerimize ve biz orada bir ay eğitim yapardık. Atış yapardık. Sonra izciler gelirdi, yani izci görünümlü askerler. Biz alırdık kıyafetlerimizi giyerdik ve tekrardan

biz çıkar
giderdik.
Böylelikle
bazı
gençlik bu
şekilde
silaha
alıştırıldı,

eğitim gördü. Ben de onlardan birisiydim ki bunlar çok kalabalık değildi. Bilirsiniz genç sorumsuz olur, gevezelik eder, övünür ve o gizlilik bozulursaydı çok sıkıntı olacaktı. Onun için seçme insanlar gelirdi. Bunu öğrenenler o zamanlar bizi o makama getirdiler. Daha sonra eğitimler, koşular... Ben de iyi koşardım. Ondan sonra Takım Komutanı Vekili oldum. O takımların bir tanesinde eski emekli polis, şimdi vefat etti, İzci

Türker vardı. Onun yardımcısı olduydum. İzci komutanım zaten her şeyi bana bıraktıydı. Severdi beni, ailemi bile tanırđı. Eğitim bölüğüne girdim. Üç veya dört sene da orada yaptıktan sonra, ben o zamanlar Mücahit Teşkilatı'nda Baykal'da mücahitken bir gün komutanlar, lise ikinci sınıfta bıraktığım tahsil hayatıma devam etmemi söylediler. Gündüz okula gece nöbete giderek bir sene böyle okudum ve diplomayı aldım.

Bir gün ikinci bir emir geldi. Bu emir, üniversiteye gitmek isteyenler merkezi sistem sınava girecek şeklindeydi. Biz da dedik ki “Savaş meydanındayık, artık nasıl gideceyik” diye vazgeçtik girmeyelim dedik. Bu sefer komutan çağırđı beni, benden sınava gireceğimi beklediğini söyledi bana ve dilekçe yapmamı istedi. Ama ben istemedim. Türkiye öğrencisiyinan sınava girecektim, merkezi sistemdi çünkü, başaramayacaktım. Zaten dört sene kaybettiydim okusam ne olurdu, okumasam ne olurdu. Ben sınava girmeyi, okumayı düşünmüyorum. Ancak komutanım beni yanına çağırarak “O sınava gireceksin ve kazanacaksın” dedi. Bizim iyi yetiştiğimizi ve başarılı olacağımızı söyledi. Hepimiz komutanımızın isteğıyle sınava katıldık. Emirle soktu bizi sınava, ama iyi ki böyle yaptı.

Tıp Fakültesi'ni kazandım, ancak okumak istemedim. Çünkü zaman kaybetmiştim, o kadar sene okul okumak istemiyordum. 4 senelik bir bölüm okuyup Kıbrıs'a geri dönüp mücahitliğe devam etmek istiyordum. Yaşadıklarımız bizi okumadan soğutmuştu, tek bildiğimiz mücadelemizdi. İktisat Fakültesi aklıma yattı ve ilk tercihim onu yazdım. Aynı zamanda İletişim Yüksekokul'u da yazdım ve ikisini da yüksek bir puanla tutturduydu. İkisini da almaya karar verdim.

Daha sonra sınava kayıt yaptırdım ve sınava gitmek üzere otobüse bindik arkadaşlarla. Yolda giderken Lefkoşa barikatında Rum otobüsü durdurdu ve kontrol yaptı. Beni ve arkadaşımı otobüsten indirdi (O arkadaşım şu

an rahmetli oldu). Bizi içeri götürdü ve önümüze bir albüm koydu, içinde fotoğraflarımız vardı. Ya İngiliz Barış Gücü ya da içimizden bir hain bizi fotoğraflamıştı. Buradan geçeceğimizi biliyorlardı. Çünkü isimlerimiz önceden verilmişti. Fotoğrafları gösterdikten sonra bize dönüp siz asisiniz dedi ve daha sonra mucize gibi bir şey oldu. İsveçli Teğmen içeri girdi elinde makinalı tabanca ile ve “niye aldın bunları” dedi. Rum da “bunlar asidir o yüzden aldım” dedi. Teğmen ise; “Alamazsın bunları, bunlar bana emanettir, her birine imza attım da aldım, bunlar uçağa binip Türkiye’ye gidecek” dedi ve Rum'a silahı dayadı. En nihayetinde oradan öyle kurtulduk ve Türkiye’ye gittik.

Ben gittikten sonra iki sene Kıbrıs’a gelmedim. Daha sonra okulu bitirdim geldim. Bir de yüksekokulu bitirdim. Fakat gördüğüm tahsilin hiçbirini uygulamaya sokamadım. O zaman çok dar bir iş alanı vardı. Bizim de en iyi bildiğimiz şey askerlik olduğundan tekrar Güvenlik Kuvvetleri’ne girdim. O zaman karargahta rahmetlik Hilmi Garahüseyin vardı. Yeni İstihbarat Subayı oldu. Bir gün çarşıda gördüdü beni, komutanıyla görüşeceğini söyledi bana. O zaman askere tekrar dönmek için yirmi beş kişi müracaat ettiydi. Komutan kabul etti ve oryantasyon kursundan geçip seçim yapılacaktı. Kursun yarısına geldiğimizde yarımız vazgeçip gitti. En sonunda Türk Gücü’nün yanında bir çukurluk vardı. Othello Kalesi’nin derin bir yeri vardı. Üst kısmının yan tarafında Mücahitler Gazinomuz vardı. Onun alt çukurunda atışlar yapardık. Üç kategoride atış yapacaydık. Piyade tüfeği, makineli tüfek ve normal tabanca. Ben çok iyi keskin nişancıydım. KKTC’yi temsil ederek Türkiye’ye da gittim atışlara. Ondan sonra olimpik diplomam var, atış antrenörüyüm aynı zamanda. Atışlarımı attıktan sonra Mağusa’da en büyüğümüz olan Sancaktar geldi bir postaynan, benim adıma çağırıldı. Komutandan emir geldiğini söyledi bana, açtı zarfı ve bana diğer

komutanın yardımcısı olduğumu söyledi. Tabii biraz kırgındı bana dört sene konuşmadıydı bu yüzden.

Sonra Bağlı Birlikler Komutan Yardımcısı oldum ve görev alanımız dış bölgelerdeki Baykal, Sakarya, Karakol, Yeni İzmir bölgelerinin denetimi idi. Periyodik zamanlarda giderdik hep habersiz ve hep Rumların içinden geçerdik.

Böyleliknan ikinci dönem askerliğim kısa geçti ve ondan sonra tekrar Türkiye'ye gittim. Buradan istifa etmek zorunda kaldım. Ben üniversite son sınıfta Kayserili bir hanımla evlilik yaptım, o Kayseri'deydi. Bunu bilen komutan beni yanına çağırıldı ve dedi ki "Sana tehlikeli bir görev veriyorum, bu bir emir değil, istersen seç. Kayseri'ye gideceksin, Hava İndirme Tugay'ında eğitim göreceksin, daha sonra sana görevin bildirilecek. Ancak şu belgeleri imzalaman gerekiyor." Belgelerde eğer eğitim sırasında şehit olursam, ailemin TC'den davacı olmayacağı yazıyordu. "Tamam" dedim ve imzaladım. Ben oraya komando eğitimi yapmaya ve Kıbrıs'ta çıkacak olan bir savaşta onlardan beraber kılavuzluk yapmaya gittim. Ama gizli bir görevdi. Hava İndirme Tugayı Kayseri'de idi. Böylece ortalığa yaydık, "Kayseri'deki kayınpeder felç oldu" diye. Önce eşim gitti Kayseri'ye. Arkasından bir kaç ay sonra da ben gittim. Elimize Kayseri'de bir evin yol tarifini verdiler. Dediler, siz burada kalacaksınız. Gittik yerleştik, bir gün kaldık. Ertesi gün bir cip geldi, beni almaya gelmişlerdi. İçeri girdim eşime dedim, ben gidiyorum. Döndü dedi ki "Halen daha bana anlatmayacak mısın neden geldik buraya?" Ben göreve geldim, dedim. Dedi ki "Sen Türk vatandaşı bile değilsin". Ben de dedim ki "Türk Silahlı Kuvvetleri'nin askeriyim".

Ben Tugayda paraşütçü komando Hasan Gabadayı'yı buldum. Komutanlarla tanıştık sarıldık, oturduk sohbet edip tanıştık. Bana birlikte çalışacağımızı söylediler ve dördüncü paraşüt taburunda yüzbaşı

rütbesiyan görev yapacağımı söylediler ve yeni kıyafetler giydirdiler. Burada kimse benim Kıbrıslı olduğumu bilmeyecekti. Orada çalışmaya başladım ve o zamanlar Türkiye'nin göz bebeği Sami Akbulut dünya serbest paraşüt atlama şampiyonuydu, beni o yetiştirdi. Gerçekten paraşütçülük kolay bir şey değildi, 600 küsur atlayışım vardır benim. Atlayış için uçağın her kapısından çıktığında ölümün burun burunaydık. Eğitim gördüm, paraşütten anlayabilme alanında uzmanlaşmışım.

Bir gün karagahdan eve giderken bir baktım, bir polis arabası kapının önünde durur. Gittim girdim eve, komutanım diyerek selam çaktı polisler ve müdürlerinin beni

istediklerini söylediler. Ben de “hayırdır” dedim. Sınır dışı olmanız gerekiyor, dediler. Komutanım ile gittik, polis müdürünün yanına oturduk. O

zaman da sağcı solcular çoktu, polislerin bile sağcısı solcusu vardı. Komiser, “Seni sınır dışı edeceğim” dedi. Sebebini sordum. Türkiye Cumhuriyeti'nde ben ziyaretçi olarak gözüktüğümünden dolayı ziyaret sürem dolmuş. Komutanım da “Madem öyledir, git bir gün içinde gemiyle hallet ve gel” dedi. Böylece Mersin'den gemiyle Kıbrıs'a geri geldim. Mağusa'daki Rum'un muhaceret dairesine hemen gittim. Oradaki Rum memuruna pasaportu hemen o gün yapmasını ve geri dönmem gerektiğini söyledim. Hemen yaparım, dedi. Yalnız dedi, yarına bırakma, yarın burada başka birisi oturuyor olacak. Bu dediğim gün 14 Temmuz'da oluyor. Bugün gelip almazsan yarın sana zorluk çıkarırlar, dedi. Rum bir saatte yaptı bana pasaportu, işi hallettik. Ama benim hatam

diyelim buna, Namık Kemal meydanında gezerken eski anılarım aklıma geldi. Buradaki eski sancaktarlığa gittim. Eski dolabıma baktım silahlarım falan, eski arkadaşlarla sohbet ettik. Arkadaşlar sorar “Kaynatan bu kadar mı ciddi hasta da bırakında bizi kaçtın gittin”. Halbuki kimse bilmez benim görevde, eğitimde olduğumu. Oradaki odama girdim açtım dolabımı, thompson makineli tabancam, normal tabancam üniformam hepsi orada duruyordu. Çıkardım tabancalarımı temizledim, içini kurşunla doldurdum. Sanki içime doğmuştu ertesi gün kullanacağım. Geri koydum yerine, kilitledim kaçtım. Bu işler bitti, baktım saat 14.30. Ama devlet dairesi 13.00’de kapanır. Gittim baktım, gerçekten adam yaptı bitirdi pasaportu, durur masada ama alamıyorum kaçıp gideyim. Kimse yok bana versin pasaportu. Düşündüm girip camı alayım pasaportu. Rum polisi durur kapıda huylanacak başımızı belaya sokacağız, hiç çıkamayacağım. Dedim tek çare gideyim aksama geleyim, temizlikçi odacı falan gelirse görevliyi arasın, versin bana pasaportu da kaçıp gideyim artık. E kaldık bir gece daha, eve döndük babam sevinindi. “Ne var yahu acaba o Türkiye’ye de giden, 2 gün de biz görelim yüzünü”. “Yok baba işim, var işe başladım orada para kazanayım diye. 1-2 günlük izin aldım, gitmem gerek” dedim. Sabah erkenden kalktım gidip alayım pasaportu, kaçayım. Tam Magosa kapısını çıkarken babam yetiştii bisikletle arkadan, çıkma çıkma diye. Döndük geri, dedim “Ne oldu yani bir güncük daha galayım diye böyle senaryo yazan ve oynan?” Dedi ki; “Ne senaryosu be, Nikos Sampson papazı devirdi. Lefkoşa’da çatışmalar başladı. Papazcılardan Sampsoncular arasında” dedi. “Bu bize de, Mağusa’ya dönücek” dedi, “Çıkma sakın vuracaklar seni”. “Baba ben gidip alıp kaçacam, alacam pasaportu geleceğim” dedim. Tam kapıyı çıktım, döndüm köşeyi başladı çatışmalar. Dedim “Haa demek ki doğrudur”. Babama dedim “Sen hadi evine görevin varsa görevine, ben

de kendi görevime”. Döndüm baktım karargahda kimse yok, seferi iradeden herkes dağıldı. Gittim odamdan aldım tabancamı silahlarımı falan yükledim eşyalarımı, yürüdüm çıktım dışarı ben. Ve böylece savaş başladı.

20 Temmuz’da Barış Harekatı başladı ve ben de Kayseri’deki Tugayıma dönemediğim için, Magusa Sancağında harekate katıldım. O kadar güçlülükle savunuldu ki, şehitlerimiz oldu. Mustafa Durmuş yeni kapıda

şehit oldu. 1974 Harekatı’nda Kemal Servet Nörek komutandı. Onun yardımcısı Oğuz Kalelioğlu üsteğmeni. Onların komutasında savaştık. 27 gün 27 gece Mağusa’nın üstünden havan topu eksik olmadı. Rumlar bizi ateş altında bıraktı. Mağusa’nın düşmeyeceğini anladık. 1974 Harekatı’nın ertesi günü öğleden sonra Birleşmiş Milletler geldi, ateşkes istediler ki Rumlar bizim etrafımızdaki kuvvetleri Girne’ye gönderdiler. Cephaneyi, 3 tane A4 makinalı tüfeği kapılara koyduk. Sadece onlar kalmıştı. Rumlar 4 gün sis bombası attılar. Oğuz Kalelioğlu bizi çağrdı ve belki göğüs göğüse savaşıacaksınız, dedi. 2 takım 60 kişi çıkarma yaptık. Bir rüzgar çıktı, sis gitti ortada kaldık. Makineler sustu. Rumlar

bize mermi yağdırdı. Sürüne sürüne Mustafa ve ben hendeklere sığındık.

Kalenin içine
girdik. Bizim
A4'ler Rumlara
karşı başladı ve
Rumlar sustu.

Buradan bir kaç
arkadaş yarma

harekatıyla Paşaköy'e gittik. Paşaköy'ün girişinde askerlerimiz vardı ve biz giderken rütbelerimizi söktük. “Biz Mağusa'dan geliyoruz, limanı yaktılar şimdi şehri yakıyorlar” dedik. Hemen toparlandılar. Kılavuz Mağusa'yı bilmiyordu. Sahra topları Mağusa'ya doğruydu. İngiliz kampının yanından geçip Rumların askeri kampının en zayıf noktasından vurduk. Ayaktaki Rumları etkisiz hale getirdik. Şu anki Mağusa'daki hudutu çizdik. Daha sonra Türkiye'den gelen birlikte buluştuk. Benim takımın ağır makineli tüfekleri olduğundan onlarla birlikte çıktık. Osman Fazıl Polat Paşa'nın komutasına girdim. Orada 1 ay görev yaptım. Birlikte şu anki Kapalı Maraş'a taarruz ettik. Orayı geri aldık. Biz Osman Fazıl Paşa'yı babamız gibi severdik. O bir kahramandı.

Üç ay sonra Hava İndirme Tugayı'ndaki arkadaşlarla St. Hilarion'da buluştuk. Komutana dedim ki; “Komutanım savaştan kaçmadım, beni yanlış anlamayın”. Komutanın cevabı ise; “Hayır öyle bir şey yok, iyi ki gelmedin Hüseyin, senin de azabını çekecektim, paraşütle atlayan arkadaşlarının hepsi şehit oldu. Hepsi...” Çünkü ben devletten bir şey almayacağıma dair belge imzalamıştım. Bundan dolayı da komutanda vicdan azabı olacaktı. Daha sonra beni cepheden aldılar, Sivil İşler Şube Müdürlüğü'ne verdiler ve orada son görevimi yapıp ayrıldım.

Ben mücahitliği severek yaptığım için hiçbir Őikayetim yoktu. Evet yeri geldi yokluk çektik, yeri geldi aç kaldık. Ama asla Şikayetçi değilim. Bugün yine olsa yine yapardım. Savaşın tadını biz esas Türk askeri geldikten sonra aldık. Dış bölgelere çıktık, artık Maraş'ın içinde savaştık. Ben 6-7 seneye yakın resmi olarak, Türkiye'dekiler hariç ayrı olarak görev yaptım. Mücahitlik yaparken 3,5 lira alırdım. Son makamım Sivil İŞler Müdürüydü. O zamanlar 14 lira alırdım. Biz para alalım diye yapmadıydık bu işi, gönül vererek severek yaptık.

Esasında biz bir ömür verdik bu davaya. Sizler rahat yaşayalım diye ve bu Derneğin kuruluş amacı ise sizlere

düŐmanın ne olduğunu ve asla onunla bizlerin yanyana yaşayamayacağımızı öğretmek için kurduk biz burayı ve sizlere bunları anlatarak sizlere de yaşatmak istedik. Bizim kız arkadaşımız hiç olmadı, bizim sevgilimiz tüfekti. Onun için bugünlerin kıymetini çok iyi bilin, bu vatan çok zor Şartlar altında kurtarıldı.

İsmail BOZKURT

İsmail Bozkurt, 1940 yılında Larnaka'nın Boğaziçi Köyü'nde doğdu. 1962 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin İdari

İlimler Bölümü'nden mezun oldu. 1963'ten başlayarak Türk Cemaat Meclisi Sosyal İşler ve Belediye İşleri Dairesi'nde Belediyeler Müfettişi olarak çalışmaya başladı.

21 Aralık 1963'te Rumların saldırısıyla başlayan Kıbrıs Türk Milli Mücadelesine mücahit olarak katıldı. Şubat 1964'te Geçitkale'nin merkezi bulunduğu Türk Köyleri topluluğunda Mücahit Komutanı olarak görev aldı. Bu arada birkaç arkadaşıyla birlikte Mücahit adında haftalık bir gazete çıkardı.

Ocak 1968'de, Sosyal İşler ve Belediye İşleri Dairesi'ndeki görevine döndü. Ekim 1969'da Adalet ve İçişleri Üyeliğine nakledildi. 5 Temmuz 1970'de Larnaka Bölgesinden Türk Cemaat Meclisi Üyeliğine seçildi. 1973-1975 yılları arasında Türk Cemaat Meclisi Başkanlığı yaptı. İlk Kurucu Meclis'te görev aldı. 1976, 1981 ve 1985 genel seçimlerinde Toplumcu Kurtuluş Partisi'nden milletvekili seçildi. Bozkurt, 6.12.1983'de oluşan KKTC Kurucu Meclisi'nin de üyesi idi. 1985-1986 yıllarında Turizm ve Kültür Bakanlığı yaptı.

TMT'ye, Namık Kemal Lisesi son sınıfındayken 1957 sonu ya da 1958 başında girdim. Liseden mezun olup köyüme dönünce orada ilk TMT nüvesini kendi inisiyatifimle oluşturdum. 1959 yazında Zirköy'de eğitim aldım.

1962'de üniversiteyi bitirip geri döndüm ve o yılın sonbaharında

Lefkoşa-1964

Lefkoşa'da Türk Cemaat Meclisi'nde Belediyeler Müfettişi olarak göreve başladım. Bir süre sonra da Lefkoşa'da Fikret Kürşat'ın Petek Beyi olduğu 1. Sarı Petek'te Oğul Beyi olarak göreve başladım.

21 Aralık 1963'te Akritas Planı'nın yürürlüğe girmesiyle Türk Halkı'na karşı başlayan Rum saldırılarına karşı, TMT önderliğinde yapılan Lefkoşa/Çağlayan direnişinin ön saflarında görev yaptım. 25 Aralık 1965'ten itibaren Girne Kapısı ve civarının, bir süre sonra Tanti'nin Hamamı olarak bilinen bölgenin sorumluluğunu yükledim. 15-16 Şubat 1964'te köyüm Boğaziçi/Aytotro'ya saldırı yapıldığını öğrenince gönüllü olarak oraya gönderilmemi istedim. 27 Şubat 1964'te olaylı, zor ve tehlikeli bir yolculukla köyüm Boğaziçi/Aytotro'ya geçtim.

Bana köyümde değil de TMT'nin Kovan Merkezi olan Geçitkale/Köfünye'de, Kovanı yönetecek üç kişilik Kovan Heyeti'nde görev verildi.

23-27 Nisan 1964'te köyüm Boğaziçi'ne karşı gerçekleştirilen ve beş gün beş gece süren direnişi yönettim. Haziran 1964–Nisan 1966 arasında,

Lefkoşa-1964

Geçitkale/Köfünye Kovanı'nın tek yetkili Kovan Beyi olarak görev yaptım. Bu sürenin önemli bir bölümünde

Geçitkale/ Köfünye Merkez Petek Beyliği görevini de üstlendim. Dönemin sonlarında Kovan önce Grup, sonra Tabur komutanlığına dönüştürüldü.

Nisan 1966'da Türk Ordusu'ndan bir subaya tabur komutanlığını devrettim ve yardımcısı olarak göreve devam ettim. Geçitkale/Köfünye Merkez Bölük Komutanı görevini sürdürdüm.

15 Kasım 1967'de, Rum–Yunan kuvvetlerinin yaptığı büyük saldırıda Geçitkale-Boğaziçi Direnişi'ne katıldım. Köylerimiz düşünce de başka mücahitlerle birlikte Alaniçi/Klavya köyüne çekildik. Kısa bir süre sonra terhisimi istedim. Ama terhis edilmeden, o zamanki Kaza İdare Amirliği'nde (kaymakamlık) sivil göreve başladım. 1968 yazına doğru da, Lefkoşa'da esas görevim olan Belediyeler Müfettişliği'ne döndüm.

Mücahitlik görevim, yukarıda anlattığım gibi, Gazimağusa'da lise sonda iken, 1957 sonu ya da 1958 başında TMT'ye girerek başladı. Sınıf arkadaşımız Altay'ın (Akarı) liderliğinde bir hücre idik. Hücrede ben, Selçuk Saltuk, Fevzi Çakmak vardık. Belki adlarını anımsayamadığım başka arkadaşlar da vardı.

Bana verilen ilk görev, bildiri dağıtmaktı ve biz de bu görevi soru sormadan yerine getiriyorduk.

Kaldığım ev, avluya açılan odalardan oluşuyordu ve anahtarı bende olan bir oda bana ayrılmıştı. Bildiri dağıtmanın yanında TMT için yerine getirdiğim en önemli görev, bana teslim edilen bazı ilkel silahları, odamda, yatağımın altında korumaktı. Köylerden adamlar gelip bana saptanmış parolayı söyler ve ben de parolayı söyleyen kişilere yatağımın altında bulunan silahlardan teslim ederdim.

Mücahitlikte sayısız anım var. Değişik türde birkaçını anlatayım:

Liseyi bitirip de köyüme dönünce, 1958 yazında orada ilk TMT nüvesini oluşturduktan sonra silah arayışına girdik. Arif Hilmi (Şenyapılı) ile birlikte, bomba yapımında kullanmak için topladığımız su borusu ve maden parçalarını, Larnaka'dan köye götürürken ihbar üzerine yakalandık. Ben, Arif'in evli ve çocukları olduğunu düşünerek "Bunlar benimdir" demeye hazırlanırken o benden önce atılıp "Bana aittir" dedi. Onu alıp hapse götürdüler. Arif sonradan anlattığına göre, meğer o da benim üniversiteye gideceğimi düşünerek, beni korumak için öne atılmış. Bu fedakârlığı hiç unutmadım.

23–27 Nisan 1964'te, köyüm Boğaziçi/Aytotro'ya yapılan ve beş gün beş gece süren Rum saldırısı sırasında birçok gerçek kahramanlık olayına tanık oldum. Sadece birini anlatıyorum: Cenktepe mahallesi Rum

saldırılarına dayanamayarak kendiliğinden boşalmıştı. Oysa çok stratejik bir yerdi. Mücahitleri yeniden Cenktepe'ye döndürmek gerekiyordu. Orası boşaldıktan sonra, Rumların oraya girdiği yönünde bir belirti yoktu, ama bundan emin olmamız gerekirdi. Keşif yaptırmayı düşündüm. Çok kısa boylu ve ince yapılı olan 16 yaşındaki Salihçik, göreve talip oldu. Koca yürekli küçük bir adamdı Salihçik! Dönüşünü heyecanla ve tedirginlikle bekledik. Cenktepe'yi adım adım, mevzi mevzi dolaşmış, Rumların, boşalttığımız oraya girmediklerini saptamıştı. Salihçik'in getirdiği bilgiye göre Cenktepe boştu. Rumlar orayı tutmamışlardı. Belli ki korkmuşlar, belki de çekilmemizi bir oyun ya da tuzak sanmışlardı. İnanılmaz bir işti Salihçik'in yaptığı! Verdiği bilgiler altın değerindeydi. Ben keşif yapılıns derken bile, bu kadarını düşünmemiştim. Yaptığı iş çok ama çok büyüktü, hayati değeri vardı.

Yine 23–27 Nisan 1964 saldırısında benim bulunduğum Ağıltepe'ye sanırım üçüncü gün, hava kararmak üzereyken Geçitkale/Köfünye'den bir kazan dolusu kuru fasulye ve üç beş ekmek getirildi. Kazan ortaya konuldu. On-on beş kişi bir anda kazanın çevresini sardık. Üç gün ağızımıza bir şey koymamıştık. Herkes birbirine, özellikle de bana nasıl yiyeceğim diye bakıyordu. Çatal kaşık yoktu elbette! Elimiz yüzümüz kir pas içindeydi. Saldırı başladığından beri su yüzü görmemiştik. Bir anlık bir tereddüt geçirdikten sonra, bir parça ekmek kopardım ve “Bu fasulye böyle yenir” diyerek, avucumla fasulyeye daldım. Bir anda birçok el, fasulye dolu kazana daldı. İnanın, ikinci kez el atamadım. İlk el atışımda avucumla aldığım fasulyeyle kaldım. Fasulye bir anda bitmişti. Hani ekmeği bandıra bandıra tabağınızı tertemiz yaparsınız ya! Kazanın dibinde, ekmek parçalarıyla bir güzel temizlenerek buz gibi olmuştu. Yemek bitince kahkahalarla güldük.

O gün, bir ağılın içinde, kir pas içindeki elimle avuçlayıp yediğim kuru fasulyenin tadı hâlâ damağımda! Açlığı, açlıktan sonra bir şey yemenin güzelliğini yaşadığım o dakikalar, bir anda birçok elin kazandaki fasulyeye dalması gözümün önünde o gün gibi duruyor.

Geçitkale/Köfünye’de görev yaparken, Ağustos 1967 başlarında bir gün araba ile ve üniformalı olarak Alamiyo’dan Geçitkale’ye dönüyordum. Rum silahlılar yolumu kesti. Bir an geriye dönebilir miyim diye düşündüm. Ancak dönüş manevrasına başladığım an, onlardan kaçtığımı anlayıp saldırganlaşabilirler, beni delik deşik edebilirlerdi. Ürkek, çekingen davranmak, korktuğumu ve ürktüğümü belli etmek de aynı sonucu doğurabilirdi.

Rahmetli babam, “Saldırgan köpeğin karşısında ürktüğünü, korktuğunu asla göstermeyecek, hissettirmeyecek; soğukkanlılığını asla yitirmeyeceksin” derdi. “Saldırgan insan da saldırgan köpek gibidir; karşısında dik dur, göreceksin gerileyecek.”

Babamın öğüdüne göre hareket etmeli; hiçbir şey olmamış gibi soğukkanlı davranmalı, korkmamalı ya da korktuğumu belli etmemeli, panik yapmamalıydım. Tek şansım buydu.

Telaşsız, her şey doğalmış gibi camı açtım. Liderleri olduğu anlaşılan biri yaklaştı. Belki de beni tanımışlardı, ya da kim olduğumu tahmin ediyorlardı. Sonradan köyün bağınaz EOKA lideri olduğunu öğrendiğim kişi, Çek yapımı silahını kurdu ve namlusunu camdan içeriye uzatarak göğsüme dayadı. Bir yandan da “Adamın arabama çarpıp kaçtı, bunun hesabını vereceksiniz” diye bağırdı. Çok olağan bir durum söz konusuymuş gibi soğukkanlı davrandım: “Ne oldu arabana çarptılarsa! İlk kez mi oluyor bu? Ne gerekirse yapılır. Her halde arabana çarpıldı diye savaşmayacağız.” Rumoğlu durmadan, pek anlamadığım bir şeyler

geveleyip duruyordu. Bu arada önümüzü kesenlerin tümü dikkatlerini bana yöneltmişlerdi. Vitesi taktım ve yavaşça hareket ettim. Olağanüstü biçimde soğukkanlı davranmaya çalışıyordum, ama aslında ecel teri döküyordum. Rumoğlu'nun ya da yanındakilerden birinin tetiğe dokunması, işimi bitirmeye yeterdi.

Sonuçta soğukkanlılığım beni kurtardı. Yavaş yavaş uzaklaşırken, Rum'un bağırıları, çağırıları durmamıştı. İlerlerken, birilerinin ardımdan tetiğe basabileceği olasılığını hiç gözardı etmemiştim, ama yapılacak bir şey de yoktu.

Biraz ilerleyince, daha önce de gördüğüm, ancak yakın tehlike nedeniyle unuttuğum, yolun iki yanındaki yükseltilerde mevzilenmiş silahlıları gördüm. Bu kez de dikkatim önümüzden gelebilecek tehlikeye yöneldi. Az ileride, Geçitkale/Köfünye ile Ötüken/Mennoya yollarının kesiştiği yerin hemen gerisinde, kesişen yollara hâkim bir tümsek vardı ve tümseğe yerleştirilmiş bir makineli tüfeğin namlusu bana yöneltilmiş; başındaki iki kişi, ateş etmeye hazır bekliyordu. Kesişme noktasına ulaşırken namlu beni izledi. Geçitkale/Köfünye yoluna girince kurtulduğumu düşünürken, yan tarafımda mevzilenmiş başka bir makineli tüfek gördüm. Ona kaçamak bakışlar atarak ilerlerken dikiz aynasından namlunun beni izleyerek bu kez arkamdan bana yönlendirildiğini fark ettim. Neyse ki az ileride bir büküm vardı. Oralarda başkalarının olmadığını ümit ederek kurtulacağımı düşündüm. Gerçekten de artık yolumun üstünde başka biri yoktu. Gaza bastım. Ölümünden kıl payı kurtulmak her halde öyle bir şeydi.

Ne yazık ki bu EOKA'cı Rum bu olayın akabinde bubi tuzağıyla ikisi çocuk, beş şehit vermemize neden olacaktı. Şehit naaşları, daha doğrusu beş şehidin parçalanmış bedenleri, et ve kemik yığını halinde köy camisinde bir kilim üzerine dizilmişti. Parçalanmış bedenleri derken,

kafa, kol, bacak ve bunun gibi birbirinden kopmuş et ve kemik yığınınından söz ediyorum. Kendimi camiden dışarıya zor attım. Günlerce, haftalarca, aylarca, yıllarca o görüntü gözün önünden gitmedi.

Geçitkale-1965

15 Kasım 1967’de Rum–Yunan Kuvvetleri Grivas’n komutasında Geçitkale-Boğaziçi’ne saldırdı. Karşı durmak olanaksızdı. İyi direndik, ama sonunda düştük. Rum-Yunan kuvvetleri Geçitkale’ye girmek üzereydi. “Bilinen” ve “aranan” bir kişiydim. Rumların eline düşersem kim bilir bana ne yaparlardı? Öldürseler kurtulur giderdim, ama bana işkence yapacaklarından, onurumla oynayacaklarından emindim. Kararımı verdim: Asla teslim olmayacak, iş son aşamaya geleceğinde, saklayacağım son kurşunu beynime sıkıp kendimi öldürecektim. Düşünceler, olasılıklar inanılmaz bir hızla dört dönüyordu beynimde! Ben kendim için bir çare bulmuştum. Ya karım ve dört aylık çocuğum ne olacaktı? Rumlar, benim karım ve çocuğum olduklarını nasılsa öğrenebilirlerdi. Sırf benim karım ve çocuğum oldukları için başlarına

gelebileceklerini düşünmek bile istemiyor, onların da Rum'a tutsak olmasını kabullenemiyordum. Karar verdim: Onları Rum'a teslim etmeyecek, teslim olmalarına olanak bırakmayacaktım. Önce karımı ve çocuğumu öldürüp, son kurşunu beynime sıkmanın en iyisi olacağını düşündüm. Bu düşünce beni bir an rahatlattı, ama beynimin içi karmakarışıktı. "Haydi karım benimle birlikte ölsün, ama çocuğumun günahı ne?" diye soruyordum kendi kendime! "Niye o yaşamasın? Niye ona yaşama şansı vermeyeyim?" Çocuğumun yaşaması için, annesinin Onu koruması, yani Onun da yaşaması gerekiyordu. En sonunda karar verdim: Karım ve çocuğumu, sinemaya kalabalığın arasına götüreceğim, ondan sonra son kurşuna kadar savaşıcam, son kurşunu kendime sıkacaktım.

O gece, bir taşın üstünde ne kadar oturduğumu, aradan ne kadar zaman geçtiğini bilmiyorum. Ama beynimde esen fırtınayı, hâlâ daha capcanlı anımsıyorum. İnsanın ümitsizlik, çaresizlik karşısında ne kadar güçsüz, seçeneksiz olduğunu o gece o taşın üstünde anladım ve yaşadım. Yaşamım hep mücadelelerle geçti. Çok zor durumlar yaşadım; kaç kez ölümle burun buruna geldim. Hiçbiri karşısında pes etmedim. Bir tek o gece, o da eşim ve oğlum söz konusu olunca, açıkçası bunalım yaşadım.

Geçitkale-1965

Neyse ki o bunalımı erken atlatıp geri dönülemez bir çılgınlık yapmadım. Kararımı verdikten sonra, taşın üzerinden kalkıp eve doğru yürüdüm. 50

m. ötedeydi zaten evim! Evde bizimkiler yalnız değildi. Bazı komşular da bizde toplanmıştı. Durumu kısaca anlattım. Sonra eşimi, çocuğumu ve kayınvalidemi alıp köylünün toplandığı sinemaya götürdüm.

Sinemaya kadar oğlumı kucağında taşıdım. Kapının önünde son kez onu göğsüme bastırıp öptüm ve oğlum kucağında, bir elimle eşimi de kucakladım. “Ben gidiyorum” dedim eşime! “Bir daha görüşemeyebiliriz. Oğlumuz sana emanet!” Onu öperek oğlumı kucağına uzattım, kayınvalidenin elini öptüm, karımı ve çocuğumu ona emanet ettim, helalleştim ve onları sinemanın önünde bırakarak ayrıldım. İnanılmaz bir rahatlık duymuştum.

Kendime ayıracağım biri dışında, kalan kurşunlarımla son görevimi yapmak için karargâhtan çıkmak üzereydim ki Turgut Sami (Sunalp) çıktı karşıma! “Ben karar verdim” dedim ona! “Son kurşunumu beynime sıkacağım.” Turgut tepki gösterdi. Komutanın emir verdiğini, teslim olmak istemeyenlerin silahlarıyla birlikte köyü terk etmeye başladıklarını söyleyerek, “Biz de öyle yapalım” dedi. Kendisinin de teslim olmayı asla düşünmediğini, ama burada kalırsak nasıl olsa öleceğimizi, oysa köyden çıkmayı başarısak kurtulabileceğimizi söyledi. “Kurtulamazsak da vuruşur, teslim olmadan ölürük” diye bağladı. Turgut’un söyledikleri bana mantıklı geldi. Kalırsak kesin ölecektik. Köyden çıkmayı başarma olasılığı vardı. Başaramazsak çarpışarak düşman kurşunuyla, ya da son kurşunu beynimize sıkarak ölecektik!

Ayrıca merkezin savaşın gelişmesiyle ilgili bilgisi yoktu. Ya da BM Barış Gücü’nden bazı bilgiler alıyorlardı. Karargâha ilk gittiğimde anlatıldığına göre telsizlerimiz bir süre çalışmış, elektrik kesilince aküler devreye sokulmuş, sonra onlar da tükenmiş ve bağlantı kopmuştu. Bu durumda gelişmeleri bilmiyorlardı. Demek ki Rumlar köye girdiği zaman olacaklardan da neden sonra haberleri olacaktı. Oysa olup biteni merkeze

ne kadar erken duyurursak, belki Türkiye'nin o derece müdahale edecek zamanı olurdu.

En yakın Türk köyüne ulaşabilirsek başımıza gelenleri Sancağa ve Bayraktarlığa, dolayısıyla da Türkiye'ye duyurabileceğimizi, Türkiye'nin başımıza gelenleri bilmeden müdahale etmesinin mümkün olmayacağını da düşününce Turgut'un önerisi bana mantıklı geldi. Ve öyle yaptık. Köyden çıkmayı başararak birçok mücahitle ve silahlarımızla birlikte Türk köyü Alaniçi/Klavva'ya ulaşabildik.

Kıbrıs Türk Milli Mücadelesi ya da Kıbrıs Türk Varoluş Savaşımı, bir destandır. Mücahitler ve bir bütün olarak Kıbrıs Türk Halkı iyi direndi. Destansı bir direnişti bu! Onca şehidin canı, gazinin kanı ve nice adsız kahramanın yürekliliği vardır bu destanın!

TMT mensupları, yurtseverlik duygusu ve inancıyla çalıştı, inanılması güç sorunlarla boğuştu, yurdu, ulusu, insanı ve insanlık onuru için ölümü göze alarak özveriyle savaşıma verdi.

1 Nisan 1955'te EOKA terörünün başlamasından sonra İngiliz Sömürge Yönetimi'nin aldığı sert önlemlerden biri, silah bulundurmanın cezasını idam olarak öngören bir yasa çıkarmaktı. Tek bir kurşun bile silah kapsamındaydı. Sadece bu yasayı düşününce bile, gerek kendiliğinden oluşan çeşitli direniş gruplarında, gerekse TMT'nin her döneminde, görev yapmış kişilerdeki inancı, özveriyi, azmi, yurtseverliği ve ulusçuluğu iyi değerlendirmek gerekir. TMT'de olmak, "Kelle koltukta" yaşamak gibi bir şeydi. "Kelleyi koltuğa almak" için, her halde büyük inanç ve istenç (irade) gerekli idi. TMT'ye katılan direnişçiler de "Aş, iş, eş" gereksinmelerine aldırmadan, bu özellikleri taşıyan "Potansiyel idamlık" "Adsız kahramanlar" ve kendine özgü "Çılgın"lardı.

Eğer ENOSİS gerçekleşmemiş, yani Kıbrıs Yunanistan'a bağlanmamışsa bunu engelleyen TMT'dir, mücahitlerdir ve Kıbrıs Türk Halkı'dır.

Bugün eğer Kıbrıs'taki Türk varlığı sürüyorsa bunun yalnızca iki nedeni/etmeni vardır:

1. Kıbrıs Türk Halkı Türk ulusunun desteğiyle on bir yıl direnebildi.
2. Anavatan Türkiye, uluslararası hukuktan doğan garantörlük ve müdahale hakkını on bir yıl gecikmeyle de olsa kullanabildi.

Sözün kısası bir bütün olarak halkın gösterdiği özveri eşsizdir, hayranlık duyulacak düzeydedir. Kıbrıs Türk Halkı'nın direnişi, Türkiye'nin desteği de olsa sonsuza dek sürdürülemezdi. Dolayısıyla tek başına direniş, bu adada varlığının sürdürülmesi için yetersizdi. Kısacası direniş ve askeri müdahale birbirini tamamlayarak, adadaki Türk varlığının sürmesini sağladı.

Toplumlar (halklar/uluslar), tıpkı insanlar gibi, bellek yitimi yaşadıklarında kimliklerinden çok şey yitirirler. Ne yazık ki Kıbrıs Türk Halkı da ciddi boyutta "belleksizleşmiş" ya da "toplumsal bellek yitimi"ne uğramıştır. Bunun doğal sonucu olarak da "kimlik bunalımı", "bilinç bulanıklığı" ve "yurttaşlık bilincinin olmaması," sonu gelmez, gereksiz ve anlamsız kimlik tartışmaları yaratmaktadır.

"Bilinç bulanıklığı"ndan, "toplumsal bellek" yoksunluğundan, "toplumsal belleksizleştirilme" sürecinden TMT ve ulusal mücadelemiz de nasibini aldı. Oysa ve ne yazık ki Kıbrıs Türkleri'nin varoluş savaşımı henüz bitmedi. Bu durum işin önemini çoğaltır. Gençlerin yaşananları, Kıbrıs Türkleri'nin Varoluş Savaşımı'nı iyi bilmesi gerekir. Elbette ki bunları gençlerimize vermeyen eğitim sistemimiz ve aileler de bundan sorumludur. Ama sorumlular var diye gençlik bu konulara ilgisiz kalmamalıdır.

Mehmet İBİS

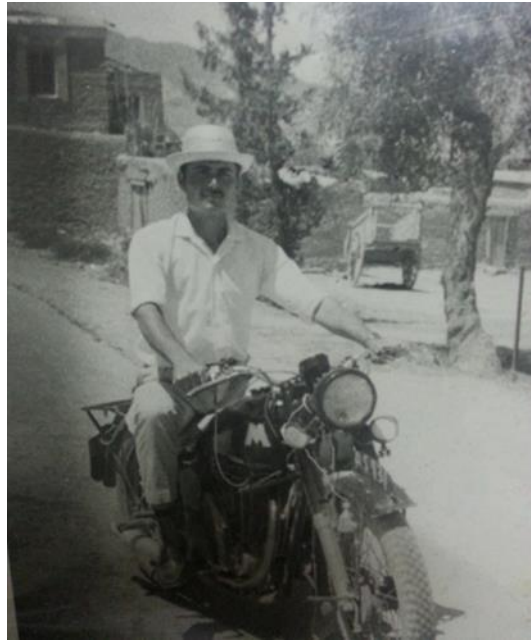
5 Ekim 1943'de
Görneç'te doğdum.
Mücahitliğimi
Görneç'te yaptım. O
zaman
Cumhurbaşkanı
papaz, Yardımcısı

Dr. Fazıl Küçük, Savunma Bakanı Osman Örek idi. Ben 19 yaşındayken Kıbrıs ordusuna yazıldım. Polis geldiği köye vukuatımız var mı yok mu diye. Polis bize bazı kağıtlar imzalatıp gitti. Aradan epeyi zaman geçti, aradılar bizi. Gittik Savunma Bakanlığına, urba ölçüleri aldılar benden. 1967 olayları başlayınca köyler silahlanmaya başladı. Köyün gençlerini toplayarak bize silah tutmayı öğrettiler, biraz eğitim verdiler. 1974'e kadar ben Rum köylerine giderdim Ahmet Kürtoğluyan. Rum köylerindeki Rum askerleri, arabaları yazardık not alırdık. Kaç tane araba var? Rum askeri var mı? gibi. Motorunan giderdik. Benim motorun ruhsatı vardı, Rumlar seslenmezdi bize. O zaman Otonom hükümeti vardı ve Rum durdurduğunda bizi tutmasın diye Rumdan da ruhsat çıkarırdık.

1963-1973'e kadar askerlik yaptım. Karargah komutanı vardı. Kasap derlerdi gendisine. Kasap bana derdi, "Rum köylerinde kaç asker var, askeri araba var mı? Bunları tespit et". Biz bunları devamlı sayardık. 1963'ten 1973'e kadar her gün bu bilgileri verdim karargaha. 1971'de dağa çıktım. Gözüklünün Burnu diye bir bölge vardı. O bölgede 2 sene

gözetleme yaptım. Esentepe ve Karaağaç'a kaç tane araba gitti, kaç tane araba geldi, onları yazardım. 1972'de beni komando kursuna yolladılar, 6 ay eğitim gördüm. 1974 harbi gelmeden Makarios'u düşürmeye çalıştı Rumlar. Rum papazı düşürdüklerinde dağın üstünde Rumlar varmış. Görev verdiler bana, bu yeri gidip göreceyik. Tirmen boğazından çıkacayık, Abadi boğazından, dağın üstünden, yaylanın düz yerinden geçeceyik, Alevkayası'ndan, Değirmenlik'ten köye geleceyik. Plan bu şekildeydi. Rum varsa dutacak bizi dağda ve artık mecbur olduk ölüme gideceyik, dedim. Fevzi Kürtoğlu ile birlikte, bindik sabahtan motorlara indik Serdarlı'ya, oradan geçtik Ergenekon köyüne. Bir tane yolun içinde boz yılan varmış. Motorunan geçtim üstünden, yılanın kuyruyu vurdu Fevzi'nin ayağına. Fevzi dedi "Geberdecem bu yılanı". Ama yılan girdi deliğin içine, kayboldu.

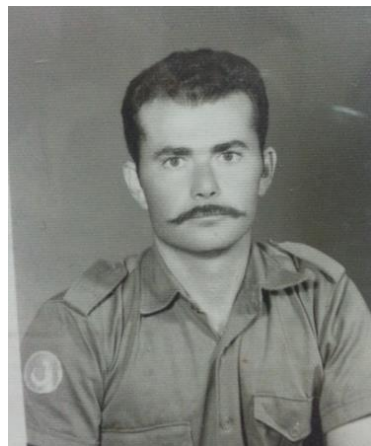
Oradan çıktık Tirmen boğazına, Tirmen yolunun altında bir havuz var. Baktık ki orada bir manga Rum askeri oturur, hepsi resmi giyinmiş. Selam verdik geçtik. Oradan geldik dağın boyundan. Alevkayası'nda Karakaya'nın oradan çıktık. Kampın önüne geldik. Oralarda birşey görmedik. Kampın önünden dönenda, yayla yoluna döndüğümüzde baktık Rumlar eski İngiliz kampının altında, orada eğitim yaparlar. Biraz daha ileri gittik, bir sürü asker hep silahlı, yaklaşık 500 Rum. Biraz daha aşağı indik, yaylanın düzlüğüne inmeden. Ağaçların altı hep asker dolu.

Ama araba yok, her bir askerin yanında mermi var. Hemen geçtik yaylanın yoluna, Karakaya'nın kucağına, orada Dal Selçuk vardı. Dal attı yolun içine, bizi görmedi. Alevkayası'nın içinden geçtik, baktık Rum barikatı, yavaş yavaş gittik. Rum açtı barikatı, selam

verdik geçtik. Korkumdan ölecem, yavaş yavaş geldik. Kalavaç'ın üstünde dörtbin Rum askeri var. Değirmenlik'ten gidersen orada kamp var. Oradan çıktık, ova yolundan geldik Beyköy'e. Beyköy'e geldiğimizde Türk polisi durdurdu bizi. Bir polis, bir de asker, "Nereden gelirsiniz" dedi polis bize. Biz da dedik, "Görevliyik, görevden geldik, askeriz". Bırakmadı polis, çektii silahı "Kaçarsan vururum seni" dedi. Dedim "Dutarım boynundan boğarım seni, dörtbin Rum askerinin içinden geçtik da durdurmadılar, Türk polisi bizi durdurdu." Bunun üzerine biraz beklememizi istedi. 2 saat bekledik ve ondan sonra köye döndük.

Mehmet METAY

1947 yılı, Küçük Kaymaklı doğumluyum. İlkokulu Küçük Kaymaklı'da okudum. Ortaokulun birinci sınıfını Bayraktar'da okudum, terk ve hayat...

Hayata atıldım... Marangoz çırağı gittim, ondan sonra helvacı oldum. 1963'te harp çıktığında ben Rum tarafında çalışırdım, dükkanımız Rodesermu'daydı. Yani şimdiki Bandabulya'nın arkasındaki yolda. 63 hadiseleri çıktığında oradaydık. Sabahtan saat biz 03.00'te açardık dükkanı. Polisin önünde, Bandabulya'nın yanında Kaya Dayı'nın bir kahvesi vardı. Kaya Dayı'nın kahvesinde sabahtan bir kahve içer ve ondan sonra giderdik dükkana. O kahve hiç gece gündüz kapanmazdı. Mücahitliğe başlamadan önce yaşamımız çok güzeldi. Çalışırdık, istediğimizi yapardık, istediğimiz yere giderdik. Böyleydi hayatımız...

Mücahitliğe 1963 Aralık ayında, Küçük Kaymaklı çarpışmaları başladığı gün başladım. Ben küçüktüm, 16 yaşındaydım o zaman. Mücahitler klüpte toplanırlardı, o zamanın mücahitleri değil de, TMT'nin adamları diyelim. Ben de klübe gittim. Beni bazı şahıslar klüpten attı, "Sen çocuksun git evine" diye. Orada mücahitliğe askerliğe başladım. Mehmet Şakir dedi "Gel yanıma, sen benim şarjörümü doldur". O Bren kullanırdı, ben de onun yardımcısı, mermicisi oldum. Şarjörünü doldururdum. Bu şekilde mücahitliğe başladık. Daha sonra Küçük Kaymaklı'dan kaçtık

Hamit Mandrez'e gittik. Hamit Mandrez'de davarları çıkarttık evlerden, mandıralardan, böyle eti bulduk yedik. Ekmeği bulamadık. Bu sebepten dolayı eniştem geldi, bizi Lefkoşa'ya aldı. Eniştem Lefkoşa'daydı. Onun ailesi de göçmendi. 3 odalı bir evde 28 kişi yaşamaya başladık. Eniştem aldı beni mevziye götürdü.

Mücahitliğe o gün başladım.

Mevziden devam etti gitti günler, 1968'in sonuna kadar.

Mücahitik dönemimde ilk olarak Küçük Kaymaklı'da savaştım. Orada silahlı bana tarif ettiler. Tabancaya alıştım. Küçük Kaymaklı'da çarpıştım. Geldik Tanti'nin hamamın yanına, getirdi eniştem beni mevziye. Orada çarpıştık. Hiç unutmadığım bir an; bir arkadaş vardı, Rumlar virra atar atar mermi atar, biz çıkamayıp hep eğile eğile giderdik. Kemal Çavuş diye bir adam vardı askerden çıkma. Mehmet dedi, sen bu sakkoyu süpürge sapıyla böyle dışarıya uzat, dedi. Ben süpürge sapıyla uzattım sakkosunu onun, böyle boy sakkosu, İngilizin. Oradan Rum attı, bu da buradan mazgal deliğinden onu gördü ve attı onu vurdu. O mazgal deliğinden onu vurdu. Orada ya bir ay, ya da 20 gün kaldık, oradan Köşklüçiftliğe gittik. Muharrem'in apartmana, o günlerde Muharrem'in apartmanında mücahit yoktu. Muharrem'in apartmanında Türkiye ordusunun subayları ve aileleri kalırdı. Sarı ev diye tabir ettiğimiz bir ev vardı. Biz girdik oraya gece 3-4 arkadaş, Rumlar gelir kapının önünden geçer, Ledra Palas'ın tam önünde, ilk yolda. Ondan sonra 2 yol daha geri

çekildik. O evlerin içine mevzilendik, orada nöbet tutardık. Günlerce böyle devam etti. Ondan sonra Muharrem'in apartmanına geldik. Zorluklarımız o dönemde kum torbaları. Hep kum torbalarını taşırdık. Bizim kum torbası yok. İnşaatlardan kum toplar arabalarla efendim, vatandaşların arabalarıyla taşır getirirdik. Mevzi yapardık. Hiç unutmam, torba bitti. İngilizler de bizim yanımızda mevzi yapıyorlardı. İngilizlerin torbaları da pubba gibi güzel, aynı yastık gibi. Doldurun hafif uzun, ne yer tutar ne de eskir. Saman torbalarına doldururduk, yayılır bayılırdı. Dizilmezdi de doğru dürüst. Bir bala İngilizler getirdi, İngilizler öğlen yemeğe gitti. Ben gittim bir bala İngilizlerin torbalarından çaldım. Yaptık öyle güzel mevziler, mücahitliğimiz devam etti gitti.

Ondan sonra bölük oldu. İlk önce özel gruptu. Sonra, işte bölükler başladı kurulmaya, bölükler kuruldu, 20. Bölük oldu. Orada 5 sene mücahitliğimi yaptım. Oradan terhis oldum, ama bu arada dağa da gittim.

1964, dağ düştü, Nisan günüydü ama hatırlamıyorum, Lefkoşa'dan takviye birlik istediler. Ben de o dönemde, eğitimlerde çok başarılı olduğum için, nişancılıkta, çünkü ben küçükken babamla birlikte ava giderdim, tüfek atardım diye. Nişancılıkta beni seçtiler, ben de gittim. Boğaz'da bir birlik vardı, hazır birlik. Bu hazır birliğe katıldık. Boğaz'da 22 kişi de Türkiye alayından vardı komando olarak. Komutanları da "Kurt" diye bir komutan, ama çok iyi bir adam. O bize çok eğitim verdi. Bize çok katı eğitim yaptırırdı. Yatmazsan şimdi, dikenlerin içinde,

çalıların içinde, sürün, yat, kalk, şimdi yatmazsan ileride kurşunu yersin diye. Onun bize, bana çok faydaları oldu.

Savaş zamanında, ülkede hep askerlik vardı, iş yok. Hepimiz mücahittik, yani Kıbrıs halkı olarak mücahittik. Yani çalışma yoktu, ne ile geçinecektik dersen, raşın diye adlandırılmış Türkiye'den gelen yardımlarla geçinirdik. Kartımız vardı. Gider yağımızı, pirincimizi, tuzumuzu, şekerimizi alırdık, annemiz pişirirdi. Mevzide para aylık olarak 7-8 ay sonra 1 lira. Memurlar o zaman 30 lira alırdı. Memurlardan keserek birer lira bize verirdiler. Ama sigaramızı verirdiler, her şeyimiz gelirdi. Karavanayı yerdik, mevziyi kazardık. Biz mevzi yaptık, hendek yaptık, mesela şeyin arkasında bugün hala söylenir, hastanenin yer altına hendek yaptık, gece gündüz kazarak, ellerimizle. İrtibat hendeği yaptık. 1.5 kilometre oldu, beton mevzi döktük.

Bizim malzeme olarak imkanlarımız, eski siperlerle, patlamayan kurşunlardı. Mesela Küçük Kaymaklı'da biz çarpışırken, artık en son patlamayan mermileri

doldururdum şarjöre, arada sırada bir tane patlardı. Yani çok zorluklarla karşılaştık... Çok çok çok... Benzin yok, mesela Boğaz'da olduğum dönem gitmek için vasıta bulmak çok zordu, ben o yolu yayan olarak çok gittim. Mesela bir tarafta çarpışma çıkar, oraya hazır takviye gideceksin. Hep yürüyerek, ovalardan, dikenlerin içinden, suların içinden.. O zaman hasıllar da vardı, mesela büyüklerdi, daha kurumamışlardı hasıllar. Üstümüz ıslanır, potinlerimiz su dolardı. Çok çok zorluklar, çok...

Dağa değiştirme birliği olarak gittim sonra. Her mevziden insanlar gider, dağdaki m¼cahitleri değiştirir, sen kalırsın orada 1 ay, 2 ay. Zorlu yollardan giderdik oraya yayan olarak. İlk gittiğimizde, doğru yola tayin olduk, doğru yola gideceksiniz. Gideriz gideriz bitmez, 19 tane b¼kl¼k b¼kt¼k ¼ıktık dağın tepesine. Mevzi yok, Şey yok. ¼ıktık başladık. Lefkoşa'dan da ekipler gelirdi. M¼cahit olarak gelir kalırlardı onlar da orada. Masalarla taşlar kırma, irtibat duvarları, mevziler, mevzinin i¼inde yatarđık. Hi¼ unutmam Salahi diye bir arkadaş vardı. Bir gece sis bastı bunu, teller vardı n¼betten ¼ıkıp gelirken o tellerin i¼ine girdi. Sis de basınca ¼ıkamadı tellerin arasından. Bir laf etti orada ve hala daha aklımdan ¼ıkamaz. "Gel ana gel, g¼resin, yeşil g¼tl¼ mumla doğurduğun oğlun, dağlarda neler oldu... K¼r ¼alar oldu... Yok mu beni kurtaran?" "Ne oldu Salahi neredesin?" diye seslendim. "Buradayım Mehmet sen misin? Gel." Nasıl diyeyim... Bir metre ön¼n¼ g¼remezsın öyle bir sis bastı. O yandan başka arkadaş n¼betten değişti, ¼ıktı gelir, o sarıldı tellere, o oradan ¼aęırır, bu buradan ¼aęırır, yavaş yavaş y¼r¼d¼k

y¼r¼d¼k, dedik bu yana gel. ¼ok zor bir geceydi...

Mesela zorluk olarak giderdik n¼bete.. Bir seferinde, n¼bete giden dinleme postasına, n¼bet yeri

yok, öyle kul¼be falan yok.. Yağmur yağar, ıslanırsın, yağmur durur, bir r¼zgar eser. Ağacın altında, ağacın kovuğunda beklersin, bir r¼zgar eser, yağmurdan daha fazla ağacın üst¼nden su d¼k¼l¼r. Daha sonra mevzileri yaptık. Artık mevzilere kampetler geldi, bilmem neler geldi. Őiřirtme

botlar vardı, hani denizde yüzen. Onlardan şişirip üzerinde yatarlardık. Battaniyeler ıslak, kampetler suyun içinde yüzer, delik deşik taşın arasındasın, rüzgar eser, ateş yakamazsın Rum görür, çok çok zorluklar... 1964 Erenköy çarpışması olurken biz de Muharrem'in apartmanının altındaki mevzilerdeydik. Mustafa Baturalp diye bir arkadaşım var, o yukarıya çıktı. Ben onu değiştirdim, ama biz çarpışıyorduk tabii. Ben yani övünürüm, yırtıcıydım. İzzet Reis diye Takım Komutanımız vardı. Mustafa'ya demiş, "Git Mehmet'e söyle, çok mazgal deliğinin karşısında durmasın". Çünkü çarpışıyoruz. Mustafa geldi, ben mazgal deliğinin karşısındayım. Rumca da bilirim, hem Rumlara bağırırım, hem atarım Thompsonla. Mustafa, "Deliğin karşısında çok durma, İzzet Reis gelirse senin kemiklerini kıracak" dedi. Dedim "Nereden atacağız? Yani bu şekilde nasıl çarpışacağız?" Delikten diyor çok bakma, at çekil geri, at çekil geri. Bir kör kurşuna gitmeyesin. Hiç o anıyı unutmam, geldi beni ittirdi böyle.

Bir de hiç unutmadığım anı, yine orada nöbet beklerdik. Gece saat 1200-0300 nöbetine girdim. Bir İngiliz ve

Danimarkalıydı oradaki Barış Gücü nöbetçileri. Bize yukarıdan arkadaşlar çay yaptı getirdi. O İngiliz ve Danimarkalı'ya acıdık. Ben 3-5 kelime İngilizce bilirdim okuldan. Çünkü bizim zamanımızda ilkokullarda 5-6 sınıfa kadar İngilizce dersi verirlerdi. "Sir" dedim, "come on, tea", "hey soldier" dedik duymadı. Tekrar, "hey soldier"

dedik, “come on, tea”. Mazgal deliğinden ona çayı verdim. O İngilizle Danimarkalı, “thank you, thank you, very nice, thank you” diye teşekkür ettiler. Yani ne bileyim, unutamadığım anılar bunlar.

Savaş sırasında kaybettiğim arkadaşlarım oldu, duydum. Mesela dağa baskına gittik. Caner diye bir arkadaşımız vuruldu. Rum sezdi bizim geldiğimizi ve bizi yukarıdan taradı. Taradığında da gece kör bir kurşun, o şehit oldu yani, kör kurşundan şehit oldu. Vurulunca dağdan düştü gitti, aşağıya 101 evlere. Birleşmiş Milletler aldı Onu getirdi.

İlk dönemler yemek pişmezdi, Lefkoşa’dan bir şeyler gelirdi dağa. Tatlılar gelirdi, mesela tatlıcılar Akpınar ve Resa hep tatlı yollardı.

Ben mücahitliğimde, hayatımı yaşamadım. Yani benim gençliğim mücahitlikle, hep zorlukla. Mesela bir gece şarkıcılar geldi Kuğulu Park’a. Gittim anneme; yarım şilin

verir misin? Bir kola içeyim gireyim içeri, para yok. Annem “Yoktur oğlum” dedi ve ben ağlayarak mevziye gittim yattım. Yani çok çektik, gençliğimizi yaşamadık, gençliğimi yaşamadım, 16 yaşına girdim. 20 yaşına kadar gençliğimi yaşamadım. Dağlarda mücahitlik... Dağa gidersen gelmezsin, kokarsın haftalarca, gelmezsin yıkanmak için orada su yoktu. Elini yüzünü yıkarsın, sabahtan merkeplerle gelirdi sular yukarı, e nasıl yıkanacaksın?

Mücahitlerin bugün ki yeri, 1963'ten 1974'e kadar çok büyüktür. Çok çok... Yani kelimelerle anlatılamaz. Bir ben değildim, bir sürü arkadaşlarım mesela, gençliğini hiç yaşamadı, mücahit dediğin hiç gençliğini yaşamadı, hiç rahatlığını göremedi. Çünkü o dönemde mevzidesin, eğitim yapacaksın, mevzi yapacaksın. Yani hep oturup da beklemedik, Rum gelecek, Rum gelmeyecek diye. Bunları da yaptık ve bugünlere geldik. Olduğumuz yeri gözetledik durduk, necik değer, Ruma teslim olmadık. Yani bugünlere varmamızda büyük önemi var mücahitlerin.

Şimdi gençlere, bak ben az önce söyledim, yarım şilin bulamadım gitmek için. Eti buldum yedim, ekmeği bulamadım. Ama bugün ki gençlik her şeyi buldu. Her şeyi. Mesela babası zorluk çekti, aman evladım çekmesin. Ailesi zorluk çekti, aman evladım çekmesin. Ama bugün ki gençliğin de bilmesi lazımdır. Bugün çok şükürler olsun elimizde cebimizde paramız var. Allah eksikliğini göstermesin. Gençlik bugün çok harap atıcıdır. Yani harap atıcı derken çok müsrif, çok vurdumduymaz, dinlemez. Bizim zamanımızda 16-15 yaşında çocuklar gündüz okula giderdi, gece mevziye giderdi, gece mevziye gider mevzide çalışırdı. Mesela gece yarısından sonra çocuklarla ben çok değişirdim. Onlar girsin ilk akşam çıksın okusun da ben gece yarısından sonra gireyim. Çünkü 3 saat her gece bir nöbete girerdik. Bu akşam 06.00-09.00 girersen, yarın gece 09.00-12.00, ertesi gece 12.00-03.00, ertesi gece 03.00-06.00, böyle değişirdi nöbetler. Mesela talebeler vardı. Ben çok yardımcı olurdum. Çünkü genç çocuklar gelirdi 15 yaşında. 15 yaşında çok mücahitler vardı, ha talebe. Bugün okula gider para cebinde, araba altında. O zaman bisiklet yoktu yürüyerek gider gelirdik. Onun için bugün ki gençlik bu zamanı iyi değerlendirsin ve bu acıları vermesin. O zaman ölüm yoktu çünkü araba yok. Ama şimdi, cebinde para var, araba var. Ama babası

onun için yaptı. Ben ezildim zamanında evladım ezilmesin, diye yaptı. Ama o da kıymetini bilmesi lazım. O evladın hiç hakkı yoktur anasını babasını üzmeye. Bugün ki gençliğin anayı babayı üzmeye hiç hakkı yoktur...

Mustafa Mahmut
ÇELEBİ

Semral Erel: Kıbrıs konumu ve karma nüfus yapısı itibariyle topraklarında yaşayan, özellikle sayısı en çok

olan Türk ve Rumların birbirleriyle mücadele ve didişmelerine sahne oldu. Kıbrıs'ta yaşayan Rumlar tarafından 1 Nisan 1955 yılında kurulan EOKA tedhiş örgütünün amacı, Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamaktı. Bu örgüte karşı var olma ve topraklarına sahip çıkma amacıyla da Kıbrıslı Türkler tarafından 1 Ağustos 1958 yılında Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) adıyla silahlı bir savunma örgütü kuruldu. Bu mücadele yıllarında Mehmetçik köyünde Mücahit olarak görev yapanlardan birisi olan Mustafa Mahmut Çelebi'yi size kısaca tanıtmak isterim. Mustafa Çelebi benim babam. 1933 yılında eski adı Galatya olan Mehmetçik köyünde dünyaya geldi. İlkokul mezunu olup rençberlik, bağcılık, yapıcılık ve taşımacılık işleriyle uğraşan çalışkan bir vatansverdir. 1957 yılında annem Şerife ile evlendi. 1 Ağustos 1958 yılında Türk Mukavemet Teşkilatında 4. Mehmetçik Kovanı birliğinde Oğul Beyi Çanak Sorumlusu olarak görev aldı. 1958-1961 yıllarında iki kız çocuk sahibi oldu. 1968 yılına kadar gönüllü olarak mücahitlik yaptı. 1968 yılından sonra mücahitlik maaşlı olunca, babam kendi özel işinde çalıştı ve seferi asker olarak kaldı. 15 Temmuz 1974 Yunan darbesi sonrasında alarm

verildi ve 20 Temmuz 1974'de eski takımının başında savaşa katıldı. Şimdi Mehmetçik'te eski bir mücahide olan annem Şerife Çelebi ile huzurlu ve ülkesi için görevini yapmış olmanın gönül rahatlığıyla, sağlıklı bir hayat yaşıyor. Babamın mücadele yıllarında yaptıklarıyla ilgili bir söyleşiyi size sunmanın, bana gurur ve mutluluk verdiğini belirtmek isterim.

Canım babam, hocam tarih dersinde dönem ödevi olarak bir mücahit ile söyleşi yapmamızı istedi. Ben de senin o yıllara ait yaşadıklarınla ilgili duygu ve düşüncelerini yazıya dökeneğim için çok mutlu oldum. İnşallah bu ödev hayalini kurduğum yaşam hikayemizi yazmama vesile olur. Bize TMTye nasıl girdiğini anlatır mısın?

M.M.ÇELEBİ: O dönem komutan olan Mehmet Kubilay, Türk Mukavemet Teşkilatında görev yapmamız gerektiği haberini getirdi. Ben

de EOKA'cı Rumlara karşı topraklarımızı korumak için mücahit oldum. Ben ilkokulu bitirdim ve çiftin arkasına geçerek rençberlik yapmaya başladım. O dönemde okumuş olmayan köylünün yapacak başka bir işi yoktu. Tarlalarında çalışarak, komşularına yardım ederek ekmek parasını kazanıyorlardı. 1957 yılında evlendim. Bir yıl sonra 1 Ağustos 1958'de mücahit oldum. O dönemde vatani korumak öncelikli işimizdi. Biz o zamanlar gündüz tarlamızda çalışıyor, gece de köy girişlerinde nöbet tutuyorduk. Yatağımızda uyuduğumuz geceler sayılıydı.

Bize haberler ve emirler Mağusa Sancağı'ndan, onlara da Lefkoşa Bayraktarlığı üzerinden Türkiye'den gelirdi. Bizi daha sonra Antalya'daki Sıçan adasına götürdüler ve orada askeri eğitim aldık. Geriye

döndüğümüzde de kendi takımımızdaki mücahitleri eğittik.

1959 yılında Balalan deniz kıyısına gemiyle gelen silahları bizim ve rahmetli Kubilay dayının ambarlarımıza

yerleştirdik. Bize eşlerimiz de yardım ettiği için annen ve Ayşe ablan da mücahide olmuşlardı. Gece silahları traktör arabası ile taşırdık. Silah taşıdığımız anlaşılmasın diye buğday demetleriyle örter, eve geldiğimizde de ambarın içine kadar girerdik. Bizi gören bir komşumuz buğday demetlerini çaldığımızı düşünmüştü ve bizim gece demet çalıp sakladığımızı başka komşularımıza da söylemişti. Ancak can korkusundan ve deşifre olmamak için konuşamazdık. Bir gece İngiliz devriyesi traktör izlerini takip ederek köye gelmişti. Yollar toprak olduğundan izler çok rahat bulunurdu. Bunu haber alan Türkiyeli komutan, traktörün arabasının lastiğini komşunun araba lastiğinin biriyle değiştirmem konusunda bana haber yolladı. Bu haberle gece arabanın lastiğinin birini komşunun arabasının lastiğiyle değiştirmiştik. İngiliz devriyeler sabah eve geldiler ve bizim lastikleri de kontrol edip ölçtüler, desenler farklı çıkınca da paçayı kurtarmıştık.

Deva mahallesinde İngiliz devriyesi olduğundan silahların daha güvende olmaları için, bizim tarlalarımızdaki mağaralara veya yeri bir metre

derinliğine kazarak yer altına saklamıştık. Bu yerler daha önceden belirlenip, komutanlar tarafından krokileri çizilip kayıt altına alınmıştı.

25 Aralık 1963'te bacanağım Mustafa Genç otobüsüyle Mağusa'ya giderken vurularak şehit edildiği gün bizim savaş hazırlıklarımız hızlandı. Sakladığımız silahları yerlerinden çıkardık, mazotla, ısıtarak ve çeşitli yöntemlerle greslerden temizledik.

Silahları TMTde görevli gönüllülerle asma talvarının altında temizledik. Evin çevresi duvarlarla çevriliydi. Duvar da, boyundan yüksek

şinya (mese) dalları ile çevriliydi. O dönemde ekmek evdeki fırınlarda yapılırdı ve yakacak olarak da şinya dalı kullanırdık. Komşular silahları gördüler, ama olayın ciddiyetini bildikleri için bir şey söylemediler. Bir

gün, daha önce çevrede beni buğday demeti hırsızlığıyla suçlayan komşumuzla karşılaştığımızda ona, “Hasan dayı, gece çaldıklarımı gördün mü?” deyince, benden özür diledi

ve başını eğip, başka bir şey söylemeden utanç içinde oradan uzaklaştı.

Türkler Kıbrıs içinde çok zorluklarla seyahat ediyorlardı. Gidilecek yere de barikatlardan geçerek ve üzerimiz yoklanarak gidebiliyorduk. Silahları

köy otobüslerinin muhtelif yerlerine saklayarak veya özel arabaların muhtelif yerlerine gizleyerek barikatlardan geçiriyorduk.

Silahları taşırken, saklarken, İngiliz devriyesine yakalanmamak ve şehirlere giderken Rumlara yakalanmamak için çok zorluklar çektik. Eve sakladığım cephane kasalarının taşınmasında yardımcım annendi. Annen, 1960-1963 arasında bir tane 6 aylık, bir tane de 8 aylık çocuk düşürdü. Mustafa Genç enişteni vurdukları zaman annen üçüncü çocuğumuza hamileydi. O günlerde çok acılar çektik. Eski adı Ovgoroz olan Ergazi'deki teyzene, traktörle toprak yollardan giderdik. Yollar da çok bozuktu. 1964 Şubat ayıydı. Annenin kanaması oldu. Bizim köyde

hastane vardı. Ama ilk yardım gibi çalışıyordu. Doktor yoktu ve sadece ebe vardı. “Biz bir şey yapamayız” deyip Mağusa'ya gitmemiz gerektiğini söylediler.

Bu arada kan kaybı

artmış, annen ağırlaşmıştı. Amcan Asım Çelebi çok iyi İngilizce bilirdi. Ailemizin okumuşuydu. O, anneni Mağusa'ya götürdü. Ancak orada da bir şey yapamadılar. İngiliz hastanesi arandı ve annen Dikelya İngiliz hastanesine kaldırılıp orada ameliyat edildi. Üç gün komada kaldı. Ona İngiliz askerlerinden alınan kan ve serum verdiler. Annen hayati tehlikesini atlattı, ama benim en büyük özlemim olan oğlumuzu dokuz aylıkken kaybetmiştik. Üstelik annenin rahmini de almışlardı ve artık başka çocuğumuz olmayacağını söylemişlerdi. Çok üzülmüştüm. Tek tesellim annenin kurtulmuş olması ve iki kızımın varlığıydı.

Silahların sorumluluğunu 1968 yılına kadar aldık. TMT içerisindeki gönüllü mücahitlik görevlerimizi 30 Haziran 1968 yılına kadar yaptık. Bu tarihten sonra Mehmetçik'te kışla açtılar ve mücahitlik maaşlı, yani paralı oldu. Ben para karşılığı ve meslek olarak mücahitlik hiç yapmadım. Kendi özel işlerimizde, tarlalarımızda çalıştım ve evimin geçimini öyle sağladım.

1974 Barış Harekatı başlayınca seferi olarak takımımınla Mehmetçik'te savaşmadık, yalnızca topraklarımızı koruduk. 2. Barış Harekatı'nda

Mehmetçik'te Mehmetçiklerimiz konakladı ve Karpaz'a kadar temizlik harekatı yapıldı. O dönemlerde tüm köy halkı, arabalarla ürünlerini askerlere bağış yaptı. Elinden gelen yardım ve ikramı yaptı. Askere ev sahipliği yaptık ve gideceği yerlerde kılavuzluk yaptık. Köyümüzde kalan tanklara tüm köylü sahip çıktı.

Semral Erel: Mehmetçik Karpaz'ın en büyük Türk köyü olduğu için Rumlarla karma olan Türk komşu köylüler savaş boyunca evlerini terk ederek Mehmetçik'teki tanıdıklarının yanına yerleşti. 1974 Temmuzunda

bizim evde, 30 kişiden fazla insanla birlikte kalıyorduk. Aynı evde yatağımızı, aşımızı paylaştık, bu zor günleri dayanışarak atlattık. Birlikten kuvvet doğduğunu ve yenen yerde bereket olduğunu Allahıma şükürler olsun ki çok küçük yaşta öğrendik. Baba söylemek istediğin ve yazmam istediğin başka bir şey var mı?

M. M. ÇELEBİ: Söyleyecek çok şeyim var ama dinleyen, anlayan yok kızım. Zamanında vatanımız için çok mücadele ettik, savaştık, yeri geldi oğlum olmadığı için benimle alay ettiler ve “Erkek adamın erkek oğlu olur” dediler. Ben her şeyi içime gömdüm. Bizim kendi malımız var diye bize bir şey vermediler. Bir şey istediğimden değil, ancak zaman geçti ve maalesef maaşlı mücahitler, baş milliyetçi komutanlar olarak gösterildi. “Mücahit Komutanları Derneği” bir kitap çıkardı. Biz devletten askerlik maaşı almadığımız için yok sayıldık ve bizim mücadelemiz kayıtlara geçmedi. Bilen bilir, en önemlisi de Allah bilir. Ben bu topraklarımızı gönüllü savundum. Yaptıklarımın ve kaybettiklerimden dolayı pişman değilim. Aksine bundan gurur duyuyorum. Mücahitler Derneği, “Son Sancak Mehmetçik” isimli bir kitap yayınladı ve maalesef bizi yine unuttular. Bu yapılanlar da beni derinden yaraladı. Umarım bundan böyle bu tür yayınlar egolarına yenilmiş veya iyi araştırma yapmadan ve bilgi eksikliği olan kişiler tarafından değil, daha araştırmacı ve gerçekleri yazan kişiler tarafından yayınlanır ve arşivlere de daha doğru bilgilerle donanmış eserler kazandırılmış olur.

Semral Erel: Canım babam sen rahat ol, senin oğlun yok. Ama biz oğlanların yaptığı her işi yaptık ve hala da yapıyoruz. Bu ülke için iki tane mücahitliğini tam olarak yapan oğlan çocuğu yetiştirdim. Düzenli seferberliklerine katılırken tüm araçlarımız da askerinin her an emrindedir. Ülkemizin kalkınması için bölgemizin ilk sıralarda vergi listelerindeyiz. Bu mücadele yıllarında 7'den 70'e hepimiz bir bedel ödedik. Biz çocukluğumuzu yaşayamadık. Yıllarca özgürlüğümüz olmadı. 15 yaşından sonra evimize elektrik ve su geldi. Seni çocukken sık göremezdik. Çünkü gündüz işinde, gece de nöbetteydin. Yine de bu yaşadıklarımız için hiç şikayetçi ve pişman olmadım. Sana ve anneme bize çok küçük yaşlardan ahlak değer ve ilkelerimizi, helalinden kazanmayı, dürüst olmayı, vatanımızı ve insanları sevmeyi öğrettiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Değerli Turgay hocama böyle bir ödev verip, babamın mücadele yıllarını kısa da olsa anlatmama olanak verdiği ve bunları kitaplaştırarak ölümsüzleştireceği için de çok teşekkür ediyorum. Saygılarımla...

Kıyafet No 2748

T.M.T.
MAGOSA TÜRK MUKAHEMET TEŞKİLATI
MENÜPLERİ DERNEĞİ

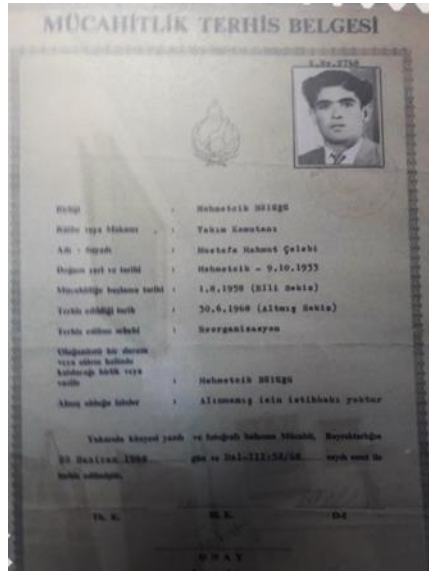
Birliği : VIII Mehmetlik Kovani
Etiler veya Mekan : Özüel Beyi Canak Solumbasi
Adı - Soyadı : Mustafa Mahmut Akbulut
Doğum Yeri ve Tarihi : Mehmetlik 9/10/1933
T.M.T. Başlama Tarihi : 1.8.1958
Tarih ödülleri tarih : 30.6.1968
Tarih ödülleri adresi : Recep Barın hanehahna kutulu
İhtisas : Hami Karagöçer Eğitimci

Kas grubu
Öğrencileri bir durum veya
öğrenci bulma listesindeki tarih
veya tarih : 6 Pujade Taburcu
Mehmetlik

Bu kişi Adını

Yakarsız Kıyafet ve tereddüt bilimsel T.M.T. kuruluşuna bu bilgi 1958 - 1967 Magosa TÜRKİYE
Seyahat Mükafatı Kıyafet listesindeki tarih

Tarih Karar Özet
Tarih Karar Özet

Necmi GENÇAY

Ben Necmi Gençay. 16 Şubat 1938 doğumluyum. 16 yaşına geldiğim zaman liseyi Lefkoşa'da (Namık Kemal'den mezunum, ama ortaokuldan sonra liseye Lefkoşa'ya gittim) okudum. Oradan mücahitliğe başladım. Geceleyin yurttan kalırdık. Yurttan o zaman Leyli (yurttan kalanlar) ve Nehari (okul dışında kalanlar) vardı. Geceleyin Rumlar basacak diye elimize bir topuz

verirlerdi. Ben de onlardan birisiydim sonra lise bitti ve TMT'ye girdik. Teşkilata girdikten sonra bizi Türkiye'ye eğitime gönderdiler. Bu gizli bir teşkilattı. 19 yaşında, 1956 yılında liseden mezun oldum. 1960'da Türkiye'ye gittim. Ama bu arada ben gümrük memuru oldum, gümrüğe girdim. Yıllık iznimizi alarak Türkiye'ye gittim. Orada dağlarda eğitim gördük. Sonra bizi buraya gönderdiler. TMT ile ilgili çalışmalar yaptım. Kısa sürede kendi içimizde TMT komutanı olarak terfi aldım. 1963'te hadiseler patlak verdiğinde, yeryüzüne çıktık. Gizli olan silahlarımızı toprak altından çıkardık ve mücahitliğe başladık. Mücahit komutanı olarak devam ettim. 1969 yılında tekrar Türkiye'ye gidip profesyonel asker oldum, subay oldum. Kıdemli Yüzbaşı olduğumda 44 yaşına gelmişim ve emekli oldum. Emekli olduğum sene 1984.

Bizim gençliğimiz, yani tam böyle çağımızın üstünde ben zaten popüler bir çocuktum. Yani o zamanlar herkeste araba falan yoktu. Benim babam varlıklıydı. Ben daha liseyi bitirmeden arabam vardı.

Bizim işimiz gücümüz görev olarak TMT 'ye hizmet etmektir. İşimiz, istihbarat toplamak, Rumlarla ve İngilizlerle arkadaşlık etmektir. Rum ne zaman Türklere saldıracak? Ailemizi nasıl koruyacağız? Düşman oradan gelirse ne yaparız? Biz iç içe yaşıyoruz, aynı lokantaya gidiyoruz, aynı yerde içki içiyoruz. Onların da kendi adamları var, tahmin ediyoruz. Yani herkes birbirinden bilgi almaya çalışır. Ayrıyetten, iç istihbaratta bugünkü gibi Rum'a hizmet eden insanlar vardı. Rum'un parasını alıyor ve hizmet ediyor. Geçen gün gençlerden birisi "Ankara, elinizi sırtımızdan çek" dedi. Bu, o çocuğun kabahati değildir, onu yönlendirenler vardır. O çocuk geleceğinin ne olacağını bilmiyor. Dolayısıyla öyle insanları biz evvela terbiye ederdik.

Yani bu halk bu şekilde mücadele verdi ve bizim gençliğimiz bu şekilde geçti. Öyle kız arkadaş-erkek arkadaş yoktu. Aramızda kızlar da vardı. Onlar da eğitime gitti. Hala hayatta olanlar var. Lisede öğretmenlerdir. Ailemizden gezmeye diye izin alırdık, mücadele verirdik. Para vermezdiler, sadece uçak biletimizi keserler. Doğrudan askeri birliğe gidiyoruz. Eğitimden sonra, kamptan sonra uçağa binip geliyoruz. Bunlar gizli, ne anamızın ne babamızın haberi yok.

Bu işler bugüne kadar böyle geldi. Şimdi bugün Kıbrıs'ı vermek istiyorlar. Bu kadar emekten sonra bütün üzüntümüz o.

Gece gündüz hep aklımızda-evde bir silah var. Kıbrıs Türkü burada azınlık. Rumlar bizden daha üstün. Onlar bütün Avrupa'ya hakim. Burada yaşam mücadelesi veriyoruz. "Ailemizi, çocuklarımızı saldırı olduğunda nasıl muhafaza ederiz?" diye düşünceler içinde yetiştik hep.

Rumların da EOKA Teşkilatı vardı. Ama onlar bizi hiç hissetmedi. Bize nasıl silah geldiğini daha bilemediler ve 1963 hadiseleri patlak verdi ve karşılıklarına silahlı mücadeleye ilişkin dev bir örgüt çıktı (TMT). İlk başta TMT'ci denirdi, sonra adı değişti mücahit olduk. TMT yeryüzüne çıkınca o zaman Rum karşısında TMT diye bir güç olduğunu anladı ve o güce karşı da 1963'ten 1974'e kadar hep mücadele devam etti. Bastırmaya çalıştılar, bastıramadılar.

1960 öncesinde teşkilatta olanlar vardı, ama birbirlerini bilmiyorlardı. Mesela benim beş elemanım var. Benim o beş elemanım benim üstümdekini tanımaz. Kimse birbirini bilmez. Sistem buydu. Bir arı usulü var. Kovan, arı, arı-oğul, petek/kovan sistemi var: 4-5 arı var. Bunlar bir oğula bağlı. Oğul peteğe bağlı. Petek kovana bağlı. Kovan vardı (bir tek kişi) Onun da üstünde Lefkoşa'ya bağlı, Bayraktarlığa bağlı kişi vardı, emirler ondan gelirdi. Bütün Kıbrıs'taki haberler bir yerde toplanırdı. Oradan “Şunu şöyle yapın” diye emir verilir, biz de gereğini yapardık. Silahlar çıksın, çıkar. Gömülsün, gömülür. Türkiye'den silahlar geliyor, onları çıkarın filan saatte filan günde... İşte bunlar hiç kolay olmadı. Bu olay İngiliz devrinde başladı. 1960'tan önce 1958'de başladı. İngiliz'in devriyeleri vardı. Devriye bittiğinde silah çıkarmak kolay değil. Daha çok Erenköy bölgesinden çıkıyordu silahlar. Silahlar Şubat'ta, kışta çıkardı. Dalgalar şar şar vurur. Biz de sizler gibi gençleriz o zaman, denize girer silahları çıkarırdık. Tabii Rum polisi var, İngiliz askeri var. Bunlar içerisinde bu işi yürütmek hiç kolay olmadı. Tam bir İstiklal hali... Getirip gömeceksin. Çünkü bulunduğu takdirde örgüt meydana çıkar. İşte böyle bütün işimiz gücümüz teşkilatçılar olarak bununla uğraşmaktı. Bunların dışında beğenilmeyen insanlar, çocuklar vardı. Ağzı tutmaz konuşur, diye bunlar uzaklaştırılırdı, teşkilata alınmazdı.

Ama takip edilirdi. Çünkü Rum'la içiçe oldukları için karşı tarafa haber gitmesin diye. Mesela bir örnek vereyim: 18 Aralık bir perşembe günüydü sanırım. Rum'dan bir haber geldi bana. Daha doğrusu bir Rum'dan öğrendik. “Rumlar yakında başlıyor” diye. Ben hemen kendi üstüme gidip bildirdim. Bu Rumlara “gafil muhbir” derler bizim dilimizde. Bilinmeyen kişi bilmeden ağzından bir şey söyler, o kişi emin bir şey gibi konuşma esnasında söyledi. Biz bunu öğrendiğimizde hemen gittik, benim üstümden birine söyledik. Haa tabii, bunlar öyle formalı kişiler değil. Sizler gibiler.

1963'te tedbir alın denildiğinde, silahlar çıkmaya başladı. Bu silahların yer altından çıkıp yağlanması lazım. O silahların nerede görüldüğünü bilmek için haritaya işlenir. 21 Aralık'ta başladı. Rumlar, Türkleri vurmaya başladılar. 23 Aralık 1963'ten sonra artık TMT yeryüzüne çıktı. Herkes birbirini tanımaya başladı. Bir de bakıyorum ki benim kardeşim de TMT'deymiş, benim haberim yok. O başka birliğe bağlı. Benim dayım varmış, o başka birliğe bağlı. Böyleydi işte bizim gençliğimin zamanı. 1963'e kadar böyle yaşadık. 1963'ten sonra ben Bölük Komutanı oldum. Akkule Bölük Komutanıydım. Surlar var ya, 11 sene oradan çıkmadım. Çünkü yoldan geçerken, barikatlarda Rumlar durdurur. Polis şimdiki Evkaf apartmanları var ya... (Namık Kemal Lisesi'nin yanındaki binalar). Orası, Rum polis istasyonuydu. Şimdiki İTÜ Hastaneydi ve yine Rumlarındı. Etrafımız sarılmıştı. Ben Namık Kemal Lisesi'nde Bölük Komutanıydım. 1-2 sene idare edebildim. Ama orada polis istasyonu olduğu için devamlı ateş ederlerdi. Öğrencileri devamlı içeri alırlardı, başlarına bir şey gelmesin diye. Sadece orada nöbete giderlerdi yani asker, mücahit gönderirlerdi.

Tabii ki, bu ateş öldürmek amaçlıydı. Yani asimilasyon amaçlıydı, Kıbrıs Türkünü yok etmek isterlerdi. Ee bunların içerisinde Rumların içinde çalışan insanlar olurdu. Bu insanlardan bilgi alırlardı, onlardan Türkler hakkında bilgi isterlerdi. Türklerin elinde ne kadar silah var, onları öğrenmek isterlerdi. Sonra her şey meydana çıktı. Hisarların üzerinde mevziler yapıldı. Ben Mağusa için söylüyorum. Ondan sonra 1963'ten 1974'e kadar devam etti. Ama arada mütarekeler oldu. Karşılıklı ateşkes olurdu. İşte o aradan istifade ederek Türkiye'ye gittim. 1969 yılında subay olarak geldim. Ben 1970'de Lefkoşa'ya tayin oldum. Hep korku içinde yaşadık. Yolda barikatlar olduğu için köylerden gelen, kasabalardan gelen Türkleri işkenceye tabi tutarlardı. Elindeki malzemeleri alırlardı. Sumsuklarlar, tartaklarlar, kadınlara söverler sayarlardı. Şimdi bugün yine ara ara oluyor, duyuyoruz. Ama bizim zamanımızda daha kötüydü. Çoğunu araba içerisinde kaçırdıkları oldu. İşte şimdi bu çıkardıkları cesetlerin bazıları bilinmiyor. İşte bunlar yoldan kaçırdıkları insanlardır. 1974'e kadar böyle oldu. Sonra çizgi çekildi, sınırimız belli oldu. Mübadele yapıldı. İnşallah sonu iyi gelir, o kadar emekler, sarf edilen hizmetler, anavatandan gelen bu paralar (1952'den beri Türkiye'den yardım gelir). Namık Kemal Lisesi Türkiye'nin parasıyla olmuştur. Okul yoktu ve öğrencileri, öğretmenler, benim arkadaşlarımdan çoğu Türkiye'ye gidip burslu okudular. Çünkü zaman içerisinde buraya öğretmen de gönderildi. Burada öğretmen yokken Türkiye'den öğretmen gelirdi. O öğretmenlerin yerini Kıbrıslılar doldurdukça kendi öğretmenlerini geri çekti. Onun için Anavatana çok büyük minnet borcumuz var.

Bir şey daha ekleyeyim Türkiye'de eğitim alırken öğretmenimiz bize çok önemli bir soru sormuştu: “Kıbrıs'a nasıl bir çözüm bekliyorsun?”

Size söylediğim seni 1969 senesi, ben Türkiye'ye subay olmaya gitmeden evvel. Dedim ki "11 senedir biz mücadele ediyoruz. Buradaki gençlerden direnenler kaldı, diremeyenler kaldı. Açlık vardı. İş bulmak için kimisi Türkiye'ye, kimisi İngiltere'ye gitti. Türk devleti adil bir devlettir. En azından Kıbrıs'ın yarısını alır, çünkü müdahale hakkı var (1960 anlaşmaları ile yapılan). O müdahale hakkına dayanarak buraya çıkarma yaparak Türkiye Kıbrıs'ın yarısını alır, yarısını da Rumlara bırakır. Çünkü onlar bizden daha üstün, nüfus bakımından da ekonomik açıdan da. Buradaki halk Türkiye'den gelen yardımla besleniyordu." Öğretmenimiz dedi ki: "Otur, sana 5 verdim". "Neden?" dedim. Dedi ki "Eee, sen Kıbrıs'ı böldün. Biz önce Kıbrıs'ın yarısını, sonra adanın tümünü istiyoruz." Biz böyle yetiştik. Kafamızda bu kaldı. Şimdi bugünkü anlaşmalara bakıyoruz: Kıbrıs'ın yarısı bile bizim değil. Üstelik Türkiye'yi de buradan çıkarmak istiyorlar. Bu olursa, buradaki insanlar bitmiştir. Bunu hiç unutmayın! O zaman da anlaşmalara göre 3/7 mecliste söz hakkı vardır. Nüfus azınlığı yüzünden meclis, Rum tarafındaydı. Daha sonra da Türkleri milletvekili istemediler, kovdular. Cumhurbaşkanı Muavinini de kovdular. "Gelirsen vuracağız" diye tehdit ettiler. Ne meclise girebildiler, ne de Cumhurbaşkanı muavinliğini yapabildiler.

Evet, şu anda yaptıkları aynı... Hala o emellerine ulaşmaya çalışıyorlar. Bizim nesil çok çekti. Elimizde topuzla geceleyin nöbet tuttuk. Rumlar yurdu basmak isterdi. Çünkü yakındılar, basabilirlerdi. Onlar çoğunluktaydı. Üst seviye silahları var, hükümet onların, gümrük kapıları hepsi onların elinde. Ancak biz silah getirirken, kaçak yollardan getirmeye çalışıyorduk.

1974 Barış Harekatı'nda Lefkoşa'da, KüçükKaymaklı'da Bölük Komutanıydım. Bütün savaşlara katıldım. 1963'ten sonra çeşitli savaşlar

oldu. Barış Gücü vardı ama hep onlara yardım etti. Bize hiç yardım etmedi. 1974 Barış Harekatı'nda bir Rum cesedi bulundu. O Rum cesedinin cebinden benim fotoğrafım çıkmıştı. Çünkü onlar evvela liderleri yok etmek ister. Lider öldürülerek, birliği ile olan iletişimi kesilecek. Onlar da bunu yaparlardı. Ben de dışarı çıkamazdım. Herhangi bir Türk Mağusa Kapısından çıkıp bir işi görmeye gittiğinde o bahsettiğim Evkaf apartmanları polis karakoluydu. Orada Türkler korkutulurdu. Derlerdi ki: "Söyle bakalım, sizdeki komutan kimdir? Nedir? Ne değildir? Kimdir sizi idare eden?" Hep bunların bilgilerini alıyorlardı. Peki ben dışarı çıkarsam? Çıkarsam bir şehirden şehre gideyim, yolda 3-4 barikat var. Barikatlarda askerler, polisler var. Sizi alırsa, eliniz kolunuz bağlı, istediği şekle getirir. Bunun için çok korunurduk.

İşte 11 sene sur içerisinde hapis kaldım. Mütareke çok sağlam oldu. O mütareke esnasında ben çıkabildim. Artık kelleyi koltuğa aldık çıktık... Ya da bazen hanımlarla çıkardık ki bize daha nazik davransınlar. Bazen nazik olurlardı, bazen olmazlardı. Adamına bağlıydı.

Çoğunluğu İnönü'dne kamyonla aldılar, 8-9 kişiyi öldürdüler. Size bir anımı daha anlatayım: Şu Mağusa kapısına taş yüklü bir kamyon koyduk. Biraz rampadır orası. Oraya kamyon koyduk ki saldırı olursa o kamyonu itekleyelim, kapının ağzını kapayalım içeriye giremesinler. Onların tankları, topları var. Bizde tank yok, top yok. Bazı silahlar, belki tabanca belki İngiliz yapısı mavzerler vardı. Daha çok av tüfeğimiz vardı. Böyle mücadele verildi. Ama evvela içimizdeki insanları terbiye ettik. Şimdi böyle değil. Oraya giderler, onlara yalalık da yaparlar.

Bizim lisedeyken Rumca dersi alınırđı. İngiliz döneminde beraber çalıştığımız için Rum, İngiliz, Türk aynı yerde çalışırdı. Rumlarla aynı yerde çalışırdık. Onlar Türkçe konuşmazlardı, biz Rumca konuşmaya mecbur kalırdık, öyle kaptık. Komşularımız vardı, Rumdu. Sur içinde oturuyorduk, yakın komşularımız Rumdu. Genç çocuklarla oyun oynardık. Hırsız Abdi oynardık o zamanlar tahtalarla. Böyle Rumca konuşa konuşa öğrendik. Ama liselerde haftada 2 defa mecbur Rumca dersi vardı. Namık Kemal Lisesi tamamen Türk Lisesiydi. Ama ben Lefkoşa'ya gittiğimde oradaki hocaların çoğu İngiliz hocasıydı. Türkiye'den gelen hocalar ve bir de Rumca ders veren bir Türk hoca vardı. Ama okulda İngiliz bayrağı çekilirdi. O bayrak indirilinceye kadar akla karayı seçtik. 1959 yılında öğrencilerin hepsi isyan etti ve o bayrağı indirdik, okulun üstüne Türk bayrağı çektik. Yani Türk bayrağını görmek

için, o bayrağı görelim diye özlem çekerdik. Çünkü her taraf İngilizindi

1974 Barış Harekati'nda Küçük Kaymaklı'da Mücahitlerimle.

1974 Barış Harekati'nda Küçükkaymaklı'da Bölük Komutanıydım. Bir gece evvel komutan bizi topladı. Ama hiç kimse bilmezdi. Cumartesi akşamı Saint Hilarion'da bizim Kadife Kalemiz vardı. Türklere aitti orası. Rum kesiminden geçilir, hepimiz resmi kıyafetlerimiz ile oraya geçerdik. Orada bütün düşünceler zaten “Bu adayı nasıl alacağız?” şeklindeydi. Biz subaydık, ama bizim üstümüzdekiler Türkiye'den gelen

subaylardı, kurmay subaylardı. Onlardı bize idare eden. Benim amirim, üstüm komando binbaşıydı. 10-15 subayımız vardı. St. Hilarion'a çıktık. St.Hilarion'a çıkıldığında şimdi mücahitlerin Beyaz Ev dedikleri bir yer var. Mutlaka gidin. Orada çok küçük bir lokantamız vardı, komutan bize orada bir yemek verdi. Ve dedi ki: “Şu hale bak! Girne'ye bakın. Girne'ye bir taş atsam Girne yıkılır”. Pazartesi günü sabah göreve gittiğimizde hadiseler patlak verdi. Benim komutanlık binasının önüne bir mermi parçası geldi, duvara saplandı. Mevzilerimiz yakın, birbirimizi görüyorduk. 21'inde resmen başladı ve 21'inde sabahleyin kalktığımızda çağırdılar bizi. “Saat 03.00'te karargahta toplantı var” dediler. Şimdiki Meclis Binası bizim tabur karargahımızdı. Benim Bölük karargahım Küçükkaymaklı'daydı. Oradan dediler ki: “Saat sabaha yakın 03.00'te toplantı var gelin. Yalnız sessiz gelin, yaya gelin, yahut bisikletle gelin arabayla gelmeyin” dediler. Çünkü mevziler yakındır diye, anlamasınlar diye, şüphelenmesinler diye. Çünkü insanlar bir hadise olduğunda, olacağında kaçırırlar. Toplantı esnasında komutanımız bize uçakların gelebileceğini söyledi ve bunların üzerinde bizim panolarımız vardı. O panolarımızın bir tarafı mavi, bir tarafı turuncu renk. Mevzi üzerlerine, tavanlara, muhtelif yerlere bizim tutturmuş sınır boyunca onları uçaklar geldiği zaman açmamızı istediler. O panoyu görsünler ki Türk Bölgesi'ni ayırt edebilirsiniz. Sabahleyin saat 05.00'te paraşütler inmeye başlayınca, o zaman içimiz rahat etti. Buradaki halk tarafından Türk askeri sevinçle karşılandı.

Savaş başladı, Yolcular Burnu'nda askerler ilerlemeye başladı. Oradan asker geldiğini söylediler, ben de emir verdim. Daha önce hazırlıklar, tatbikatlar olmuştu. Kritik yerler neresi? Nereden, nasıl saldırırız? diye plan tatbikatları yapmıştık. İşte ben emir almadan oraya baskın

düzenledim. Saat gündüz 10.00 civaruydu, bir roket attırdım. Polis binasına gitti. Strong Rumlar vardı. Strong Rumlar; muhafaza edilen malzemeleri koyarlar onun içine, yani demir-çelikten bir yerd. Biz içlerinde ne var ne yok bilemeyiz. Roket geldi patladı, polis falan görmedim. Yalnız sağda solda ölümler varmış. Çocuklar söyledi. Çünkü ben idareci olarak savaşa gidemem, baskından sonra giderim. Ben alttan idare ettim. Yangın çıktı, patlamalar başladı. 24 saat yangın oldu. Çünkü o attığımız roket, Strong kurum dediğimiz odaya girdi. Orada tüfek ve Türklerin elinden aldıkları kanunlu, kanunsuz av tüfekleri ve fişekler vardı. Yığılıymış ambarın içi, oraya isabet etti. Yangın otobüsleri geldi ve yangıncılar söndürdü. Dışarıda polis cesetleri vardı. Onun dışında

Magusa'da BULUT Kod Adlı Komutan İle

askerim ilerlerken ben de beraber onlarla bazı evlere girdim. O evlerde yaşlı insanlar vardı, askerlerim öldürmek istedi. Müsaade etmedim “Alın bunları, gerekli

yerlere gönderin, onlar ne isterse yapsın” dedim. O zamanlar bölüğümün yanında bir spor, güreş kulübü vardı. Sporcular gelir, spor yaparlardı. Savaş olunca bir baktım 400-500 tane esir alınmış. Savaş bitti, ben Mağusa'da kirada oturuyordum. Karargahta çalıştım. 84 yılında emekli oldum. Siz daha doğmamıştınız.

Biz gençliğimizi yaşayamadık. Hep korku içinde yaşadık. Ailemizi nasıl koruruz? Silah nasıl gömülür? Nasıl kendimizi savunuruz? Biri bir şey

öğrenirse ne yapabiliriz konuşmaması için? İşimiz gücümüz buydu, yatar kalkar bunları düşünürdük. Şubat ayında kışta deniz dalgalı... O zaman, o silahları görünmeden taşımak gerekirdi. Onları ulaştırdık, onlar da alıp çanaklama dedikleri (bunların kodlamaları vardı hep) silaha isim verirlerdi. Tabancaya mesela serçe denirdi. Kendi aramızda konuşurken bile hep kodlu konuşmalar olurdu. Mesela “eğitime gidiyorum” denmezdi. Hasret denirdi. Kimse bilemezdi. Hep böyle şifreli, son derece titizlikle yürütüldü bu işler. Ve Rum bunun altından çıkamadı, bir avuç Türk’e karşı. Onlar 800 bin-1 milyon, biz 180 bin kişi. Bunu yürütmek kolay bir iş değil.

Allah’a şükür ki postu yere sevmedik. Çok arkadaşım öldü, yanımızda ölenler oldu. Mesela sabahleyin ilk hareket başladığında Ecvet Yusuf benim Bölük Komutanı

arkadaşım, o da komşu bölüktendi. Benim sınırim şurada biterse, onun da burada başlardı. Savaş başladı sabahleyin 1974’te. Mücahitler çağırıyor kendisini: “Gel de burada durulur mu?” Çünkü Rum burada ateş eder. Gitti mevzi deliğinden baksın, alnından kurşun yedi. İlk ölen Bölük Komutanı Ecvet Yusuf’tur. Hemen 1.gün, 1.saat. Mesela Küçükkaymaklı’da Belediye Evleri vardı. Kocaman sarıtaşlar vardı. Adam evin içinde nöbet tutuyor. Karşı taraftan ateş edilir, duvarı deler geçer. “Yahu der bu kadar olamaz, bu nasıl silahtır?” Ama meğer oraya koydukları uçaksavar. Uçaksavar silahı bizima şkerliğimiz boyunca

öğrendiğimiz, yalnız uçaklara karşı kullanılır. Açık bir yerde kullanılır ki uçağı görebilsin, istediğı yere manevra yapsın. Ee getirip koymuş odanın içine, odanın içinden atar. Kocaman sarı taştan deler geçer. Önüne arkasına kum torbası koyar, onu da deler geçer. Böyle oldu. Nöbet yerlerinde özellikle, ben oraya ilk gittiğimde orada yol boyunca sarı taştan yapılmış Belediye Evleri vardı. Tabii içinde insanlar ikamet ettiği için arka tarafı da bahçeliktir evlerin. Ben ilk geldiğimde devraldım. Tabii mücahit komutanlarından devraldım ben bu devri. Birliğimi topladığımda dedim ki “Bu evlere girersiniz, o nöbeti orada tutarsınız. Ama bu insanların kızı var, karısı var, siz pencerenin altında tutarsınız. Oradaki evin içinde bir tarafa kum tarafı koymuşlar, insanlar evlerini kullanıyor. “Ama sakın ola, birisinin evinin penceresine bakasınız, yahut bahçesinden limon, portakal kesesiniz, bunu duymayacağım. Duyduğum zaman sizi cezalandırırım” derdim. Nitekim bizim zamanımızda böyle bir şey yok. Bir tanesini yakaladım limon kesmiş evine götürüyor. Dövmedim tabii. Benden yaşlıydı. O zaman ben 24, 25 yaşındayım. Ama öyle bir korkuttum ki bir daha dokunamadı. Sonra savaş başladığında herkes sığınağı giderken benim mücahitlerin o evin içine girdi. Evin içinde kendini koruyabilmesi için, savaş yapabilmesi için girmesi lazımdı.

Ben mesela teşkilattayım. Bana bir emir gelir ve der ki “Sende sağlam olan iki kişiyi bize tavsiye et”. Ben de gözüme kestirdiğimle arkadaşlık kurarım. İşte bakın nerelere kadar iniyorduk. Onunla yiyorum, içiyorum, eğleniyorum. Türklükten bahsediyorum vesaire. Öyle bir deneme geçirdikten sonra ve iyice tanıdıktan sonra onu amirime bildiririm. O da onları çağırır ve yemin ettirir: Kur'an, silah ve bayrak üzerine. Sonra kendisine bir ufak görev verilir. Görevi yapar mı yapamaz mı ve arkadan

da takip edilir. Görev çok. Mesela derler ki: “Bu akşam bir operasyon olacak. Falan köyde şöylebir faaliyet yapılacak.” Eğer buna imtina gösterirse onu hemen kara listeye alırlar ve onu pasifleştirirler, uzaklaşırlar. Görev de vermezler, iş de vermezler takip altında tutarlar. Yahut zaten Rumla çok sıkı teması varsa o zaman hem kontrol altında, acaba hem nedir diye düşünülür.

Benim annem, babam bilmezdi mücahit olduğumu. Evime silah da getirdim. Ama hiç görmediler, bilmediler. En son 1963'te koca bir sten silahı getirdiğimi gördüler. O zaman “Aman oğlum ne yapıyorsun” diye yerlere kapandı annem, gitme dedi. Ölüme mi gidiyorsun, nereden buldun bu silahı, nereden çıkardın diye. Eh işin kuralı bu. İnsanlar böyle tutundu, böyle direndi. Bu şehitler böyle verildi Kıbrıs için.

İleride bir yerlere gelirsek biz de attığımız imzalarda yapılan yanlışları düzeltiriz. İnşallah, bugünkü durumumuzdan geriye gitmek çok daha kötü olur. Yapılan anlaşmalar da şimdi bu yöndedir. Ve bu kadar insanımız göç edecek. Verilen emekler çok büyük hem maddi, hem manevi. Onun için Türkiye'nin aleyhinde konuşmak çok insafsızlıktır. Yapılan yardımları biz biliyoruz. Yemek, ekme bulamazken Kızılay yardım gönderiyor. Şimdi de Suriye'ye gönderiyor. İnsanlar aç. Çocuklar

okullarına gidemedi. Okuyamayanlar oldu. O yüzden temenni ediyorum ki Anavatan bugün böyle olursa toplanır gideriz. Ama eğer Rum hâkimiyetine girersek buradan kaçırız. Asker giderse buradan 1-2 senede biter her şey. Çünkü zamanında anlaşma vardı, Türkiye müdahale edebilir. Biz eğitime gittiğimiz zaman, bize dedikleri şeydu: “Siz 24 saat direnin, çok silaha da gerek yok, ta ki biz hazırlanınca ya kadar. Biz hazırlığımızı yaptık 24 saat içinde Kıbrıs’a gelecez.” Bize askerde verilen öğüt buydu. Ama 1963’te başladı, 1974’e kadar sürdü, 11 sene mücadele verdik ya. Kolay değil, şimdi siz askeri çıkarıyorsunuz. O zaman askerin bir daha buraya girme ihtimali olamaz. İçinde olduğu zaman bile müdahale edemedi. Burada 650 asker vardı, müdahale edemiyordu. Türk askeri vardı burada, 1960 anlaşmalarına göre. Ama müdahale edemedi ve bir 11 seneyi bekledi. Çünkü Amerika önüne geçti, BM’ler önüne geçti. Çıkma dediler, çıkamazsın dediler, yapamazsın dediler her savaşta.

1964’te oldu, 65’te savaş oldu, 67’de oldu. Yani çeşitli dönemlerde hep bu savaşlar oldu, atlatıldı. Ama gelemedik. Siyasi yönden engellediler. İsmet İnönü’ye

“Çıkamazsın” dedi, 6.filoğu getirdi, Akdeniz’e dayadı. Asker çıkamadı. Alıyoruz dürbünle bakıyoruz: gemilerimizi görüyorum dışarıda dolaşır. Sabaha kadar bekliyorum ama gelemiyor, gelemiyor. Bu durumda yine gelemez. Çıkarttı mı askeri buradan, bir daha müdahale edemez.

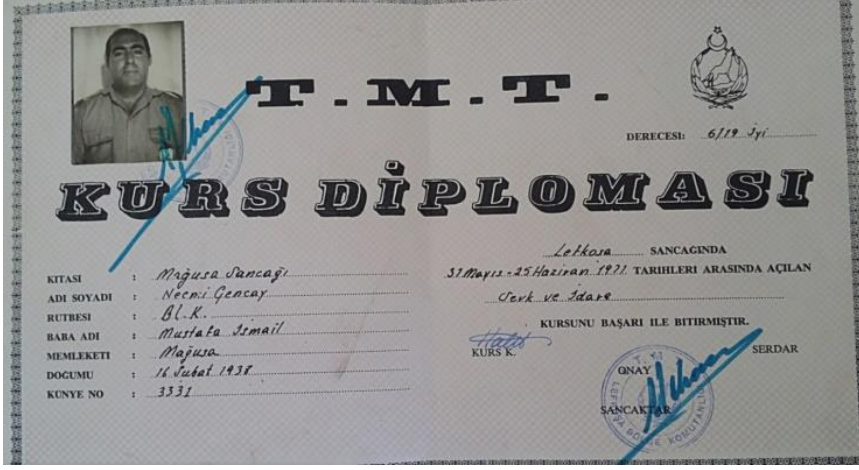
Keşke herkese, her zaman böyle konuşabilsek... Herkese, bütün okullara anlatabilsek bu durumları.. Ama şimdiki gençlerde göremiyorum bunu... İnşallah bir daha olmaz ama, belki savaş olursa Türk milleti birleşebilir. Bazıları şimdi barış diye toplanırlar... Ne barışı? Barış var. Şu anda barıştayız. Buraya asker geldi, savaş bitti. Buraya Palm Beach'e gelen Rumlar vardır. Onlarla ben Rumca bildiğim için arada konuşuyorum. Söylüyorlar barış diye. Diyorum, "Barıştayız zaten size dokunan var mı? Kızan var mı?" Hatta yan bakan bile yoktur. Onlar gelir benim ülkeme, buraya garsonuma hakaret eder, ama benim garsonum ona çıkıp da bir şey söylemez. Babalarının çiftliği sanıyorlar buraları. Ben bunu kabul edemem. Mümkün değil. O çektiklerimizle bugüne gelen bir insan olarak şimdi bu saatten sonra ben Rum'la bir arada yaşayamam.

Giriş kapısı var ya içeriye, Surlar içine köprüden girdiğiniz, o bölgenin komutanıydım ben. Ama gündüzleri limanda çalışıyordum. Hala çalışmaya devam ediyorum. 1964'te başladı, ama liman üzerinde, sazan üzerinde olduğu için biraz daha korkusuz gidiyordum. Gümrükteydim çünkü. Gümrükte iş aldım. TMT'ci olduğum için, gizli olarak da gider geliriz. Gündüzün geliriz, geceleyin askerlerimizi, mücahitlerimizi yönlendiririz. 5 Mayıs ya da Mart... Kapıdan bir arabanın içersinde 3-4 tane Yunan Binbaşısı, bir de polis komutanı içeriye girdi. O zaman şimdiki gibi telsiz falan yoktu, telefonda yoktu, zil vardı. Orada bir çocuk Rum olduğunu hissetti. Daldı girdi içeriye. Orada bir polis, bir de mücahidim var benim. Zile bastıklarında, alarm ziliymiş gibi Canbulat kapısında barikatlar vardı. Barikatları kapattı. Bir de çıkış kapısı vardı, futbol sahasının yanında, Yenikapı deriz oraya. Oraya kapattılar. Döndü o üç tane binbaşı, bir de polis komutanının oğlu. O da Yüzbaşısıydı. Oradan da dışarı çıkamadılar. Çünkü buradan da barikat var 1965'te. Ben

tabii limandayım, memurdum. Babam haber etti bana birisiyle “Çık kaç gel” diye. Anlamadım ne oldu. Git dedim, anla da gel ona göre. Ben bir ambarın sorumlusuydum, kaçamazdım. Gitti geldi çocuk “Çabuk kaç, birisini vurdular” dedi. Baktım liman içerisinde bir heyecan bir kaçışma bisiklete binenler falan. İndirdim kapıyı ben. Aldım anahtarı götürdüm gümrük müdürüne. Çıktım dışarıya. Rum dedi ki : “ Eee bazı silah sesleri duydum, ama herhalde bunlar herhalde hurmalara silah atarlar.” Yani insanlara değil de, hurmalara prova yaparlar. Dedim: “Bekleyenin bakayım da”. Bisikletimle kaçtım geldim, babamın kahvehanesi vardı. Şimdi Peteğin çanak-çömlek sattığı yer babamın kahvehane dükkanıydı. İşe geldiğimde babam dedi ki: “Git da senin birliğinde, orada bir hadise oldu, adam öldü.” Gittim baktım: 3 tane binbaşı yerde yatmış. Çünkü geldiğinde orada, tuttu onu oradaki polis, “İn aşağı” dedi. Biri silahını çıkarmaya çalışır, polisi vurur. Öteki de yastığın üstünde bir tane otomatik tabanca görmüş, onu almaya çalışır. Yani ateş etmeye çalışıyorlar. Çünkü çıkamıyorlar dışarıya. Oradaki mücahit adamım benim, dördünü de temizledi. Bir tanesi kurtuldu. Arabanın altına soktu başını ve kurtardı göğsünü, başını. Ayaklarına yedi mermileri. Hemen BM'ler geldi, bunları aldılar götürdüler cesetlerini. Onu da götürdüler. O adam hala Rum tarafından yaşıyor. Yunanlıydı, kendisine devlet özel araba verdi, ev verdi, binbaşydı o zamanlar. Hala yaşıyormuş ve ayakları kesilmiş. Ben vurulurken görmedim, ama çok mermi yemiş olmalı ki ayakları kesildi. Ondan sonra 1 ay dışarıya çıkamadık. Liman da çalışmadı. Rumların ekonomisi limanlardan kaynaklanıyor, bu limanlarda çalışıp para kazanıyorlar. Bir ay sonra komutan, Türkiye’den gelen bir albaydı. Dedi ki: “Barış Gücü adına mütareke imzalandı. Rumlar bize dokunmayacağını söyledi. Gidin limana.” Dedim; “Peki komutanım Limana gideriz gitmeye de, mücahit bulamayacağımız

nöbete. Çünkü hepsi liman işçisidir.” Çoğu evine para geçirmek için limanda çalışıyor. O da kısmen hani Rumlar değerse onların da ihtiyaçları olur diye alıyorlardı Türkleri. “Başka kim var limanda çalışan?” diye sordu. Bir benim yardımcım ve bir arkadaşım daha vardı. “Siz içinüz kritik yerlendeniniz. Limana gitmeyin” dedi. Gitme dedi, gitmedik. 6 ay para yok. Hiçbir kimse dahi çıkıp söyleyemedi komutana, “Komutan, siz bize dur dediniz, biz durduk. Ama biz maaş alıyorduk, Rum kesti”. İki de bir bana Rum hükümeti “Gel istifanı ver” derdi, gitmedim. İyi de gitmemişim. Hem birliğin başında durdum, hem de o korku içinde her an gelip beni alabilirlerdi. Onlar beni hep denemek istediler. Bu silahları ne yaparsınız, nerede taşırsınız derlerdi. Derdim: “Benim kız arkadaşlarım var, yabancı. Ben öyle şeylerle uğraşmam bilmezsiniz siz.” Öyle durumlar olurdu gemilerden gelen hostesler vardı. Ben gidip onları dışarı çıkartırdım görürlerdi beni. Rumlar kıskanırdı da. Ben bunlarla uğraşırım derdim. Neyse konu o değil. Söylemek istediğim 6 ay sonra komutan bir gece içerken, soğuk bir kış günü, gece ben karargahıma gidiyorum. Dedi ki “Sen ne iş yaparsın?” Ben: “Gümrükçüyüm” dedim. “Bana dur dedin durdum. Bir daha da gitmedim”. “Eee ne ile geçinirsiniz?” diye sordu. “25 yaşında adamız, babam verirse işte” dedik. O zaman telsizden söyledi, bildirdi, 6 ay sonra para aldık. Düşünebilir misiniz hiç söyleyemedik kimseye, çünkü komutanımız çok sertti. Bugün herkes can derdinde, sen para derdinde misin diyeceklerdi bize, öyle derse biz ne deriz? Arkadaşlarımıza söyleyince sevindiler. 6 aydan sonra 2 aylık birden geldi. 25 liradan 50 lira çok büyük bir para değil ama harcayacağımız yer zaten yoktu. Bütün gecemiz gününüz sur içinde geçirdi. Belki bir içki içerdik öyle bir şey. Şimdi emekli maaşım var onu alırım. Devlet bir şey vermedi. Böyle

mücadele verildi. Böyle topraklar kazanıldı. Ama en mühimi güven.
Kime güven? Anavatana, Türkiye'ye güven.

Ben kendi diplomamı bile alamadım. Piyade Okulu'ndan diplomam var. O diploma, biz erken ayrıldığımız için asal şubeye geldi. Gittim, dedim; “Bir tek hatıramız vardır. Bu da benim diplomamdır, verin bana.” Ve vermediler. Oradaki eskilerden komutan vardı. Bana siyah beyaz verdi. “Emir vardır bunu karargahtan çıkaramayız” dedi. Yahu ben de subayım. Verin bana yanına birisini gideyim fotoğrafçıya, doğru düzgün renkli bir şey yapayım da asayım bulunsun. Başka bir şeyim yok benim. Vermediler...

Osman Hasan GAZİ

Adım, Osman Hasan Gazi. 17 Şubat 1943'de Yayla'da doğdum.

Ben ve Ferdi Takalı (benim dedem) 1958'de alındık TMT'ye ve 1960 yılında Ankara Zirkayi köyünde eğitim görmeye gittik. Bu eğitim 1 ay sürdü. Orada tüfeği nasıl kurup dağıtacağımızı, nasıl atış atacağımızı, nasıl taarruz yapacağımızı ve baskın esnasında neler yapmamız gerektiğini öğrendik. Sonra köyümüze döndük.

Ne zaman ki bir olay olurdu, hemen biz müdahale ederdik olaylara. Geceleri nöbet tutardık Ferdi beyle ve bir gece İngiliz askerleri geldi köye. Biz da nöbetteydik, az kalsın yakalanıyorduk. Ama hemen yattık yere. Zaten bizim yaptığımız geçitler falan vardı, onun içine girdik ve kurtulduk.

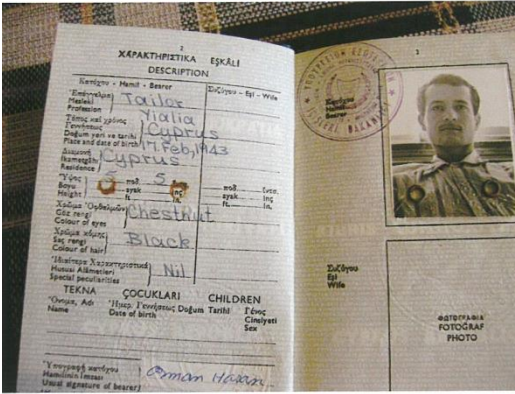
1963 yılında başlayan savaşlardan sonra biz de elimizdeki mevcut silahları çıkardık,

Silahlar, Türkiye'den gizli yollar aracılığıyla getirilirdi. Geceleyin balıkçı tekneleriyle denize açılan Kıbrıslı Türkler, Türkiye sularına geçerek Türk bandıralı diğer gemilerden silahları kendi küçük gemilerine yükleyerek tekrar Kıbrıs'a, Erenköy'e dönerlerdi. Biz de köyümüze silahları getirebilmek için 22 kişilik bir gizli grup kurduk ve bu grubun üyelerinin hepsi Türk Mukavemet Teşkilatının üyeleri idi aynı zamanda. Bu mühimmat 22 piyade tüfeği ve 22000 tane mermiden oluşuyordu. Benim

vurulduğum gün ilk seferimizi yapmıştık. Köyde dinlendikten sonra ikinci seferi yapmak için yola koyulduk. Yolda tek sıra halinde ilerliyorduk. Dağın ortasında bir dereye bize pusu kurdular. Ben ve Kemal isiminde bir arkadaşımınla birlikte vurulduk. Ben belimden yara aldım ve kaçamadım. Diğer 20 kişinin ikisi Erenköy'e, geri kalan 18 kişi ise köye geri döndü. Bizi Rumlar esir aldı. 40 gün Rumların yanında esir kaldık.

Osman bey'in Kıbrıs pasaportu

Osman bey'in Kıbrıs pasaportu 2

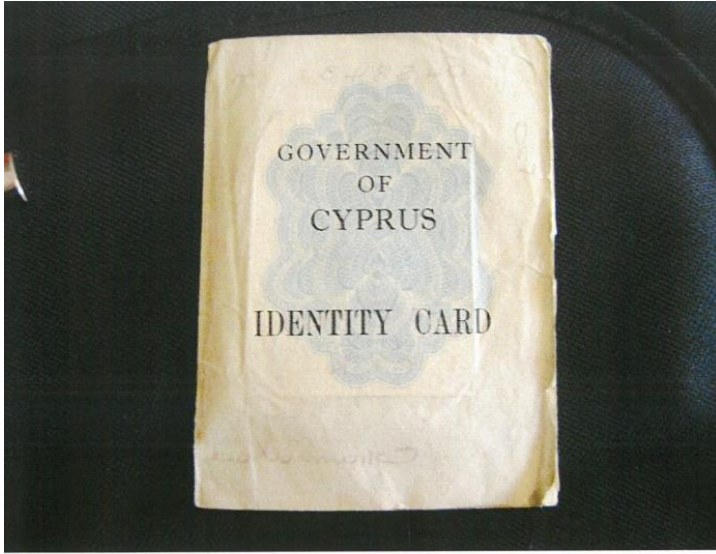
Benim durumumun ağır oluşu nedeniyle bana kötü muamele göstermediler. Fakat durumu hafif olan veya sağlam olan esirlere çok eziyet yapılırdı. Kapımızda bekleyen polis anlatırdı, “Eğer sağlam olsaydın, ne gözlerin kalırdı, ne tırnakların. Hepsini oyarlardı, hatta diri diri gömerlerdi” diye. Benim durumumun ağır oluşu nedeniyle onlar çevirirdi, onlar yedirirdi beni, tuvaletime kadar onlar yaptırırdı.

Barış gücü her gün bizi ziyarete gelirdi. O yüzden bize bir şey yapamazlardı. Orada

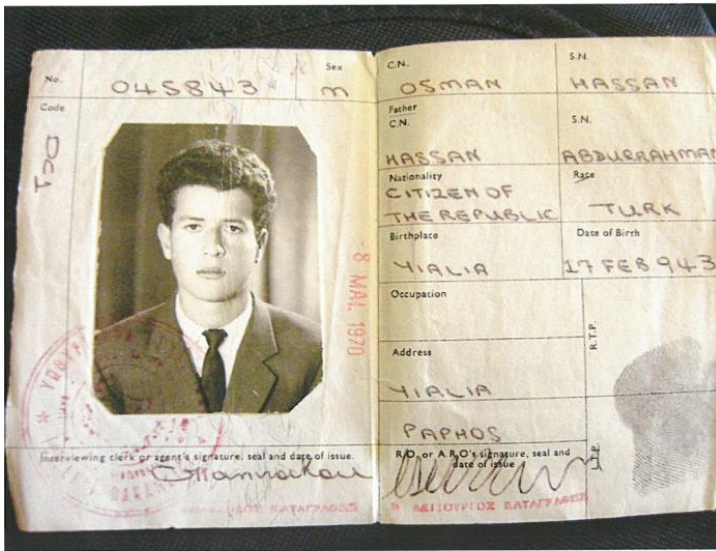
bazen bize sözlü saldırıda bulunan Rumlar olurdu. Bir bayan vardı devamlı gelirdi, “Ben seni öldüreceğim” derdi, “Çünkü sen benim çocuklarımı öldürdün, ben da seni öldüreceğim” derdi. Ben de dedim ki

“Ben Yayla’lıyım”. O da başladı bağırsın “Sen pilotsun da yaktın yıktın benim köyümü”. Beni pilot zannederdi. Çünkü 31 Temmuz 1 Ağustos bağılayan gece vurulduk biz, 8 Ağustos günü da Türkiye’den uçaklar geldi ve Erenköy kurtuldu. O günlerde uçağı düşen Cengiz Topel de bizim yattığımız Rum hastanesine getirilmişti. O yüzden beni Cengiz Topel’le karıştırdılar. Daha sonra hastanenin bizim olduğumuz bölümünü boşalttılar ve Cengiz Topel’i benim bulunduğum odaya yatırdılar ve güvenlik önlemleri arttırıldı. Çünkü Cengiz Topel’e olası bir saldırı durumunda onu korumaları gerekirdi. Daha sonra bize bakan bir hemşire geldi yanıma ve bana dedi ki “Konuş bu adamla bakalım, kimler tarafından gönderildi?” Ben de bakardım konuşayım kendisine, fakat ismini bilmezdim. Ama onu konuşturdıklarında isminin Hakkı olduğunu söylerdi ve herkes onun Yedidalga köyünde bulunduğunu zannederdi. Fakat gerçek aslında öyle değil, Cengiz Topel Güzelyurt’un girişinde bulunmuştu. Bir Rum polis vardı, bana gösterdi bütün resimlerini. Cengiz Topel’in 45’lik bir tabancası vardı. Düşükten sonra onu kullanmış, fakat mermileri bitince 3 kişi tarafından yakalanmış. “Bunların bütün resimlerini, kelepçeli otururken, yakalanma esnasındaki durumunu gösteren resimleri bana gösterdiler. Ben da onunla konuşmaya çalıştım. Ona “Hakkı Bey” diye hitap ettim. Ona “Hakkı Bey, ben da mücahitim, Yayla köyünden” diye seslendim. Fakat konuşmuyordu, sadece inliyordu. Ben ne zaman ki uykuya dalmış gibi yapardım, O açardı gözlerini etrafı kolaçan ederdi. Ben da o esnada açardım gözlerimi, “Hakkı Bey” diye seslenirdim. Fakat hiç konuşmazdı. Rum polisler da kapıdan bizi izlerdi. Daha sonra 10 Ağustos günü Makarios geldi. Yanında da Dışişleri bakanı Yorgacis vardı. Geldiler odamıza, hemşireler doktorlar da geldi odaya. Makarios sordu “Pilot hangisi?” Onlar da Cengiz beyi gösterdiler. Dedi “Diğeri?”, “Erenköylüdür” dediler. Ben

de, “Yok, ben Yayla’lıyım” dedim. “Hade ordan be sen de pis yalancı” dediler. Zaten Rumların bir söylemi vardı, Erenköylü geldiğinde, “Taze çiğercik yeyceyik” derlerdi. Döndü Makarios, “Bu adamlara iyi bakacaksınız, hele o pilota çok dikkat edeceksiniz ölmesin ve onu konuşturacaksınız” dedi. Daha sonra gitti.

Osman bey'in kimlik kartı

Osman bey'in kimlik kartı

GAZİ BAY
28 HAZİRAN 1960

Sayın: Merdi CAFER

Kahraman Mücahidi.

Yıldızdır en buhranlı zamanlarda silleme, çelak çocunun
Vatanın Sağlığı için Vatan saana minnetler kalmış ve
vuruşta güm gümeler için Vatan saana minnetler kalmış ve
daha da minnetler kalmaya devam etmektedir. Son reorganizas-
yonun silâhın direktif avacehinde silâhlı mücadele olduğu
sırasında avacehinde de muafiyet almak ve savaş. Her zaman
seviyenti e erigibilmek nakadise seni muvazaf kadrodan affedip
yadak Ma caya geçirmiş bulunuyoruz. Şimdiye kadar gördüğün ve
bundan daha da ihtiyaç halinde çağrıldığında gıreceğin gerefleri
görevleri için hepimizin minnet ve şükranlarını iletir; açlık,
sıcaklık ve başarı dileklerini sunarız.

Her zaman için nenusunuzun ve millî davamızın bekçiliğini
yapan sen Kahraman Mücahidinin uzun zaman silâhtan ayrı kalması
neydana getireceği sakıncaları bertaraf etmek maksadıyla bundan
sonra ayda iki saatlik bir eğitime tabi tutulman emredilmektir.
Davamızın hali için şart olan bu gerefleri çağrıya aynen uyulması
ve çağrıda gösterilen yer ve zamanlarda üniformalı olarak hazır
bulunmanı bilhassa rica ederiz. Büro müdafaası görevinden
sakıncaları bertaraf etmek için bir eğitime tabi tutulman emredilmektir.
Bu şart olan bu gerefleri çağrıya aynen uyulması
ve çağrıda gösterilen yer ve zamanlarda üniformalı olarak hazır
bulunmanı bilhassa rica ederiz. Büro müdafaası görevinden

ti sakıncaları bertaraf etmek için bir eğitime tabi tutulman emredilmektir.
Bu şart olan bu gerefleri çağrıya aynen uyulması
ve çağrıda gösterilen yer ve zamanlarda üniformalı olarak hazır
bulunmanı bilhassa rica ederiz. Büro müdafaası görevinden

Alkan

SANCAKTAR.

TOPLANMA YERİ

(Merkezde B1.Kh.lar
Köylerde Eğitim Al

SANCAKTARIN MÜCAHİDİMİZE YAZDIĞI YAZI

Rauf Raif DENKTAS

Buradaki olayların tarihi sürecine şöyle bir bakarsak;

1931 isyanı sonrasında İngilizlerin Ada'da uyguladığı sıkıyönetim karşısında Türk

Toplumunun çektiği sıkıntıları, feryadı Türkiye Büyükelçiliği kanalıyla iletiyoruz. Ama oradan pek olumlu bir cevap alamıyoruz aslında. 1945'de yasaklar kalkıyor, sürgüne gidenler geri geliyor. Enosis tekrar alevleniyor. 1948'de İngiliz, Anayasa Komisyonu kuruyor ve Kıbrıs'a muhtariyet önerisinde bulunuyor. Buna AKEL Komünist Partisi iştirak ediyor, biz iştirak ediyoruz. Kilise ve sağcılar, “Muhtariyet Enosisin mezarıdır, buna iştirak etmekle hainlik yapıyorsunuz” diyor. AKEL bundan dolayı bir süre sonra bir bahaneyle bu komisyondan çekiliyor. İngiliz, komisyonu kapatıyor. Bunun üzerine biz diyoruz ki, “Bizim suçumuz ne, bizim de hükümetten istediklerimiz olacaktı, bu haksızlıktır” diyoruz. Bunun üzerine Türk İşleri Komisyonu'nu kuruyor, Zekai Bey'in başkanlığında. İşte Evkaf'ın halka iadesi, okullarla ilgili liberalizm v.s. hakkında. Onun raporu var, herhalde 1959'da çıkmış. Ona bakmak lazım. Kıbrıs Türk İşleri Komisyonu Raporu.

1950'de Plebisit, kilise tarafından, Makarios'un Başpiskopos oluşu, kilisede yemini, “Enosis yolunda ölürüm ama Enosis'ten vazgeçmem” diye...

Bizim 1948’de ilk büyük miting Enosis’e karşı Dr. Küçük başkanlığında gerçekleşiyor. Yani gerginlik had safhaya gidiyor 50’lerde artık. 1954’de Yunanistan Kıbrıs meselesini BM’e götürüyor. Bunun üzerine Türkiye artık araya giriyor. 1955’de EOKA başlıyor. 1958’e kadar EOKA ile geçiyor yıllar. 1958 sonunda yine Yunanistan, BM Genel Kurulu’na götürüyor Kıbrıs meselesini. Fatin Rüştü Zorlu orada Averof’u mağlup ediyor, büyük şamar atıyor.

1960’da Türkiye’de ihtilal olur olmaz Makarios, “Anlaşmalar artık geçersizdir” diyor. Bunun üzerine Dr. Küçük’le biz derhal Türkiye’ye

“Bunlar vazgeçiyor, aman imdat!” diye bir şey gönderdik. Onlar beyanat yapınca, Makarios geriliyor.

Özellikle 1959-60 anlaşmalarından sonra kurulan Cumhuriyeti, Makarios’un yıkmak için yaptığı faaliyetler sonrasında Türkiye’nin uzlaşmaya sürekli yanaşmış bir görüntü verdiğini, yani Kıbrıs meselesini BM

Güvenlik Konseyi kanalıyla Türkiye’nin çözmeye çalıştığını, bunda da Amerikan desteği olduğunu “Vizyon” adlı kitabımda belirtmişim. O kitapta “Gün gelecek Başbakan İnönü, bu yargıda yanıldığını anlayacaktı. Rum-Yunan ikilisi reel politik uygularken Türkiye hak ve

adalet çerçevesinde Amerika ve Güvenlik Konseyinin yardım ve desteğiyle meseleyi selamete çıkarabileceğine inanarak hareket ediyordu” diyorum. Bunun tabii sebebi Türkiye'nin bu olaylara hazırlıksız yakalanmış olmasıdır. Emin Dırvana, ilk Büyükelçi, ihtilal hükümetinin elçisi, şu talimatla geldi, “Her iki tarafta da bozguncular var, bizden taksim isteyenler var, özellikle Denktaş.” Efendim yanlış bir değerlendirme, iftira. “Diğer tarafta Enosis isteyenler var. Bozacaklar, bunlara sakın göz açtırma.” Geliyor buraya, bu gözle bakıyor adam bize. Biz halbuki Türk askerini getirmişiz, memnunuz artık. Türkiye'yi angaje ettik, hayatımızdan memnunuz. Hiç ağzımızdan taksim diye bir şey

Vali Foot ve Dr. Küçük İle-1960

çıkmadı ondan sonra. Rum tarafı ise, hakikaten bu işi ergeç 1965 seçiminden önce bozmak mecburiyetindedir. Çünkü Makarios, 1960'dan itibaren “Bu Cumhuriyet zorla empoze edildi, haksızlıktır, değişmesi lazımdır” diyor. Onun için aynı Anayasa altında seçime giremezdi. Onun için 1964'ü karar yılı ilan ettiler.

“Türkler kabul etse de etmese de Anayasayı

değiştireceğiz” diye beyanları var. Biz bunları hep bildiriyoruz, silahlı hazırlık olduğunu... Dırvana, “Bunlar taksimcidir, mahsus söylüyorlar” diyor. Amerikan elçisi, “Yok canım öyle şey” diyor. Dırvana diyor ki; “Makarios gelir beni arabaya kadar uğurlar, arabamın kapısını açardı”

diyor. Açar tabii, seni avucunun içine almış adam. Bunun üzerine tamamen hazırlıksız yakalandı Türkiye.

Bizim 6 Ocak 1963'de Dr. Küçük'le Ankara'ya ziyaretimiz var. Heyetin sözcülüğünü ben yapıyordum. Hatıralarımda da anlattığım gibi, söylediklerim kısaca şöyleydi: “Zürih ve Londra Antlaşmaları imzalandıktan hemen sonra Rum liderliği bu anlaşmaları bozmak için hazırlık içine girmiştir. Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar geçen 18 ay içinde Rumların bu hazırlıklarını yakından izleyerek günü gününe olayları ve gelişmeleri Türk Hükümeti'ne duyurduk. Verdiğimiz bilgiler itibar görmedi, aksine ‘anlaşmaları bozacak bir klikin başı olduğumuz’ varsayımıyla sesimizi tüm ilgililerin duymasına engel olundu... Cumhuriyet'in ilanından sonra Makarios'un, anlaşmaları ortadan kaldırmak siyaseti daha da belirgin bir hal aldı. Makarios ve diğer liderler, yaptıkları açıklamalarla, ‘nihai milli hedefe’ varmak kararlılıklarını sık sık tekrarladılar; Anayasa'da Türklere verilmiş olan hakları uygulatmamak için ellerinden geleni yaptılar, hakkımızı aramak da suç oldu ve maalesef bunu böyle addedenler arasında TC Büyükelçiliği de vardı. Neticede Makarios ayrı belediyeler ile ilgili Anayasa tedbirlerini ortadan kaldıracak bir tutum içine girmiş bulunmakta ve tek yanlı emirlerle belediyeleri idare edecek ‘heyetler’ oluşturmaktadır. Bu Anayasa'nın temel maddelerinden birinin ihlalidir ve bunun arkası gelecektir de. Tahminimize göre Makarios şimdiki rejim altında ikinci bir seçime gitmeyecektir. 1965 seçimlerinden evvel zecri adımlar atarak büyük bir kriz yaratacaktır. Rumlar esas milli hedefleri olan Enosis'ten vazgeçmiş değillerdir. Yeni bir oldubitti ile karşılaşabiliriz”.

Benim konuşmamdan sonra İnönü diyor ki; “Özellikle şimdi muttali oldum bu konulara, böyleyse durum çok vahim” diyor.

Dışışleri Bakanı Feridun Cemal Erkin de “Ben de yeni öğreniyorum Sayın Başbakanım” cevabını verince anladım ki bizim Lefkoşa’da, çoğu zaman yemeğe bile gitmeyerek, günü gününe Büyükelçiliğe, TMT Komutanlığına ve Alay Komutanlığına yetiştirdiğimiz raporlar, Ankara’da ilgili yerlere verilmiyormuş. TC Büyükelçisi bunlara gereken önemi vermediği için bu raporlar bekletilmiş ve birkaç ay sonra kurye içinde gönderilmiş. Bizim çok önemli addettiğimiz raporlara da şerh düşer, ‘güvenilir haber değildir’ dermiş.

Bunları ne zaman mı öğrendim? Ben Hariciye’de (Türkiye Dışışleri Bakanlığı, TBG) Kıbrıs Dairesi’nde çalıştım. Orada görüyorum. Hem yazdığım raporları, hem de Kıbrıs’la ilgili gelen kriptoları görüyorum... Evet, sonradan öğrendik ki, kriptoyla gitmeyen bilgiyi üst makam bilmezmiş, görmezmiş. Alt makam torbayla, kuryeyle giden şeyleri parafe eder, dosyalar. Nasıl ki ben orada çalışırken sonradan, benim yazdığım raporlara (Dırvana’nın) düştüğü notları gördüm. Adam diyor ki, 20 kişinin imza ettiği, 1964’de başlayacak hareket diye raporumuz var, altına adam not düşmüş, diyor ki, ‘bunları yazanlar, imzalayanlar politik ihtirasları çok, bilgileri yok, kaale alınmaması...’ ve bu nedenle Ankara tamamen hazırlıksız yakalanıyor. Onun için mecbur oluyorlar, aman barış olsun, problem olmasın, istiyorlar.

1962 yılındaki Makarios’un Ankara ziyareti de sıkıntılı olaylardan birisidir. Biz diyoruz ki, “Anayasaya göre Kıbrıs’ın temsilietini, Rumların seçtiği Cumhurbaşkanı ile Türklerin seçtiği yardımcının müştereken götürmesi gerekir.” Makarios, Hindistan’a davet ediliyor Kıbrıs Cumhurbaşkanı olarak. Biz derhal diyoruz ki, “Efendim yalnız gitmemesi lazım, Dr. Küçük’ün de beraber gitmesi lazım. Dırvana’ya, Anayasa budur,” diyoruz. Makarios’un bu gezilere giderken yanına Türk yöneticilerinden kimseyi götürmemesindeki asıl amacı da, Türk

Toplumu'nun Kıbrıs'taki Cumhuriyet'in ortağı olduğu gerçeğinin dünya kamuoyunda görünmesini istememesi idi. Dırvana, Dr. Küçük'ün de bulunduğu toplantıda diyor ki, "Efendim, Makarios'un yardımcısı olarak gitmenin ne anlamı var? Biz onu aynı ülkelere Türk temsilcisi olarak, aynı protokolle davet ettireceğiz." Efendim, Kıbrıs'ı temsilen gitmesi başkadır, cemaati temsilen gitmesi başkadır. Kıbrıs'ı temsilen Makarios gidemez. Nasıl ki Makarios gitti ve orada kendisini Yunan milli marşıyla karşılattı. Onun üzerine biz de derhal İstiklal Marşını benimsedik ve o halde bu da bizim milli marşımızdır, dedik. Oysa halbuki Müşterek Kıbrıs Milli Marşı diye burada çalışıldı. Kullanmadı, gitti bunu yaptı. Bunlar bizim için hep kayıptı. Hep Ruma tavizdi. Hakikaten Dr. Küçük'ü aynı şekilde davet ettirdiler. Ama kıymeti harbiyesi yoktu.

Aslında Büyükelçi Dırvana Ankara tarafından ilk kez Kıbrıs'a geldiğinde, Onu karşılamaya Lefkoşa Havaalanı'nda gittiğimizde, "Makarios'a dersini verecek bir Büyükelçi geliyor" düşüncesindeydik. Ancak ertesi gün Büyükelçi'ye yaptığımız ziyarette, işimizin zor olduğunu anladık. Toplantıda ben sözcü olarak yaptığım değerlendirmede, Makarios'un Enosis'ten vazgeçmediğini, günü geldiğinde antlaşmaları yıkarak, mutlaka Enosis'e gideceğini anlattım. Ve "O gün geldiğinde ve Makarios anlaşmaları yıktığında, Büyükelçi olarak geldiğiniz Kıbrıs'tan Vali olarak ayrılmanızı temenni ediyoruz" şeklindeki samimi inancımı belirttim. Sözlerim Dırvana'yı kızdırmıştı. Yumruğunu masaya vurarak yüksek sesle 'Bana bakınız, bu anlaşmalarda Türkiye'nin imzası vardır. Bunları yok etmek kimsenin haddi değildir. Bu anlaşmalar yaşayacaktır. Bunlara karşı gelenlerin vay haline" dedi. Ben de "Bu anlaşmaları yıkacak biz değiliz. Makarios yıkacaktır. Yıkımın altında kalmamak için çare taksimdi, demek istemiştin" dedim.

Dırvana daha da kızdı. “Makarios kim oluyor ki, Türkiye’nin altına imza attığı bir anlaşmayı yıkıyor? Türk Hükümeti’ne güvenmiyor musunuz?” Sonradan öğrendik ki İhtilal Hükümeti’nin Dırvana’ya verdiği talimat “Türkiye, Kıbrıs’ta olay istemiyor. Denктаş ve arkadaşları Taksim’den yanadırlar. Onlara fırsat verme” şeklindeymiş.

Şimdi TMT’nin nasıl kurulduğunu anlatayım. TMT 27 Kasım’da kuruldu. Kuruluşu, 1957’de ben Rauf Denктаş, Burhan Nalbantoğlu ve Kemal Tanrısevdi tarafından açıklanmıştır. O güne kadar Volkan adında bir gönüllü kuruluş Türk halkının direnişini sembolize etmekteydi. Ancak Yunan Genel Kurmayına bağlı olan EOKA karşısında etkin olamazdı. TMT'nin kuruluşu açıklanınca VOLKAN feshedildi ve güvenilir elemanları TMT'ye nakledildi. Kurucuların gayesi TMT'nin, EOKA gibi, milli merkeze bağlanmasıydı. Ben bunu Ankara'da Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'ya duyurdum ve 6-7 ay sonra TMT'nin uzman kadrosu Lefkoşa'ya gelerek teşkilatı devraldı. TMT'nin ses getiren bir mukavemet kuruluşu olarak meydana çıkması bu uzmanlar sayesinde oldu. İlk lider Rıza Vuruşkan’dı. TMT lideri Albay Rıza Vuruşkan’ın kod adı Bozkurt idi. Dr. Küçük’ün kod adı Ağrı, Benim kod adım ise Toros idi. Mücahitlere genel olarak Kurt deniliyordu.

İngiltere TMT'yi yasa dışı ilan etti. 40 kadar insanı TMT mensubudur diye tevkif etti. TMT kurulduğunda henüz 1960 Antlaşmaları yapılmamıştı. Dolayısı ile İngiltere koloni idaresi olarak hareket ediyordu.

TMT kurulduğu zamanlarda adadaki siyasi durum şöyleydi; 1955'de başlayan EOKA saldırısı devam ediyordu. TMT kurulmamış ve Türkiye Kıbrıs konusunda "ben de ilgiliyim" diye ortaya çıkmamış olsaydı,

İngilizler çoktan Rum-Yunan ikilisi ile anlaşarak adayı Yunanistan'a vermiş olacaktı.

1959-60 Kıbrıs Anlaşmaları nedeniyle TMT bütün faaliyetlerini tatil etti, silahları gizli depolara kaldırdı. 1963'te Rum saldırısı başladıktan sonra TMT açığa çıktı ve her bölgede TMT liderlerinin sevk ve idaresinde sivil halkı bulunduğu yeri veya köyü yıllarca ve kahramanca müdafaa etti. 1974 Barış Harekâtına kadar da halkın müdafaa kalesi oldu. Barış Harekâtının ilk safhasında da askeri harekâta büyük hizmetleri geçti. Barış Harekâtından sonra TMT yerini Güvenlik Kuvvetleri'ne bıraktı.

TMT'nin sağladığı mukavemet ruhu sayesinde ki halk açlığa, yokluğa ve Rum saldırılarına karşı direnişe devam edebildi. Rum saldırıları karşısında 103 köyden kaçan Türkler en yakın Türk köylerine yerleştiler. Yokluk içinde bunların rehabilite edilmesi zaman aldı. Kızılay gemileri ile gelen yiyecekleri halka dağıtmak TMT'nin bölgelerdeki liderlerinin işi oldu. Askeri disiplini sivil halka kabul ettirmek kolay olmadı. Fakat TMT bütün bu sıkıntıların üstesinden gelmesini bildi.

Kıbrıs Türk halkının barış mücadelesinde ben de değişik görevler üstlendim. 1957'de Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanlığı'na

seçildim ve bu sıfatla Kıbrıs Türklerinin ekonomik ve sosyal durumlarını tespit ederek, yardımlaşma kampanyaları ile halkın yardımına koştuk. Henüz İngiliz idaresi

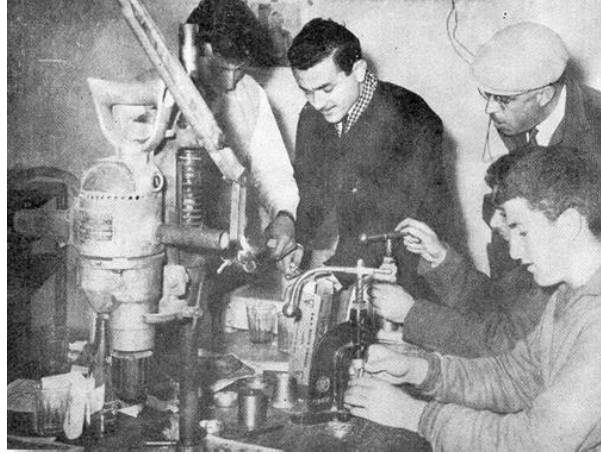
vardı. Halkın hükümetten şikayetleri bize gelir, biz bunları halletmeye çalışırdık. TMT'nin kuruluşunda benim adımın geçmesi halka güven

verdi. Bunun arkasından 1959 Zürih ve Londra Antlaşmalarının hazırlanmasındaki görevimiz oldu. Kıbrıs Cumhuriyeti kurulunca Cemaat Meclisi Başkanlığına seçildim.

1963 saldırılarından sonra Londra görüşmelerine, oradan New York'a Güvenlik Konseyi'ne giderek haklarımızı savundum. Geri gelişimde beni Kıbrıs'a sokmadılar. Ankara'da Türk Dışişlerinde çalışmaya mecbur oldum. Çeşitli merkezlere giderek konferanslar verdim. 1964'de Erenköy'e çıkarak savaşa katıldım. 1967'de adaya gizlice girerken yakalandım. Türkiye'nin ve BM'nin baskısı ile Ankara'ya iade edildim. Mart 1968'de adaya dönebildim ve Klerides ile görüşmelere başladım. 2004'e kadar Rum liderlerle müzakereleri yürüttüm. Annan Planını kabul edilemez bulduğum için seçimlere girmedim, emekli oldum ve davamızı müdafaaya devam ettim.

Mücadele hayatım süresince, su borusundan silah yapan kardeşlerimizin fedakarlıklarını unutmam mümkün değildir.

Şimdi bazıları diyorlar ki; Enosis bitti. Enosis'in

bitmediğini Hristofyas'ın beyanatından anlamazlar mı? Adam diyor ki, "Makarios'un izindeyim." Makarios ne diyordu? "Girit modelini uyguluyorum. Bu Osmanlı'nın kalıntıları buradan yok edilmedikçe, EOKA zafere ulaşmış olamaz" diyordu ve Enosis yolunda öldü gitti adam. Ne diyor başka Hristofyas? "EOKA'dan ilham alıyoruz, EOKA bize yol gösteriyor" diyor. Genel Sekreteri diyor ki; "Türk askeri

Ada'dan çıkmadıkça, EOKA'nın zaferi taçlanmış olmaz.” Bunu birkaç ay önce söylüyordu. Ee peki daha ne desin adam size?

Ama bunu talebelere de anlatmakta yarar var. Rum deyip çıkıyoruz işin içinden. Adamlar “Ellino Kiprio'yuz, Kıbrıs'ın Helenleriyiz ve Helenizm bir bütündür, parçalanmaz, bölünmez” diyerek, Yunan olduklarını, Yunan Adası olduğunu vurgulamaktadırlar.

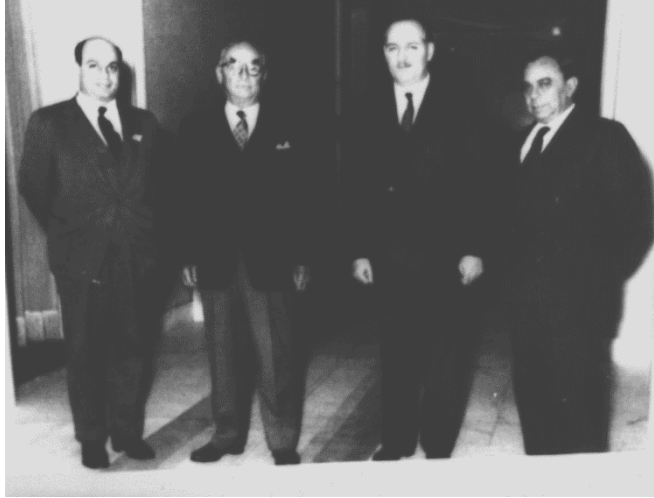
Dört yaşında, ana okulundaki çocuğa benim arkadaşım ile gittik. Arabası garajdadır diye, aldık ana okulundan getireceğiz. EOKA zamanıdır. İngiliz bunları, bunlar İngilizleri vuruyor. Babası çocuğa soruyor, diyor ki, “Lulla bizim düşmanımız kimdir?” Kız çocuğu diyor ki; “Türklerdir baba.” “Kızım İngilizler bizi öldürüyor, biz İngilizlerle kavgalıyız” diyor baba. Kızı, “Bize öğretmen söyledi, İngilizlerle kavga geçicidir, Türklerle kalıcıdır. En büyük düşman Türklerdir.” diyor. Adam dönüyor bana, İngilizce diyor ki, “Rauf bizim ailemizi biliyorsun. Katiyen bu çocuğa böyle şeyler öğretmedik. Üç ayda ana okulunda bak ne yaptılar kendisine.” İlkokul da böyledir, lise de... EOKA'nın içindedir artık çocuk.

Biz kapıları açtıktan sonra 40 yaşlarında bir Rum ilk defa bu tarafa geçiyor. Toplu mezarlara falan gidiyor ve hayretler içinde kalıyor. Ve gazeteci olduğu için uğradığı şoku yazıyor, diyor ki; “Bize hep ‘Türkler yaptı, Türkler yaptı, biz bir şey yapmadık’ derlerdi. Ben gittim, orada 16 günlük bebekleri gördüm. Bütün köy halkının gömüldüğünü gördüm” diye bir yazı yazıyor. Bir de CD çıkarıyor. Tabii bunu kovalıyorlar o taraftan. DAÜ’de bir müddet iş verdik kendisine. Eşiyle beraber beni bir gün ziyarete gelmişti. Kadın diyor ki, “Denktaş Bey küçükken bizi uyutmak için ‘Uyu, yaramazlık yapma, seni Osmanlı’ya veririm’ diyerek korkuturlar ve uyuturlardı. Biraz daha büyüdük, okulda öğretmenlerimiz vs. Türklerden bahsederken, ‘Bunlar vahşidir, bunlar bilmem nedir,

bunlar konserveyi bile kutusuyla beraber yerler' derlerdi. Ve yattığımda korkardım, 'acaba gelip bizi yiyecek misiniz' diye." Yani yetiştirme böyle.

Kapıları açtığımızda BBC geldi buraya. BBC Rum tarafında üniversitede soruyor "Kuzey tarafa geçtiniz mi?" diye. Kimisi geçtim, diyor, kimisi geçmedim, diyor. Bir tanesi, "Ne geçtim, ne geçerim" deyince haber konusu oluyor o ve üzerinde duruyorlar. Diyorlar ki, "Niye ne geçtim, ne de geçerim, diyorsun? Ne demek bu? Herkes geçiyor, herkes dost olmak istiyor." O genç, "Hayır, Konstantinapolis yeniden Yunan olmadan Türk-Yunan dostluğu olamaz" diyor. Bitti, işte yaklaşım bu. Efendim şahsi

dostluklar yok
muydu eskiden?
Vardı tabii. Ama
silahlar patlayınca
adamlar parmak
bile uzatmadılar
bize, değil ellerini
uzatsınlar, yardım
etsinler,
görmezlikten

geldiler, geçtiler. Türk dostusun, diye öldürüyorlar adamı. Şimdi aynı yere gidiyoruz. Geçenlerde, gazetede vardı, ırkçılık diyor son hadde gelmiştir, vs. ve bir tanesi de parti mensubu, "EOKA-B örgütlüdür, organize, hareket halindedir" diye haber çıktı.

Ve yine bir haber gazetelerde; "Sınırlarda bilmem ne teşkilatı (Acil Müdahale Teşkilatı) kurmuşlar." Geçenlerde bir haber; Eski silahları diyor, sattılar halka. Eski silahlar ne demek? Yani kullanılmaz değil ki

bunlar. Sen halkı silahlandırırıyorsun açıkça. Yazdım ben bunları. Hiç tık çıkmadı Türkiye'den. Ne oradan, ne bizimkilerden.

Biliyoruz ki, eskiden beri kilisenin burada siyasiler üzerinde çok büyük bir etkisi vardır. Daima politikacılar ve halkı baskı altına alıyorlar. En sonunda Makarios'un 1950'de Başpiskopos olduğunda ettiği yemin, içtiği and, EOKA andı kendisinin, Grivas ve diğer ekibin içtiği and ve en sonunda Cumhuriyet kurulduğunda söylediği "Sekiz asır sonra Yunan idaresine geçtik" sözleri... "Bundan bir adım geri atamazsınız, ancak daima ileri gidebilirsiniz" diye bir vasiyet veriyor Rumlara. Bu vasiyeti

bırakınız, vasiyetin daha bir somut durumunu kurmuştur, Milli Meclis diye, Milli Konsey diye. Ve orada bir karar vardır. Oy birliğiyle alınan kararlar bütün liderleri bağlayıcıdır. Onun dışına çıkamaz. Orada, Enosis kararı var. Orada her şey var, "Türkler azınlıktır"

var. Adamlar çıkamaz bunun dışına, mümkün değil.

Makarios, milli hedef dediği ENOSİS için herşeyi göze almış, hatta kilisede adam öldürenleri bile kınamaktan kaçınmış birisi idi. Adam kilisede dua ederken EOKA'cılar gitti, öldürdü kendini kilisenin içinde. Hainmiş, İngilizlere bilgi verenlerdenmiş, diye. İngiliz, Makarios'a şeyde bulundu, takbih et, diye. Ve beyanatı var Makarios'un. O yılların Cyprus Mail'inden bulunabilir arşivde. Diyor ki, " Enosis için yapılan herhangi bir hareket, takbih edilemez."

Hiç başka çaresi yok, burada bu mevcut devletimizi geliştirmenin, tanıtmanın yollarını bulacağız. Yani kalıcı olmasını istiyorsak, adamın yırtıp atamayacağı, yırtıp atsa da kalıcı olan bir müesseseye ihtiyaç vardır. Yani 1960 Antlaşmalarındaki garantilere rağmen yaptılar yaptıklarını. O bile kafi gelmedi. Onu sağlamlaştırmanın tek yolu, o garantinin Türk egemenliğini ve Türk coğrafyasını da bu sefer garanti etmesidir, hem Kıbrıs'ı, hem özellikle Türk coğrafyasını...

KKTC Kurucu Cumhurbaşkanıımız merhum Rauf Raif Denктаř ile 22 Nisan 2011 tarihinde, Lefkoşa'daki ofisinde yaptığımız söyleşi'nin ses kayıt çözüümü.

Sabri UMay

1 Nisan 1955'te Rumlar, Kıbrıs adasını Yunan adası yapmak ve adada bulunan tüm Türk ulusunu kökten yok etmek amacıyla EOKA Rum Terör Örgütünü kurmuştur.

Papaz Makarios öncülüğünde 1960 yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'ni ortadan

kaldırmak, Kıbrıs Türklerini yönetimden kovmak ve tamamen yok etmek amacıyla da, Akritas Planı'nı Grivas öncülüğünde başlatma kararı almışlardır. Tasos Papadopoulos da bu planın ikinci başkanı olarak, yaptıkları bu terör ve kanlı eylemlerde açıkça yer almıştır. Kıbrıs Türklerini planlı bir şekilde yok etmeyi kendisine ana hedef haline getiren dönemin lideri Papaz Makarios, 1962'de kendi köyü olan Ano Panayia'da yaptığı bir konuşmada “Elenizmin korkunç düşmanı Türk ırkının bir parçası olan bu küçük Türk toplumu adadan atılana dek EOKA'nın görevi bitmiş sayılmaz” sözleri ile gerçek niyetini korkusuzca açıklamıştır.

Ortodoks dininin en faşist papazlarından biri olan din tüccarı Makarios, 26 Mayıs 1965'te, Karpaz'da, “Ya Kıbrıs'ın bütünü Yunanistan'la birleşir, ya da soykırım gerçekleşir. Ulusal özlemlerin duyurulmasına giden yol, zorluklarla dolu olabilir ama hedefimize- yani ENOSİS'e-

ulaşacağız, ölü ya da diri” çağrısı da kısa bir süre sonra Kıbrıs Türklerine karşı yapılacak vahşet ve kabus dolu yılların habercisi olmuştur.

EOKA'cı canilerin tek hedefi vardı: Türk ulusunun kökünü adadan kazımak ve tekbir canlı Türk dahi bırakmamak ve bunun için mücadele etmek. Bu uğurda 1963 yılında Papaz Makarios hiç çekinmeden “Türkiye adaya müdahale ettiğinde kurtaracak tek bir Türk bulamayacaktır” diyerek amacının SOYKIRIM'dan başka bir şey olmadığını açıkça itiraf etmiştir. Böylelikle, 1963 Aralık ayından itibaren 1974 Temmuz ayına kadar Kıbrıs Türklerine karşı insanlık suçu olan soykırımı başlatarak adadaki barış ortamını bozdular.

Bilinsin ki sadece EOKA terör örgütü için onurlu(!) olan o günler;

Tüm insanlık için;

- Küvetlerin içini doldurarak katlettikleri bebeklerle
- Irzına geçitleri savunmasız kadınlarla
- Mağaralara sürdükleri biçare yaşlılarla
- Onlarca toplu mezarı doldurdukları sivillere yaptıkları katliamlar,

bugün halen kanatları olan; belge, fotoğraflar ve filmlerde acı ile anılmaktadır.

Rum liderinin ve müttefikleri Yunanistan'ın, AB üyeliği arkasına sığınarak yüzlerce insanın kanlarını döktüğü günleri, yani soykırımı başlama kararı aldıkları 1 Nisan gününü, bir bayram yapmaları, Kıbrıs

Türkleri, Anadolu'daki Türkler ve de tüm insanlık için kabul edilemez bir durumdur.

Hiçbir dinde, ilkel kabilelerde bile görülmemiş bir hezeyana, sivil ve silahsız insanları katledebildikleri için kutlanmış bir gün değil, hatırlanmış bir saniye bile yoktur. Tüm bu gelişmeleri adada soykırımı yaşatan Papaz Makarios'un kendi sözleriyle anlamak mümkün: "EOKA-B, ENOSİS'in mezar kazıcılarıdır." Görüldüğü gibi yaptıkları ve amaçları gayet açıktır. 1952 yılında kurulan EOKA terör örgütü sistematik bir biçimde başlattığı saldırılarda 100 Türk'ü, 100 İngiliz vatandaşını öldürerek 30 Türk köyünü yaktı. 1963 yılında EOKA'cılar yeni bir etnik temizleme planını devreye soktular. Bu saldırılarda 500 Türk öldürüldü, 130 Türk Köyü yakıldı, 25.000 Türk evlerini terk etmek zorunda kaldı. Kıbrıslı Rumlar ENOSİS, yani Kıbrıs'taki Türk halkını yok edip, adayı Yunanistan'a bağlamak için çeşitli hareketlerde bulundular. Bilhassa 1958-1974 seneleri arasında Türklere karşı soykırım uyguladılar. Rum saldırıları sırasında 103 Türk köyü terk edildi. Silahlı saldırıya uğrayan bu köyler EOKA Terör Örgütü tarafından yakılıp, yıkıldı. Bu köylerde oturan 80 binden fazla Türk, can güvenliklerini sağlamak için daha büyük yerleşim birimlerine göç etti. 1963'ten sonra yollardan, tarlalardan ve evlerinden götürülen yüzlerce Türk'ün sonundan haber alınamadı. 1963'teki Ayvasıl, 1964'teki Muratağa, Atlılar, Sandallar, Taşkent, Alamyio, Terazi, Tatlısu köylerindeki büyük sivil halk kazılan geniş çukurlara canlı canlı gömülerek veya çeşitli işkenceler yapılarak öldürüldüler.

Rum, Yunan ikilisinin yavru vatan Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak için oluşturdukları tedhiş örgütü EOKA, kuruluşunu 1955 yılı ortalarında tamamlamıştır. 1 Nisan 1955 yılında başlayan ve yoğunlaşan terör faaliyetleri karşısında Kıbrıs Türk halkının örgütlenmeye ihtiyacı vardı ve bunu başardı. Kara Çete, Volkan, 9 Eylül gibi örgütleri kurdu. Bu TMT'nin kuruluşuna ilk adım olarak nitelendirilebilir.

1 Ağustos 1958 yılında Kıbrıs Türk halkının savunmasını üstlenen Türk Mukavemet Teşkilatı süratle ada çapında EOKA saldırılarına karşı direnişini sürdürdü. Bu başarısını halkımızın kırılmaz desteğine borçludur. Gelenen koşullara uygun olarak sahip olduğu ve mücadele boyunca hiçbir zaman yitirmediği karakteristik özellikleri şunlardır:

- a. TMT, Türk halkı tarafından kurulmuş bir halk örgütüydü.
- b. TMT, Türk halkının savunma örgütüydü.
- c. TMT, Kıbrıs Türk halkının ENOSİS'e karşı direniş örgütüydü.
- d. TMT, Türk halkı tarafından kurulmuş ve mücadelenin tüm aşamalarında Türk halkı ile bütünlüğünü korumuş bir örgüttü.
- e. TMT tüm eylemlerini, Anavatan Türkiye ve halkından aldığı destekle yürütmüştür.
- f. TMT, Kıbrıs'ı bir Yunan sömürmesine dönüştürmeye yönelik ENOSİS hareketine karşı direnen anti-emperyalist ve anti-sömürgeci örgüttü.
- g. TMT, faşist ve ırkçı EOKA'ya karşı örgütlenmiş olduğu direniş, anti-faşist ve insancıl bir hareketti.
- h. TMT'nin anti-demokratik ENOSİS hareketine karşı örgütlenmiş olduğu direniş hareketi demokratik bir hareketti.

Türk Mukavemet Teşkilatı'nın görevleri:

- a. Kıbrıs Türkünün can, mal, namus ve şerefini korumak ve halkımızın Kıbrıs'ta hür yaşamasını, geleceğe emin adımlarla ilerlemesini sağlamak.
- b. Rum tedhiş örgütü saldırılarına karşı koymak ve püskürtmek.
- c. Kıbrıs Türk halkının birlik beraberliğini korumak.
- d. Anavatan Türkiye ile Kıbrıs Türk halkının bağlılığını sürdürülmesini gündemde tutmaktı.

Ben 1963 harbinde 19 yaşımdaydım. Bizi 1974'te Ecevit kurtardı. 1963'te Yeşilçam'da artist yarışmasına katıldım ve kazandım. O sene Cüneyt Arkin da vardı, daha ünlü değildi. Bana "Provalara geliniz" dediler. "Evinizde ayna karşısında prova yapın" dediler. Mesela gülünüz, gülerken kızınız, kızarken yumruk atınız. Annem beni öyle görünce "Oğlum delirdi" diye düşündü. O zamanlar artistlik ayıptı. Eski insanlar ayıp olduğunu düşünürdü. Her neyse işte, olmadı. Harp çıktı 1963'te. 19 yaşımdaydım. O zamanlar çok fakirdi insanlar. Tuzla, İskele ikisi birdi. İkisine birden Larnaka derler. Ben Larnaka'nın Tuzla kısmında

oturuyordum. İskele kısmı da çarşıydı.

Bir gün, aldım bisikletimi dükkan açmaya gidiyordum. Sabri Hüseyin Ufuk Ticaret... Kızımın ismi de bu yüzden

Ufuk'tur. Dükkanımın olduğu yer Larnaka'da ve Rum, Türk karıştı o zamanlar. Ben dükkanı açtığımda 16 yaşımdaydım. 19 yaşına geldiğimde harp çıktı. Dükkana gitmek için yola çıktığımda harp çıktı dediler. Bu yüzden dükkana giremedim, döndüm eve. Öğlene kadar bekledik kulübün önünde, ne olacak diye düşünerek. Harp başladı. Film sahneleri gibi silahlar sıkılıyordu. Tak tak tak tak... Koşturduk eve. Ne yapacağız? Mermi yok, silah yok. Büyüklerimiz vardı teşkilatta olan. Daha sonraları kazdılar çukurları, silahları çıkarttılar, verdiler bize. O günden 1974'de kadar 10 sene mücahitlik yaptım. Mücahit komutanıydım. Madalyalarım da var. 10 sene sonra tekrardan çıktı harp. 1974 harbi... Dükkandan dolayı benim çok zararım oldu. Esir düştük 65 gün. Rumlar bize neler

yaptı. Sonrasında Ecevit bizi kurtardı. 42 senedir bu dükkandayım. (Kaleiçindeki dükkanını kastediyor.)

Larnaka'ya bayramdan bayrama giderim. Çocukluğumun geçtiği yerleri görmek için. Evimi, dükkanımı, futbol oynadığım yerleri görmeye. Futbol oynadığımız sahada esirdik biz, 65 gün.

Ben “Türkiye” demem, anavatanım derim. Benim maaşımı bile Türkiye ödüyor. Burası için parayı Türkiye gönderiyor. Bütün yolları Türkiye yapıyor. Türkiye harp zamanlarında bize her şeyi gönderdi. Palto gibi giyecekler ve bir sürü yiyecek her şeyi gönderdi. Şimdi Türkiye’yi sevmeyenler var. Ben onlara şaşırıyorum. O gençler hiçbir şey bilmiyorlar, okumuyorlar, araştırmıyorlar. Benim de çocuklarım var ben onlara hep öğrettim. Oğluma ve kızıma anlattım. “Evlatlarım bakın, biz annenle nikahlıydık. Daha evlenmemiştik. Evlenecektik, ama

Temmuz’da harp çıktı. Eğer olaylar daha farklı gelişmeseydi, siz doğmayacaktınız” diye. O zamanlar benim çok zararım da oldu. Şimdinin parasıyla 10 tane ev alacak para kaybettim. Çok zararım oldu.

Ben hayatta üç şeyi sevdim;

- 1) Atatürk
- 2) Zeki Müren
- 3) Galatasaray

Tuzla’nın Takım

Komutanı’ydim. Esir düştükten sonra buraya geldiğimde toprağı öptüm, yıllarca o tarafa gitmedim. Kapılar açıldıktan sonra merak ettim

arkadaşlarımı görmeye, çocukluğumu görmeye gittim. Rumların da iyileri var, ben kötüdürler demem. Ancak şu anki gençlikleri fanatik yetiştirildi. Oysa bizim gençlik fanatik yetiştirilmiyor. 1950'lerde EOKA kuruldu. Hala Rumlar 1 Nisan'da EOKA'yı kutluyorlar. Bizim büyüklerimiz var, TMT kuruldu, ama kimse kutlamıyor. Bir de üstüne laf atanları var, Türk düşmanı olanları var. Mesela birisi var Türk düşmanı. Harp zamanında 5 yaşındaymış o kişi. Bir şey bilmez. Babası da milliyetçi, ama demek ki bir şey öğretmemiş. Bazı insanlar var soruyorum mesela "Sen harp zamanında kaç yaşındaydın?" "Adam diyor "Üç yaşındaydım". Anlatıyorum ona; "Senin köyündekiler o zamanlar bu tarafa sığındı. Sığınmasalardı sen de, annen de, baban da ölecektiniz. Sen

nasıl Türk düşmanı olabiliyorsun?"

Cevap veremiyor.

Ben Tuzla'da oturuyordum. Tuzla Rum köyüydü. Ben Güney'den geldiğim için bizi

oraya yerleştirdiler. İlk muhtarlığı ben yaptım orada. Yıllar sonra gittiğimde çok duygulandım, ağladım. Bir arkadaşım vardı. Köylerden birinde bir kahvesi vardı. Ecevit onları da kurtarmış, eğer iki gün daha geç kalsaymış arkadaşımı ve ailesini öldüreceklermiş. Başkaları kutlamasa da o adam 20 Temmuz gününü her zaman kutlar. 20 Temmuz'da keşke bizim için eski mücahit elbiselerinden yapsalar ve o gün keşke biz yürüsek. Zaten kaç kişi kaldık ki? Bundan 10 sene sonra hiç mücahit kalmayacak.

Bir arkadaşım katliam yapılan köylere gitmiş, anlatıyordu. Orada ufak çocukları havaya atıp vuruyorlarmış. Ben, Türk düşmanı olan kişilere bunu söylediğimde bana inanmıyorlar. “O adam yalan söylüyor” diyorlar. Sandallarla gelen Rum askerleri o zamanlar ufak çocukları vururdu. Toplu mezarlar da var. Rumlar bunu kabul etmiyor şimdi, yalan diyorlar.

Ben 1960’da 16 yaşındaydım o dükkanı açtığım zamanlar. Ama 1956-1957’de EOKA vardı. Onlar Türkleri vururdu sokakta

giderken. Mesela sen buradan çıkıp Maraş’a gideceksin, ya da başka yere gideceksin. Ne yaparsan yap, Rumların içinden geçeceksin. Onlar 600 bin ise biz 100 bindik. Şimdi Karpaz’a, Girne’ye git mesela korku yok. Ama o zamanlar öyle değildi, karıştı. Karışık olduğu için korku vardı ve vururlardı Türkleri. Vurduklarını da kuyulara atarlardı. Şimdi kuyudan çıkarıyorlar o vurulanları. Benim babam kıl payı kurtulmuş. Babam ölmedi. Bir gün babamla ben taksikle gidiyoruz, babam taksiciye “Ayakkabıcının orada dur” dedi. Ayakkabısını tamir ettirecekti. Şoför çağırdı bizi “Yarım saat oldu, Hüseyin Bey hadi gelin” diye. Babam da “Ne yapalım bekliyoruz” diye cevap verdi. O zamanlar benim yaşıtım bir çocuk vardı, o da 16 yaşındaydı. Taksiciye “Dur. Onun yerine ben gideyim” dedi. Gittiler ve bir daha gelmediler, öldürüldüler yani. Şimdi onların hepsini kuyudan çıkarıyorlar. Vurulup kuyuya atılıyorlardı çünkü. Bunları halk bilmiyor.

Bizim zamanımızın gençlerinde bilinç vardı. “Kıbrıs, Türk’tür. Türk kalacak. Ya Taksim ya ölüm” derdik. Bu bilinç vardı. Bizim zamanımızın gençleri hep milliyetçiydi. Şimdi ganimetten zengin oldu insanlar, atalarını dinlemez oldu şimdi.

1960'da Cumhuriyet kuruldu. Onların nüfus 600 ise bizim nüfus 100 idi. Mesela bir daireye memur alacaklarında % 70 onlardan alırlardı, % 30 bizden. Belediyelerimiz ayrıydı. O zamanlar aramız iyi gidiyordu, sonrasında belediyelerde anlaşmazlık oldu. Öyle olunca dediler, belediyeleri birleştireceğiz. Bir oyun vardı o zamanlar ve amaçları da Kıbrıs'ı elde etmektir. O zamanlar büyüklerimiz olmasaydı, o silahlar saklanmasaydı, Kıbrıs elden gidecekti.

20-23 Temmuz 1963'te mücahitliğe başladım. Örgüt ortaya çıktıktan sonra bize en küçüğü 17 yaşında, en büyüğü de 60 yaşında olan herkes mücahit olacak, her gece nöbet tutacaksınız, her gün eğitim göreceksiniz, dendi. 200-300 kişi vardı bu şekilde. 60'tan yukarıyı ihtiyar sayarlardı o zamanlar. Ben gönüllüydüm, ancak gönüllü olmasaydım bile mecburduk. Kendimizi ve ailemizi korumaya mecburduk. Evli değildim o zamanlar, annemi, babamı ve 7 kardeşimi korumam gerekiyordu.

O günlerde formayı giydik ve günlerimiz eğitim ile nöbetle geçti. 1974'te Rumlar tekrar saldırdılar. O süreçte ben Türk tarafında başka bir

dükkan açmıştım. Gündüzleri orada oluyordum, geceleri nöbet tutuyordum. Fakirlik de vardı o zamanlar. Çok aç kaldık. Mesela

06.00'dan 10.00'a kadar yaşlılar nöbet tutardı ve bizde 10.00'dan 14.00'e, 14.00'den 18.00'e kadar tutardık. 4'er saat tutardık. Bazen bir kişi, bazen iki kişi olurduk nöbette. Cezalı askerleri mezarlığa gönderirlerdi. Bizim ev mezarlığın yanında olduğu için ben korkmazdım mezarlıkta. Camide minareye çıkar, hep etrafı görürdük. Tehlike anında eğilirdik. Böyle günler geçirdik.

1963'de savaş sırasında çok korktuk. İlk gün gerçekten çok korkuyorduk. 23, 24, 25 Aralık'ta çok korkuyorduk. Elimizde da silahlar yoktu. Silahlar daha çıkarılmamıştı. Bütün evler boşaltıldı. Yolda yürüyemeyen yaşlı kadınlar bile yüksek duvarlardan atlamak zorunda kaldı o zamanlar. İki bin kişiydik o zamanlar. İki yere sığındık. Bir tane zengin evine, bir de Osmanlı binası vardı, ona sığındık. Rumlar o iki yerde olduğumuzu bilselerdi, bitmiştik biz. Daha sonra çıktık dışarıya. Mevziler kuruldu. Hepimizi ayırdılar ayrı bir yere. Ben her mevzide nöbet tuttum. On üç mevzi vardı, hepsinde de tuttum.

İletişimi telsizlerle yapardık. Bir kere vurunca ne anlama gelir? İki kere vurunca ne anlama gelir? Ya da 3, 4, 5... Hepsinin bir anlamı vardı ve iletişimi kuranlar o anlamları bilirlerdi. Bunlar şifreydi. Mesela iki kez vurulunca "İyiyiz" anlamına gelirdi. Ya da işte "Düşman geliyor" anlamına falan gelirdi. Hepsi yazılıydı bir yerde, bilirdik. Bizde çok silah çeşidi yoktu. Onlarda hepsi vardı, ama yine de kazanamadılar.

Benim dedem 18 yaşındayken Osmanlı polisiydi, fotoğrafı var. Onun adı da Sabri, benim adım da Sabri. Adımı dedemden aldım.

Nöbet tutardık, kahveye giderdik, futbol oynardık. Barış Gücü ile fotoğraflarım var. Eğitim zamanı eğitime gider, her sabah koşardık. Şubat ayında eğitimdeyiz, bizi koşuya çıkardılar. Yağmur yağıyordu ve yarı çıplaktık. Komutan, “İstikamet sol” dedi, solumuza baktık. Solumuzda deniz var. “Marş marş” dedi. Şubatta denize girmemiz istendi. Girdik denize, donduk. Komutan “Kaybol” dedi. “Komutanım!!

ben yüzme bilmem” dedim. Hala da bilmiyorum. Küçük bir sandal buldum arkasına saklandım, öyle kurtuldum ve ceza almadım. 20 yaşlarındaydım.

1974'te ben gece 02.00 ile 06.00 arası nöbetteydim.

04.00'e doğru baamm güümm sesler gelmeye başladı. Açtık radyoyu, Denктаş konuşuyor: “Türk askerimiz adaya çıkmıştır. Dört taraftan çıkartma yapar” diye. Neden dört dedi? Bunu bilerek yaptı, düşmanı yanıltmak için. Halbuki bir taraftan geliyorlardı, ama Rum'u şaşırtmak için öyle konuştu. Çok sevindik, “Başladık biz” dedik. O harekatta, Türkiye çok şehit verdi. Türkiye, 499 şehit verdi bizim için. 500 evlat 500 aile... Larnaka'da biz teslim olduk. Rumlara teslim olduk. Yarı çıplak soyunduk. Çocukları ve yaşlıları almadılar. Bizi okula, Bekirpaşa'ya götürdüler. Bir ıslıkla götürdüler bizi. Kadınları, kızları bize güldüler. Rumlar bizle alay ettiler. 200 kişi falandık. Bize 25 gün boyunca iki küçük zeytin, küçücük bir ekmek, az da bir domates verdiler.

Yerde yattık. Aradan zaman geçti, biz başladık beklemeye sonra bizim başımıza polisleri koydular. O polisler benim tanıdığım, Rum tarafındaki dükkanımdan dolayı. Onlar geldikten sonra yiyeceklerimiz evden gelmeye başladı. Annem, babam da getirirdi. Soğuksu isterdik, tanıdık polisler bizim için getirirdi. İyileri de vardı yani. Bazen o polisler sayesinde eve gider duş alırdım, nikahlımı da görürdüm. Hayatım böyle geçti.

Ben esir hayatımı 25 sayfaya yazdım. Bir gün okumaya kalktım, ama okuyamadım. Kızıma verdim, o da duygulanıp okuyamadı. En son bir öğretmen vardı, o istedi okumak için, o da okuyamadı. Gerçekten çok zor günlerdi.

Mesela yazmışım “Bugün esirlik hayatımın 27. Günü. 25 Temmuz. Biz 800 kişi esiriz. Bugün günlerden pazar. Pazar günü esir olmak daha çok üzüyor beni. Çünkü pazar günü bütün dünya insanların tatil günüdür. Herkes sevgilisini alır, nikahlısını alır, arkadaşları ile gezmeye gider. O günün tadını çıkarır. Biz ise 800 esir, boynu bükük otururuz ve bu pis yerden ne zaman çıkacağımızı bekleriz.”

Bunları okurken ağlamaya başladım, işte devamını getiremedim. Neler çektik neler. 60 gün esir kaldım. 60 günün sonunda polislere “Beni kaçırm” dedim. Sonra hanıma da haber verdim. Polisler (beni tanıyıp, sevenler) açtı telleri ve sürüngenler gibi süründüm. Çıktım, bindim arabaya ve eve gittim.

Eve gittiğime pişman oldum, çünkü büyük bir sessizlik vardı. İnsan yoktu, köpekler ölü, kentler ölü, elektrik direkleri yerde. Bana, “Evde kalma, teyzenin evine git” dediler. Teyzemin evi boştu, gittim orada kaldım. Sonra geldiğime pişman oldum. “Ne yapacağım burada” diye düşünmeye başladım. 5 gün sonra anlaşma oldu, esir değişmesi. Daha sonra bana tekrar görev verdiler, ihtiyarları kaçırayım diye. 30 yaşında

Mağusa'ya geldim. Daha sonra buradan dükkan aldım. Polisler geldi bir gün “Sen bunu bunu kaçırdın” diye bana hesap sordu. Ben de “Yanlışınız var, ben kimseyi kaçırmadım, benim burada dükkanım var. Gidin sorun” dedim. Sonra bir polis daha geldi, benim en yakın arkadaşım. Rum’dur, ama babası Türk idi. Son gittiğimde kendisini göremedim, çünkü Alzheimer hastası olmuş. O geldiğinde “Sabri böyle bir şey yapmaz” dedi diğer polislere. Sonra ona dedim “Beni kaçır” diye. Götürdü beni istediğim yere. Bu sefer bizimkiler yakaladı beni. Rumlardan kaçarken Türklere yakalandım. “Sen 30 yaşındasın, neden görevde değilsin” diye sordular. Ben de görevde olduğumu, bazı kişileri kaçırdığımı söyledim. Lefkoşa’daki Bayraktar’dan emir almıştım, çünkü Rumca da biliyordum. Ondan sonra da Mağusa'ya geldim, bir daha da gitmedim.

Vasfi SERİN

Erol ve Ergüven adlı iki arkadaşıyla beraber “25 Temmuz 1974” gecesi saat 19.00 sularında Arodez (Kalkanlı) köyünden rahmetli Hasan dayı eşliğinde bir Rum köyü olan Masoi’ye gittik ve orada köyün hemen dışına indik. Gece ay ışığında Baf kasabasının tepelerinin

üzerinden yola koyulduk ve Hobodami Çiftliğine (Kukla Deresi) yürüyerek vardık. Rum barikatların nerelerde olduğunu bildiğimizden dolayı onların etraflarından, arabaların yolu kullanmadığı gece vaktinde ana yolu atlatıp dolaşıp deniz kenarına indik. Sonra Gavur Taşı’na doğru 20-30 kilometre kadar yürüdük ve burada oturup dinlendik. Dinlendikten sonra en kötü doğa şartlarının deniz kenarında olduğundan dolayı aynı şekilde deniz kenarından yürüyerek yola devan ettik. Oralarda asker ve polis yoktu. Bu yüzden hep deniz kıyısını kullanarak dalgaların başladığı yerlerden suyun içinde yürüyerek 4-5 kilometre boyunca belimize kadar ıslanarak yolumuza devam ettik. 02.30 civarında deniz kenarında bir mağaraya dinlenmek için sığındık. Uyuyup uyandıktan sonra tekrar yola çıktık ve bizi boylamayan yerleri kullanarak suyun içinden yürümeye devam ettik. Koskocaman bir sis bulutu oluşmuştu ve görüş mesafesi çok kötü bir durumdaydı. Bu yüzden denizin bize yol verip vermeyeceğini bilmiyorduk. Ancak arkadaşlarımızdan bir tanesi yüzme bilmediğinden dolayı bir kişinin yüzerek bir çıkış yolu bulması gerekiyordu. Daha sonra anlaşığımız bir noktada bulaşacaktık. Ben “Yüzerim” dedim ve

kıyafetlerimi kemerimle sıktıktan sonra soğuk hava koşullarında yüzmeye başladım. 30 dakika yüzdükten sonra bir kayaya rastladım ve birkaç kez çıkmaya çalıştıktan sonra kayanın üzerine çıkmayı başardım. Oradan sahile doğru baktım ve yolun bize geçit vereceğini gördüm.

Arkadaşlarımı kayanın üzerinde bekledikten sonra onları görünce yolun geçit verdiğini onlara işaret ettim. Arkadaşlarıma geçmelerini söyledim, arkalarından ben de gittim, onlara ulaştım. Orada durup birbirimize yardım ederek kıyafetlerimizi sıkıp, kuruttuk. Çok acıkıp, susamıştık, ancak yola devam etmek zorundaydık, bu yüzden tekrar hareket ettik. Deniz sahilinden yukarıya yamaçlara doğru çıktık. Yamaçta hosten

adı verilen dikenli otlar vardı. Çok acıktığımızdan dolayı cebimizdeki bıçaklarla onları kesip yedik ve ilerde yağmurun oluşturduğu küçük bir gölcük görünce ona doğru uzanıp hep birlikte içinden bol bol su içtik. Gün ağarmıştı ve iyice sabah olmuştu. 500 metre ilerledikten sonra Rumların kendi tarlalarında ve bağlarında çalışmak için gittiklerini gözlemledik. Sabah olduğu için kimliklerimizi korumak, saklanmak amacıyla meşelerin içine girdik ve yola devam etmek için gece olmasını

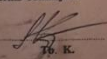
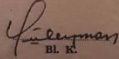

bekledik. Yine deniz kenarından yolumuza devam ettik. Ancak oranın Rum mevzilerinin olduğu Pusuri Plajı olduğundan haberimiz yoktu. Sigara izmaritleri bulduğumuz için oralarda birileri olacağını tahmin ettik ve Rumların nöbet tuttıklarını gördük. Hemen denizden çıktık ve yolumuza dağa yürüyerek devam ettik. Dağda yürürken at kişnemelerini duyar duymaz orada da Rumların olduğunu anladık ve çevrelerinden dolaşarak Evdim Plajı'na doğru indik. Tam da orada bir Türk bayrağı vardı, çok sevinmiştik. Çünkü Türk topraklarına girdiğimizi düşündük. Ama ne yazık ki

MÜCAHİTLİK TERHİS BELGESİ

Birliği : KALKANLI TE.
Rütbe veya Makamı : ENG. B. YED.-GRB.
Adı - Soyadı : VASPI DERYİŞ
Doğum yeri ve tarihi : KALKANLI 1949
Mücahitliğe bağlama tarihi : 1966
Terhis edildiği tarih : 30 KASIM 1972
Terhis edilme sebebi : NORMAL
Olağanüstü bir durum veya alam halinde katılacağı birlik veya vazife : KALKANLI TE. K.İ.S.M.
Alınış olduğu izneler : 21 GÜN

Yukarıda kimyesi yazılı ve fotoğrafı bulunan Mücahit, Bayraktarlığını
30 KASIM 1972 gün ve 2-1: 1778-72 sayılı emri ile
terhis edilmiştir.

ONAY
Sancaktar

oraları da işgal bölgesi olmuştu. Biraz ilerledikten sonra bir aile gazinosu gördük, tabelasında “Mustafa'nın Yeri” yazıyordu. Bunu görünce çok sevindik. Çünkü çok susamış ve acıkmıştık. Türk topraklarında olduğumuzu düşündük. Ancak gazinoya girince ve orayı çalıştıranın bir Rum olduğunu görünce hayal kırıklığına uğradık. Orada üç tane de kırmızı bereli “gurka” denilen İngiliz askeri vardı. Şüphe çekmemek için içeri girdik; yorgunluğumuzu atmak için kahve, susuzluğumuzu gidermek için ise şu içtik. Kıyafetlerimiz ıslak ve üstümüz başımız gölcükten su içtiğimiz için de çamur içindeydi. Rum bizim güneyden kuzeye doğru kaçan Türkler olduğumuzu kolaylıkla anlamıştı. Bakışlarından ve davranışlarından çok anlaşılıyordu. Üstelik

ayakkabılarımız sökülmüştü. Tedirgin olup oradan çıktık ve kaçarken arkamıza baktığımızda Rum'um da bizi izlediğini gördük. 2-3 kilometre daha yürüdükten sonra Rum polislerinin Erdim köprüsünde barikat kurduklarını farkettilik. Büyük ihtimalle gazinodaki Rum bizi ihbar etmişti ve bu durumdan dolayı bağların, tarlaların içinden koşarak uzaklaşıp kaçtık. Tepeden barikata doğru baktığımızda tahmin ettiğimiz doğru olduğunu gördük. Çünkü gazinodan kaçarken bizi izleyen Rum da arabasıyla barikata gitmişti. Ancak oradan uzaktaydık. Artık kurtulmaya çok yakındık. Çünkü İngiliz üssünün olduğu "Paravan" köyüne çok yaklaşmıştık. Tehlikenin geçeceğini biliyorduk. İleride çok büyük bir ateş yanıyordu ve oraya doğru yürüdük. Ateşin yandığı yerde sivil bir polis arkadaşımızı gördük. Onun yanına doğru gittik, yardım istedik ve o da yardım edeceğini söyledi. Su ve yemek verdikten sonra bizi müracaat çadırına götürdü. Çadırda sorumlular bize uçak bileti yerine geçen kart verdi, bu kartlarda sahte isim yazıyordu. Benim adım Kemal Cemali, doğum yerimi Polemitya olarak yazdılar. Gece olunca ranzalarda yatıp uyuduk. Sabah uyandığımızda birer bardak süt içtik. Daha sonra Piskobu'ya (İngiliz üssünün çarşısı) gitmek istedik. Çünkü kullanacak kıyafet, ayakkabı dahil hiçbir şeyimiz kalmamıştı. Çarşıya gittik, orada yemek de yedik. Piskobu çarşısından çadırlarımıza geri dönmek için taksici gerekiyordu. Bir taksinin yanına gittik. Ancak içinde taksici yoktu, bizi fark eden bir adam yanımıza koşarak yaklaştı ve taksici benim dedi. Taksici Rum'du, çünkü İngiliz üssündeydik ve orada hem Rumlar hem de Türkler vardı. Bizi çadırlara götürmesini istedik. Ben araba kullanmayı bildiğim için taksicinin yanına oturdum. Arkadaşlar da taksicinin arkasına oturmuştu. Eğer yanlış yola sapıp bizi ihbar etmeye gitmeyi düşünürse arkadakiler taksiciyi etkisiz hale getirecek, ben de direksiyonu tutacaktım. Ancak korkulan olmadı ve taksici bizi çadırlara

götürdü. Tam taksiden inince Limasollular için uçak geleceğine dair anons yapılmaktaydı. Kartlarımızda öyle yazdığı için hemen müracaat çadırlarına gittiler ve İngilizler bize yardım etti. Kamyonlara bindirdiler, başka bir yerde otobüslere geçtik ve İngiliz koruması altında İngilizlere ait olan Ağrotur Havalimanı'na gittik. Oraya ulaştıktan 10 dakika sonra THY'ye ait bir uçak indi ve o uçağa bindik. Yüzlerce insanla Adana Şakirpaşa Havaalanına indik ve oradan Mersin'in Erdemli ilçesine götürüldük. Orada bulunan Alata Ziraat Okulu'nda bizi misafir ettiler. Her gün, otobüslerle 5 kilometre uzaklıktaki Topraksu denilen yerde bizi sabah, öğle ve akşam yemek yemeye götürdüler ve okula geri getirdiler. Bu durum 20 gün devam etti, 20 günden sonra bizi tekrar otobüslerle Mersin Limanı'na, oradan da Yeşil Ada Feribotu'na bindirdiler ve Mağusa Limanı'na ulaştık. Mağusa'dan kendi imkanlarımızla şimdiki adıyla Kalkanlı, eski adıyla Arodez (Gabudi) köyüne vardık. Kalkanlı'ya vardığımızda her şey yoluna girmişti ve ailelerimize kavuşmuştuk.

Vural TÜRKMEN

1934 Gazimağusa doğumluyum. İlkokulu Mağusa'da, orta ve lise eğitimimi ise o zamanki İngiliz okulunda tamamladım. İngiliz idaresi döneminde devlet bursu kazanıp yüksek elektrik mühendisliği

tahsili yaptım. Mezuniyetim 1959'dadır ve 1960'da ise teşkilata davet edildim. 55. Bölük'te Takım Komutanlığı ve 77. Bölük'te Bölük Komutanlığı yaptım. Aralık 1969'da terhis oldum. Üç çocuk babasıyım. 1960'daki Kanlı Noel olayına bizzat tanıklık ettim. Bugünkü Barbarlık Müzesi'nde sergilenen fotoğrafları ve dehşet verici olayların belgelerini de Ankara'ya götürmek için görevlendirildim.

21 Aralık 1963'te başlayan Rum saldırıları 22 Aralık'ta yoğunluğunu artırdı ve 23 Aralık'ta daha da yoğunluk kazanmasıyla, 24 Aralık'ta en şiddetli safhasına ulaştı. Kıbrıs, Lefkoşa'nın Türk bölgesi (o zaman Türk kesimi derdik) muazzam bir ateş çemberi içindeydi. Gerek makinalı tüfeklerle gerek havan toplarıyla. Geceleri çok soğuktu ve biz görevdeydik o günlerde ve tek bağlantımız olduğu yer un fabrikasının (şimdiki 'Golden Tulip' yerinde olan un fabrikası) olduğu yoldu. Un fabrikası; 7 kat büyüklüğündeydi ve çevresinde 2.5 metre duvarlar vardı. İki giriş kapısı vardı ve çeliklerle kaplıydı. Un fabrikasının üzerine çıkmış makina tüfekli, silahlı insanlar vardı. Ve Lefkoşa-Gönyeli gidiş-

geliş irtibatını kesmişlerdi. Bir de Türkiye'nin yapacağı herhangi bir çıkarmada (ki o zaman yapılacağı hakkında bir bilgimiz yoktu. Ama bir ümidimiz vardı) Girne'ye giden yolun temiz olması gibi bir düşüncemiz vardı. O gün akşamüstü, 24 Aralık'ta hava kararmıştı. Bizim grubun komutanı, (ismini söylemeyi şeref addederim) Yılmaz Bora Bey bizim

komutanımızdı.

“Vural gel” dedi.

“Bir göreve

gidiyoruz”. “Neydi

görev?” dedim.

Daha o zaman bu

gizli teşkilat

inancıyla pek

konuşmazdık böyle

işleri etrafta insan

olunca. Ama tabii o

gün yeryüzüne

çıktığımız bir grup

olunca

söylenbilirdi.

“Gel” dedi bana.

“Dışarıda üç

arkadaş daha var, bir görev verdiler bize, bu görevi yerine getireceğiz.”

dedi. Bu grubun da başı Tuncer diye bilinen öğretmen arkadaşımızdı.

Bulduğumuz yerde, şimdiki meclisin bulunduğu yerde bizim grup

orada toplanmıştı. Orada yakında olan Şemzi Kazım Apartmanı var, onun birinci katında bölge komutanı Sancaktar Bey oturuyordu. “Oradan geçip bilgi alacağız” dediler. Gittik oraya kadar, bir de araba gelmişti. Orada görevi öğrendik. Görev: “Gidip fabrikadaki adamları kaçıracaksınız, irtibatı sağlayacağız.” dediler. Şimdi geçenlerde biri sordu bana, “Korkmadın mı?” diye. Tabii o gibi vakitlerde insanın aklına korku falan girmez. Bir görev için sen hazırlamışsın kendini. “Tamam gidelim” dedik. Tuncer Bey lider olacak, dediler. Rahmetli Muhip var. Onun da Girne Kapısında bir tane dökmece dükkanı vardı. Aziz var dediler, ben vardım, Yılmaz

bey vardı. Beş kişilik bir gruptuk. Gruptan da görebileceğiniz gibi TMT çok sosyal ve iç içe oluşan insanlardan

oluşurdu. İnsanlar mesleklerine göre seçilmezdi. Örneğin öğretmen, ya da hep doktor, ya da mühendisler olmazdı. Bizim grupta ben yüksek elektrik mühendisi, Yılmaz kamu görevlisi, katip, Tuncer öğretmen, Muhip işadamı, Aziz tüccardı. Ben bunu söylemekten gurur duyarım. Teşkilatta bu üniversite mezunu, bu yetkilidir, diye bir şey yoktu. Her zaman insanın becerilerine göre görev verilirdi. Benim bir arkadaşım vardı. Rahmetli oldu. Onun da adı Ural’dı. O da üç kişilik grubun başıydı. Bu üç kişilik gurubun ikisi doktor, biri mühendisti. Adamların kendisi kablo çeken bir teknisyendi. Ondan dolayı zaten başarılı olundu. İdeal bir kuruluşu vardı. Neyse görevi aldık. Görev: Kumsaldan geçip fabrikaya gidip, Rumları oradan kaçırma. Hiç birimiz de demedi, yahu

biz bu iki metrelik duvarı nasıl geçeceğiz. İnfilak maddesi verildiği bize. Yedi kat fabrikayı çıkıp sayısız Rumu kaçırıp nasıl götüreceğiz. Ama insan düşünmez hiç böyle durumlarda, görevi kabul ettik ve gittik. Bu arada Kumsal bölgesi Rum baskınına uğramıştı, fakat kimsenin haberi yoktu. Oradan (Şemsi Kazım apartmanı) çıktık. Şehit Tuncer İlkokulu'nun yanına gelince araba bizi orada indirdi. Çünkü o zamanlar o bölgede çok az ev vardı. Rum tarafındaki silahlı kişiler rahatça orasını görebilirlerdi. İndik arabadan görmesinler arabayı diye. “Buradan biz yürüyerek gideceğiz” dedik. O zamanlar oraları tarla idi. Oradan geçtik. Ve Efruzun evleri dedikleri sıra evler vardı. Onların batısında olan ikinci sırasında inşaatı bitmemiş durumdaydı. O civardan un fabrikasına doğru yürüyelim, derken orada biz bir makineli tüfek ateşi ile biçildik aniden. Bu tüfek atışına da Yılmaz ve Sitem Gaşı güzel bir yanıt verdi ve kısa

zamanda duruldu.

Orada Rumların olduğunu bilen kimse yoktu. Haberimiz olsa başka şekilde giderdik. Ya da hiç gitmezdik. Çünkü ben ve Aziz Bey de infilak

kalıplarıyla bir tabanca vardı. Yılmaz bey ve diğer iki arkadaşa da sten vardı. Orası geçilemedi. Oraya Rumlar geldi. Dereyi geçtiler. Geçerken de yolda bisikletçi Köse'nin babasını öldürdüler. Derenin hemen diğer tarafında bir iki tane ev var, orada oturan adamı öldürdüler. Karısı bize anlattı olayın nasıl olduğunu: Kapıyı çalmışlar karısı demiş “Açma da Rum'dur belki de gelenler”. Adam da “Yahu nereden gelecek, burada Rum mu var?” demiş. Ve kapıyı açarken de adamı öldürmüşler. Bu ateş

taribesini yedik ve bize evlerin önünde ateş ettiler. Fakat bu ateş inşaat halinde olan evlerden geldi. Orada pusundaydılar. Oradaki amaç, Küçük Kaymaklı'ya yapılan bir saldırı vardı. Ve bundan dolayı Lefkoşa'yı yakın kısıp almaktı. Bunda başarılı olamayınca Rumlar Kumsal bölgesinden yüz elli kişi alıp Rum tarafına götürdüler. Bu da kötü bir maksat belirtisidir ve bilirsiniz ki Küçük Kaymaklı'dan da yüzlerce kişi alıp Cikko Manastırına götürdüler. Orada biz felakete uğradık ve üç arkadaşımızı şehit verdik. Bunlar Tuncer Aziz ve Muhip idi. Ben ve Yılmaz yaralandık. Benim elmacık kemiğimin altından gelen bir kurşun direkt dişlerime vurdu. Ve dört dişimi kırıp kaldı ağızımda. Bu artık Allah'ın takdiridir. Çünkü biraz sola gelse yanağımı parçalayacak. Biraz aşağı gelse beyinciğime gelecekti. Ağızımdan feci şekilde kan geliyordu. Ağızıma mendil tıktım ki kanla boğulmayayım. Yılmaz bey ise parmak ve omuzlarından vuruldu. Orada da ertesi gün bir Rum askerinin silahını ve

şapkasını buldular. Arkadaşlarımızın üçü de orada kalplerinden vurularak öldüler. Bu büyük şanssızlığı arkadaşlar için. Neyse biraz sürünerekten, biraz eğilerekten geri

Lefkoşa'ya doğru yürümeye başladık.

Köşklüçiftlik Tuncer İlkokulu'na

geldiğimizde köşe başındaki biri kapıyı

açtı. “Naparsınız o tarafta be çocuklar. O

tarafta Rumlar var” dedi bize. Söyleyen de meşhur futbolcu Defterali'nin babasıydı. Biz de “Başımıza bunlar geldi, dönüyoruz Lefkoşa'ya” dedik.

Dönerken geri Şemsi Kazım apartmanına, orada Yılmaz çıktı, olayı söyledi. “Hadi siz hastaneye gidin” dediler. Bu arada en enteresan taraf

(Benim devamlı boğazım tikanır burayı anlatırken) annem ve babamın evi de Şemsi Kazım apartmanı yanındaki binadır. Hemen biz çıktık

karargahtan. Baktım babam çıktı evden, gidermiş kapıdaki nöbetçiye sorsun, “Ne oluyoruz napıyoruz” diye. Benim de evde av bıçağım vardı,

babamın elindeydi. Bizi gördü, ama tanımamış kim olduğumuzu, benim yüzüm şişmişti. “Sende mi yaralandın oğul” dedi. Ben de “Evet baba”

dedim. O yürüdü, ben yürüdüm. Meğer tanımamış beni. O zamanlar ailem ve diğer tanıdıklar teşkilatta olduğumu bilmiyorlardı. Döndüğünde

eve “Ah be hanım bir genç gördüm burada, ne da benzerdi bizim Vural'a yüzü de yaralıydı” demiş.

Biz yakındaki karargaha gittik. Hastaneye götürdüler, orada tedavi altına alındık. Bütün yataklar dolu olduğu için yerde yatarız. Esas hastane

dolu olduğu için eski bir binaya koyarlardı fazla hastaları. Yere de şilte

ve çarşaf atmışlardı, onlara yattık. Tedavi gördük. O zaman hastahane anestezi fazla olmadığı için anestezi olmadan yanağımı diktiler ve o sırada ağızımdaki kurşun yere düştü. Yıllarca sakladım o kurşunu. Fakat kayboldu ve büyük üzüntü duyarım bundan.

Bir gün sonra jetler uçuşta 25'inde. Hemen o gün ve ertesi gün cerrah doktor Kaya vardı. Orada Türkiye basınından Ömer Samim Bey vardı. Bana yaklaştılar, “Bir iki gün sonra yaralıları Türkiye’ye taşımak için uçak geliyor seni de göndereceğiz, Yılmaz’ı da. Siz konuşun durumu izah edin” dediler. Biz tabii itiraz ettik. İkimiz de çatışacak durumdaydık. Bunlar, “Aynı zamanda giderken Türkiye’ye mesajları götüreceksiniz” dediler. Çünkü hiçbir irtibat yoktu. Uçak yoktu. “Çekilmiş bu facia fotoğraflarını götüreceksiniz” dedi. “Emir öyleyse tamam” dedik. Bana

Katliam belgelerini alçı içerisinde Ankara'ya götürmek için uçağa binerken

dediler ki “Seni alçı içerisinde alacağız, belinden vurulmuş raporu vereceğiz ve bu alçıların içine bilgileri gizleyeceğiz”. “Öyleyse iyi madem bir görev için gidiyoruz” dedik. Bir kat alçı alındı, arasına raporlar fotoğraflar ve gazeteler kondu. Üzerine bir alçı daha eklendi, ben değnek gibi oldum, epey rahatsız oldum. Alçı bastırırdı ve acı verirdi bu da bana.

Ertesi gün, ya da bir gün sonra uçak geldi. “Kime

vereceğiz bu raporları” dedik. “Yetkili kimse ona verirsiniz” dediler. Her neyse bindik uçağa, İngiliz Barış Gücü askerleri götürdü bizi ve kaybolan bir İngiliz binbaşı vardı, Major Mc. O da nezaret etti bize uçağa kadar. Uçağa girince beni hemen yatırdılar. “Yok, ben yatmam” dedim. Ben kalkmaya çalışınca hemen oradaki doktor geldi. “Aman kardeşim napıyorsun sen” dedi. “Bir şeyim yoktur” dedim, “Bir nevi maskedir bu, evrak taşıyorum” dedim. Biraz kestiler alçıyı da rahat nefes aldım. İndik uçaktan, Ankara Hastanesi diye bir hastane vardı. Orada bir mahşer kalabalık vardı, anlatamam. Neyse biz girdik, oturduk. Tedavimizi yaptık, sonra indik. Diş doktoru, “Naptın be kardeşim, parçalandı suratın, kim vurdu sana?” dedi. Doktor bilmez kim olduğumuzu. Benim de dıştan baktığımızda yanakta bir delik vardı. “Ağzımdan yaralandım” dedim. Çünkü ağzım çok kötüydü. Ağzım ile burnum arasında irtibat vardı. Ağzımdan su aldığımda burnumdan çıkardı. Çünkü damağım da parçalandı. Doktora anlatınca büyük bir hürmet gördük. Çünkü mücahit/gazi idik biz orada. Neyse onu da atlattık, yukarıda yatağımızda yatıyorduk. O günden sonra büyükler gelmeye başladı. Ama en büyükler ertesi gün geldi. (Genelkurmay Başkanı)

Enteresan olan olay rahmetli İsmet İnönü geldi ziyaretimize. “Vah vah geçmiş olsun” dedi. Ama bu arada bir sürü insandan mektup yağar bize. Birkaç tanesi hala bende durur. İnönü geldi. İzah ettik durumu kendisine. Yanımdaki arkadaş biraz sinir buhranı geçirdiği için anavatana götürülmüştü. O zamanlar Lefkoşa Kumsal bölgesinde ikamet ediyordu. Çocuklarını ve eşini “Rumlar sizi vuracağına ben sizi vurayım” diye tehdit edermiş. İnönü’yü görünce, “Sayın İnönü eğer senin damarında zerre kadar Türk kanı varsa, derhal Kıbrıs’a müdahale edersin” dedi. İnönü de “Merak etme oğlum gün gelir o da olur.” Biz orada merakla

“Kıbrıs’a gidelim” diye ısrar ederdik. “Nasıl gideceksiniz” dediler. “Paraşütler atın” dedik.

Neyse bir ay bekledik orada ve birçok öğrenci ile döndük Kıbrıs’a. Benim götürdüğüm fotoğraflar basında çok tesir etti. Bilhassa banyodaki çocukların durumları, beyninden vurulmuş insanlar. Türkiye ve dünya basınına giden ilk fotoğraflar çok etki yarattı. Bir nevi basın hizmeti yaptık onlara. Alçının içinde götürdük fotoğrafları. Şu anda Barbarlık müzesinde olan fotoğrafların çoğunu ben götürdüm Türkiye’ye ve

Türkiye’de basılan tüm katliam fotoğrafları benim götürdüğüm fotoğraflardı. Özellikle başarılı olunca çok mutlu olursun. Yaralanırsın vücudun kırılır dökülür, neticede bir görev yaparsın. Ufak bir çatışma oldu. Ama böyle büyük bir hikayesi var. Bunlar savaşın insanlarda kalan iyi veya kötü anılarıdır. Teşkilat, silah eğitime çok önem verirdi. Seçilmiş

kişileri Anavatana silah eğitime gönderirlerdi. O eğitimden gelenler de, burada mekanik nişancılık eğitimi yaptırılırdı. Tabancayı bozup kurmayı, el bombası nasıl yapılır, nasıl atılır, öğretirlerdi. O zamanlar ben de Ankara’da eğitim aldım. Zir köyü o zamanlar bir devlet çiftliğiydi. Genellikle eğitimleri beş grupta yapardık. Ben el bombası eğitimi verirdim. İkinci hafta ders verdiğim sırada farkında olmadan

gerçek bomba ile eğitim verdiğimi, bombanın mandalını çektikten sonra farkettim. Farkeder farketmez mandalı geri yerine yavaş yavaş taktım.

Girne dağlarına çıkma eğitimi yapardık. Dört yol denilen yere çıktığımız zaman, teşkilatın eğitimi tamamlanmış olurdu. İnançlı insanlardık. Zaten yemin ederken “Canımı Türk Milletine adadım” derdik. Girne dağlarına çıktığımızda hendek nöbetleri olurdu. İlk günler daha zor olurdu. Sonra

alışırdık. Günde oniki saat nöbet tutardık. Sonra merkezlere çok sayıda müracaatlar oldu. Herkes bu milli mücadelede görev

almak istedi. Bu arada birçok öğrenci teşkilata katıldı. Öğrencilerin yaptığı katkı muazzamdı. Bu direnişte öğrenciler gece nöbet tutup, gündüz de okula giderlerdi. Örnek olarak, İkinci Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat bu direnişte yer almıştı.

Zamanla Türkiye’den silah gelmez veya azalır diye Surlar içindeki büyük garajın atölyesinde silah yapımına başlandı. Kırıkkale adlı fabrikada ustalar ile silah 60 milimetrelik havan topu da yapıldı. Yalnız onun özelliği kullanılan malzeme 60 milimetre çapında değil de 57 milimetre çapındaydı. Eldeki cephanelerin denemelerinde üç tane şehit verildi Manderez ovalarında. Cephane azalmasıyla tedirgin olurduk, ama herhangi bir saldırıda Türkiye’nin takviye edeceğinden emindik.

1969 yılında terhis oldum. Devlet dairesine döndüğümde, Planlama ve İnşaat Dairesinin Elektrik Makine bölümünün şefiydim. Bir görev gereği, Mesarya’nın ortasında bir köye gidip göçmen evlerine bakmayı ve

Serdarlı Sancaktarı'nı ziyaret etmeyi planlıyordum. Bir köyün içerisine girdim ve kahvenin içinde Rumlar beni yakalayıp Rum polisini çağırdılar ve Rumca bana, "Ne yapıyorsun buralarda" dediler. Birazdan bir Rum

20 Temmuz 1974'de Kıbrıs'a gelen ilk Türk uçağı

Çavuş ile iki tane de er geldi. Arabamı aradılar. O zamanlar İngiliz komiserliği, kraliçenin doğum gününde burada kokteyl verirdi. Ben de İngiliz üniversitesinden

mezun olduğum için bana da davetiye vermişlerdi. Polis o davetiyeyi bulduktan sonra beni serbest bıraktı. O davetiye olmasaydı olay daha farklı cereyan edebilirdi. Bu rastlantı beni kurtardı.

1974'te ise kırk yaşında idim ve Boğaz Sancağında 77. Bölük Komutanlığı yaptım. 20 Temmuz gecesi bir binbaşı yanına çağırdı. "Beklediğimiz gün yarın doğuyor" dedi. Öğleyin 13.30 gibi idi. Sabah saatlerinden itibaren beklemeye başladık. Türkiye'de o zamanlar ileri saat uygulaması yoktu, ama Kıbrıs'ta vardı. Gerçekten de beklediğimiz gün gelmişti. Beşparmak dağlarında bir helikopter gördük. Önce Barış Gücünün geldiğini sandık ve Türkiye'den gelen askerlerin olduğunu anlayamadık, ta ki helikopterin renginin yeşil olduğunu fark edene kadar. O gün tam 81 tane helikopter geldiğini saymıştım.

O zamanlar bir mücahit, çocuğu doğduğu için benden izin istedi. İlk önce izin vermedim. Adam, "Eğer ölürsem çocuğumu göremeden öleceğim" dedi. Bunun üzerine adama izin verdim. Gidip çocuğunu gördü ve geri

geldi. Bu m¼cahit, geldikten beş on dakika içinde Rum havan topunun düşmesi sonucu şehit oldu.

Yılmaz BORA

Yılmaz Bora, 1936 yılında Akıncılar'da doğdu. 1955 yılında Lefkoşa Türk Lisesi Koleji'nden mezun oldu. 1956'da kamu görevine girdi, 1958 yılında TMT

saflarına katıldı. 21 Aralık 1963'te Rum saldırıları üzerine 1'inci Kovan Sarı Petek 3 Beyi olarak başladığı görevini, 11'inci Tabur 55'inci Bölük Komutanı olarak 1969 yılı başlarına kadar devam ettirdi. 24 Aralık 1963'te Rumların Kumsal baskınına karşı gerçekleştirilen mukabil özel harekât timinde görev aldı ve yaralandı. Gazilik Unvanını 11'inci Tabur Komutanı'ndan aldı.

1966 yılında Mücahitlikteki başarılı hizmetlerinden dolayı bölüğü ve kendisi Lefkoşa Sancaktarı'ndan takdirname aldı.

1969 Şubatında Mücahitlikten ayrıldı ve 1969 – 1971 yıllarında Londra'da South West London College'de Kamu Yönetim eğitimi aldı. 1971 yılında Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Gençlik, Spor, Köy İşleri ve Halk Eğitim Dairesi'nde Gençlik İşleri Sorumlusu oldu.

1972 yılında Fullbright burslarından yararlanarak Amerika'da Phileadelphia'nın Pensilvanya Üniversitesinde Gençlik Liderliği eğitimi gördü.

20 Temmuz 1974'te 55'inci Bölük Komutanı Ecvet Yusuf'un şahadetiyle Sancaktarlık emri ile 55'inci Bölük Komutanlığı'na atandı. Kıbrıs Türk Barış Harekâtı'na 55'inci Bölük Komutanı olarak katıldı ve Yenişehir ile KüçükKaymaklı'nın Rumlardan geri alınmasında bölüğünü başarılı sevk ve idaresi dolayısıyla 11'inci Tabur Komutanı'ndan "takdir yazısı" aldı.

17 Kasım 1974’de terhis edilerek sivil göreve başladı ve o tarihten itibaren Kıbrıs Türk Federe Devleti’nin Mersin Temsilciliği’ne atandı.

15 Kasım 1983’de ilân edilen KKTC Kurucu Meclisi’nde, Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş’ın kontenjanından Kurucu Meclis Üyeliği’ne atandı ve Anayasa Komisyonu’nda görev yaptı.

55.Bl. K. Yılmaz Bora Tören Kıyafet ile

1 Ocak 1990’da emekli oldu ve 2 Ocak 1990’da Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş tarafından Kamu Hizmeti Komisyonu Üyeliği’ne atandı. Bu görev de 1996 yılı sonunda sona erdi.

2013 yılından itibaren TMT Mücahitler Derneği Genel Başkanlığını ifa etmektedir.

21 Aralık 1963’den 25 Şubat 1969 yılına kadar Lefkoşa Sancağı’na bağlı 11. Tabur 55’nci Bölük

Komutanı olarak Lefkoşa’da Okullar bölgesinde görev yaptım.

1974 Mutlu Barış Harekatı’na 55’nci Bölük Komutanı olarak katıldım.

TMT saflarına, Lefkoşa Sancağı’na bağlı 1. Kovan Sarı Petek 3. Bey’i olarak katıldım ve 21 Aralık 1963’de başlayan Rum saldırılarını müteakip üniformalı düzenli Mücahit teşkilatına geçilmesi üzerine 55’nci Bölük Komutanı oldum.

Kumsal Baskını olayını müteakip özel surette görevlendirilen “beş kişilik özel tim”de görev aldım ve o harekatta yaralandım. TMT’deki çok iyi

yetişmiş değerli silah arkadaşlarım Tuncer Hasan, Aziz Güner Hüsni ve Muhip Hüseyin'i o harekatta kaybetmek beni son derece üzmüştür.

Yaralı olarak arkadaşım Vural Türkmen ile kaldırıldığımız Adiloğlu Kulübü'nün doktorları son bir tetanoz aşısı kaldığını ve hangimize bu aşığı yapmakta tereddütte olduklarını görünce, aşığı hemen Vural Türkmen'e yapmalarını söyledim ve hemen gereğini yaptılar.

Kıbrıs Türk halkının milli mücadelesi kolay olmamıştır. İngiliz Koloni Dönemini, Rumlarla birlikte Kıbrıs Cumhuriyeti dönemini yaşadık. Kıbrıs Türk halkı gerek İngiliz Koloni döneminde ve gerekse Rum'la ortak olduğumuz Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde çok zor koşullarla karşı karşıya kaldık. Bütün bu zorluklara ve imkansızlıklara rağmen Atatürkçü bir halk olarak azimli mücadeleden vazgeçmedik; Kara Çete, Volkan, 9

Eylül isimli ve isim almamış savunma grupları ile Rumların 1 Nisan 1955'de EOKA Tedhiş Örgütü'ne korkusuzca ve kendimize güvenerek karşı durduk. 1958'de tüm bu savunma gruplarının, Ali Rıza Vuruşkan Başkanlığı'nda Anavatanımızdan gelen askeri heyet tarafından "Türk Mukavemet Teşkilatı" adı altında Ada genelinde örgütlenmesi sağlandı.

21 Aralık 1963'de başlayan Rum saldırılarına karşı, TMT'nin önderliğinde Kıbrıs Türk halkı yediden yetmişe Mücahit oldu ve onurlu direnişte yerini aldı.

11 yıl çok zor koşullarda, Koloni döneminde İngiliz'e baş eğmediği gibi Rum karşıısında kahramanca direndi ve 15 Temmuz 1974 Rum ile Yunan'ın ortak "ENOSİS" darbesine karşı 20 Temmuz 1974 Mutlu Barış Harekatı ve onu takip eden ilgili taraflar arasında gerçekleştirilen anlaşmalar sonucu bağımsız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne kavuştu. Gençlerimizin Kıbrıs'ın yakın tarihini öğrenmelerini ve komşumuz olan Rumların gerçek amaçlarını dikkate almalarını istiyoruz. Girit Adasının akıbetini ve 20 Temmuz 1974'de Türkiye haklı ve meşru müdahalesini yapmamış olsaydı, Atlılar, Sandallar, Muratağa ve Taşkent katliamları ile akıbetimizin ne olacağını asla belleklerinden çıkarmamalarını istiyoruz. Bağımsız bir devlete sahip olduktan sonra, sorunlar var diye veya BM veya AB öyle istiyor diye vazgeçersek sonumuz yok olur. Atatürkçü Mücahit Kıbrıs Türk halkının evlatları olan gençlerimize güveniyoruz.

Ne Mutlu Bu Devleti Kuranlara

Ne Mutlu Bu Devleti Yaşatmakta azimli ve kararlı olanlara

Ne Mutlu Türk'üm Diyene

KİTABA EMEĞİ GEÇEN ÖĞRENCİLERİMİZ

Afife Ü. Alpaslan

Ahmet İyican

Asya Özbay

Ayşe Düşer

Ayşe Keskiner

Ayşe Yüçetürk

Begüm Özoğul

B. Bengüsu Nalcı

Burak Mutlu

Cansu Büyükşahin

Cemile Gülşen

Çisenur Kıran

Çisil Portakal

D. Merve Velioğlu

Dilara Dolap

Doğukan Bodur

Doğay Erçay

Duygu Özoğul

Duygu Tekbacak

Ece Çetin

Eda Tutar

Elçin Havanık

Elif Özbirtan

E. Kılıçoğulları

Emine Özdemir
Emrullah Aydemir
Erdal Avşar
Ertunç Demirtürk
Eylül S. Cambaz
Ezgi Ege
Fatma Gök
Fırat Sözmener
Filiz Açar
Fikri Cemaloğlu
Görkem Gezici
Güler Tebelleşol
Gülistan Doğan
Gülnur Aydın
Gülşah Ceyhan
Habib Şen
Hakan Akgül
Hakan Büyük
Hasan Bilal
Hilal Yılmaz
Irmak Solmaz
İ. Buğru Çakır
İmran Durmaz
Kudret Çelik
Kübra Küçüktepe
Laden Ürüncüoğlu
Laden Yılmaz
Mahmut Sadun

Mehmet Faslı
Mehmet Kemal
Melisa Gezer
Mert Kadiroğlu
M. Őiřmanyancı
Merve Kılıç
Meryem Barlık
M. Hakan Yüksel
M. Burak Ateş
Naziyet Bafkanlı
Nesrin Candemir
Neşe Hamitoğlu
Nureddin Zaim
Oktay Altın
Ömer Kızılaslan
Özge Yavuz
Özlem Onurlu
Öznur şahin
Salahi Ünağyol
Seda Sarı
Semral Erel
Sena Demirdöven
Sevdanur Yıldırım
Sibel Yurtsuz
Simge Barut
Sözdar Güner
Sude Kara
Suzan Akdeniz

S. Osmanoğlu
S. Ayça Sungur
Şahin Atakan
Şöhret Sertbay
Pelin Özer
Rüya Gök
Tuğçe Çelik
Tuğçe Temelli
Ümit Tulumbacı
Üsame Sarıoğlu
Volkan Tozan
Yağmur Moroğlu
Yağmur Abay
Z. Makinistoğulları
Zühre Emin

ISBN 978-625-409-120-9

9 786254 091209